

คู่มือจำแนกสัตว์ป่า

เพื่องานป้องกัน และปราบปรามการลักลอบค้าสัตว์ป่า

WILDLIFE IDENTIFICATION HANDBOOK FOR LAW ENFORCEMENT

คู่มือจำแนกสัตว์ป่า

เพื่อนำไปป้องกัน และปราบปรามการลักลอบค้าสัตว์ป่า

WILDLIFE IDENTIFICATION HANDBOOK FOR LAW ENFORCEMENT

สนับสนุนการจัดทำ	- USAID/East Asia and Pacific Environmental Initiative (EAPEI)	
ผู้เขียน	- ธีรญา จันทา	- ปิยทิพย์ ปิยพันธ์
	- พันทิพา พัฒนแก้ว	- เพชร มโนปวิตร
	- เมธี หยกอุบล	
ภาพถ่าย	- กาญจนา อุดลยนาฏโกศล	- นส.พ.กานต์ เลขากุล
	- กุลพัฒน์ ศรีลัมพ์	- เกรียงศักดิ์ ศรีบัวรอด
	- คณิต คณีกุล	- ชนินทร์ เขียววิวัฒน์กุล
	- ดุสิต อาทิตยวาร	- โดม ประทุมทอง
	- ธนิต ปาละสุวรรณ	- บัณฑิต บุญยรัตเวช
	- บารมี เต็มบุญเกียรติ	- บุญกิจ สุทธิญาณานนท์
	- พิชญ์ เยาว์ภิรมย์	- พงศกร บัตตพงศ์
	- มงคลสวัสดิ์ เหลืองวรพันธ์	- วัชรระ สงวนสมบัติ
	- วันชัย ตันติวิทยานิเทศ	- ศุกลักษณ์ กลัปปดี
	- สกล เกษมพันธ์ุ	- สมักร ขอดแก้ว
	- สุวัฒน์ อัสวไชยชาญ	- อาณาภาพ แยมดี
	- ร.ต.อ.กิตติธยาน สัมพันธ์ราษฎร์	
	- สำนักพิมพ์สารคดี	
	- มูลนิธิคุ้มครองสัตว์ป่าและพรรณพืช	
	- Advanced Thailand Geographic Magazine	
	- Department of Forestry and Wildlife of Cambodia	
	- Wildlife Conservation Society Cambodia Program	
	- TRAFFIC Southeast Asia-Indochina	
ภาพถ่ายเส้น	- นอ.(พิเศษ) วิโรจน์ นุตพันธ์	
	- พจนา เกียรติประไพ	- สกล ใจสมคม
บรรณาธิการบริหาร	- ดร.อนรรฆ พัฒนวิบูลย์	
กองบรรณาธิการ	- สมชัย เสริมสินชัยสกุล	- โดม ประทุมทอง
	- สมัญญา เขียนนา	- อ้อยใจ กะวีเศษ
กองพิชิตกราฟฟิก	- จำรัส จีรังธีรพานิช	- สุรัชย์ จวงสร
อำนวยการผลิต	- สำนักพิมพ์กรีนแมคพาย โทร. 02-447-1775	

แยกสี/เพลท
สุนทรฟิล์ม โทร. 02216-2760
พิมพ์
เพาเวอร์พริ้นท์ โทร. 02-410-7548

ISBN 974-92625-5
สงวนลิขสิทธิ์โดย สมาคมอนุรักษ์สัตว์ป่า (WCS) ประเทศไทย
พิมพ์ครั้งแรก ตุลาคม 2548
จำนวนพิมพ์ 2000 เล่ม

คำนำ

ปี พ.ศ.2544 หนังสือสัตว์ป่าที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการค้าตามแนวชายแดน ที่สมาคมอนุรักษ์สัตว์ป่า (WCS) ประเทศไทย ร่วมกับ Wildaid, WWF-Thailand Programme และ David Shepherd Conservation Foundation จัดทำขึ้น ได้รับความสนใจอย่างมากจากสาธารณชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามการค้าสัตว์ป่า แม้การเผยแพร่หนังสือดังกล่าวจะเป็นไปในวงจำกัดเสียงตอบรับจากผู้เกี่ยวข้องก็มีส่วนช่วยให้สมาคมอนุรักษ์สัตว์ป่า(WCS) ประเทศไทย ตระหนักถึงประโยชน์ในการให้เจ้าหน้าที่ผู้รักษากฎหมายได้มีหนังสือที่ออกแบบจัดทำขึ้นโดยเฉพาะสำหรับผู้ซึ่งไม่ใช่ผู้เชี่ยวชาญด้านสัตว์ป่าได้ใช้เป็นคู่มือจำแนกชนิดสัตว์ เพื่อปฏิบัติหน้าที่ของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สมาคมฯ ตั้งใจที่จะปรับปรุงแก้ไขหนังสือฉบับนี้ให้มีเนื้อหาและรูปเล่มที่สอดคล้องกับการใช้งานยิ่งขึ้น ทั้งยังมุ่งหวังให้เจ้าหน้าที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เจ้าหน้าที่ตำรวจตระเวนชายแดน เจ้าหน้าที่ศุลกากร ตลอดจนเจ้าหน้าที่หน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง สามารถนำไปใช้อ้างอิงได้ทันทีที่พบเห็นการกระทำความผิด

ด้วยเจตนาดังกล่าว ประจวบกับการที่รัฐบาลสหรัฐมีนโยบายที่จะสนับสนุนการเสริมสร้างศักยภาพ และพัฒนานโยบายด้านทรัพยากรธรรมชาติของประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เพื่อลดการคุกคามจากการค้าสัตว์ป่าภายใต้แนวคิด ล่าสัตว์เพียงเพื่อความยั่งยืน (Hunting for sustainability : Building National Capacity and Influencing Natural Resource Policy to Reduce the Threat of wildlife Trade in Southeast Asia) รัฐบาลสหรัฐโดย USAID/East Asia and Pacific Environmental Initiative (EAPEI) จึงให้การสนับสนุนโครงการต่างๆ ของ WCS ในอินโดนีเซีย ไทย กัมพูชา ประกอบด้วย

1. การศึกษารวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการกำหนดนโยบาย
ทรัพยากรธรรมชาติ และการจัดการพื้นที่อนุรักษ์

2. ร่วมมือกับองค์กรเอกชนและหน่วยงานของภาครัฐทั้งส่วน
กลางและท้องถิ่น จัดทำและใช้นโยบายลดภัยคุกคามจากการค้าสัตว์ป่า
และท้ายที่สุด

3. สร้างศักยภาพให้กับบุคลากรในหน่วยงานของรัฐ องค์กร
เอกชน ตลอดจนชุมชนท้องถิ่น เพื่อติดตามและควบคุมการค้าสัตว์ป่าทั้ง
ในและนอกพื้นที่อนุรักษ์

ปี พ.ศ.2547 ประเทศไทยได้รับเกียรติให้เป็นเจ้าภาพจัดการ
ประชุมใหญ่สมัชชาอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโลก ครั้งที่ 3 (III IUCN World
Concervation Congress) และการประชุมสมัชชาสามัญประเทศภาคี
อนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดสัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้
จะสูญพันธุ์ ครั้งที่ 13 (The 13th Meeting of the Conference of
the Oarties to CITES) นับเป็นย่างก้าวที่สำคัญที่ประเทศของเราได้
รับบทบาทด้านการอนุรักษ์ในระดับสากล สมาคมอนุรักษ์สัตว์ป่า (WCS)
ประเทศไทย หวังว่าหนังสือเล่มเล็กๆ ที่สมาคมฯ จัดทำขึ้นนี้จะเป็นกำลัง
ส่วนหนึ่งที่ช่วยให้เราสามารถบรรลุผลตามเจตจำนงในการต่อสู้กับภัย
คุกคามจากการค้าสัตว์ป่าของประเทศไทยและเป็นเครื่องมือที่เจ้าหน้าที่
จะได้นำมาใช้เพื่อป้องกันและปราบปรามการลักลอบค้าสัตว์ป่าให้มี
ประสิทธิภาพต่อไป

คำขอบคุณ

สมาคมอนุรักษ์สัตว์ป่า (WCS) ประเทศไทย ได้รับความร่วมมืออย่างดีจากสถาบัน องค์กร ตลอดจนบุคคลจำนวนมาก ซึ่งกรุณาให้ ความอนุเคราะห์ในรูปแบบต่างๆ ทำให้หนังสือเล่มนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ ขอขอบคุณ USAID/East Asia and Pacific Environmental Initiative (EAPEI) ผู้สนับสนุนค่าใช้จ่าย *Colin Poole* ผู้อำนวยการ WCS Asia Program ช่วยประสานงานเกี่ยวกับภาพประกอบจากหนังสือ Wildlife identification for Law Enforcement ขอขอบคุณ Department of Forestry and Wildlife ราชอาณาจักรกัมพูชา, Wildlife Conservation Society Cambodia Program และ TRAFFIC Southeast-Indochina ซึ่งเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์หนังสือฉบับดังกล่าว

ขอขอบคุณหน่วยงานต่างๆ ในกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช โดยเฉพาะ *คุณอภิชาติ สุขศรี* ผู้อำนวยการส่งเสริมและเผยแพร่ สำนักอนุรักษ์สัตว์ป่า *คุณ ธนิต ปาละสุวรรณ* ส่วนยุทธการด้านป้องกันและปราบปราม สำนักป้องกันและปราบปราม ซึ่งกรุณาให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ ช่วยตรวจทานเนื้อหาบางส่วนทั้งอนุเคราะห์ภาพถ่ายสัตว์ป่าที่ได้จากการจับกุมผู้กระทำผิด

สำนักพิมพ์สารคดีกรุณามอบภาพถ่ายสัตว์ป่าจำนวนมากโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย ขอขอบคุณ *คุณสุวัฒน์ อัศวไชยชาญ* *คุณจุฑารัตน์ เหลืองสง่างาม* ผู้ประสานงาน และ *คุณ รุ่งโรจน์ จุกมงคล* ซึ่งช่วยสอบถามเนื้อหาในภาคคน ขอขอบคุณ *คุณจรัส จีรังพานิช* และ นิตยสาร Advanced Thailand Geographic ที่อนุเคราะห์ภาพถ่ายสัตว์ป่าจำนวนมากเช่นกันโดยการประสานงานของ *คุณโดม ประทุมทอง* *คุณสมชัย เสริมสินชัยสกุล* และ *คุณวัชรระ สงวนสมบัติ*

ขอขอบคุณสวนสัตว์ดุสิต น.สพ.กานต์ เลชะกุล และ *คุณอานภาพ แยมดี* ที่กรุณาถ่ายภาพประกอบ และช่วยตรวจทานเนื้อหาในภาคสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม *คุณ เกรียงศักดิ์ ศรีบรรดอง* หัวหน้าสถานีวิจัยสัตว์ป่าคลองแสง ให้ความอนุเคราะห์ภาพถ่ายจาก *คุณกาญจนา อุดุลยานุกูล* สถาบันวิจัยและพัฒนาทรัพยากรทางทะเล และชายฝั่ง จังหวัดภูเก็ต ขอขอบคุณ *คุณสมศร ขอดแก้ว* *คุณคณิต คณีกุล* *คุณศุภลักษณ์ กลับดี* และ *คุณชนินทร์ เขียววิวัฒน์กุล* ที่อนุญาตให้ใช้ภาพถ่ายนกหายาก และให้คำปรึกษาอันเป็นประโยชน์

ส่วนองค์ประกอบเพื่อจัดรูปเล่ม สมาคมอนุรักษ์สัตว์ป่า (WCS) ประเทศไทย ได้รับความอนุเคราะห์ให้ใช้ภาพลายเส้นของ *นอ. (พิเศษ) วิโรจน์ นุตพันธุ์* จากหนังสือ สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบกในประเทศไทย ขอขอบคุณ *คุณทัศนภารณ์ ทวาทิช* สำนักพิมพ์ อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน) *คุณสกล ใจสมคม* อนุญาตให้ใช้ภาพลายเส้นจากหนังสือ “สัตว์ป่าที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการค้าตามแนวชายแดนไทย” ผ่านการประสานงานของ *คุณลัดดา คงสุชี*

ผู้จัดทำขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ของสมาคมอนุรักษ์สัตว์ป่า (WCS) ประเทศไทย ทุกท่านที่ได้ให้ความสนับสนุนอย่างดียิ่งจนหนังสือเล่มนี้ สำเร็จขึ้นมาได้โดยช่วยให้เราเห็น และตรวจทานความถูกต้องตลอดทุกขั้นตอนการจัดทำ

สารบัญ

การคำสัตว์ป่าผิดกฎหมาย... สงครามไม่รู้จบ	8
สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม	42
นก	116
สัตว์เลื้อยคลานและสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก	202
กฎหมายว่าด้วยการอนุรักษ์สัตว์ป่า	282
บัญชีรายชื่อสัตว์ป่าสงวน	304
บัญชีรายชื่อสัตว์ป่าคุ้มครอง	306
บัญชีรายชื่อสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้	340
ดัชนีรายชื่อสัตว์	344

การค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมาย... สงครามไม่รู้จบ

Wildlife Trade

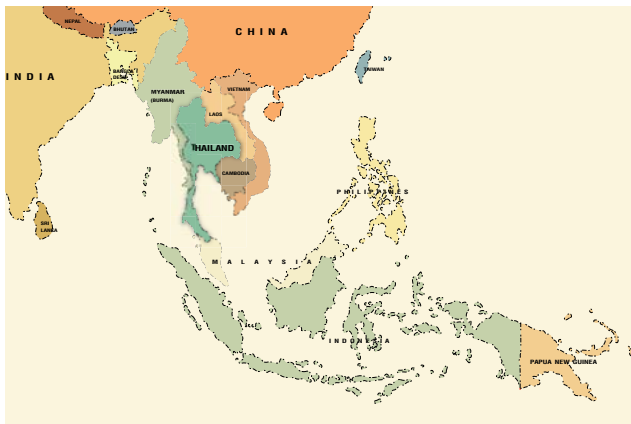
ข้อเขียน... เพชร มโนปวิตร

เป็นที่ทราบกันดีว่า ตลาดตามแนวชายแดน เช่น ปอยเปต ท่าขี้เหล็ก ชองเม็ก และด่านเจดีย์สามองค์ คือแหล่งขายซากสัตว์ป่าขนาดใหญ่ แต่ก็ เป็นเวลากว่า 10 ปีมาแล้วเช่นกัน ที่มีการรณรงค์ เกี่ยวกับการค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมาย เพื่อให้คนใน ประเทศรู้สึว่าการลักลอบค้าสัตว์ป่า หรือค่านิยม ในการบริโภคอวัยวะสัตว์ป่านั้นหมดไปจากประเทศ นี้แล้ว หรืออาจจะมีเหตุการณ์เช่นนี้เกิดขึ้นมาบ้าง แต่ก็นานๆ ครั้ง สิ่งนี้อาจส่งผลต่อทัศนคติที่ผิด พลาดของประชาชนให้คิดว่าการลักลอบค้าสัตว์ป่า ผิดกฎหมายนั้นเป็นเพียงธุรกิจเล็กๆ ในตลาดมืดที่ มีผู้เกี่ยวข้องอยู่เพียงไม่กี่คน และจะไม่มีผลกระทบ รุนแรงต่อธรรมชาติ หรือระบบนิเวศแต่อย่างใด แต่ ในความเป็นจริงการลักลอบค้าสัตว์ป่าเป็นธุรกิจใน ตลาดมืดที่มีมูลค่าสูงเป็นอันดับสองของโลกเป็นรอง เพียงขบวนการค้ายาเสพติดเท่านั้น...

**ปัจจุบันในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
ปัญหาเรื่องการลักลอบค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมายยังคงเป็นปัญหาใหญ่
ที่ทุกฝ่ายจะต้องร่วมมือช่วยกันแก้ไข**

แกะรอยปัญหาการค้าและค้าสัตว์ป่า

ในทางประวัติศาสตร์ มนุษย์อาศัยอยู่ในป่าเขตร้อนมาเป็นเวลากว่า 4 หมื่นปีแล้ว โดยมนุษย์จะล่าสัตว์ป่าเพื่อการยังชีพและนำไปแลกเปลี่ยนกับเครื่องอุปโภคบริโภคอื่นๆ ในขณะเดียวกันก็มีการล่าที่เกิดจากวัฒนธรรมความเชื่อเป็นแรงผลักดันด้วย

ดร. อาลิซาเบท เบเนดิกต์ ผู้อำนวยการสำนักวิจัยเรื่องการล่าและค้าสัตว์ป่า แห่งสมาคมอนุรักษ์สัตว์ป่า (Wildlife Conservation Society) เดิมนั้นเธอเป็นนักวิทยาศาสตร์ชาวอังกฤษที่ใช้เวลาเกือบ 20 ปี วิจัยสัตว์กลุ่มลิงในป่าเขตร้อนของบอร์เนียว และในช่วง 10 ปีหลังเธอทำการศึกษาเกี่ยวกับการล่าและการค้าสัตว์ป่าในป่าเขตร้อนทั้งในเอเชียและแอฟริกาอย่างจริงจังยิ่งศึกษาเธอยิ่งตระหนักว่าปัญหาการค้าและค้าสัตว์ป่ารุนแรงกว่าที่หลายคนคาดคิดมากโดยเฉพาะในพื้นที่เอเชียตะวันออกเฉียงและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

เธอได้ตั้งคำถามเกี่ยวกับปัญหาการลักลอบล่าสัตว์ป่าได้อย่างน่าสนใจว่า “คนเราล่าสัตว์มาเป็นพันๆ ปีแล้ว คำถามก็คือ ทำไมการล่าและการค้าสัตว์ป่าจึงเพิ่งกลายมาเป็นวิกฤติการณ์ในช่วงครึ่งศตวรรษ

ลูกลิ่ว คำจ ชะนี เป็นอีกหนึ่งกลุ่มสัตว์ที่มักถูกจับมาขายเพื่อเป็นสัตว์เลี้ยง

หลังเห็นว่าไมกิจกรรมที่น่าจะเรียกได้ว่าอยู่คู่กับมนุษยชาติมายาวนานที่สุดอย่างหนึ่งจึงกลายมาเป็นภัยคุกคามร้ายแรงที่สุดต่อความอยู่รอดของสัตว์ป่าที่น่ารักๆ ชนิด"

ดร. เบนเน็ตต์ ได้วิเคราะห์ถึงปัจจัยต่างๆ ที่ทำให้สถานการณ์เปลี่ยนไปโดยย้อนกลับไปดูพัฒนาการทางเศรษฐกิจและสังคม ก็พบว่าจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วเป็นปัจจัยสำคัญประการแรกซึ่งจากสถิติในรอบ 50 ปีที่ผ่านมาชี้ชัดว่า ประชากรในประเทศไทยเพิ่มขึ้นกว่าร้อยละ 300 ในขณะที่มาเลเซียเพิ่มขึ้นร้อยละ 365 ลาวเพิ่มขึ้นร้อยละ 310 และอินโดนีเซียอีกประมาณร้อยละ 270 จำนวนมนุษย์ที่เพิ่มขึ้นย่อมหมายถึงอัตราการล่าที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยเฉพาะในยุคบุกเบิกที่ชุมชนหลายแห่งยังต้องพึ่งพาโปรตีนจากสัตว์ป่า

จำนวนคนที่เพิ่มขึ้นยังสัมพันธ์โดยตรงกับพื้นที่ป่าที่ลดลง เพราะป่าไม้หลายแห่งเริ่มถูกสัมปทานและมีการเปลี่ยนแปลงพื้นที่เพื่อทำเกษตรกรรมยุคใหม่ที่ต้องใช้ที่ดินมหาศาล ต่อมาการพัฒนาระบบสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานโดยเฉพาะการตัดถนน การสร้างเขื่อน ทำให้ป่าลึกหลายแห่งเริ่มเข้าถึงได้ง่าย อาวุธโบราณเช่น หอก ลูกศร มีดดาบ บ่วงเชือก ถูกแทนที่ด้วยอาวุธที่มีประสิทธิภาพสูงเช่น ปืนยาว ปืนแก๊ป

เร็วที่ทำด้วยลวดเหล็ก หรือแม้แต่กับระเบิด และสุดท้าย ถนนที่เชื่อมต่อระหว่างป่ากับเมืองก็ทำให้เกิดการถ่ายเททรัพยากรออกจากพื้นที่ได้อย่างสะดวก การนำสัตว์ป่าออกมาขายในตลาดจึงกลายเป็นธุรกิจกำไรงาม เมื่อการล่าเพื่อยังชีพเปลี่ยนรูปแบบไปสู่การล่าเพื่อการค้ำนนั้นก็เป็นที่จุดเริ่มต้นของปัญหาที่ไม่สิ้นสุด

รูปแบบการล่าที่เปลี่ยนไปเน้นการตอบสนองความต้องการของตลาดนั้น ส่งผลกระทบอย่างรวดเร็วและรุนแรงต่อปริมาณสัตว์ป่าในธรรมชาติ โดยเฉพาะในระบบนิเวศป่าในเขตร้อนสัตว์ที่ตกเป็นเป้าหมายในการล่าโดยส่วนใหญ่เช่น เสือโคร่ง นกเงือก และลิงอุรังอุตัง ที่ขยายพันธุ์ได้ช้า ออกลูกปีละแค่หนึ่งหรือสองตัว จึงไม่มีทางเป็นไปได้เลยที่ป่าเขตร้อนในเอเชียจะผลิตสัตว์ป่าได้เพียงพอกับความต้องการของตลาด

การล่าเพื่อการค้าทำให้สัตว์ป่าถูกมองว่าเป็นสินค้าชนิดหนึ่งโดยมีต้นทุนการผลิตคือ อาวุธ และค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปหาและแสวงหาสัตว์ป่าเมื่อสัตว์ชนิดใดเป็นที่ต้องการสูงก็จะตกเป็นเป้าของการล่าอย่างหนัก เมื่อสัตว์ยิ่งเหลือน้อยลงหายากขึ้น ราคาตามกลไกตลาดก็สูงขึ้นไปด้วย จนกว่าการไล่ล่าจะทำให้สัตว์นั้นสูญพันธุ์ไปจากพื้นที่ก่อนจะเปลี่ยนเป้าหมายไปสู่สัตว์ที่มีคุณลักษณะใกล้เคียงกันที่สามารถตอบสนองความต้องการของตลาดได้โดยมากหากสัตว์ที่สูญพันธุ์ไปแล้วจากพื้นที่ยังเป็นที่ต้องการอยู่ การสั่งซื้อจากแหล่งอื่นๆ หรือการนำเข้าก็กลายเป็นทางเลือกในการตอบสนองความต้องการของตลาดทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับนานาชาติ ตัวอย่างเช่น ผลิตภัณฑ์หนังเสือโคร่งในตลาดทำขึ้นหลักจากอดีตที่สามารถหาซื้อได้ง่าย ปัจจุบันแทบไม่วางขายแต่กลับพบหนังเสือลายเมฆ หรือเสือไฟ แทน นานๆ ครั้งจะมีหนังเสือโคร่งที่ถูกส่งมาจากอินเดียเข้ามาวางขาย ทั้งนี้เป็นเพราะเสือโคร่งถูกไล่ล่าจนแทบจะสูญพันธุ์ไปจากพม่าตอนบนแล้ว พรานส่วนใหญ่จึงเปลี่ยนเป้าหมายเป็นเสือขนาดใหญ่กลางแทน แล้วนำเข้าผลิตภัณฑ์เสือโคร่งจากแหล่งอื่น

ในทางตรงกันข้ามตลอดระยะเวลา 20 ปีที่ผ่านมางานอนุรักษ์สัตว์ป่าในภูมิภาคนี้เติบโตและก้าวหน้าขึ้นอย่างมาก มีความพยายาม

นกแก้วโม่งและนกสวยงามอื่นๆ เป็นสินค้าสำคัญในตลาดค้าสัตว์ป่า

จัดตั้งพื้นที่ป่าอนุรักษ์เช่น อุทยานแห่งชาติ หรือพื้นที่สงวนคุ้มครองขึ้นจำนวนนับไม่ถ้วนแต่ด้วยข้อจำกัดในด้านงบประมาณและกำลังเจ้าหน้าที่ทำให้ประสิทธิภาพในการดูแลรักษาพื้นที่ดังกล่าวยังอยู่ในระดับที่จำกัดสัตว์ป่าส่วนใหญ่ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่อนุรักษ์จึงยังเผชิญกับแรงกดดันจากการล่าอย่างมหาศาล

จากการศึกษา ดร.เบนเน็ต พบว่าการล่าเพื่อการค้า หรือเพื่อการยังชีพในป่าเขตร้อนของเอเชียส่วนใหญ่ นั้น มีเป้าหมายที่ค่อนข้างหลากหลาย แม้ว่าส่วนใหญ่จะพุ่งเป้าหมายหลักไปที่สัตว์ขนาดใหญ่ แต่สัตว์ขนาดกลางถึงขนาดเล็กก็มักถูกล่าไปด้วยเป็นผลพลอยได้ หรือแม้แต่กิจกรรมที่ไม่เกี่ยวข้องกับการล่าโดยตรงเช่น การเก็บหาไม้หอม หรือการเก็บหาของป่าอื่นๆ ที่ต้องพักค้างแรมในป่า ก็มักจะจําซึ่งกิจกรรมการล่าสัตว์ เพราะกลุ่มคนที่ต้องเข้าป่านานนับสัปดาห์มักเตรียมแต่ข้าวสารและเกลือเท่านั้นมาเป็นเสบียง ส่วนเนื้อสัตว์จะหาเอาในป่า อาจเป็นกบ เขียด ปลา ลิง ค่าง เก้ง กวาง นกเงือก ถ้าได้สัตว์ใหญ่อย่างเสือโคร่ง ช้าง กระตัง ก็ถือเป็นโบนัสพิเศษ เพราะสามารถนำอวัยวะต่างๆ ไปขายได้ในราคาสูง

สัตว์ป่าขนาดกลางถึงใหญ่ซึ่งตกเป็นเป้าหมายในการล่าได้ง่าย

เหล่านี้มักมีบทบาทสำคัญในการรักษาสมดุลของระบบนิเวศการสูญเสียประชากรของสัตว์ป่าดังกล่าวทำให้เกิดผลกระทบลูกโซ่มากมายเช่นทำให้ป่าเสื่อมโทรมลงอันเนื่องมาจากขาดสัตว์ที่ทำหน้าที่กระจายเมล็ดพันธุ์อย่าง ลิง ค้างคาวกินผลไม้ นกเงือก เก้ง กวาง หรืออาจทำให้ธรรมชาติทั้งหมดสูญเสียความอุดมสมบูรณ์เพราะสัตว์ผู้ล่าลดจำนวนลงจนระบบนิเวศเสียสมดุลและในทางกลับกันหากสัตว์ที่เป็นเหยื่อของสัตว์ผู้ล่าลดจำนวนลงมากๆ ย่อมส่งผลโดยตรงถึงความอยู่รอดของสัตว์ผู้ล่าใกล้สูญพันธุ์ที่อยู่ชั้นบนสุดของห่วงโซ่อาหารเช่นกันมีงานวิจัยหลายชิ้นจากป่าเขตร้อนในอเมริกาใต้ยืนยันเกี่ยวกับผลกระทบลูกโซ่อันเนื่องมาจากสัตว์ป่าถูกล่าจนระบบนิเวศนั้นๆ ล่มสลาย

ปัญหาเหล่านี้ผนวกรวมกับปัญหาสิ่งแวดล้อมอื่นๆ ได้รับความสนใจอย่างมากเมื่อครั้งที่มีการประชุมเอิร์ทซัมมิตที่กรุงริโอเดอจาเนโรบราซิล ในปี ค.ศ.1992 แต่หลังจากนั้นก็ค่อยๆ เลือนหายไป ยิ่งในช่วง 2-3 ปีหลังมานี้กระแสการพัฒนาของโลกได้หันกลับมามุ่งให้ความสำคัญกับประเด็นการแก้ไขปัญหาความยากจนเป็นหลัก มีการเสนอแนวคิดสารพัดในเรื่องการพัฒนาอย่างยั่งยืนและการเปิดโอกาสให้ชุมชนท้องถิ่นเข้ามาบริหารจัดการทรัพยากรของตัวเอง ซึ่งรวมไปถึงการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติแม้แต่ในพื้นที่อนุรักษ์ ที่น่าเป็นห่วงมากๆ คือ เงินทุนจำนวนมหาศาลจากแหล่งทุนในยุโรปและอเมริกาที่หลั่งไหลเข้าไปในชุมชนเหล่านี้

เราจะแน่ใจได้อย่างไรว่า สภาพเศรษฐกิจที่หมุนเวียนดีขึ้นอันนำไปสู่การพัฒนาในด้านวัตถุและสิ่งอำนวยความสะดวกจะเป็นผลดีกับการอนุรักษ์ในระยะยาว เพราะในทุกวันนี้ปัญหาหลักของการค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมายไม่ใช่เป็นเพราะความยากจนของคน

เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เหตุการณ์ไม่เปลี่ยนแปลง

คริส เซฟเฟิร์ต เจ้าหน้าที่ประจำ TRAFFIC องค์การเอกชนนานาชาติซึ่งติดตามความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการค้าสัตว์ป่าทั่วโลกบอกเล่าถึงประสบการณ์ตรงกว่า 10 ปี ในการทำงานเก็บข้อมูลขบวนการ

CCI

22 50 RDS
LONG RIFLE
STANDARD
VELOCITY
70035

WARNING: RANGE 1 (50 YD)
U.S. PATENT OFFICE, 447 P. 212 OF
OFFICE OF CARTRIDGE, NEW YORK
WARNING: RANGE 1 (50 YD)

CCI

22 LR

ซากกึ่งจำนวนมากถูกนำมาวางขายเป็นอาหารที่ตลาดชายแดนพม่ากับพม่า

ค้าสัตว์ป่าในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ว่า ดินแดนแถบนี้เป็นพื้นที่ยุทธศาสตร์สำคัญในการค้าสัตว์ป่าระดับโลก เนื่องจากมีความหลากหลายทางชีวภาพสูงมาก ป่าเขตร้อนที่นี่จึงเป็นแหล่งวัตถุดิบสำคัญที่มีความต้องการในตลาดสูงการค้าสัตว์ป่าที่เกิดขึ้นทั้งหมดเป็นไปเพื่อตอบสนองวัตถุดิบประสงค์ใหญ่ๆ 5 ประการคือ

1. เพื่อใช้เป็นเครื่องประดับตกแต่ง เช่น งาช้างแกะสลัก เขาสัตว์ หนังเสือ กระดองเต่า ซากผีเสื้อ
2. เพื่อใช้เป็นส่วนประกอบของยาแผนโบราณ เช่น นอแรด กระดุกเสือ ดีหมี ลิ้นจิ้งจกแห้ง
3. เพื่อนำมาเป็นสัตว์เลี้ยง โดยเฉพาะนกป่า สัตว์ในกลุ่มลิง และสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมชนิดต่างๆ
4. เพื่อการบริโภค ทั้งในระดับท้องถิ่น และส่งขายให้ร้านอาหารทั้งในประเทศ และต่างประเทศ
5. เพื่อตอบสนองกิจการสวนสัตว์ ทั้งของรัฐและเอกชน

จากประสบการณ์ของคริส เขาพบว่าหลายประเทศในอาเซียนเป็นทั้งผู้ผลิตและผู้ส่งออก (Producer/Exporter) และผู้ส่งผ่าน (Re-exporter) รวมทั้งเป็นผู้นำเข้า และเป็นผู้นำบริโภคสัตว์ป่า (Importer/

Consumer) ด้วยผู้เกี่ยวข้องในขบวนการเหล่านี้ทำงานกันเป็นเครือข่าย ตั้งแต่การเสาะหาแหล่งสัตว์ป่า โดยพุ่งเป้าไปที่ผืนป่าขนาดใหญ่ที่ยังมี สัตว์ป่าค่อนข้างชุกชุม ติดต่อกับพรานท้องถิ่น วางแผนการขนส่งอย่างเป็นระบบ รวมไปถึงการหาตลาดเพื่อจำหน่ายและการแปรรูปผลิตภัณฑ์ ให้ตรงกับความต้องการของตลาดก่อนส่งออก กลุ่มคนเหล่านี้ค้าสัตว์ป่า เป็นธุรกิจอย่างจริงจัง และมีเส้นสายโยงใยกับกลุ่มผู้มีอิทธิพลต่างๆ บ่อยครั้งที่กลุ่มคนพวกนี้เข้าไปเกี่ยวข้องกับขบวนการค้ายาเสพติดและอาชญากรรม เพราะใช้เส้นทางลำเลียงสินค้าคล้ายกัน

คริซยกตัวอย่างถึงขบวนการค้าเต้าน้ำจืด งู และลิง ที่กำลังเป็น ปัญหาหนัก และมีส่วนทำให้สัตว์หลายชนิดในกลุ่มนี้ตกอยู่ในภาวะใกล้ สูญพันธุ์อย่างยิ่ง

ในจำนวนนี้ ลิ่นหรือนิ่มเป็นสัตว์ที่เราได้ข่าวการลักลอบค้าขาย เป็นจำนวนมากอยู่เป็นประจำ ตามความเชื่อของคนจีน เกล็ดลิ่นมีสรรพคุณสมานแผล และเป็นส่วนผสมของยาแผนโบราณหลายขนาน ส่วนเนื้อก็ว่ากันว่านุ่ม กินอร่อย หนึ่งนั้นเมื่อผ่านกระบวนการฟอกแล้ว ใช้ทำเป็นเครื่องหนังขายได้ราคาสูง

เมื่อตลาดภายในจีนมีความต้องการลิ่นมาก จึงเริ่มนำเข้าจาก ต่างประเทศ ในอดีตมีหลักฐานว่าประเทศไทยเคยเป็นผู้ส่งออกหนังลิ่น รายสำคัญ เฉพาะในปี 2542 มีการส่งออกหนังลิ่นกว่า 20 ตัน คิดเป็น

ลิ่นประมาณ 10,000-15,000 ตัว แต่หลังจากนั้นไม่มีสถิติระบุชัดเจน ปัจจุบันลิ่นในธรรมชาติยังเป็นสัตว์ลึกลับที่พบเห็นตัวได้ยาก และสันนิษฐานว่ามีประชากรเหลืออยู่น้อยมาก ในทางกลับกันความต้องการลิ่นเพื่อการบริโภคและนำ

เต้าน้ำจืด

สัตว์มี

ซากสัตว์หลายประเภทถูกนำมาขายเป็น เครื่องประดับ เครื่องราง หรือใช้ปรุงยาแผนโบราณ

มาเป็นส่วนประกอบของยาโดยเฉพาะในประเทศจีนมิได้ลดน้อยลง แต่กลับเพิ่มสูงขึ้นเรื่อยๆ การลักลอบส่งลึนข้ามประเทศจึงยังเกิดขึ้นอย่างสม่ำเสมอ เฉพาะในปี 2545 ประเทศไทยสามารถจับกุมผู้กระทำความผิดและยึดของกลางได้ลึนมากกว่า 15,000 ตัว ส่วนปี 2546 มีสถิติการจับกุมที่ฮานอย รวมได้ลึนเป็นมาอีก 4.5 ตัน ส่วนใหญ่ถูกส่งมาจากมาเลเซียและสิงคโปร์

เรื่องของลึนคูลจะไม่ต่างอะไรกับการลักลอบค้าเต่าบก และเต่าน้ำจืด เพราะแม้ว่าสามในสี่ของเต่าราว 90 ชนิดที่พบในเอเชียกำลังตกอยู่ในภาวะถูกคุกคามและได้รับการคุ้มครองทางกฎหมาย แต่หลายคนยังคงบริโภคเนื้อเต่าเป็นประจำโดยถือว่าเป็นอาหารชั้นสูง นอกจากนี้ความต้องการเนื้อและอวัยวะเต่ามาทำยาแผนโบราณก็มีส่วนทำให้การลักลอบขายเต่าข้ามประเทศยังคงเป็นกิจการที่สร้างผลกำไรมหาศาล ระหว่างปี 2542-2543 คริสตีบสว่นข้อมูลเรื่องนี้อย่างลึบๆ โดยการตีสนิทกับนายหน้าชาวอินโดนีเซียและมาเลเซีย เขาสรุปผลเอาไว้ในรายงานที่ทำให้วงการอนุรักษ์ต้องตกตะลึงว่า ตลอดระยะเวลา 2 ปี มีการลักลอบส่งออกเต่าจากเกาะสุมาตราไปยังประเทศจีนทุกสัปดาห์ สัปดาห์ละ 20 ตัน หรือคิดเป็นเต่านับหมื่นๆ ตัวต่อเที่ยว โดยที่เต่าเกือบทั้งหมดนี้ได้มาจากการจับในธรรมชาติ ส่วนใหญ่จะใช้ชื่อฟาร์มเป็นการบังหน้า แต่ไม่มีใครสนใจเพาะเลี้ยงอย่างจริงจังเนื่องจากต้องลงทุนสูง ปัจจุบันเต่าน้ำจืด 18 ชนิดในเอเชียถูกจัดว่ามีสถานภาพใกล้สูญพันธุ์อย่างยิ่ง

ในปี 2547 ขบวนการส่งออกเต่าลดลงเหลือแค่ 7-10 ตันต่อสัปดาห์แล้ว คริสตีบไม่แปลกใจเลยถ้าเต่าหรือสัตว์พวกนี้จะสูญพันธุ์ใน 5-10 ปีข้างหน้า คริสตีบกล่าวถึงตัวเลขที่น่าสนใจอย่างฉู่ปุ่่นนำเข้าตีหมีปีละประมาณ 1 ตัน นั้นเท่ากับต้องฆ่าหมีประมาณ 1 หมื่นตัว ตลาดค้าขนกแห่งหนึ่งในจาการ์ตาที่รับซื้อขนกั่วอินโดนีเซีย และประเทศใกล้เคียงขายขนกได้ปีละมากกว่า 1 ล้านตัว เสือโคร่งบนเกาะสุมาตราที่วาคงเหลือประชากรอยู่เพียงไม่กี่ตัวนั้นยังถูกล่าเพื่อนำอวัยวะมาขายไม่ต่ำกว่าปีละ 50 ตัว หรือแม้แต่สัตว์ที่ใกล้สูญพันธุ์อย่างลิงอุรังอุตัง

สารพัดสินค้าที่มาจากสัตว์ป่าส่วนหนึ่งถูกนำมาเป็นส่วนผสมของเครื่องยาโบราณ

จนถึงทุกวันนี้ยังมีการลักลอบจับส่งขายทางเรือทุกเดือนๆ ละ 20-30 ตัว ซึ่งข้อมูลเหล่านี้สำคัญมากเพราะจะช่วยให้เราได้เข้าใจว่ารูปแบบการค้าสัตว์ป่าในปัจจุบันนั้นเป็นอย่างไรและเราจะรับมือกับมันได้อย่างไร

จตุจักร... แหล่งค้าสัตว์ป่าที่รัฐต้องกล้าแก้ไข

เป็นเวลากว่า 20 ปีแล้ว ที่ตลาดนัดจตุจักรถูกตราหน้าจากวงการอนุรักษ์ทั่วโลกว่า เป็นแหล่งค้าขายสัตว์ป่าขนาดใหญ่ใจกลางกรุงเทพฯ แม้จะมีความพยายามกวาดล้างกันหลายครั้งหลายยุคหลายสมัย แต่ในมุมหนึ่งตลาดนัดจตุจักรยังกลับมาเป็นฝันร้ายของวงการอนุรักษ์สัตว์ป่าได้อยู่เสมอ

ความจริงตลาดนัดวันอาทิตย์ของกรุงเทพฯ เป็นสถานที่ๆ มีการค้าขายสัตว์ป่าจนเป็นที่รู้จักกันมานาน เดิมที่ใช้สนามหลวงเป็นสถานที่ค้าขาย จนย้ายมาที่บริเวณสวนจตุจักรช่วงปลายปี 2524 สถานที่ใหม่ซึ่งกว้างขวางขึ้น ทำให้ตลาดขยายตัว จำนวนร้านขายสัตว์ป่าและสัตว์เลี้ยงเพิ่มขึ้นเป็นทวีคูณจนเมื่อไม่กี่ปีมานี้หน่วยงานของรัฐหลายแห่งที่มีที่ดินอยู่บริเวณใกล้เคียงได้อนุญาตให้เอกชนเข้าดำเนินการใช้พื้นที่โดยรอบสวนจตุจักรเพื่อให้ผู้ค้ารายย่อยได้เข้าทำประโยชน์ต่อ อันทำให้เกิด

การค้าสัตว์ป่ามีทั้งค้าสัตว์ป่าที่ยังมีชีวิตอยู่ และซากสัตว์ป่าที่ตายแล้ว

ตลาดนัดเอกชนใหม่ขึ้นขึ้นมาอีก 2 แห่งคือ ตลาดนัดชันเตย์ และตลาดนัดจตุจักรพลาซ่าพื้นที่ดังกล่าวยังขาดสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมร้านค้าที่เกิดขึ้นหลายร้านจึงอยู่ในสภาพแออัด และได้กลายเป็นแหล่งชุมนุมของร้านค้าที่ลักลอบขายสัตว์ป่าผิดกฎหมายมากกว่าบริเวณตลาดนัดจตุจักรเสียอีก

ช่วงปี 2530-2531 มีการสำรวจพบว่า มีนกป่าวางขายอยู่ในตลาดนัดจตุจักรถึง 276 ชนิดเป็นจำนวนกว่า 7 หมื่นตัว ร้อยละ 95 ของนกที่พบทั้งหมดเป็นชนิดที่พบในประเทศไทย นอกจากนั้นยังพบซากสัตว์ป่าวางขายอย่างเปิดเผยมากมาย โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์จากเขาสัตว์ หนังเสือ แต่ภายหลังมีการออกพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า ปี 2535 เจ้าหน้าที่ของภาครัฐเข้มงวดและเอาจริงเอาจังกับการขายสัตว์ป่าในบริเวณสวนจตุจักรมากขึ้น หลายคนรู้สึกว่าการซื้อขายสัตว์ป่าในบริเวณสวนจตุจักรมากเกินไป หลายคนรู้สึกว่าการซื้อขายสัตว์ป่าในบริเวณสวนจตุจักรมากเกินไป หลายคนรู้สึกว่าการซื้อขายสัตว์ป่าในบริเวณสวนจตุจักรมากเกินไป

ปลายปี 2543 สมาคมอนุรักษ์นกและธรรมชาติแห่งประเทศไทย ได้สำรวจการค้าในในตลาดนัดจตุจักรและบริเวณใกล้เคียงอีกครั้งในระหว่างเดือนธันวาคม 2543 ถึงพฤษภาคม 2544 พบว่าตลอดการสำรวจ 24 ครั้ง มีนกถูกนำมาขายทั้งหมด 121 ชนิด รวม 36,495

ตัว ในจำนวนนี้เป็นนกไทยถึง 53 ชนิด ที่น่าตกใจคือ 47 ชนิดที่นำมาขายเป็นสัตว์ป่าคุ้มครองตามกฎหมายและมีจำนวนทั้งสิ้นถึง 6,215 ตัว นกที่ได้รับการคุ้มครองทางกฎหมายเหล่านี้ล้วนถูกจับมาจากธรรมชาติ อาทิ นกเงือก นกแต้วแล้วเหียว นกกระติ๊ดใหญ่ปากเหลือง นกกระรางคอดำ นกแก้วโม่ง และเหยี่ยวขาว

การสำรวจดังกล่าวยังได้บันทึกวิถีในการขายพบว่า วันพุธและพฤหัสบดีเป็นวันที่มีการค้าขายนกมากที่สุดโดยปกตินกจะถูกนำมาส่งในวันอังคาร และเช้าวันพุธ ช่วงก่อน 8.00 น. และเริ่มต้นขายราว 11.00 น. นกที่ถูกส่งมาแล้วจะถูกนำมาวางไว้หลังแทงก์น้ำของแผงร้านค้าเพื่อปกปิดไม่ให้คนเห็นจนกว่าจะถึงเวลาขาย คนส่งนกและสัตว์ป่าจะใช้รถกระบะขนส่ง ซึ่งบางรายจะเปิดขายที่หลังรถเลยเพื่อสะดวกในการช้อนหลักฐานและหลบหนี ซึ่งในวันเวลาดังกล่าวลูกค้าประจำจะแวะมาทักสัพปาท์จากการพูดคุยของคณะสำรวจทำให้ได้ข้อมูลว่าข้าราชการหลายรายเป็นลูกค้าประจำที่ซื้อนกป่า ซึ่งเป็นสิ่งผิดกฎหมายคนขายยังอ้างด้วยว่าสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมขนาดใหญ่อย่าง แมวป่า เสือโคร่ง หรือแม้แต่สมเสร็จ ซึ่งเป็นสัตว์ป่าสงวน 1 ใน 15 ชนิดของประเทศไทยก็สามารถสั่งซื้อได้ โดยสัตว์หายากเหล่านี้จะมีราคาแพงมากและนำมาแสดงไม่ได้แต่จะซ่อนไว้ที่อื่น ลูกค้าประจำหรือผู้ซื้อที่ต้องการจริงๆ จะมาติดต่อกับผู้ขายและรับของกันเองโดยตรง บางรายให้ข้อมูลว่ามี การส่งออกนกป่าบางชนิดไปขายยังต่างประเทศเป็นพันๆ ตัวเช่น นกแก้งเขนดงที่ถูกส่งไปยังประเทศสิงคโปร์ซึ่งมีความต้องการนกชนิดนี้สูง โดยเฉพาะตัวที่มีหางยาวสมบูรณ์ พ่อค้าบางรายเปิดเผยว่า นกหายากมากๆ บางชนิดเช่น นกกระเรียน นกช่อนหอย ได้รับต่อมาจากตลาดตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชา

ยังมีร้านค้าบางแห่งขายซากสัตว์ป่าและเขาสัตว์ โดยเขาส่วนใหญ่ที่วางขายในร้านเป็นเขาปลอมทำจากเรซิน หรือไม่ก็เป็นเขาสัตว์ต่างประเทศ แต่หากสนใจจริงๆ จะนำอัลบั้มรูปถ่ายมาให้ดู ภายในเป็นภาพผู้ขายถ่ายคู่กับซากสัตว์ป่าหลายชนิดเหมือนเป็นการยืนยันว่ามีของจริงๆ ไม่ว่าจะเป็นหนังเสือโคร่งที่ตั้งราคาอยู่ที่ 100,000-250,000 บาท

แล้วแต่สภาพ เขากระทิง เขาวัวแดง หนึ่งสือลายเมฆ ห้วนเงือก ถ้าต้องการซื้อก็ให้วางเงินมัดจำและจดยการของที่ต้องการสั่งเอาไว้ พร้อมทั้งอยู่และเบอร์โทรศัพท์ ส่วนใหญ่ต้องสั่งล่วงหน้าอย่างน้อย 2-3 เดือน เมื่อของมาแล้วจึงจะมีการนัดส่งกันโดยตรงอีกครั้งพร้อมกับชำระเงินส่วนที่เหลือ

“การค้าสัตว์ป่าที่ตลาดนัดจตุจักรนั้น แม้จะถือเป็นเพียงส่วนปลายของปัญหาที่ใหญ่โตและซับซ้อนระดับประเทศ แต่ต้องถือว่าเป็นส่วนที่มีความสำคัญอย่างยิ่งเนื่องจากเป็นตลาดขายส่งที่มีพ่อค้าคนกลางอยู่เป็นจำนวนมาก บุคคลเหล่านี้มีบทบาทสูงในการสร้างความต้องการของตลาดค้าสัตว์ป่า และทำให้เกิดการสั่งซื้อสัตว์ป่าทั่วประเทศ อันเป็นต้นตอของปัญหาอย่างแท้จริง ถ้ามีการปรามปรามผู้ค้าสัตว์ป่าในตลาดจตุจักร และบริเวณใกล้เคียงอย่างเข้มงวด ย่อมเป็นการประกาศให้เห็นถึงความเอาจริงเอาจังในการแก้ปัญหาของภาครัฐซึ่งหน่วยงานเอกชนด้านการอนุรักษ์พร้อมที่จะให้การสนับสนุนอย่างเต็มที่”

สุรพล ดวงแข เลขานุการมูลนิธิคุ้มครองสัตว์ป่าและพรรณพืชฯ หน่วยงานซึ่งรณรงค์เรื่องการค้าสัตว์ป่ามาตั้งแต่สมัยแรกให้ความเห็น

เขาภูبری สัตว์ป่าสงวนของไทยพบวางขายอยู่ที่ตลาดขายแถบฝักกับบูซา

ภายหลังจากที่มีการบุกจับร้านค้าสัตว์ป่าในจตุจักรอย่างต่อเนื่องหลายครั้งเมื่อหลายปีก่อนสถานการณ์การค้าและสัตว์ป่าผิดกฎหมายในตลาดนัดจตุจักรมีแนวโน้มที่ดีขึ้นในภาพลักษณ์ แต่จากการลงพื้นที่ล่าสุดเมื่อเดือนสิงหาคม 2547 โดย ไบรอัน สจ๊วต นักวิจัยสัตว์เลื้อยคลานและสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก ชาวอเมริกัน ยังพบว่ามียีสต์ว์ป่าที่ได้รับการคุ้มครองวางขายอย่างเปิดเผยเช่นเคย สิ่งนี้บอกอะไรได้บ้างเมื่อเรานึกไปถึงความจริงที่ว่ามียีสต์ว์ป่าใหญ่บ้างเล็กบ้างกระจายอยู่ตามจุดผ่านแดนทั่วประเทศอีกถึง 36 แห่ง มีจุดผ่อนปรนข้ามแดนอีก 64 แห่ง และจุดข้ามแดนที่ไม่มีการควบคุมอีก 917 แห่ง สัตว์ป่าบางส่วนที่ถูกวางขายอยู่ในสวนจตุจักรถูกนำมาจากประเทศเพื่อนบ้านผ่านเส้นทางเหล่านี้ ในขณะที่อีกหลายชนิดถูกส่งมาจากต่างทวีป โดยในทางกลับกันสัตว์ป่าจากที่นี้ก็ถูกส่งออกไปยังต่างแดนทั้งหมดล้วนก่อให้เกิดประเด็นคำถามที่ว่า... ใครจะปิดฉากขบวนการค้าสัตว์ป่าเหล่านี้ลงได้

ไซเตส TRAFFIC และการรณรงค์ในเวทีโลก

“เชื่อหรือไม่ว่า การลักลอบค้าสัตว์ป่าเป็นธุรกิจในตลาดมืดที่มีมูลค่าสูงเป็นอันดับสองของโลก เป็นรองเพียงแค่ขบวนการค้ายาเสพติดเท่านั้น เรากำลังพูดถึงของผิดกฎหมายที่มีมูลค่าเป็นหมื่นๆ ล้านบาท”

เจมส์ คอมบ์ตัน ผู้อำนวยการ TRAFFIC ประจำภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ กล่าวถึงมูลค่าของการค้าสัตว์ป่าระหว่างประเทศ ตอนที่มียางอนุสัญญาไซเตสนั้นมันถึงจุดที่ทุกคนยอมรับว่า การค้าระหว่างประเทศเป็นต้นเหตุของการสูญพันธุ์ของสัตว์และพืชนานาชนิด

ไซเตสที่กล่าวถึงคืออนุสัญญาว่าด้วยการค้าด้วยการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งชนิดสัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ (Convention on international Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora or CITES) อนุสัญญานี้ถือกำเนิดขึ้นเมื่อเดือนกรกฎาคม ปี 2518 ในการประชุมนานาชาติที่กรุงวอชิงตัน ดี.ซี. ภายในเวลาไม่นานจำนวนภาคีสมาชิกของอนุสัญญาเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว และกลายเป็นอนุสัญญาระหว่างประเทศที่ถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการอนุรักษ์

ที่สำคัญที่สุดฉบับหนึ่ง ปัจจุบันมีประเทศภาคีสมาชิก 166 ประเทศทั่วโลก สำหรับ TRAFFIC นั้น เจมส์กล่าวแนะนำว่าเป็นองค์กรเอกชนนานาชาติ ที่ก่อตั้งขึ้นโดยสหพันธ์เพื่อการอนุรักษ์นานาชาติ (IUCN Word Conservation Union) และกองทุนสัตว์ป่าโลก (WWF) 1 ปีหลังจากที่อนุสัญญาไซเตสมีผลบังคับใช้ วัตถุประสงค์หลักก็เพื่อจะได้มีองค์กรที่ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการค้าสัตว์ป่าทั้งในประเทศ และระหว่างประเทศ โดยเฉพาะรวมทั้งทำหน้าที่ในการช่วยเหลือประเทศภาคีสมาชิกในการปฏิบัติให้เป็นไปตามข้อบังคับในอนุสัญญาไซเตส

เจมส์ยังกล่าวถึงอนุสัญญาไซเตสว่า ตัวอนุสัญญาฯ นั้น ว่างไปแล้วไม่มีบทลงโทษอะไร บ่อยครั้งจึงมักถูกเรียกว่าเสือกระดาษ แต่ในความจริงจะเห็นว่าไซเตสพยายามผลักดันให้เกิดกลไกความคุ้มครองสัตว์ป่าในแต่ละประเทศเพราะนั่นเป็นการแก้ปัญหาที่จุดเริ่มต้นตัวอย่างง่ายๆ คือ การที่ประเทศไทยมีการตราพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า ฉบับปี 2535 ขึ้น ส่วนหนึ่งเป็นเพราะแรงกดดันจากไซเตสเมื่อปี 2534 โดยคณะกรรมการแห่งอนุสัญญาไซเตสมีมติขอให้ประเทศสมาชิกดําการค้ากับประเทศไทย โดยเฉพาะสินค้าประเภทเครื่องหนัง เพราะในตอนนั้นประเทศไทยเข้าเป็นสมาชิกได้ 10 ปีแล้ว แต่ยังไม่มีความหมายภายในประเทศที่เหมาะสมในการปฏิบัติตามข้อตกลงของไซเตส เถนยังมีปัญหาการค้าขายอวัยวะเสือโคร่งและสัตว์ป่าอื่นๆ อย่างกว้างขวาง หลังจากนั้นเพียง 1 ปี รัฐบาลไทยจึงผลักดันให้มีการประกาศใช้กฎหมายคุ้มครองพืชและสัตว์ป่าฉบับใหม่

งานของ TRAFFIC นั้น เป็นงานที่ต้องผสมผสานทักษะทางด้านต่างๆ อย่างกลมกลืน ทั้งการสำรวจติดตามข้อมูล การให้การศึกษา ไปจนถึงความสามารถในการประสานงานให้เกิดความร่วมมือระหว่างประเทศ โดยมีความยุ่งยากของงานอยู่ตรงที่การค้าสัตว์ป่าระหว่างประเทศหลายอย่างเป็นสิ่งถูกกฎหมาย จึงต้องมีการแยกแยะมาตรการต่างๆ ที่จะใช้ควบคุม นอกจากนี้อนุสัญญาไซเตสก็ควบคุมเฉพาะการส่งออกและนำเข้าสัตว์ป่าข้ามพรมแดนประเทศเท่านั้น แต่ไม่ได้ครอบคลุมการค้าสัตว์ป่าภายในประเทศ จึงกลายเป็นช่องโหว่ให้ขบวนการค้าสัตว์

ป่าใช้ในการกระทำผิด

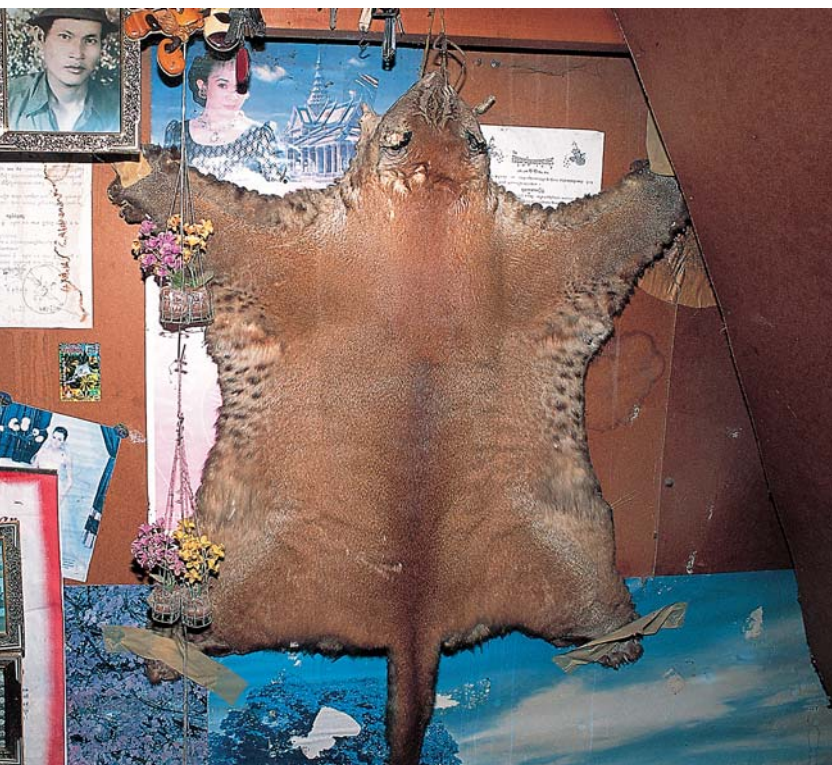
บางครั้งกฎระเบียบภายในประเทศก็ทำให้การบังคับใช้กฎหมายมีความยุ่งยากขึ้นไปอีกโดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันที่มีการส่งเสริมเรื่องการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าเชิงพาณิชย์เกิดขึ้นในหลายๆ ประเทศ นโยบายดังกล่าวทำให้ขบวนการค้าสัตว์ป่าเห็นช่องทางในการสวมรอยและใช้เป็นข้ออ้างว่า สัตว์ป่าที่ลักลอบขนส่งนั้นเป็นสัตว์ที่ได้มาจากการเพาะเลี้ยง ซึ่งปัจจุบันการตรวจสอบข้อเท็จจริงยังเป็นเรื่องที่ค่อนข้างยุ่งยาก

เจมส์เสริมต่อว่า การค้าสัตว์ป่าก็เหมือนกับการค้าสินค้าหรือผลิตภัณฑ์อื่นๆ คือมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบอยู่ตลอดเวลา ขึ้นอยู่กับสภาพเศรษฐกิจและสังคมโดยรวม ขึ้นอยู่กับความต้องการของตลาด ในขณะที่ภาพรวมของปัญหาในแต่ละประเทศอาจจะคล้ายกัน แต่ก็มีรายละเอียดที่แตกต่างกันอยู่พอสมควร คนที่ทำงานด้านนี้จึงต้องติดตามความเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ต้องรู้ความเป็นไปตั้งแต่ระดับผู้ผลิตหรือแหล่งที่มาของสัตว์ป่า ไปจนถึงพ่อค้าคนกลางที่มีบทบาทสำคัญในการส่งออกและนำเข้า และศึกษาพฤติกรรมของผู้บริโภค โดยมาตรการทางกฎหมายเพียงอย่างเดียวจึงไม่สามารถใช้แก้ไขปัญหาเหล่านี้ได้ เพราะมันเป็นเรื่องของวัฒนธรรม ความเชื่อและคตินิยมของสังคมนั้นๆ ซึ่งต้องอาศัยเวลาในการเปลี่ยนแปลง

โดยภาพรวม เจมส์เห็นว่าการบังคับใช้กฎหมายด้านสัตว์ป่าของประเทศในภูมิภาคนี้ยังค่อนข้างเป็นไปในแบบไฟไหม้ฟาง และขาดความต่อเนื่อง ซึ่งก็เข้าใจได้เพราะหน่วยงานภาครัฐที่รับผิดชอบส่วนใหญ่มักจะขาดแคลนทั้งบุคลากรและงบประมาณภารกิจหลักของหน่วยงานอย่าง TRAFFIC และอนุสัญญาไซเตส คือการสร้างกติกาสากลที่จะทำให้เจ้าหน้าที่ระดับผู้บริหารประเทศต่างๆ ให้ความสำคัญกับหน่วยงานที่รับผิดชอบและมีการควบคุมดูแลปัญหาด้านนี้อย่างจริงจังและต่อเนื่อง

(บน) ซากหนังหมีหมาที่ถูกชำแหละวางขายสำหรับเป็นเครื่องประดับตกแต่งบ้าน
(ล่าง) หนังเสือไฟที่ถูกชำแหละวางขายสำหรับเป็นเครื่องตกแต่งบ้านเช่นเดียวกัน

สงครามไม่รู้จบ

หยุดซื้อ หยุดล่า สัตว์ป่าไม่สูญพันธุ์

“สโลแกนรณรงค์ของมูลนิธิคุ้มครองสัตว์ป่าและพรรณพืชแห่งประเทศไทย แนวคิดดังกล่าวยังมีเนื้อหาสาระหลักในการสร้างจิตสำนึกให้แก่สาธารณชนในเรื่องของการค้าสัตว์ป่า หรือโครงการรณรงค์เพื่อการป้องกันการค้าสัตว์ป่าและพืชป่าผิดกฎหมายของกองทุนสัตว์ป่าโลก (WWF) ที่ดำเนินการมาตั้งแต่ปี 2544 พยายามสานต่อแนวคิดอย่างเดียวกัน คือการให้การศึกษากับสาธารณชนและกลุ่มเป้าหมายต่างๆ ที่อาจเป็นผู้บริโภคสินค้าผิดกฎหมายเหล่านี้โดยไม่รู้ตัวเช่น นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ แต่ถ้ามองในระยะยาวแล้วค่านิยมและพฤติกรรมของผู้บริโภคเท่านั้นที่จะเป็นตัวชี้ขาดว่าตลาดค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมายจะคงอยู่อีกนานแค่ไหน อย่างไรก็ตามลำพังการให้การศึกษากับประชาชนสัมพันธ์คงไม่เพียงพอ

2-3 ปีที่ผ่านมาเราได้เห็นการทำสื่อรณรงค์เกี่ยวกับการค้าสัตว์ป่าขึ้นมาหลายชุด สื่อเหล่านี้มีประโยชน์มากในแง่ทำให้ผู้คนทั่วไปนึกคิดในเรื่องการค้าสัตว์ป่า และเป็นการกระตุ้นภาครัฐให้มีการตื่นตัวในเรื่องการบังคับใช้กฎหมาย แต่ปัญหาก็คือข้อจำกัดในงบประมาณ ทำให้ไม่มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง พอหมดงบประมาณเรื่องก็เงียบ กระแสก็เริ่มตกทุกอย่างก็กลับสู่สภาพปกติ ถ้าจะพูดให้เข้ากับยุคสมัยก็ต้องบอกว่า ทำอย่างไรจึงจะแก้ปัญหาได้อย่างยั่งยืน”

อดีตเจ้าหน้าที่สำนักงานไซเตส ประจำประเทศไทยท่านหนึ่งให้ความเห็น

ในระยะหลังการพัฒนาศักยภาพที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการช่วยควบคุมดูแลการค้าสัตว์ป่าเป็นแนวทางสำคัญที่หน่วยงานอนุรักษ์ภาคเอกชนหลายแห่งให้การสนับสนุนแก่ภาครัฐ เพราะถือว่าเป็นการพัฒนาบุคลากรภายในประเทศให้มีทักษะที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะความสามารถในการจำแนกชนิดสัตว์ป่าคุ้มครองและเทคนิคเกี่ยวกับการ

ซากกระดูกหลากสี กระโหลกแก้ว และกระโหลกกวางป่า ที่ถูกนำมาวางขาย

ติดตามข้อมูลการค้าสัตว์ป่าหน่วยงานเอกชนหลายแห่งได้มีการผลิตสื่อและคู่มือที่ช่วยให้เจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถจำแนกชนิดสัตว์ป่าชนิดต่างๆ ได้ง่ายขึ้นในสถานการณ์จริง

“ผมเชื่อเสมอว่าการจัดกับปัญหาการค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมายต้องเน้นไปที่การสนับสนุนการทำงานของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบและต้องทำให้เกิดความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน รวมไปถึงความร่วมมือในระดับนานาชาติ คงไม่มีใครปฏิเสธว่าส่วนหนึ่งของปัญหาการทำงานปราบปรามขบวนการค้าสัตว์ป่าคือการคอร์รัปชัน ไม่มีใครสามารถแก้ปัญหานั้นได้ร้อยเปอร์เซ็นต์ แต่เรากำลังพูดถึงกระบวนการที่โปร่งใส มีประสิทธิภาพที่เน้นระบบความร่วมมือเพื่อลดช่องโหว่ต่างๆ ให้เหลือน้อยที่สุด”

นี่คือความคิดเห็นของ เท็ด โอเชียส เจ้าหน้าที่สถานทูตสหรัฐอเมริกาประจำประเทศไทย ผู้ผลักดันให้เกิดโครงการอบรมเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจาก 9 ประเทศในหลักสูตรป้องกันและปราบปรามขบวนการลักลอบค้าสัตว์ป่า เขายังกล่าวต่ออีกว่า

“เมื่อเจ้าหน้าที่มีความพร้อม และยังมีระบบการทำงานที่มีประสิทธิภาพ ก็ขาดเพียงแต่ผู้นำ หรือผู้ให้นโยบายที่จะต้องตระหนักถึง

**การค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมายเหล่านี้
เป็นธุรกิจที่มีเงินหมุนเวียนอยู่
เป็นจำนวนมาก**

ความสำคัญของปัญหาเหล่านี้
ด้วย ในช่วงปีที่ผ่านมารัฐบาล
ไทยดูจะมีความกระตือรือร้น
และเอาจริงเอาจังกับปัญหา
การค้าสัตว์ป่ามากขึ้น ซึ่งเป็น
เรื่องที่น่าชื่นชมมาก”

พล.ต.ต. เสวก ปิ่นสินชัย
ผู้บังคับการตำรวจป่าไม้ กล่าว
ว่า...

“ประเทศไทยโชคร้ายมากๆ ที่กลายมาเป็นศูนย์กลางการค้า สัตว์ป่าผิดกฎหมายที่ใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่งของโลก มันเป็นปัญหาเรื้อรังที่ทุกคนรู้แต่ไม่มีใครกล้าแตะ ถึงเวลาต้องเปลี่ยนแปลงแล้ว”

ปฏิบัติการบุกทลายโรงฆ่าสัตว์ป่า ที่อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี เมื่อวันที่ 28 ตุลาคม 2546 ถือเป็นปรากฏการณ์ปราบปราม ขบวนการค้าสัตว์ป่าครั้งสำคัญ เพราะว่าภายในบริเวณบ้านที่ตรวจค้น เจ้าหน้าที่พบสัตว์ป่าหายากเป็นจำนวนมากถูกฆ่าอย่างทารุณ ตั้งแต่ซากเสือโคร่งที่มีรอยยิงตรงกะโหลก เนื้อเสือโคร่งในตู้แช่เย็น อึ้งตีนหมีสดๆ กว่า 20 ตีน เนื้อเต่า เนื้อลิง และเนื้องู ที่เพิ่งถูกฆ่าและส่งกลิ่นคาวคลุ้งไปทั่ว เขาระทิง เขาละมั่ง ยังไม่นับสัตว์เป็นๆ เช่น เสือโคร่ง 6 ตัว หมีควาย 3 ตัว หมีหมา 2 ตัว ที่ถูกขังไว้ในกรงแคบๆ รอเวลาฆ่า นอกจากนี้ยังมีลูกสิงอุรังอุตังไม่ทราบที่มาอีก 2 ตัว ขาวดั่งกล่าวถูกเผยแพร่ไปทั่วโลก นานาประเทศต่างจับจ้องมายังประเทศไทยว่าจะจัดการกับปัญหาเหล่านี้อย่างไร

พล.ต.ต. เสวก ปิ่นสินชัย เปิดเผยภายหลังปฏิบัติการว่า จะใช้มาตรการขั้นเด็ดขาดเพื่อกวาดล้างขบวนการค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมาย จากนั้นก็มีการบุกตรวจตลาดนัดจตุจักรครั้งใหญ่อีกครั้ง โดยใช้กำลัง

เจ้าหน้าที่ตรวจสอบเต้าจำนวนหลายพันตัวที่ถูกลักลอบจับมาเพื่อขายส่งภัตตาคาร

เจ้าหน้าที่กว่า 300 นาย สามารถยึด ของกลางที่เป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง ได้กว่า 5,000 ตัว รวมมูลค่ากว่า 50 ล้านบาท ตามด้วยการบุกค้นบ้านพักย่านประชาชื่น พบนกป่าหายากกว่า 100 ตัว และสัตว์ป่าอีกหลายชนิดในจำนวนนี้คือ นกหัว ภูเหลือม ภูหลาม อีเห็น นาก เต่า และที่สำคัญคือ พบซากลูกลิงอุรังอุตังอายุไม่ถึง 6 เดือน ในตู้แช่แข็ง คาดว่าเป็นลูกลิงจากอินโดนีเซียที่เตรียมส่งขายเป็นสัตว์เลี้ยง แต่มาสิ้นใจเสียก่อน

“การบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังเป็นเรื่องที่น่าชื่นชมมาก และเป็นตัวอย่างที่ดีให้แก่ประเทศอื่นๆ ในอาเซียน แต่ผมสังเกตว่ากรณีที่มีการจับกุมส่วนใหญ่เป็นพ่อค้าสัตว์ป่าที่ล้วนเคยถูกจับกุมมาแล้วทั้งสิ้น ประเด็นก็คือ เราจะสามารถใช้บทลงโทษที่รุนแรงกว่าการเสียค่าปรับได้หรือไม่ เท่าที่ผมจำได้ยังไม่มีการจำคุกพ่อค้าสัตว์ป่ารายใหญ่ในประเทศไทยเลย”

คริสให้ความเห็นต่อการปฏิบัติงานอย่างเนียบขาดของภาครัฐในระยะหลัง

ประเด็นคำถามแบบเดียวกับของคริสถูกหยิบยกขึ้นมาพิจารณาอย่างกว้างขวางในช่วงที่กระแสข่าวขบวนการค้าสัตว์ป่ายังร้อนแรง มี

การเสนอให้ปรับเปลี่ยนบทลงโทษผู้กระทำความผิดเป็นการจำคุกอย่างน้อย 1-10 ปี ตามความรุนแรงของคดี แทนการปรับแล้วปล่อยตัวอย่างที่เป็น มา มีการเสนอให้พิจารณารวมการลักลอบค้าสัตว์ป่าให้เข้าข่ายกิจการ ฟอกเงินเพื่อให้เจ้าหน้าที่สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.) ยึดทรัพย์ผู้ประกอบการเหล่านี้ได้เช่นเดียวกับกรณีผู้ค้ายาเสพติด หรือผู้ปั่นหุ้นมีการเสนอให้จัดฝึกอบรมอัยการและผู้พิพากษาเพื่อให้เกิด ความตระหนักถึงความสำคัญของการกระทำความผิดกฎหมายเกี่ยวกับสัตว์ป่า รวมไปถึงการเสนอให้ใช้มาตรการตัดสินประหารชีวิตกับพ่อค้ารายใหญ่ ที่กระทำความผิดซ้ำซาก

“เราหวังว่าประเทศไทย และกลุ่มประเทศในอาเซียน จะถือโอกาส ที่มีการประชุมใหญ่เกี่ยวกับอนุสัญญาไซเตสที่กรุงเทพฯ ในเดือนตุลาคม 2547 แสดงออกถึงความตั้งใจในการแก้วิกฤตปัญหาการค้าสัตว์ป่าผิด กฎหมายอย่างจริงจัง ไม่ใช่เรื่องเสียหายที่จะลุกขึ้นมากวาดบ้านใน ตอนนี้ แต่จะอย่างไรให้ปฏิบัติการที่เข้มแข็งเช่นนี้ดำเนินต่อไปได้ ในระยะยาว นี่เป็นสิ่งที่วงการอนุรักษ์ทั่วโลกคงต้องเฝ้าติดตามต่อไป”

ดร.เบนเน็ตต์ กล่าวถึงปรากฏการณ์ที่รัฐบาลไทยเร่งระดมกวาดล้างขบวนการค้าสัตว์ป่าในช่วงปีที่ผ่านมาแน่นอนว่าเธอและนักชีววิทยา เชิงอนุรักษ์อีกหลายคนต่างเดินทางมาร่วมประชุมอนุสัญญาไซเตส ใน เดือนตุลาคม 2547 เพื่อนำเสนอข้อมูลล่าสุดเกี่ยวกับการค้าสัตว์ป่า ระดับโลก

เจมส์ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการทำการกวาดล้างขบวนการค้า สัตว์ป่าของภาครัฐ โดยมีหน่วยงานเอกชนคอยให้การสนับสนุนและทำ หน้าที่ให้การศึกษาแก่สาธารณะอย่างต่อเนื่องว่า

“ถ้าเกิดเป็นเช่นนั้นได้จริง ประเทศไทยก็จะกลายเป็นผู้นำดีเด่น ในการปราบปรามขบวนการค้าสัตว์ป่าในระดับโลกแต่ทุกคนต้องยอมรับ ความจริงว่าการค้าสัตว์ป่าเป็นปัญหาเรื้อรังมันคงจะปราบได้ไม่หมดใน ช่วงเวลาแค่ข้ามคืนหรอก เทคนิคการลักลอบค้าสัตว์ป่านั้นปรับเปลี่ยน ไปเรื่อย ๆ แม้แต่การสั่งซื้อขายกันบนอินเทอร์เน็ตนั้นเป็นเรื่องปกติเสีย แล้วในปัจจุบัน”

*เขาสัตว์ป่าพบวางขายมากตามตลาด
ขายคนไทยก็กลัว กับเขมรและพม่า*

เมื่อต้นปี 2547 บริเวณตลาดช่องเม็ก ผังตรงข้ามชายแดนไทย ผู้เขียนเตร็ดเตร่อยู่ในตลาดแห่งนี้ไม่นาน ก็พบกับสัตว์ป่าชนิดแรกท่ามกลางร้านขายผ้าไหม ของเล่นราคาถูกและเหล้าตองสารพัดประเภท ผู้เขียนเห็นหัวเลียงผา และกองกระดูกเข่าน้ำม่อนอยู่ในกาละมัง ที่เห็นหัวตาด้านขวายังมีรอยกระสุน

ขนาดเท่าเหรียญบาท ภายในร้านเดียวกันยังมีเขากะทิง เขากัง ดิง และสมุนไพรรากแห้งอีกหลายชนิด ถัดมาไม่ไกลนักพบ กาละมังสีดำขนาดใหญ่บรรจุเนื้อสีแดงฉานวางอยู่ข้างๆ ตาขัง หัวสดๆ ของเม่นปะปนอยู่กับซี่โครง และข้อเท้าของสัตว์กับหลายประเภท เมื่อออกมาถึงถนนเชื่อมต่อระหว่างไทย-ลาวผู้เขียนเห็นพ่อค้าแม่ค้าวางขายสัตว์ป่าและของป่าเรียงรายอยู่ริมถนน ในจำนวนนั้นคือลูกนกขุนทองหลายสิบตัวที่อัดกันอยู่ในกรงเล็กๆ นกขุนแผนสีน้ำเงินคู่หนึ่งที่ขนหางหลุดลุ่ยกระจัดกระจายในกรงแคบๆ ชะมัดเป็นๆ สงบนิ่งอยู่ในถูงปุย ลิ่นตัวโตตะกุกตะกายอยู่ในกระสอบป่าน สิ่งเหล่านี้น่าจะเป็นตัวอย่างส่วนน้อยที่ช่วยยืนยันความจริงว่าขบวนการลักลอบค้าสัตว์ป่าไม่เคยหายไปไหน แต่ยังหยัดยืนเป็นธุรกิจสกปรกที่บ่อนทำลายความหลากหลายทางชีวภาพทั่วโลกเป็นเหมือนมะเร็งที่ลุกลามทำร้ายธรรมชาติเมื่อระบบป้องกันของเราอ่อนแอ

แม้ความพยายามขององค์กรอนุรักษ์ธรรมชาติ ร่วมกับรัฐบาลของนานาประเทศที่ผ่านมายังไม่สามารถปิดฉากความรุนแรงของการค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมายลงได้แต่ก็นับได้ว่ามีความคิดริเริ่มมากมายในการทำงานแก้ปัญหาดังกล่าว ความพยายามในการปรับปรุงตัวบทกฎหมาย

อุ้งตีนหมีที่คนบางกลุ่มมีความเชื่อผิดๆ ว่ามีสรรพคุณไล่เลศในการบำรุงร่างกาย

ให้มีความเข้มงวดการพัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย พร้อมไปกับการให้การศึกษาที่ถูกต้องแก่สาธารณะเป็นกรอบงานหลักที่ประเทศต่างๆ กำลังเร่งพัฒนาแข่งกับเวลาเพื่อต่อสู้ขบวนการลักลอบค้าสัตว์ป่า

ความพยายามทั้งหลายทั้งปวงคงไม่สามารถบรรลุผลได้ด้วยการทำงานของภาครัฐแต่เพียงลำพัง หรือโดยองค์กรเอกชนองค์กรใดองค์กรหนึ่ง หรือแม้แต่ประเทศใดประเทศหนึ่ง หากจำเป็นต้องเกิดขึ้นจากความร่วมมืออย่างจริงจังและต่อเนื่องข้ามพรมแดนของคนทุกกลุ่มเพื่อให้เกิดเป็นแนวร่วมที่มีความเข้มแข็ง

ถึงที่สุดแล้วปัญหาการลักลอบค้าขายสัตว์ป่าอาจเป็นเรื่องของจิตสำนึกที่บกพร่องของคนเพียงกลุ่มเดียวแต่คงปฏิเสธไม่ได้ว่าการต่อสู้กับขบวนการค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมายนับเป็นภารกิจที่ทำหายที่สุดประการหนึ่งของมนุษยชาติในยุคนี้ เป็นการต่อสู้ไม่รู้จักที่มีชีวิตสัตว์ป่านับแสนนับล้านเป็นเดิมพัน และท้ายที่สุดมันเป็นบทพิสูจน์สำคัญว่า เราไม่ใช่เผ่าพันธุ์แห่งการทำลายล้าง...ไม่ใช่ชนิตพันธุ์ที่ไร้ซึ่งจิตสำนึกความดีงามและความรัก

วัตถุประสงค์หลัก 5 ประการของการค้าสัตว์ป่าในเอเชีย

1. เพื่อการบริโภค

ในระดับท้องถิ่น สัตว์ป่าที่ตกเป็นเป้าหมายในการล่าเพื่อการบริโภคคือ สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมขนาดกลาง และนกขนาดใหญ่เช่น เก้ง กวาง ค่าง ชะนี เม่น ชะมด อีเห็น ไก่ป่า นกเงือก นอกจากนี้ยังรวมถึงสัตว์เลื้อยคลานและสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบกที่พบได้ง่ายเช่นเต่าน้ำจืด กบ เขียด งู บางชนิดที่พบเห็นทั่วไป ถูกคุกคามจนลดจำนวนลงอย่างรวดเร็วเช่น กบทูต เต่ากระอัน และงูบางชนิด ในตลาดต่างประเทศมีค่านิยมในการบริโภคเนื้อสัตว์ป่าที่หลากหลายสัตว์ป่าที่ถูกล่าเป็นจำนวนมากเพื่อการบริโภคได้แก่ เต่าน้ำจืด ลิ่น ฉลาม งูหลายชนิดขลุ่ย ส่วนเนื้อสัตว์ป่าหายากเช่น เนื้อเสือโคร่ง ดินหมี่ เป็นที่ต้องการของกลุ่มบุคคลมีฐานะ

2. เพื่อใช้เป็นเครื่องประดับ

อวัยวะและชิ้นส่วนจากสัตว์ป่าหลายอย่างนิยมนำมาทำเป็นเครื่องประดับหรือของที่ระลึก มีทั้งงาช้างแกะสลัก หนังสือชนิดต่างๆ อาทิ เสือโคร่ง เสือดำ เสือลายเมฆ เสือไฟ เขาสัตว์เช่น เขากะรัง วัวแดง ควายป่า ละมั่ง สาล่า นอแรด กระดองเต่าทะเล หนังงู เปลือกหอย สัตว์สตัฟฟ์เช่น ฝัเสื้อและตัวปักแข็งที่สวยงามชนิดต่างๆ ผลิตภัณฑ์บางอย่างอนุญาตให้มีการค้าได้อย่างถูกกฎหมายเมื่อมีใบอนุญาต เช่น หนังจระเข้ งาช้างแกะสลัก จากช้างบ้านรวมถึงสัตว์ป่าบางชนิดที่ได้จากการเพาะพันธุ์ กรณีดังกล่าวทำให้การตรวจสอบแหล่งที่มาเป็นไปได้ยากและมีช่องโหว่ในการบังคับใช้กฎหมาย

3. เพื่อนำมาเป็นสัตว์เลี้ยง

ค่านิยมในการเลี้ยงสัตว์แบบของสะสมทำให้สัตว์ป่าหายากมีราคาสูงและเป็นที่ต้องการของผู้เลี้ยงบางกลุ่ม สัตว์ป่าที่เป็นเป้าหมายหลักได้แก่ นกป่าที่มีความสวยงามหรือมีเสียงร้องไพเราะเช่น นกปรอดแม่ทะ นกขุนทอง นกเขียวคราม นกกระทองทองแก้มขาว นกโพระดก รวมถึงนกแก้วจากออสเตรเลีย และอเมริกาใต้ สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม

เช่น ชะนี กระรอก นอกจากนี้ก็ยังมีสัตว์เลื้อยคลานที่มีลักษณะแปลก เช่น ตัวคามิเลียน จากมาดากัสการ์ ตะกวด จากอะเมซอน งูเหลือมจาก นิวกีนี และเต่าน้ำจืดขนาดเล็กเช่น เต่าดาวพันธุ์พม่าซึ่งเป็นชนิดที่ใกล้สูญพันธุ์

4. เพื่อใช้เป็นส่วนประกอบในยาแผนโบราณ

ตามความเชื่อและคตินิยมโบราณของคนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียง เช่น จีน เกาหลี และญี่ปุ่น นอกเหนือจากสมุนไพรนับพันชนิด สัตว์ป่าก็ถูกใช้เป็นส่วนประกอบสำคัญในการทำยาแผนโบราณ บ้างใช้ทั้งตัว บ้างใช้อวัยวะบางส่วนเช่น นอแรด กระดุกเสือ เขี้ยวเสือ ลูกตาเสือ ดีหมี นอกจากนี้ตามความเชื่อของคนบางกลุ่มการบริโภคอวัยวะสัตว์ป่า บางส่วนเช่น อวัยวะเพศเสือโคร่ง ดีงู ถือเป็นยาบำรุงสมรรถภาพทางเพศ

5. เพื่อกิจการสวนสัตว์ หรือการจัดแสดงสัตว์ของภาครัฐและเอกชน

กิจการสวนสัตว์ของรัฐและเอกชนหลายแห่งในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นแหล่งที่มีการรับซื้อสัตว์ป่าเป็นจำนวนมาก แต่การขาดมาตรการควบคุมอย่างรัดกุม การดำเนินการโดยขาดทักษะในการดูแล สุขภาพสัตว์ รวมไปถึงความไม่พร้อมทางด้านสถานที่จึงทำให้สัตว์หลายชนิดมีอัตราการตายสูง จำนวนสวนสัตว์เอกชนที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในหลายประเทศทำให้เกิดความต้องการในการรับซื้อสัตว์ป่าหายากเพิ่มขึ้น สัตว์ป่าที่เป็นเป้าหมายมีตั้งแต่ขนาดเล็กลงจนถึงช้าง ส่วนใหญ่เป็น สัตว์ป่าหายาก หรือเป็นกลุ่มที่เพาะขยายพันธุ์ได้ยากเช่น ลิงอุรังอุตัง ลิงกอริลลา นกกระเรียน นกเงือก และนกน้ำขนาดใหญ่หลายชนิด

เทคนิคการลักลอบขนสัตว์ป่า

หลบซ่อน เป็นวิธีการที่พบบ่อยที่สุดในการลักลอบส่งออกและนำเข้าสัตว์ป่าผิดกฎหมาย โดยมีวิธีการต่างๆ กันไปอาทิ ซ่อนไว้ใน กระเป๋าเดินทาง เก็บไว้ในกระเป๋ถือ ซ่อนไว้ในถุงเท้า เสื้อชั้นใน มีทั้งกรณีที่จับนกมัดขามัดปีกใส่ถุงพลาสติกเจาะรูใส่รวมๆ กัน ใส่ไว้ใน

กระเป๋าดินทาง หรือแอบเอาไข่นกป่าหายากซ่อนไว้ในทางงูใน

แจ้งข้อมูลเท็จ โดยปกติดำเนินการอยู่สามรูปแบบคือ บิดเบือนเรื่องชนิด จำนวน และมูลค่าของสินค้า

การปลอมใบอนุญาต ปกติจะใช้ในขั้นตอนการนำเข้าเพราะเจ้าหน้าที่จะไม่ค่อยเข้มงวดและไม่ค่อยคุ้นเคยกับใบอนุญาตที่ออกจากรประเทศต้นทาง ใบอนุญาตต่างๆ จำนวนรวมทั้งหมดของไซเตสเป็นของปลอม

การอ้างว่าเป็นชนิดที่เกิดจากการเพาะเลี้ยง ผู้ส่งออกสัตว์ป่ามักใช้ข้ออ้างว่าสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์ของสัตว์ป่าที่มีการซื้อขายนั้นได้จากสัตว์ที่เพาะเลี้ยงในฟาร์ม ในหลายประเทศมีการใช้ข้ออ้างนี้รวมกับการใช้ใบอนุญาตปลอม ทำให้เกิดความน่าเชื่อถือ

การสวมรอยสัตว์ป่าและการส่งออกซ้ำ สัตว์ป่าที่เพาะเลี้ยงได้บางชนิดมีการอนุญาตให้ค้าภายในประเทศได้อย่างถูกกฎหมาย ทำให้มีการนำสัตว์ป่าที่จับได้จากธรรมชาติมาสวมรอย หรือในกรณีที่มีการอนุญาตให้นำชิ้นส่วนสัตว์ป่าบางประเภทเช่น งาช้าง หนังงู เข้ามาในประเทศเพื่อแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ และส่งกลับออกไปจำหน่ายอีกครั้งในกระบวนการนี้ก็มักมีการนำชิ้นส่วนสัตว์ป่าในประเทศมาสวมรอย และส่งออกไปพร้อมกับชิ้นส่วนนำเข้า

การลักลอบส่งทางไปรษณีย์ ปัจจุบันมีการลักลอบส่งสินค้าสัตว์ป่าทางไปรษณีย์เป็นประจำ โดยเฉพาะสินค้าประเภทหนังสัตว์เช่น หนังเสือ หนังหมี หนังงู หนังกวาง ขนนก หรือแม้แต่สินค้าประเภทงาช้าง เพราะเจ้าหน้าที่ไปรษณีย์ส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ว่ามีสินค้าเหล่านี้เป็นของผิดกฎหมาย

การปลอมสินค้า วิธีการนี้ใช้เพื่อหลอกผู้ซื้อโดยเฉพาะ โดยมีการปลอมเพื่อให้ผู้ซื้อเข้าใจว่าเป็นสินค้าจากสัตว์ป่าซึ่งมีราคาสูงเช่นกระดุกเสือ อวัยวะเพศเสือ ดีหมี นอแรด งาช้าง

การกำหนดสถานภาพของสัตว์ป่า

ในการกำหนดสถานภาพของสัตว์ป่าเพื่อใช้เป็นแนวทางในการอนุรักษ์ เทาที่ผ่านมามีพัฒนาการทั้งในภายในประเทศและระดับสากล

การกำหนดสถานภาพของสัตว์ป่าตามกฎหมายไทย

ประเทศไทยมีการตราพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า ปี พ.ศ.2535 ขึ้นมาบังคับใช้ได้กำหนดสถานภาพสัตว์ป่าไว้ดังนี้

1. สัตว์ป่าสงวน เป็นสัตว์ป่าหายาก หรือกำลังจะสูญพันธุ์ จึงห้ามล่าหรือมีไว้ในครอบครอง ทั้งสัตว์ที่ยังมีชีวิตหรือซากสัตว์ เว้นแต่กระทำการเพื่อการศึกษาวิจัยทางวิชาการหรือเพื่อกิจการสวนสาธารณะโดยได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมป่าไม้เป็นกรณีพิเศษ

2. สัตว์ป่าคุ้มครอง หมายถึง สัตว์ป่าตามที่กฎกระทรวงกำหนดให้เป็นสัตว์ป่าคุ้มครองเช่น กระต๊อ กระรอกบิน กวาง เก้ง ชะมด ชะนี ไก่ป่า นกยูง นกแร้ง นกเงือก งูสิง งูเห่า ปลา เป็นต้น ซึ่งกฎหมายไม่อนุญาตให้ล่าได้ หรือมีไว้ในครอบครอง (ซึ่งรวมถึงซากของสัตว์ป่าสงวนหรือซากของสัตว์ป่าคุ้มครอง) หรือค้า เว้นแต่การกระทำโดยทางราชการ เพื่อการศึกษาวิจัย การเพาะพันธุ์ หรือเพื่อกิจการสวนสาธารณะ หากผู้ใดครอบครองแต่เดิมให้นำมาขึ้นทะเบียนต่อป่าไม้อำเภอภายใน 90 วัน นับแต่วันประกาศใช้พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.2535

อนุสัญญาไซเตส (CITES)

เริ่มต้นจากประเทศสมาชิกสหภาพระหว่างประเทศเพื่ออนุรักษ์ธรรมชาติและทรัพยากรธรรมชาติ หรือ International Union for the Conservation of Nature and Natural Resources ได้มีการประชุมเพื่อพิจารณาแนวทางในการควบคุมสัตว์ป่าและพืชป่าระหว่างประเทศขึ้นที่ประเทศสวีเดนเมื่อปี พ.ศ.2515 ถือเป็นจุดเริ่มต้นของการอนุรักษ์สัตว์ป่าและพืชป่าที่เกี่ยวกับระบบการค้าขึ้นเป็นครั้งแรกในโลกของการค้าเสรี

ในวันที่ 3 มีนาคม 2516 ได้มีการประชุม และยกร่างระบบระเบียบการควบคุมการค้าสัตว์ป่าและพืชป่าขึ้น เรียกว่า "อนุสัญญาว่า

สูญพันธุ์ไปแล้ว (EX : extinct)

สูญพันธุ์ในธรรมชาติ (EW : extinct in the wild)

ใกล้จะสูญพันธุ์อย่างยิ่ง (CR : critically endangered)

ใกล้จะสูญพันธุ์ (EN : endangered)

มีแนวโน้มจะสูญพันธุ์ (VU : Vulnerable)

ขึ้นอยู่กับการอนุรักษ์ (CD : conservation dependent)

มีความเสี่ยงน้อย (LR : lower risk)

ข้อมูลไม่เพียงพอ (DD : data deficient)

ยังไม่ได้รับการประเมิน (NE : not evaluated)

ด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดสัตว์ป่าและพืชที่กำลังจะสูญพันธุ์ หรือ Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora (CITES)" ซึ่งเรียกกันทั่วไปว่า "อนุสัญญาไซเตส" ตามชื่อย่อของอนุสัญญาดังกล่าว ต่อมาเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2518 ประเทศสมาชิกได้ให้สัตยาบันรับรองอนุสัญญาฯ ครบจำนวน 10 ประเทศ ทำให้อนุสัญญาฯ นี้ เริ่มมีผลบังคับใช้ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา ณ ปัจจุบันมีสมาชิกหรือภาคีในอนุสัญญาไซเตสสูงถึง 166 ประเทศ เจตนารมณ์ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าประชาคมโลกมีความเห็นร่วมกันว่าความร่วมมือระหว่างประเทศเป็นสิ่งสำคัญ และจำเป็นในการปกป้องคุ้มครองชนิดพันธุ์พืชและสัตว์บางชนิดจากการใช้ประโยชน์ เพื่อการค้าระหว่างประเทศมากจนอาจทำให้ชนิดพันธุ์นั้นๆ สูญพันธุ์ได้ อนุสัญญากำหนดกรอบปฏิบัติระหว่างประเทศในการทำการค้าชนิดพันธุ์ที่กำลังจะสูญพันธุ์โดยกำหนดให้ภาคีที่เป็นผู้ส่งออกและผู้นำเข้ามีความรับผิดชอบร่วมกันในการปฏิบัติให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของอนุสัญญาฯ โดยการควบคุมการค้าพืชและสัตว์ที่ผนวกอยู่ในอนุสัญญา ซึ่งประเทศภาคีจะต้องปฏิบัติและดำเนินการตาม

ทั้งนี้มีการกำหนดชนิดพันธุ์สัตว์ป่าหรือพืชป่าออกเป็นบัญชีหมายเลข 1, 2, และ 3 ดังนี้

บัญชีหมายเลข 1 เป็นบัญชีรายชื่อของชนิดพันธุ์ที่ห้ามทำการค้าโดยเด็ดขาดเนื่องจากใกล้สูญพันธุ์ยกเว้นเพื่อการศึกษาวิจัยซึ่งจะต้องได้รับความยินยอมจากประเทศที่จะนำเข้าเสียก่อน ประเทศที่จะส่งออก

IUCN Red List of Threatened Animals

สัตว์ที่ถูคุกคาม (Threatened species)

สัตว์ที่กำลังจะจัดไว้เป็นพวกที่ถูคุกคาม (NT : near-threatened)

สัตว์ที่ยังไม่น่าเป็นห่วง

สัตว์ที่ปัจจุบันยังมีจำนวนมาก ไม่น่าจะสูญพันธุ์ในอนาคตอันใกล้

จึงจะสามารถออกไปอนุญาตได้ ตัวอย่างชนิดพันธุ์ที่มีอยู่ในประเทศไทย ที่ปรากฏอยู่ในบัญชีนี้เช่น แรด เสือโคร่ง หมีควาย กัลวี่ไม้ป่าหายาก บางชนิด

บัญชีหมายเลข 2 เป็นบัญชีรายชื่อของชนิดพันธุ์ที่สามารถค้าได้ แต่ต้องอยู่ในความควบคุมไม่ให้เกิดความเสียหาย หรือกระทบกระเทือนต่อการดำรงอยู่ของชนิดพันธุ์นั้นๆ ตัวอย่างชนิดพันธุ์ที่มีการแพร่กระจายอยู่ในประเทศไทยที่ปรากฏอยู่ในบัญชีนี้เช่น นาก ค้างคาวแม่ไก่ทุกชนิด ตันหม้อข้าวหม้อแกงลิง เป็นต้น

บัญชีหมายเลข 3 เป็นชนิดพันธุ์ที่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายของประเทศใดประเทศหนึ่ง ซึ่งในการนำเข้าจะต้องมีหนังสือรับรองการส่งออกจากประเทศถิ่นกำเนิด

The World Conservation Union (IUCN)

International Union for the Conservation of Nature and Natural Resources (IUCN) คือ สหภาพสากลว่าด้วยการอนุรักษ์ ถือเป็นการรวมกลุ่มของประเทศสมาชิกต่างๆ ที่เข้าร่วมเป็นองค์กรด้านทรัพยากรธรรมชาติที่เก่าแก่มากที่สุดในโลก โดยเริ่มก่อตั้งตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๑ ที่ประเทศฝรั่งเศส

IUCN มีภารกิจที่สำคัญประการหนึ่งคือการจัดทำบัญชี Red List ที่แสดงถึงสถานภาพของสัตว์ป่า* ที่ถูคุกคามซึ่งมีการปรับปรุงตามข้อมูลความเป็นจริงอยู่เสมอ

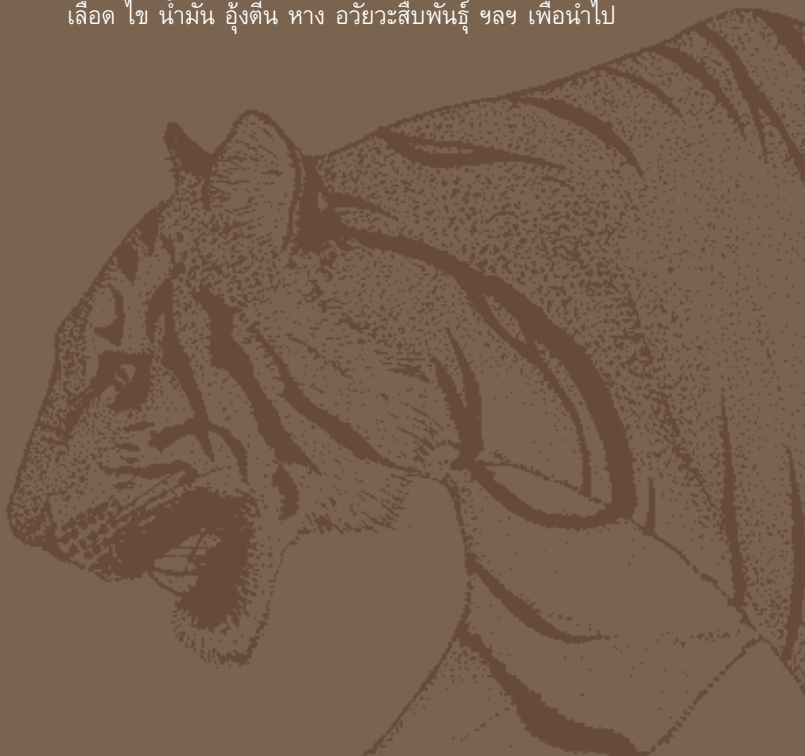
*สถานภาพต่างๆ ของสัตว์ป่าปรากฏอยู่ในแผนภูมิด้านบน

สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม

Mammals

เขตภูมิภาคอินโดมลายู (Indomalayan Region) มีสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมมากกว่า 1,000 ชนิด โดยในประเทศไทยพบประมาณ 300 ชนิด หนังสือเล่มนี้ได้รวบรวมจุดสังเกต เพื่อใช้ในการจำแนกชนิดของสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมบางชนิดที่พบว่าการลักลอบค้าในประเทศหรือบริเวณชายแดนติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านรวม 64 ชนิด สัตว์เหล่านี้ส่วนใหญ่เป็นสัตว์ที่ยังพบได้ในธรรมชาติในประเทศไทย แต่บางชนิดสูญพันธุ์ไปแล้วเช่น สมัน บางชนิดหมดไปจากถิ่นที่อยู่อาศัยในธรรมชาติ หรือยังไม่ทราบสถานภาพแน่ชัดเช่น กูปรี แรด กระซู่ เนื้อทราย และได้เพิ่มสัตว์บางชนิดที่เป็นสัตว์ท้องถิ่นของประเทศเพื่อนบ้าน แต่พบมีการซื้อขายชิ้นส่วนซากในตลาดชายแดนเช่น เสาล่า เก้งยัคซ์

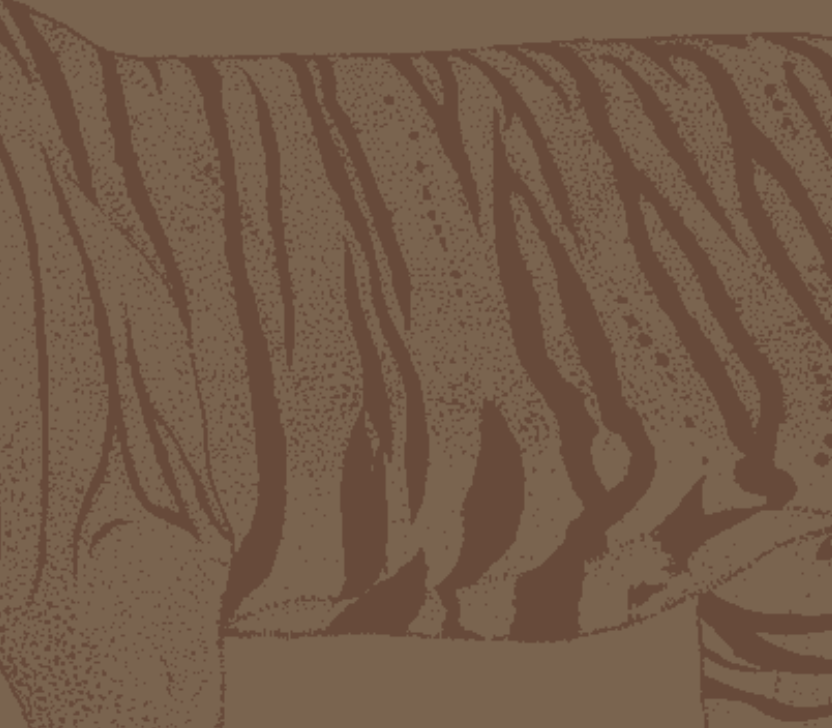
การลักลอบค้าสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมมีหลายรูปแบบทั้งขายเป็นๆ เพื่อนำไปเป็น สัตว์เลี้ยง สัตว์ใช้งาน สัตว์ทดลอง ฆ่าเป็นอาหาร หรือขายให้สวนสัตว์และขายชิ้นส่วนซากเช่น หนัง เขา เล็บ เขี้ยว กระดูก เลือด ไข น้ำมัน อวัยวะ หาง อวัยวะสืบพันธุ์ ฯลฯ เพื่อนำไป

ใช้เป็นเครื่องรางหรือเครื่องยาตามความเชื่อแบบโบราณ นอกจากนี้ยังพบสินค้าแอบอ้างหรือปลอมแปลงอีกเป็นจำนวนมาก ดังนั้นในการบังคับใช้กฎหมายระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับการอนุรักษ์และควบคุมการใช้ประโยชน์ทางการค้าของสัตว์เหล่านี้จึงต้องใช้ความระมัดระวังในการจำแนกชนิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่มีหลักฐานไม่ครบทั้งตัวแต่ต้องพิสูจน์ทราบจากชิ้นส่วนซากหรือผลิตภัณฑ์ เพราะสัตว์ชนิดต่างๆ ได้รับการคุ้มครองด้วยข้อกำหนดที่แตกต่างกัน

การวัดขนาดลำตัวหรืออวัยวะ สามารถช่วยในการจำแนกชนิดสัตว์ของสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมบางกลุ่มได้ ข้อมูลตัวเลขที่อ้างอิงไว้ในหนังสือเล่มนี้ได้แก่ ความยาวจากปลายจมูกถึงสุดลำตัว ความยาวจากปลายจมูกถึงโคนหาง ความสูงจากพื้นถึงหัวไหล่ ความยาวแขนช่วงข้อศอกถึงข้อมือ และความกว้างของหาง ใช้หน่วยเป็นเซนติเมตร

อนึ่ง สัตว์ในกลุ่มค้างคาวซึ่งในประเทศไทยพบมากกว่า 100 ชนิด และเกือบทุกชนิดได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายเป็นสัตว์ซึ่งจำแนกชนิดได้ยาก จำเป็นต้องอาศัยความเชี่ยวชาญเฉพาะ หนังสือเล่มนี้จึงนำเสนอเฉพาะเพียงค้างคาวกลุ่มค้างคาวแม่ไก่ ซึ่งมีลักษณะค่อนข้างเด่น สามารถจำแนกชนิดได้ไม่ยากนัก

ลิ้นพันธุจีน

CHINESE PANGOLIN

Manis pentadactyla

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง
 CITES (2004) บัญชี II
 IUCN (2004) LR/mt

รูปร่างลักษณะ

ปลายจมูกถึงโคนหาง 44-48 ซม.
 หาง 16-33 ซม. หลังมีเกล็ดคลุม เล็บตีนหน้า
 ยาวกว่าเล็บตีนหลังเกิน 1.5 เท่า สีน้ำตาล
 เทาเข้ม มีขนาดเล็กกว่าลิ้นชวา หางบริเวณ
 ตีนยันและไม่มีอุ้งตีนหุ้มหูเป็นเนื้อไม่เป็นสัน
 เหมือนลิ้นชวา หางมีเกล็ด 14-17 เกล็ด
 อัตราส่วนหางต่อความยาวทั้งตัว น้อยกว่า
 สองในห้า เกล็ดที่ลำตัวด้านบนไม่ยาวต่อเนื่องจนถึงจมูก

ลิ้นพันธุจีนมีหางอ้วนสั้น
 มีจำนวนเกล็ดหางน้อยกว่า
 ลิ้นพันธุชวา

รูปแบบการค้า : เกล็ดใช้ทำยาจีน

ลิ่นพันธุ์มลายู หรือ ลิ่นชวา

MALAYAN PANGOLIN

Manis javanica

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) บัญชี II
IUCN (2004) LR/nt

รูปร่างลักษณะ

ปลายจมูกถึงโคนหาง 42.5-55 ซม.
หาง 34-47 ซม. หลังมีเกล็ดคลุม เล็บตีน
หน้ายาวกว่าเล็บตีนหลังไม่เกิน 1.5 เท่า รูปร่างคล้ายสัตว์เลื้อยคลาน สีจางกว่าลิ่นจีน
ตัวโตกว่า ลำตัวด้านบนมีเกล็ดยาวต่อเนื่องจนเกือบถึงจมูก หนึ่งบริเวณตีนมีลักษณะ
ละเอียด ฝ่าตีนหน้าเป็นอุ้งตีนนึ่ม หางมีเกล็ด 30 เกล็ดอัตราส่วนหาง
ต่อความยาวทั้งตัวมากกว่าสองในห้า

เปรียบเทียบหางลิ่นพันธุ์จีน
(บน) กับลิ่นชวา (ล่าง)

รูปแบบการค้า : เกล็ดใช้ทำยาจีน

บ้าง, พุงจ้ง, พะจ้ง

MALAYAN FLYING LEMUR
Cynocephalus variegatus

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) (-)
IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

ปลายจมูกถึงโคนหาง 34-42 ซม. หาง 17.5-27 ซม. ลูกตาโต สีแดง มีแผ่นหนังแผ่กว้างข้างลำตัวตั้งแต่คอผ่านขาหน้า นิ้วตีน ขา หลัง ไปจนสุดปลายหางใช้เป็นปีกในการร่อน ขาทั้งสี่ยาวเท่ากันลำตัว ด้านบนสีน้ำตาลเทา มีลายเป็นดวงคล้ายเปลือกไม้ ท้องสีจางกว่าหลัง และไม่มีลวดลาย

รูปแบบการค้า : เลือดเป็นยาบำรุงกำลัง, หนังเป็นเครื่องประดับ

ค้างคาวแม่ไก่

FLYING FOXES

Pteropus spp.

สถานภาพตามกฎหมายไทย..... สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) บัญชี II
IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

ความยาวแขนช่วงข้อมือถึงข้อศอก (forearm) 12-20 ซม. ความยาวหัวและลำตัว 17-34 ซม. ในไทยพบค้างคาวแม่ไก่ 4 ชนิด คือ ค้างคาวแม่ไก่ภาคกลาง (*P. lylei*) ค้างคาวแม่ไก่เกาะ (*P. hypomelanus*) และค้างคาวแม่ไก่ป่าฝน (*P. vampyrus*) ซึ่งเป็นค้างคาวขนาดใหญ่ที่สุดในโลก ปีกกางสุด 2 ข้างกว้างได้ถึง 150 ซม. และหนักได้กว่า 1 กก. ค้างคาวกลุ่มนี้หน้าตาคล้ายหมาป่า ตาโต ไม่มีหาง ตัวสีดำหรือน้ำตาลเข้ม สีขนบริเวณหน้าและหัวแตกต่างกันบ้างตามชนิด คอสีออกเหลืองหรือน้ำตาลแดง แต่บางตัวอาจดำทั้งตัว ทั้ง 3 ชนิดได้รับการคุ้มครองด้วยข้อกฎหมายเดียวกัน

รูปแบบการค้า : เนื้อเป็นอาหาร, เป็นเครื่องยาจีน

พญากระรอกดำ

BLACK GIANT SQUIRREL

Ratufa bicolor

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) บัญชี II
IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

ปลายจมูกถึงโคนหาง 37.3 ซม. หาง 46.1 ซม. กระรอกขนาดใหญ่ ลำตัวดำขนบนและหางสีดำหรือน้ำตาลเข้ม ท้องสีเหลืองอ่อนถึงส้ม ขอบตาดำ มีจุดสีเข้ม 2 จุดที่คาง หางยาวเป็นพวงสีดำ ในประเทศไทย พบถึง 8 สายพันธุ์ย่อย ซึ่งมีลักษณะต่างกันเล็กน้อย

รูปแบบการคำ : เนื้อเป็นอาหารในบางท้องถิ่น

กระต่ายป่า

SIAMESE HARE

Lepus peguensis

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง

CITES (2004) (-)

IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

ปลายจมูกถึงโคนหาง 44-50 ซม.หาง 6.5-8 ซม.ขนลำตัวด้านบนแต่ละเส้นมีสามสี โคนสีขาวอมเทา ช่วงกลางสีน้ำตาลเข้ม ปลายสีเทาหรือน้ำตาลอมเหลือง สีของลำตัวจึงดูไม่เรียบสม่ำเสมอ คางกับท้องสีขาวเกือบตลอดเว้นนอกส่วนบนสีน้ำตาลแดงอ่อนๆ มีแถบกว้างสีอ่อนเห็นไม่ชัดเจน คาดจากจมูกไปถึงตา บางตัวอาจเลยไปถึงโคนหู หูสีน้ำตาล ปลายสีเข้ม หางสีขาวมีสีน้ำตาลเข้มพาดด้านบนตัดกันชัดเจน

รูปแบบการคำ : เนื้อเป็นอาหาร

เม่นใหญ่แผงคอยาว

MALAYAN PORCUPINE

Hystrix brachyura

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง
 CITES (2004) (-)
 IUCN (2004) VU

รูปร่างลักษณะ

ปลายจมูกถึงโคนหาง 63.5-72.5 ซม. หาง 6.4-11.4 ซม. เม่นขนาดใหญ่ หางสั้น ลำตัวตอนหน้ามีขนสั้นๆ สีน้ำตาลเข้มหรือดำยาวประมาณ 3-5 ซม.ปกคลุม ลำตัวตอนหลังมีขนยาวสีขาวสลับดำชี้ไปด้านหลัง ยาวประมาณ 20-23 ซม. บังหางเอาไว้ ขนหางมี 2 แบบคือคือขนยาวปลายแหลมสีขาว-ดำ กับขนที่เป็นโพรงปลายเปิดสำหรับทำเสียงขู่ศัตรู ขนบริเวณคอ ไหล่และหลังยาวเป็นแผง มีหนวดสีดำยาว

รูปแบบการคำ : เนื้อเป็นอาหารในบางท้องถิ่น, ขนเป็นของที่ระลึก

เม่นหางพวง

BUSH-TAILED PORCUPINE

Atherurus macrourus

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) (-)
IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

ปลายจมูกถึงโคนหาง 38-52.5 ซม. หาง 14-22 ซม. เม่นขนาด
เล็ก ลำตัวด้านบนมีหนามแบนๆ สีน้ำตาลสลับกับหนามกลมยาวสีซีด
ปกคลุม ท้องสีออกขาว หางยาว ผิวเป็นเกล็ด ปลายหางมีลักษณะเป็น
พู่หนาม

รูปแบบการคำ : เนื้อเป็นอาหารในบางท้องถิ่น, ขนเป็นของที่ระลึก

ลิงลม, นางอาย

SLOW LORIS

Nycticebus coucang

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง
 CITES (2004) บัญชี II
 IUCN (2004) DD

รูปร่างลักษณะ

ปลายจมูกถึงโคนหาง 30-38 ซม.
 หาง 1-2 ซม. มีขนสองชั้น ขนชั้นนอกแข็ง
 เส้นยาว ขนชั้นในแน่น สั้น นุ่ม มีความ
 หลากหลายของสีมาก ลำตัวด้านบนสีน้ำตาล
 แดง ด้านล่างสีอ่อนกว่า มีแถบสีน้ำตาล
 เข้มพาดยาวตามแนวสันหลังมาแผ่กว้าง
 ออกบริเวณหน้าผาก ตา และหู หางสั้นจน
 ดูเหมือนไม่มีหาง นิ้วที่สองของตีนหลังมี
 เล็บยาวแหลมต่างจากเล็บนิ้วอื่น

(ภาพบน) ขายเป็นสัตว์เลี้ยง
 (ภาพล่าง) หนั่งลิงลมห้อยขาย

รูปแบบการค้า : เป็นสัตว์เลี้ยง, เป็นอาหาร, เลือดและกระดูกเป็นยา

ลิงกัง

PIG-TAILED MACAQUE

Macaca nemestrina

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) บัญชี II
IUCN (2004) VU

รูปร่างลักษณะ

ปลายจมูกถึงโคนหาง 47-58 ซม. หาง 14-23 ซม. หางเรียวยาวงอขึ้นเหนือหลัง ยาวไม่ถึงครึ่งของความยาวหัวและลำตัวรวมกัน สีขนหลากหลาย บริเวณหัว หลัง และหางด้านบนสีเข้มกว่าส่วนอื่น หางยาวงอต่างจากลิงไฉ่เจียะ และลิงวอก ขนบริเวณตรงกลางหัวสันติดหนังหัวเหมือนสวมหมวก มีขนสีน้ำตาลอ่อนเป็นวงรอบใบหน้า ในตัวเมียจะไม่ชัดเท่าตัวผู้

รูปแบบการค้า : เป็นสัตว์ทดลอง, เป็นสัตว์เลี้ยง และใช้งาน

ลิงอ้ายเงี้ยว, ลิงอัสสัม, ลิงภูเขา

ASSAMESE MACAQUE

Macaca assamensis

สถานภาพตามกฎหมายไทย..... สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) บัญชี II
IUCN (2004) VU

รูปร่างลักษณะ

ปลายจมูกถึงโคนหาง 51-63 ซม. หาง 20-38 ซม. ขนสีตั้งแต่เทาออกเหลืองถึงน้ำตาลเข้ม หัว ป่า และแขน สีอ่อนกว่า หลัง ขา และหาง ผิวหนังใต้ขนสีฟ้าซีด รอบปากสีน้ำตาลอ่อน บริเวณรอบตาสีน้ำตาลเข้มขึ้น ขอบแก้มมีขนสีเข้มชี้ไปทางหูและมีขนบริเวณใต้คางยาว มองดูคล้ายเครา หางตรง ยาวครึ่งหนึ่งของความยาวหัวและลำตัวรวมกัน เทียบกับลิงวอกจะตัวโตกว่า ขนยาวกว่า ลำตัวส่วนท้ายสีไม่ออกแดง

รูปแบบการคำ : เป็นสัตว์เลี้ยง, พบบ้างที่ใช้เนื้อเป็นอาหาร

ลิงวอก

RHESUS MACAQUE

Macaca mulatta

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) บัญชี II
IUCN (2004) LR/nt

รูปร่างลักษณะ

ปลายจมูกถึงโคนหาง 47-58 ซม.หาง 20-28 ซม. ลำตัวด้านบนสีน้ำตาล ส่วนหน้าเป็นสีเทามากกว่า ส่วนท้ายสีน้ำตาลแดง ขนบริเวณนี้แต่ละเส้นจะมีสีขาวหรือเทา ปลายสีส้มหรือเหลือง จึงเห็นมีสีส้มระบายน้อยอย่างชัดเจน ใบหน้ามีขนค่อนข้างมากและมีผิวหนังสีสดใส ขนบนหัวชี้ไปทางด้านหลัง หนวดด้านไรขนบริเวณกันขนาดใหญ่กว่าในลิงโอดีเยะหางยาวประมาณครึ่งหนึ่งของความยาวหัวและลำตัวรวมกัน ตัวผู้มักมีขนาดใหญ่กว่าตัวเมีย

รูปแบบการคำ : เป็นสัตว์เลี้ยง และสัตว์ทดลอง, พบบ้างที่เป็นอาหาร

ลิงแสม

CRAB-EATING MACAQUE

Macaca fascicularis

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) บัญชี II
IUCN (2004) LR/nt

รูปร่างลักษณะ

ปลายจมูกถึงโคนหาง 48-55 ซม.หาง 44-54 ซม.สีน้ำตาลปนเทา หรือน้ำตาลปนแดง หางทรงกระบอกแข็งแรงมีขนสั้นๆ ปกคลุมยาวเกือบเท่า หรือยาวกว่าความยาวหัวและลำตัวรวมกัน เป็นลิงที่มีหางยาวที่สุดในประเทศไทย ขนบนหัวสั้น ลู่ไปด้านหลัง ไม่มีขนที่หน้าผาก ลิงวัยอ่อนมักมีขนบนหัวชี้สูง

รูปแบบการค้า : เป็นสัตว์เลี้ยง, สัตว์ทดลอง และใช้งาน

ลิงเสน

STUMP-TAILED MACAQUE

Macaca arctoides

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) บัญชี II
IUCN (2004) VU

รูปร่างลักษณะ

ปลายจมูกถึงโคนหาง 48-63 ซม. หาง 3-7 ซม. ตัวอ้วนป้อมเหมือนลิงกังแต่ใหญ่กว่า ขนด้านหลังสีเข้มเกือบดำจนถึงน้ำตาลแดง หน้ามีขนเพียงเล็กน้อย หน้าผากเหนือโหนกคิ้วไม่มีขนเลย ผิวหน้าสีน้ำตาลแดงซึ่งอาจเปลี่ยนเป็นสีออกน้ำเงินเวลาอากาศเย็น หรือเหนียวมาก ตัวผู้เต็มวัยมีเครายาว หางสั้นกุด สั้นกว่าหนึ่งในสิบของความยาว หั้วรวมลำตัว มีขนบางๆ

รูปแบบการคำ : เป็นสัตว์เลี้ยง, พบบ้างที่ใช้เนื้อเป็นอาหาร

ค่างดำ

BANDED LANGUR

Presbytis femoralis

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) บัญชี II
IUCN (2004) LR/nt

รูปร่างลักษณะ

ปลายจมูกถึงโคนหาง 47-58 ซม. หาง 72-84 ซม. สีหลากหลาย ตั้งแต่ดำ น้ำตาล ถึงเทาจางๆ ลำตัวด้านล่างสีอ่อน ขาด้านนอกสีเข้ม เหมือนบริเวณหลัง แต่โคนขาด้านในมีสีขาวยาวลงมาถึงเข่า หรือถึงข้อเท้า ริมฝีปากทั้งบนและล่างสีขาวเหมือนค่างแว่น แต่วังสีขาวรอบตาไม่ชัดเจนเท่า ขนบนหัวยุ่งเหยิงไม่เป็นสันเรียบร้อยเหมือนค่างหงอก

รูปแบบการคำ : เป็นอาหาร, เลือดเป็นยาบำรุง, หนังเป็นเครื่องประดับ

ค่างแว่นถิ่นใต้

DUSKY LANGUR, SPECTACLED LANGUR

Presbytis obscura

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) บัญชี II
IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

ปลายจมูกถึงโคนหาง 47-56 ซม.หาง 66-77 ซม. มีความหลากหลายของสีมาก ลำตัวส่วนบนสีเทาเข้มหรือน้ำตาล หางและขาหลังสีจางกว่า มือและตีนมีทั้งสีดำหรือสีขาว ขนกระหม่อมสีจางกว่าหัวบริเวณอื่น และมักเป็นสีเงิน เหลือง หรือขาว ผิวหน้าสีเทาเข้ม ริมฝีปากขาว มีวงขาวรอบตาเด่นชัด ลูกเกิดใหม่สีเหลืองทอง

รูปแบบการค้า : เป็นอาหาร, เลือดเป็นยาบำรุง, หนังเป็นเครื่องประดับ

ชะนีธรรมดา, ชะนีมือขาว

LAR GIBBON, WHITE-HANDED GIBBON

Hylobates lar

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง
 CITES (2004) บัญชี I
 IUCN (2004) LR/mt

รูปร่างลักษณะ

ปลายจมูกถึงสุดลำตัว 45-60 ซม.
 ไม่มีหาง มีสีต่างกันสองแบบคือ น้ำตาลเข้ม
 ไปจนเกือบดำ หรือสีน้ำตาลอ่อนไปจน
 เกือบขาวทุกตัวมีขนสีขาวที่หลังมือและหลัง
 ตีน ผิวหน้าเปลือยสีดำมีขนสีขาวล้อมรอบ

ชะนีมือขาวชนิดสีน้ำตาลเข้ม
 เกือบดำ

รูปแบบการคำ : ลูกเป็นสัตว์เลี้ยง (ลูกชะนี), เป็นสัตว์ทดลอง

ชะนีมังกู

PILEATED GIBBON

Hylobates pileatus

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) บัญชี I
IUCN (2004) VU

รูปร่างลักษณะ

ความยาวจากปลายจมูกถึงสุดลำตัว 47-49.5 ซม. ไม่มีหาง มีขนยาวสีขาว ขี้ออกบริเวณด้านข้างของหัว สีขนแตกต่างกันตามเพศและวัย ชะนีตัวผู้เต็มวัยสีดำเกือบทั้งตัวยกเว้นบริเวณรอบใบหน้า มงกุฎเหนือหู อวัยวะเพศ ส่วนตัวเมียเต็มวัยตัวสีอ่อน หน้าอก และมงกุฎสีดำ ลูกชะนีแรกเกิดสีขาวปนเทา ชะนีวัยรุ่นสีเหมือนตัวเมีย

ลูกชะนีที่ถูกจับนำมา
เป็นสัตว์เลี้ยง

รูปแบบการค้า : เป็นสัตว์เลี้ยง (ลูกชะนี), พบบ้างที่ใช้เลือดทำยา

หมีควาย

ASIATIC BLACK BEAR

Ursus thibetanus

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) บัญชี I
IUCN (2004) VU

รูปร่างลักษณะ

ปลายจมูกถึงโคนหาง 120-150 ซม. หาง 6.5-10 ซม. หักกว่า
หมีหมาประมาณสองเท่า ขนดำยาว มีแถบเป็นตัวอักษร V สีขาวที่อก
เมื่อเทียบกับหมีหมาสีขาวบริเวณปากจะกินบริเวณแคบกว่า ใบหูกลม
ยาวกว่า กระโหลกแบนและแคบกว่า ฟันหน้าและเขี้ยวซี่เล็กกว่าแต่มี
ฟันกรามยาวกว่า

รูปแบบการล่า : เนื้อเป็นอาหาร, อู้งดินและถั่งน้ำดีใช้ทำยาแผนโบราณ,
หนัง กระโหลก เล็บ และเขี้ยวเป็นเครื่องประดับ และเครื่องราง

หมีหมา, หมีคน

MALAYAN SUN BEAR

Ursus malayanus

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) บัญชี I
IUCN (2004) DD

รูปร่างลักษณะ

ปลายจมูกถึงโคนหาง 100-140 ซม. หาง 3-7 ซม. เป็นหมีขนาดเล็กที่สุดในโลก ขนสั้นสีดำ อกมีแถบเป็นตัวอักษร **U** สีขาว ปากสีขาวเห็นเด่นชัดกว่าหมีควาย และมักกินบริเวณเลยขึ้นไปเหนือตา หูเล็กกลม กระโหลกกลม และกว้างกว่าหมีควาย ขากรรไกรสั้น

รูปแบบการค้า : เนื้อเป็นอาหาร, อัฐดินและถุงน้ำดีใช้ทำยาแผนโบราณ หนัง กระโหลก เล็บ และเขี้ยวเป็นเครื่องประดับ และเครื่องราง

หมูหริ่ง

HOG BADGER

Arctonyx collaris

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง

CITES (2004) (-)

IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

ปลายจมูกถึงโคนหาง 65-104 ซม. หาง 12-17 ซม. ตัวอ้วนหนา หางสั้น ขนหยาบ ลำตัวสีเหลืองปนเทา หรือเหลืองคล้ำเกือบดำ ด้านท้ายสีจางกว่าด้านหน้า ได้คอ ใบหูส่วนบนและหางขาว มีแถบสีดำพาดจากหูผ่านตาไปถึงข้างจมูก หน้าผากสีขาวจรดริมฝีปากบน ได้ตา บริเวณแก้มมีแถบสีขาวอีกแถบหนึ่ง จมูกคล้ายจมูกหมู ตีนใหญ่ เล็บตีนหน้าโค้งยาวแข็งแรง

รูปแบบการคำ : เนื้อเป็นอาหารบางท้องถิ่น, หนังเป็นเครื่องประดับ

นากใหญ่ธรรมดา

COMMON OTTER, EURASIAN OTTER

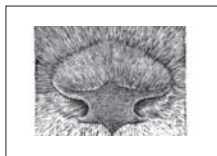
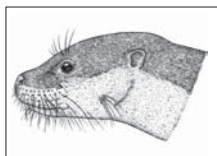
Lutra lutra

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) บัญชี I
IUCN (2004) NT

รูปร่างลักษณะ

ปลายจมูกถึงโคนหาง 55-72 ซม.
หาง 37-48 ซม. ขนสีน้ำตาลอ่อน ท้องสี
อ่อนกว่าหลัง มีขนสองชั้น ชั้นในละเอียด
ชั้นนอกยาวหยาบ ปลายเป็นสีอ่อน หัวแบน
กว้าง หูกลม อยู่ต่ำ คอหนา ลำตัวเพรียว
หางยาว ปลายเรียว แข็งแรงเคลื่อนไหวได้
ดี หน้าตัดทางเป็นรูปกลมขาค่อนข้างสั้น มี
พังผืดเชื่อมระหว่างนิ้วเท้า เล็บสั้น ตัวผู้ใหญ่
กว่าตัวเมีย

ลักษณะหัวและจมูก
ของนากใหญ่ธรรมดา

รูปแบบการดำ : เป็นสัตว์เลี้ยง, เป็นอาหาร, หนังเป็นเครื่องประดับ

นากใหญ่จมูกขน, นากใหญ่หัวปลาดุก

HAIRY-NOSED OTTER

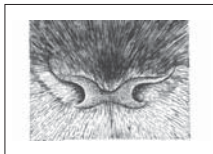
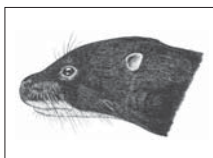
Lutra sumatrana

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) บัญชี II
IUCN (2004) DD

รูปร่างลักษณะ

ปลายจมูกถึงโคนหาง 50-82 ซม.
หาง 45-50 ซม. หัวแบน ขนเรียบสีน้ำตาล
เข้ม ท้องสีอ่อนกว่าด้านข้างและหลัง ริมฝี
ปากบน คางและใต้คอสีออกขาว ขาค่อนข้าง
สั้น มีพังผืดเชื่อมระหว่างนิ้วซึ่งมีเล็บ จมูกมี
ขนปกคลุมทั่ว ยกเว้นเฉพาะในส่วนแคบๆ ที่
ขอบบนของรูจมูก

ลักษณะหัวและจมูก
ของนากใหญ่จมูกขน

รูปแบบการค้า : ขายเป็นสัตว์, เป็นสัตว์เลี้ยง, และกินเนื้อ

นากใหญ่ขนเรียบ

SMOOTH-COATED OTTER

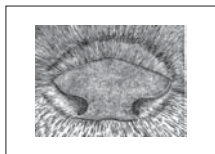
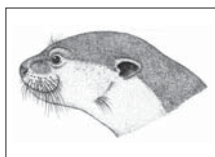
Lutrogale perspicillata

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) บัญชี II
IUCN (2004) VU

รูปร่างลักษณะ

ปลายจมูกถึงโคนหาง 65-75 ซม.
หาง 40-45 ซม. เป็นนากขนาดใหญ่ที่สุด
ที่พบในภูมิภาคนี้ หัวกลม จมูกยื่นเห็นได้ชัด
ไม่มีขนที่จมูก ขนตามลำตัวสั้น เรียบ ลื่น
เป็นมัน สีน้ำตาล ท้องสีอ่อน ริมฝีปากบน
แถม ใต้คาง คอ และอกส่วนบนสีครีม มีพัง
ผืดเชื่อมระหว่างนิ้ว หางยาวราวสามในห้า
ของลำตัว ปลายหางแบนเห็นได้ชัด

ลักษณะหัวและจมูก
ของนากใหญ่ขนเรียบ

รูปแบบการดำ : เป็นอาหาร, หนังเป็นเครื่องประดับ, เป็นสัตว์เลี้ยง

นากเล็กเล็บสั้น

ORIENTAL SMALL-CLAWED OTTER

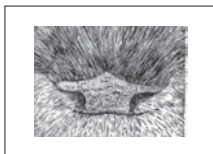
Aonyx cinerea

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) บัญชี II
IUCN (2004) NT

รูปร่างลักษณะ

ปลายจมูกถึงโคนหาง 45-55 ซม.
หาง 25-35 ซม. เป็นนากที่เล็กที่สุดในโลก
ตัวอ้วนสั้น ขนสีน้ำตาลปนเทา ท้องสีอ่อน
แก่มี คาง ใต้คอและข้างคอสีเหลืองอ่อน
หรือขาว นิ้วตีนมีพังผืดเชื่อมไม่เต็ม จึง
สามารถขยับได้อย่างอิสระ ต่างจากนากชนิด
อื่นๆ ตัวเต็มวัยเล็บสั้นมากยาวไม่เกินปลาย
นิ้ว

ลักษณะหัวและจมูกของ
นากเล็กเล็บสั้น

รูปแบบการค้า : ขายเป็นสัตว์, เป็นสัตว์เลี้ยง, เป็นอาหาร

ชะมดเขียด

SMALL INDIAN CIVET

Viverricula indica

สถานภาพตามกฎหมาย สัตว์ป่าคุ้มครอง
 CITES (2004) บัญชี III (อินเดีย)
 IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

ปลายจมูกถึงโคนหาง 54-63
 ซม. หาง 30-43 ซม. ตัวสีน้ำตาลแกม
 เหลือง มีจุดเล็กๆ สีเข้มเรียงเป็นแถว
 หลายแถวข้างลำตัว มีเส้นสีน้ำตาลเข้ม 5
 เส้น พาดยาวบนหลัง เมื่อเทียบกับชะมดเผงจะตัวเล็ก
 และขาสั้นกว่า แถบสีดำบริเวณคอไม่ชัดเจนเท่า และไม่มีสันพาดยาว
 ตามสันหลัง หางเป็นปล้องสีดำสลับขาว 6-9 ปล้อง ปลายหางสีขาว
 มีต่อมกลิ่นที่โคนหาง

รูปแบบการค้า : ใช้น้ำมันจากต่อมกลิ่นเป็นเครื่องหอม และเครื่องยา

ชะมดแผงหางปล้อง

LARGE INDIAN CIVET
Viverra zibetha

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) บัญชี III (อินเดีย)
IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

ปลายจมูกถึงโคนหาง 75-85 ซม. หาง 38-46.2 ซม. เป็นชะมดขนาดใหญ่ หางลายปล้องสลับสีขาวดำ ปล้องสีขาวเชื่อมกันเป็นวงสมบูรณ์ ออกและข้างคอมีแถบสีดำ-ขาว คอยาว มีขนเป็นสัน สีดำพาดยาวจากท้ายทอยผ่านคอไปสิ้นสุดที่โคนหาง ข้างลำตัว ต้นขา และขาหลังมีลายแถบสีขาวดำปะปนกันไป ไม่เป็นจุด

รูปแบบการค้า : เป็นสัตว์เลี้ยง, เป็นอาหาร, หนังเป็นเครื่องประดับ

ชะมดแพ่งสันหางดำ

LARGE SPOTTED CIVET

Viverra zibetha

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง

CITES (2004) (-)

IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

ปลายจมูกถึงโคนหาง 72-85 ซม. หาง 30-36.9 ซม. เป็นชะมดขนาดใหญ่ ข้างลำตัว ต้นขา และขาหลังมีลายจุดสีดำ หางด้านบนมีแถบดำคาด ดินทั้งสี่สีน้ำตาล สีพื้นลำตัวเป็นสีเทาจนถึงเหลืองอ่อน มีขนสีดำตั้งเป็นสันจากคอตลอดแนวหลังไปจนจรดปลายหางทำให้ปล้องหางสีขาวไม่ครบเป็นวงสมบูรณ์ หัวโต ปากยาวและแผ่กว้างกว่าชะมดแพ่งหางปล้อง

รูปแบบการค้า : เป็นสัตว์เลี้ยง, เป็นอาหาร, หนังเป็นเครื่องประดับ

ชะมดแปลงลายแถบ

BANDED LINSANG
Prionodon linsang

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) บัญชี II
IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

ปลายจมูกถึงโคนหาง 35-45 ซม. หาง 31-42 ซม. เป็นสัตว์ในกลุ่มชะมดที่สามารถเก็บเล็บได้เหมือนแมว และไม่มีต่อมกลิ่น ลำตัวและหางเพรียวยาวมาก มีจุดเชื่อมกันเป็นแถบพาดขวางบนหลัง 5 แถบ หางลายขาวสลับดำสีละ 7 ปล้อง ไม่มีแผงขนที่ชี้ตั้งเหมือนในชะมดแผง

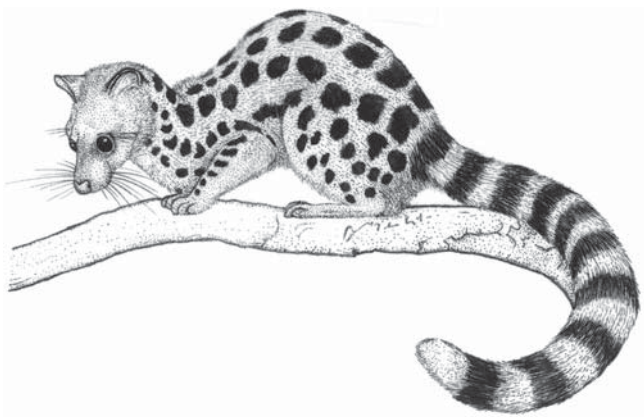

รูปแบบการค้า : ขายเป็นสัตว์เลี้ยง, เป็นสัตว์เลี้ยง, เป็นอาหาร

ชะมดแปลงลายจุด

SPOTTED LINSANG

Prionodon pardicolor

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) บัญชี I
IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

ปลายจมูกถึงโคนหาง 35-37 ซม. หาง 31.3-34 ซม. จุดตามลำตัวไม่เชื่อมกันเป็นลายใหญ่เหมือนชะมดแปลงลายแถบท้ายทอยและส่วนบนของลำตัวสีน้ำตาลอ่อนข้างลำตัวสีเหลืองอ่อนปนส้มออกน้ำตาล มีจุดสีน้ำตาลเข้มบนหลัง ไหล่ โคนขา และข้างลำตัว หางปล้องสีขาว สลับดำ 8-9 ปล้อง

รูปแบบการค้า : ขายเป็นสัตว์, เป็นสัตว์เลี้ยง, เป็นอาหาร

อีเห็นธรรมดา, อีเห็นข้างลาย

COMMON PALM CIVET

Paradoxurus hermaphroditus

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) บัญชี III (อินเดีย)
IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

ปลายจมูกถึงโคนหาง 43-71 ซม.
หาง 40-66 ซม. ลำตัวสีออกเทา หรือ
เหลืองอ่อน หู ปาก จมูก ขาท่อนล่าง และ
ปลายหางเป็นสีดำ หน้าผาก ใต้ตา และข้าง
จมูกขาว มีแถบแคบๆ สีดำคั่นกลางระหว่าง
ตา ลำตัวด้านบนจากไหล่จนถึงโคนหางมี
จุดเรียงติดกันเป็นเส้น หางยาวใกล้เคียงกับ
ลำตัวกันมีต่อมกลิ่นเหม็น ตัวเมียมีนม 3 คู่

รูปแบบการค้า : เป็นสัตว์เลี้ยง, เป็นอาหาร, หนังเป็นเครื่องประดับ

อีเห็นเครือ

MASKED PALM CIVET

Paguma larvata

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) บัญชี III (อินเดีย)
IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

ปลายจมูกถึงโคนหาง 50-76 ซม.

หางยาว 50-63 ซม. สีขนหลากหลายจาก

น้ำตาลอ่อนไปจนถึงเข้มมาก ไม่มีจุดหรือ

แถบลวดลายบนลำตัว ปลายขนสีอ่อน

ท้องสีอ่อนกว่าหลัง มีแถบสีขาวพาด

จากหน้าผากไปจรดจมูก รอบตาสี

สีต่างกัน มีทั้งสีดำตลอดหาง ปลายหางดำ และปลายหางขาว กันมีต่อม
กลิ่นเหม็น ตัวเมียมีนม 2 คู่

รูปแบบการค้า : เป็นสัตว์เลี้ยง, เป็นอาหาร, หนังเป็นเครื่องประดับ

อีเห็นหน้าขาว

TREE-STRIPED PALM CIVET, SMALL TOOTHED PALM CIVET
Arctogalidia trivirgata

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) (-)
IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

ปลายจมูกถึงโคนหาง 43-53 ซม.
หาง 51-66 ซม. สีขนหลากหลายตั้งแต่น้ำตาล
แกมเทาอ่อน จนถึงน้ำตาลเข้มหรือเทาเข้ม
ท้องสีออกเหลือง มีแถบที่เกิดจากจุดสีดำเรียง
ต่อกัน 3 แถบคาดกลางหลัง ตลอดความยาว
ลำตัวด้านข้าง ลำตัวไม่มีจุด หางยาวกว่าความยาวลำตัวรวม
หัว ตัวผู้ไม่มีต่อมกลิ่น ตัวเมียมีนม 2 คู่ และมีต่อมกลิ่น

รูปแบบการค้า : เป็นสัตว์เลี้ยง, เป็นอาหาร, หนังเป็นเครื่องประดับ

อีเห็นลายพาด

BANDED PALM CIVET

Hemigalus derbyanus

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) บัญชี II
IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

ปลายจมูกถึงโคนหาง 45-50 ซม. หาง
25-32.5 ซม. สีน้ำตาลซีด หรือ
เหลืองเทา มีแถบสีดำพาดข้ามหลัง

7-8 แถบ ท้องและขาสีอ่อนกว่า

หลัง หน้ามีแถบสีดำคากกลาง ขนคอสวนทางขึ้นมาด้านหน้า หางเรียวยาวสีดำ หางสีดำมีแถบสีน้ำตาลเลือนๆ เป็นวงรอบตรงโคน หูยาว ตาโตสามารถหดเล็บบีบได้ ต่อมกลิ่นมีขนาดเล็ก

รูปแบบการคำ : เป็นสัตว์เลี้ยง, เป็นอาหาร, หนังเป็นเครื่องประดับ

หมีขอ, บินตุง

BINTURONG

Arctictis binturong

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) บัญชี III (อินเดีย)
IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

ปลายจมูกถึงโคนหาง 61-96.5 ซม.
หาง 50-84 ซม. เป็นสัตว์ในวงศ์ชะมดที่ใหญ่ที่สุด
ลำตัวสีดำ เทาเข้ม หรือน้ำตาลแดง ขนหยาบ
ยาว ไม่เป็นระเบียบทำให้ดูตัวใหญ่กว่าที่เป็น
จริง หูกลมมีขนเป็นพู่ยาว ขนขอบหูสีขาว ขน
บริเวณหัวบางตัวอาจเป็นสีเทา หางยาวแข็งแรง
ใช้เกาะเกี่ยวกิ่งไม้ได้ดี เล็บสั้นโค้ง

รูปแบบการค้า : เป็นสัตว์เลี้ยง(โดยเฉพาะลูก), หนังเป็นเครื่องประดับ

แมวป่า, เสือกระต่าย

JUNGLE CAT

Felis chaus

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) บัญชี II
IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

ปลายจมูกถึงโคนหาง 50-65 ซม. หาง 26-31 ซม. สีซี้ถึงถึง
น้ำตาลอมเหลือง ลำตัวไม่มีจุดหรือลาย หางมักสั้นกว่าครึ่งหนึ่งของ
ความยาวลำตัวรวมหัว ปลายหางมีวงแหวนสีเข้ม 4-5 วง จมูก ปาก
และข้างตาสีขาว ปลายจมูกสีเข้ม หูอยู่สูง แหลม ปลายเป็นขนสีดำ
ไม่มีจุดขาวที่หลังหู สัตว์ส่วนของขายาวที่สุดในสัตว์ตระกูลแมวที่พบใน
ประเทศไทย

รูปแบบการคำ : ขายสวนสัตว์, เป็นสัตว์เลี้ยง, หนึ่งเป็นเครื่องประดับ

แมวตา

LEOPARD CAT
Prionailurus bengalensis

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) บัญชี I
IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

ปลายจมูกถึงโคนหาง 44.5-55 ซม. หาง 23-29 ซม. ลำตัวสีเหลืองอ่อนถึงน้ำตาลทอง ท้องขาว มีแถบสีน้ำตาลเข้ม 4-5 แถบพาดจากหัวถึงไหล่ และเปลี่ยนเป็นจุดต่อลงไปกลางหลัง ข้างลำตัวมีลายจุดกระจายทั่ว ส่วนใหญ่ขนาดโตกว่า 2.5 ซม. หางยาวกว่าครึ่งหนึ่งของความยาวลำตัวรวมหัว ปากและจมูกขาว มีแถบขาว 2 แถบคั่นระหว่างตา หลังใบหูมีจุดขาว

รูปแบบการค้า : เป็นสัตว์เลี้ยง, หนึ่งเป็นเครื่องประดับ

เสือปลา

FISHING CAT

Prionailurus viverrinus

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) บัญชี II
IUCN (2004) VU

รูปร่างลักษณะ

ปลายจมูกถึงโคนหาง 72.5-78 ซม. หางยาว 25-29 ซม. ตัวโต สีเทา และดูไม่เปรี้ยวเท่าแมวขาวสัน หูสั้น ออกสีเขียว หางสั้นกว่าครึ่งหนึ่งของความยาวลำตัวรวมหัว ขนสั้นหยาบ หลังมีจุดขนาดเล็กกว่า 2.5 ซม. เรียงเป็นแถวต่อเนื่องบ้างห่างๆ บ้าง คล้ายขมด มีแถบสีดำ 2 แถบพาดจากตาไปได้หู หางเทา โคนเป็นจุดปลายเป็นวงแหวน ตีนหน้ามีแผ่นหนังเชื่อมโคนนิ้วไม่สามารถหดเล็บเก็บได้หมด

รูปแบบการค้า : ขายเป็นสัตว์, หนึ่งเป็นเครื่องประดับ

เสือไฟ

ASIAN GOLDEN CAT
Catopuma temminckii

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) บัญชี I
IUCN (2004) VU

รูปร่างลักษณะ

ปลายจมูกถึงโคนหาง 76-81.5 ซม. หาง 43-49 ซม. สีขนตั้งแต่หน้าตาลงมาแดงเหมือนหมาจิ้งจอกจนถึงน้ำตาลทอง บางครั้งพบสีเทาหรือดำ มีทั้งที่สีเรียบและมีลายจุด ได้ทั้งสีอ่อนมีจุดดำเล็กๆ หน้ามีแถบสีขาวจากหัวตาลงไปหางมุก แก้มมีแถบขาวขอบดำ หน้าผากมีเส้นตั้งสีดำจำนวนหนึ่ง หลังใหญ่ไม่มีจุดขาว ปลายหางด้านล่างสีขาวเห็นได้ชัด ตัวผู้ขนาดใหญ่กว่าตัวเมีย

รูปแบบการค้า : ขายเป็นสัตว์, หนังเป็นเครื่องประดับ

แมวลายหินอ่อน

MARbled CAT

Pardofelis marmorata

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) บัญชี I
IUCN (2004) VU

รูปร่างลักษณะ

ปลายจมูกถึงโคนหาง 45-61 ซม. หาง 35-54 ซม. คล้ายเสือ
ลายเมฆแต่เล็กกว่า ลายด้านข้างลำตัวมีขอบดำตลอด แต่แบ่งไม่ชัดเจน
เท่าเสือลายเมฆ หางยาวใกล้เคียงกับลำตัวหรือยาวกว่ามีลายจุดทั่วหาง
อุ้งตีนโตมีแผ่นหนังเชื่อมเต็มระหว่างนิ้วสามารถเก็บเล็บได้หมดไม่เหลือ
ปลาย ริมฝีปากบน คาง และแต้มหลังใบหูสีขาวหรือเหลือง

รูปแบบการค้า : ขายเป็นสัตว์, เป็นสัตว์เลี้ยง, หนังเป็นเครื่องประดับ

เสือลายเมฆ

CLOUDED LEOPARD

Neofelis nebulosa

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) บัญชี I
IUCN (2004) VU

รูปร่างลักษณะ

ปลายจมูกถึงโคนหาง 65-95 ซม. หาง 55-80 ซม. ลายคล้าย
ปูเมฆ ขอบลายด้านหลังสีเข้มกว่าด้านหน้า ลายที่ใหญ่ที่สุดอยู่แถวบ่า
กินบริเวณตั้งแต่หลังจนเกือบถึงท้อง ขาถึงตีนมีจุดสีดำขนาดและรูป
ร่างไม่แน่นอนกระจายทั่ว ปากและหนวดขาว หลังใบหูมีแต้มสีขาวขนาด
ใหญ่ หางยาวมาก นิ้วตีนทั้งสี่มีหนังเชื่อมติดกัน สามารถเก็บเล็บได้หมด
ไม่เหลือปลาย

รูปแบบการค้า : หนึ่งเป็นเครื่องประดับ, เป็นสัตว์เลี้ยง

เสือดาว, เสือด้า
LEOPARD, PANTHER
Panthera pardus

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) บัญชี I
IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

ปลายจมูกถึงโคนหางประมาณ 108-130 ซม. หางยาวประมาณ 80-100 ซม. เสือด้ากับเสือดาวเป็นสัตว์ชนิดเดียวกัน ลูกครอกเดียวกันอาจมีได้ทั้งสองลักษณะ เสือดาวสีพื้นลำตัวเป็นสีน้ำตาลแกมเหลือง มีลายจุดดำคล้ายดอกไม้ หรือรอยดินหมากกระจายทั่ว หั้ว ขา ตีน และใต้ท้องสีพื้นเป็นสีขาว ส่วนเสือด้าลำตัวสีพื้นดำ ลายเหมือนเสือดาวแต่จะเห็นได้เมื่อสว่างพอเท่านั้น ตัวผู้โตกว่าตัวเมีย กระโหลกเสือดาวใหญ่กว่ากระโหลกแมวป่าทั่วไปมากและมีสันด้านหลังแข็งแรงกว่าเห็นชัดเจน ขากรรไกรล่างของเสือดาวจะโค้งออกด้านล่างเมื่อวางบนพื้นเรียบจะกระดกได้ ต่างจากของเสือโคร่ง

รูปแบบการค้า : ขายสวนสัตว์ หนังและกะโหลกเป็นเครื่องประดับ
อวัยวะอื่นขายปนไปกับของเสือโคร่ง

เสือโคร่ง

TIGER

Panthera tigris

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) บัญชี I
IUCN (2004) EN

รูปร่างลักษณะ

ปลายจมูกถึงโคนหาง 170-229 ซม. หาง 95-119 ซม. เป็นสัตว์ตระกูลแมวที่ใหญ่ที่สุดในโลก ตัวผู้อาจหนักกว่า 300 กก. สีพื้นลำตัวสีเทาอมเหลือง น้ำตาลอมเหลือง หรือเหลืองอมแดง ลำตัวและหลังมีลายสีดำพาดขวาง ท้อง คางและอกสีขาว หางมีแถบหนาสีดำหลายแถบ หัวกลม หูกกลม หลังใบหูสีดำมีแต้มขาว เหนือตาสีขาว กะโหลกใหญ่ มีสันด้านบนแข็งแรงมาก โพรงจมูกใหญ่ เมื่อเทียบกับกะโหลกเสือดาวจะโตกว่ามาก ฟันซี่ใหญ่กว่า ขากรรไกรกว้างกว่า ขากรรไกรล่างเว้าเข้า ทำให้เมื่อวางบนพื้นราบจะกระดกไม่ได้เหมือนของเสือดาว

รูปแบบการคำ : หันง กะโหลก เขี้ยว เล็บ ขายเป็นเครื่องประดับและเครื่องราง กระดุก อวัยวะเพศและอวัยวะเกือบทุกส่วนทำยาแผนโบราณ

แมวป่า, เสือกระต่าย
JUNGLE CAT

แมวดาว
LEOPARD CAT

แมวลายหินอ่อน
MARBLED CAT

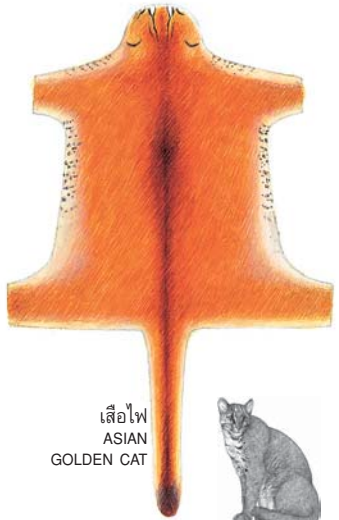

เสือลายเมฆ
CLOUDED LEOPARD

เสือปลา
FISHING CAT

เสือไฟ
ASIAN
GOLDEN CAT

เสือดาว, เสือดำ
LEOPARD, PANTHER

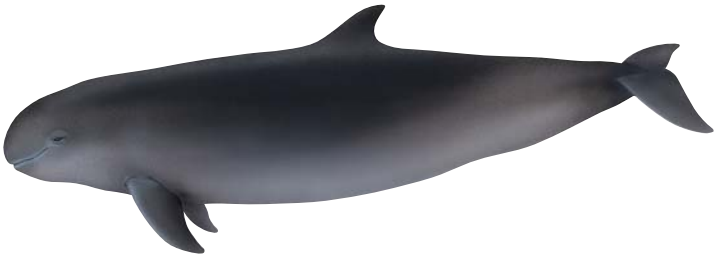

เสือโคร่ง
TIGER

โลมาหัวบาตรคريبหลัง

IRRAWADDY DOLPHIN

Orcaella brevirostris

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง
 CITES (2004) บัญชี I
 IUCN (2004) DD

รูปร่างลักษณะ

จากหัวถึงปลายหาง 180-275 ซม.

ไม่ใช่ปลา แต่เป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมที่อาศัยอยู่ในน้ำ สีเทาเข้มอมน้ำเงิน ลำตัวด้านล่างสีอ่อนกว่าด้านบนเล็กน้อย หัวกลม

ตาเล็ก ปากชี้ลงข้างล่าง มีริมฝีปากยื่น จะงอยปากสั้น ต่างจากโลมาอื่นๆ ในกลุ่ม **dolphin** ครีบอกเป็นสามเหลี่ยมกว้าง ครีบหลังเล็กมาก ตั้งอยู่ที่ตำแหน่งประมาณ 3 ใน 5 ส่วน จากด้านหน้าของความยาวทั้งหมด

รูปแบบการค้า : ขายสวนสัตว์ และพบว่ามีการขายเนื้อด้วย

พะยูน, หมูน้ำ, ดุหยง

DUGONG, SEA COW

Dugong dugon

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง
 CITES (2004) บัญชี I
 IUCN (2004) VU

รูปร่างลักษณะ

จากหัวถึงปลายหาง 220-350 ซม. หางกว้าง 75-85 ซม. สัตว์เลี้ยงลูกด้วยน้ำนมขนาดใหญ่ที่อาศัยในทะเล ไม่มีครีบหลัง หางสองแฉก ขนานกับพื้นไม่ตั้งเหมือนหางปลา ลำตัวด้านบนสีเทาปนน้ำตาล ท้องสีอ่อนกว่า หน้หนา มีขนขึ้นกระจายห่างๆ ขาหน้าแปลงรูปเป็นครีбыาวประมาณ 35-45 ซม. ปากอยู่ด้านล่าง มีหนวดแข็ง สัน ริมฝีปากบนเป็นก้อนเนื้อหนานี้ยาวกว่าริมฝีปากล่าง

รูปแบบการคำ : เนื้อเป็นอาหาร เชี้ยวเป็นเครื่องราง ไขเคี้ยวน้ำมันทำยาแผนโบราณ

ช้างเอเชีย

ASIAN ELEPHANT

Elephas maximus

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง
 CITES (2004) บัญชี I
 IUCN (2004) EN

รูปร่างลักษณะ

ปลายจมูกถึงโคนหาง 400-600 ซม. หาง 100-150 ซม. สัตว์ขนาดใหญ่มาก มีงวงยาว ตัวผู้มีงวงยาวเรียกว่า “ช้างพลาย” ตัวเมียมีงวงสั้นๆ เรียกว่า “ช้างพัง” ส่วนตัวผู้บางตัวที่มีงวงสั้นเหมือนตัวเมียเรียกว่า “ช้างสืตอ” งาของช้างพังและช้างสืตอจะไม่ยาวเลยปาก เรียกว่า “ขนาย” ช้างพลายขนาดใหญ่อาจมีงวงยาวเลยปากออกมาประมาณ 1 เมตร แต่งาที่ถูกชำแหละขายจะมีความยาวรวมกับส่วนที่อยู่ในปากได้อีกเกือบเท่าตัว งาช้างเลี้ยงมักมีปลายกลมไม่แบนเหมือนงาช้างป่า ซึ่งมักล้มงาหรือใช้งาขุดดินโป่งกินอยู่เสมอ

รูปแบบการค้า : งา หนึ่ง หาง ดินและกรามเป็นเครื่องประดับ อวัยวะเพศตัวผู้ใช้ทำยา เนื้อเป็นอาหารในบางท้องถิ่น ลูกขายเป็นสัตว์เลี้ยง

หมูป่า

WILD PIG, WILD BOAR

Sus scrofa

สถานภาพตามกฎหมายไทย (-)

CITES (2004) (-)

IUCN (2004) (-)

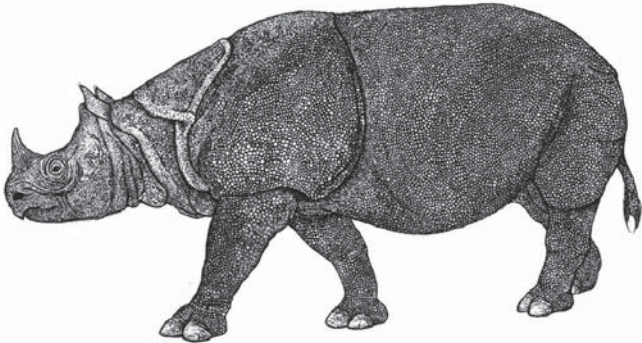
รูปร่างลักษณะ

ปลายจมูกถึงโคนหาง 135-150 ซม.หาง 20-30 ซม. ตัวสีดำ
 ขนเส้นหยาบกว่าหมูเลี้ยง หายทอยถึงกลางหลังมีแนวขนหยาบแข็ง
 ซึ่งตั้งชันได้เมื่อตกใจ หมูป่าทั้งสองเพศมีเขี้ยวทั้งบนและล่าง ตัวผู้เขี้ยว
 ยาวกว่าตัวเมียมาก โดยโค้งยาวออกมานอกปาก ลูกหมูป่าสีน้ำตาลเข้ม
 หรือดำ มีลายขาวคาดตามยาวคล้ายผลแตงไทย

รูปแบบการค้า : เนื้อเป็นอาหารส่งขายร้านอาหาร เนื้อแยกไม่ได้ว่าเป็น
 หมูป่าหรือหมูป่าเลี้ยง เขี้ยวเป็นเครื่องรางและเครื่องประดับ

แรด, แรดชวา

JAVAN RHINOCEROS

Rhinoceros sondaicus

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง
 CITES (2004) บัญชี I
 IUCN (2004) CR

รูปร่างลักษณะ

ปลายจมูกถึงโคนหาง 300-320 ซม. หาง 70 ซม. หนังหนามาก สีเทาดำ มีลายเป็นตุ่มนูนขนาดเท่าปลายนิ้วหัวตัว ขนแข็งขึ้นห่างๆ กัน ส่วนหลังมีรอยพับ 3 รอยที่บริเวณหัวไหล่ หลังขาหน้าและเหนือสะโพก มีนอเดียว ตัวผู้นอยาวประมาณ 15-25 ซม. ตัวเมียมีนอเป็นเพียงปุ่มนูนขึ้นมาเล็กน้อย มีเล็บ 3 เล็บทั้งตีนหน้าและหลัง ในประเทศไทยไม่มีรายงานการพบตัว หรือร่องรอยมานานแล้ว

รูปแบบการคำ : นอ หนัง กระดูก เลือด และอวัยวะอื่นๆ เป็นยาแผนโบราณ หรือเป็นของตกแต่งของที่ระลึก

กระซู่

ASIAN TWO-HORNED RHINOCEROS, SUMATRAN RHINOCEROS
Dicerorhinus sumatrensis

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) บัญชี I
IUCN (2004) CR

รูปร่างลักษณะ

ปลายจมูกถึงโคนหาง 240-260 ซม. หาง 65 ซม. เป็นแรดขนาดเล็กที่สุดในโลก หนึ่งบาง ชนดกกว่าแรดชนิดอื่น หนึ่งบนหลังมีรอยพับรอยเดียวบริเวณไหล่ ลำตัวสีเทาหรือน้ำตาลเข้ม ท้อง ขาด้านในและริมฝีปากสีอ่อน มีนอ 2 นอ แต่ไม่สูงเหมือนนอแรด ฐานนอหนา นอหน้าสูงและตั้งกว่านอหลัง นอหลังของตัวเมียอาจเป็นเพียงตุ่มเล็กๆ ปัจจุบันมีรายงานยืนยันการพบเฉพาะในป่าบริเวณรอยต่อชายแดนไทย-มาเลเซียเท่านั้น

รูปแบบการดำ : นอ หนึ่ง กระดุก เลือด และอวัยวะอื่นๆ เป็นยาแผนโบราณ หรือเป็นของตกแต่ง ของที่ระลึก

กระจัดเล็ก, กระจัดหนู

LESSER MOUSE DEER

Tragulus javanicus

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง

CITES (2004) (-)

IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

ปลายจมูกถึงโคนหาง 40-48 ซม.

หาง 6.5-8 ซม. เล็กกว่า กระจัดควายสูง

จากพื้นถึงหัวไหล่ประมาณ 20 ซม. ไม่มีเขา

สีขนหลากหลาย แต่ขนบริเวณหลังมีสีน้ำ

ตาลออกแดง ท้องสีขาวหรือขาวเหลือง มี

แถบสีขาวใต้คอ 3 แถบ และมีแถบรูป ตัว V กลับหัวสีน้ำตาลเข้ม

รูปแบบการคำ : เนื้อเป็นอาหารในบางท้องถิ่น

กระจองควาย

GREATER MOUSE DEER

Tragulus napu

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง

CITES (2004) (-)

IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

ปลายจมูกถึงโคนหาง 50-60 ซม.
หาง 7-8 ซม. สูงจากพื้นถึง หัวไหล่ 30-35 ซม. สีขนหลากหลายโดยส่วนมากสีน้ำตาลเทา มีแถบสีขาว 5 แถบที่คอและอก แต่แถบไม่เรียบบร้อยเหมือนกระจองเล็ก หัวและคอสีน้ำตาลอ่อน ท้องขาว หางสั้น ลำตัวด้านบนสีน้ำตาลอ่อน ด้านล่างสีขาว ขนบริเวณไหล่ คอ และท้ายทอยหยาบกว่ากระจองเล็ก

รูปแบบการค้า : เนื้อเป็นอาหารในบางท้องถิ่น

แก้ง, อีแก้ง

COMMON BARKING DEER

Muntiacus muntjak

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง

CITES (2004) (-)

IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

ปลายจมูกถึงโคนหาง 90-105 ซม. หาง 17-19 ซม. เป็นกวางขนาดเล็ก ขนสั้น นุ่ม ขนสีน้ำตาลถึงน้ำตาลแดง ท้องสีอ่อนกว่าหลัง ใต้คอ ท้อง โคนขาด้านใน และใต้หางขาว หางด้านบนสีเหมือนลำตัว ตัวผู้มีเขาสั้นๆ โคนเขา (pedicle) (กระดูกที่ยื่นออกจากหัว) ยาวพองๆ กับลำเขาหรือยาวกว่า ลำเขายาวประมาณ 10-15 ซม. แตกเป็น 2 กิ่ง กิ่งที่ยื่นออกมาด้านหน้า (กิ่งรับหมา) ยาวประมาณ 5 ซม. กิ่งด้านหลัง ยาวกว่า ปลายโค้งเข้าด้านใน ตัวเมียไม่มีเขาแต่มีกระดูกขนแข็งสั้นๆ แทน โคนขาด้านในและสันบนหน้ามีแถบสีดำ ตัวผู้มีเขี้ยวขนาดใหญ่ ส่วนตัวเมียเขี้ยวเล็กกว่า

รูปแบบการคำ : เนื้อเป็นอาหาร, หนังและเขาเป็นเครื่องประดับ

แก้งหม้อ

FEAS BARKING DEER, FEAS MUNTJAC

Muntiacus feae

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) (-)
IUCN (2004) DD

รูปร่างลักษณะ

ปลายจมูกถึงโคนหาง 88 ซม. หาง 10.3 ซม. หลังสีน้ำตาลเข้มมีขนสีเหลืองละเอียดแซม ท้องขาวผสมน้ำตาล ขาสีเข้มเกือบดำ มีแถบสีขาวพาดลงมาทางด้านหน้าของโคนหาง หลังสีน้ำตาลเข้ม กระหม่อม โคนเขา (pedicle) และโคนหูสีเหลืองสด มีเส้นสีดำคาดไปตามด้านในของโคนเขาทั้งสอง เขาค่อยแก้งธรรมชาติแต่อาจสั้นกว่าทางด้านบนสีดำตัดกับด้านล่างซึ่งมีสีขาวอย่างชัดเจน

รูปแบบการค้า : เนื้อเป็นอาหาร, หนังและเขาคือเครื่องประดับ

แก้งยักซ์

GIANT MUNTJAC, LARGE-ANTLERED MUNTJAC

Muntiacus vuquangensis

สถานภาพตามกฎหมายไทย ไม่มี เพราะไม่มีกระจายพันธุ์ในประเทศไทย

CITES (2004) บัญชี I

IUCN (2004) DD

รูปร่างลักษณะ

คล้ายแก้งธรรมดา แต่ขนาดตัวและเขาใหญ่กว่า โคนเขาหนากิ่งรับหมาและลำเขายาวกว่า โดยพบยาวประมาณ 28 ซม. ขนสีน้ำตาลเทาถึงน้ำตาลเข้ม พบครั้งแรกในประเทศเวียดนาม ต่อมาจึงมีรายงานการพบในลาว และตะวันออกเฉียงเหนือของกัมพูชา

รูปแบบการค้า : เนื้อเป็นอาหาร, หนังและเขาเป็นเครื่องประดับ

เนื้อทราย

INDOCHINESE HOG DEER, THAI HOG DEER

Cervus Porcinus

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) บัญชี I (เฉพาะ *Axis porcinus annamiticus*)
IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

ปลายจมูกถึงโคนหาง 140-150 ซม.หาง 17.5-21 ซม. มีลักษณะคล้ายกวางป่าแต่ขนาดเล็กกว่ามาก สีขนหลากหลาย ลำตัวด้านล่างสีอ่อนกว่าหลัง ขนสั้น ละเอียด หางด้านบนสีน้ำตาลด้านล่างสีขาว หน้าผากมีแถบสีเข้มคาดตามยาว ไม่มีเขี้ยวบนเหมือนกวางชนิดอื่น ได้คอและหูด้านในสีขาว เขาค่ายเขากวางป่าแต่เล็กกว่าแตกเป็น 3 กิ่ง กิ่งที่ยื่นออกมาข้างหน้า (กิ่งรับหมา) เชื่อมกับลำเขาเป็นมุมแหลม กิ่งเล็กด้านบนที่แยกออกทางด้านหลังสั้นกว่าและมักจะโค้งลง

รูปแบบการค้า : เนื้อเป็นอาหาร, เขาเป็นเครื่องประดับ

กวางป่า

SAMBAR DEER

Cervus unicolor

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง

CITES (2004) (-)

IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

ปลายจมูกถึงโคนหาง 180-200 ซม. หาง 25-28 ซม. สูงจากพื้นถึงหัวไหล่ 140-160 ซม. เป็นกวางขนาดใหญ่ หนั้และขนสีน้ำตาลเข้ม ขนสั้น หยาบ หางด้านล่างสีขาวเห็นเด่นชัดเวลากะดกขึ้น กวางที่อาศัยในป่ามักมี “เรื้อนกวาง” บริเวณลำคอ ซึ่งหมายถึง ต่อมกลิ่นไม่มี ขนขนาดประมาณ 7.5 ซม. มีจุดขนาด 1-2 ซม. อยู่ตรงกลาง แต่ในกวางเลี้ยงมักหายไปตัวผู้มีเขาอ้วนล่ำขรุขระกว่าเขากวางชนิดอื่นที่พบในประเทศไทย กิ่งรับหมาหนาทำมุ่มแหลมกับลำเขา ปลายลำเขามีกิ่งแยกออกทางด้านหลังสั้นกว่ากิ่งหน้า

รูปแบบการค้า : เนื้อเป็นอาหาร, หนั้และเขาเป็นเครื่องประดับ

ละอง, ละมั่ง

BROWN-ANTLERED DEER, ELDS DEER

Cervus eldii

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าสงวน
CITES (2004) บัญชี I
IUCN (2004) VU

รูปร่างลักษณะ

ปลายจมูกถึงโคนหาง 150-170 ซม. หาง 22-25 ซม. สูงจากพื้นถึงหัวไหล่ 120-130 ซม. ลำตัวด้านบนสีแดงออกน้ำตาล ท้องสีขาว มีขนสีขาวรอบขอบหู ตา และคาง ตัวผู้โตเต็มวัยมีแผงคอยาวหนา เขามีลักษณะเฉพาะคือ กิ่งรับหมา (browline) และลำเขา (beam) เชื่อมกันตรงโคนเขาเป็นเส้นโค้งต่อเนื่องเป็นลำเดียวกัน ไม่ตั้งทำมุมกันเหมือนเขากวางทั่วไป ลำเขาส่วนปลายบิดถ่างแยกจากกัน ปลายเขางอเป็นตะขอและแตกแขนงออกคล้ายนิ้วมือ ทำให้บางคู่ปลายเขาแผ่แบนกิ่งรับหมาค่อนข้างยาว ตัวเมียไม่มีเขา

รูปแบบการค้า : เขาและหนังเป็นเครื่องประดับ

สมัน

SCHOMBURGKS DEER

Cervus schomburgki

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าสงวน
CITES (2004) (-)
IUCN (2004) EX

รูปร่างลักษณะ

เป็นกวางที่สูญพันธุ์ไปแล้ว ลำเขา (beam) สั้นมากเฉลี่ยประมาณ 12 ซม. มีกิ่งแยกจำนวนมาก ตั้งแต่ 10-33 กิ่งจนดูคล้ายตะกร้าหรือสุ่มจึงมีชื่อเรียกว่า “กวางเขาสุ่ม” ปกติเขาทั้งสองข้างจะแตกแขนงออกไปเรื่อยๆ ในลักษณะที่สมมาตรกันโดยมีจำนวนปลายกิ่งแตกต่างกันไป มีกิ่งรับหมา (browtime) ค่อนข้างยาว เฉลี่ย 30 ซม. ยื่นออกจากบริเวณเหนือวงแหวนของโคนเขา แม้สมันจะสูญพันธุ์ไปแล้วแต่จำเป็นต้องควบคุมการค้าซากอยู่

รูปแบบการค้า : เขาเป็นเครื่องประดับ

กระทิง

GAUR

Bos gaurus

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าสงวน
 CITES (2004) บัญชี I
 IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

ปลายจมูกถึงโคนหาง 250-300 ซม. หาง 70-105 ซม. วัวป่าขนาดใหญ่ลำตัวสีดำหรือน้ำตาลดำ ไม่มีวงรอบก้น หลังมีหนอกสูง คอสั้นหนา หน้าผากมีขนสีเทาหรือสีเหลืองปกคลุมเรียกว่า “หน้าโพ” เขาโค้งออกด้านข้าง ปลายบิดเข้าและชี้ออกด้านหน้าปลายเขาสีดำ ตอนกลางสีเหลืองเขียว โคนเขาสีน้ำตาลดำมีรอยหยักเรียกว่า “รอยพาลี” ซึ่งจะเพิ่มจำนวนขึ้นตามอายุ ระยะห่างระหว่างโคนเขาประมาณ 20-25 ซม. ขาทั้งสี่ตั้งแต่เขาลงไปมีถุงเท้าสีขาว เทา หรือเหลือง กระทิงตัวเมียขนาดตัว เขาและหนอกเล็กกว่าตัวผู้

รูปแบบการค้ำ : เนื้อเป็นอาหาร, เขาเป็นเครื่องประดับ

วัวแดง

BANTENG
Bos javanicus

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าสงวน
CITES (2004) (-)
IUCN (2004) EN

รูปร่างลักษณะ

ปลายจมูกถึงโคนหาง 190-225 ซม.หาง 65-70 ซม. ตัวเมียและลูกดูคล้ายวัวบ้าน แต่ตัวผู้มีหนอกสูงต่างกันชัดเจน ตัวผู้โตเต็มวัยสีน้ำตาลเข้มปนแดง แต่จะออกเป็นสีขาวเมื่อแก่ หน้าผากไม่มีหน้าโพเหมือนกระทิงแต่มีแผ่นหนังหนาหยาบไม่มีขนเรียกว่า “กระบังหน้า” เขาโค้งออกด้านนอกและตีวงมาด้านหน้า ปลายบิดเข้าใน ระยะห่างระหว่างโคนเขาแคบกว่ากระทิง แต่กว้างกว่ากูปรี หน้าตัดเขาเป็นรูปไข่ขนาดเล็กกว่า และไม่มีส่วนแบนทางด้านหน้าเหมือนเขากะทิง ตัวผู้ปลายเขาสีดำ โคนสีเหลืองทองมีรอยหยักเป็นวงรอบ ตัวเมียเขาสีเข้มเสมอกันตั้งตรงกว่า อยู่ชิดกันมากกว่า ขนาดเล็กกว่าเขาตัวผู้ บริเวณรอบปากเหนือเปลือกตา ถูงเท้าที่ขาทั้งสี่ และรอบกันเป็นสีขาว

รูปแบบการคำ : เนื้อเป็นอาหารในบางท้องถิ่น, เขาเป็นเครื่องประดับ

ควายป่า

WILD WATER BUFFALO

Bubalus arnee

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าสงวน
CITES (2004) บัญชี III (เนपाल)
IUCN (2004) EN

รูปร่างลักษณะ

ปลายจมูกถึงโคนหาง 240-280 ซม. หาง 60-85 ซม. เหมือนควายบ้านแต่ใหญ่ล่ำสันกว่า วงเขากว้างกว่า ปลายแหลมเรียว หน้าตัดเป็นรูปสามเหลี่ยม มีร่องเรียงจากโคนเขาออกมาครึ่ง หรือมากกว่าครึ่งของความยาวเขา ลำตัวสีเหมือนควายบ้าน แต่มีถุงเท้าสีขาวสกปรกหรือขาวออกเทาวยาวไม่ถึงเข่า ได้คอมีเครื่องหมายอักษร V สีขาวเหมือนควายบ้าน หูค่อนข้างแคบ ขนดก

รูปแบบการค้า : เนื้อเป็นอาหารในบางท้องถิ่น, เขาเป็นเครื่องประดับ

เลียงผา

SEROW

Naemorhedus sumatraensis

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าสงวน
CITES (2004) บัญชี I
IUCN (2004) VU

รูปร่างลักษณะ

ปลายจมูกถึงโคนหาง 140-155 ซม.หาง 11.5-16 ซม.ลำตัวสั้น ตัวโต ขาวยาว คอสั้น หนากว่ากวางผา ขนหยาบ สีดำหรือดำปนเทา ลำตัวด้านบนสีเข้มกว่าท้องมีแผงขนยาวแข็งทอดจากหัวลงมาตามแนวสันหลังถึงช่วงไหล่ สีอ่อนกว่าสีลำตัว หางสั้นเป็นพวง ใต้หางไม่มีขน ใต้คอมักมีหย่อมสีขาวหรือน้ำตาลแดง ใบหูยาวแคบ หลังหูสีเข้ม ในหูมีขนขาว ปากขาว ใต้ตามีต่อมเป็นรูเปิด ภายในมีขนเส้นสั้นๆ มีเขาสองเพศ ไม่ผลัดเขาเหมือนกวาง เขาค่อนข้างหนา สั้น หน้าตัดกลม ปลายเรียวโค้งไปด้านหลังเล็กน้อย โคนเขามีวงแหวนจำนวนมากล้อมรอบ ความยาวเขาสูงสุดที่บันทึกได้ 28 ซม. ตัวเมียเขาสั้น บาง วงแหวนรอบโคนน้อยกว่าตัวผู้

รูปแบบการค้า : ไขเคี้ยวน้ำมันทำยาสมานกระดูก, เขาใช้ประดับบ้าน

กวางผา

GORAL

Naemorhedus caudatus

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าสงวน
CITES (2004) บัญชี I
IUCN (2004) VU

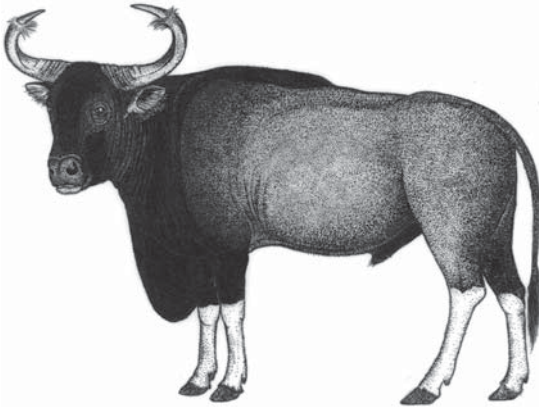
รูปร่างลักษณะ

ปลายจมูกถึงโคนหาง 82-120 ซม. หาง 7.6-20.3 ซม. สูงจากพื้นถึงไหล่ต่ำกว่า 70 ซม. ลักษณะคล้ายเสี้ยนผาที่ตัวเล็กมากๆ แต่คอดูบางกว่า เขาเล็กกว่า ต่อมด้านหน้าของตาเห็นไม่เด่นชัด ขนสีน้ำตาลหรือน้ำตาลปนเทาไม่ดำเหมือนเสี้ยนผาที่พบในประเทศไทย ลำตัวส่วนบนสีเหลืองแก่ไปจนถึงน้ำตาลอมเทาและน้ำตาลเข้ม มีแถบสีดำพาดจากกลางหลังไปจรดโคนหาง ท้องสีอ่อนกว่าหลัง ด้านหน้าของเขาสีน้ำตาลแดง ส่วนด้านหลังสีน้ำตาลเข้ม รอบปากและตาสีขาว หางสั้นเป็นพวง เขาสั้นสีดำเป็นรูปกรวยปลายเรียวโค้งไปทางด้านหลังเล็กน้อย โคนเขาหยักเป็นวงรอบเขาเห็นชัดเจน เขายาวราว 13 ซม. เส้นรอบวงโคนเขาประมาณ 7 ซม. มีเขาทั้งตัวผู้และตัวเมีย ไม่ต้องผลัดเขาเหมือนกวาง

รูปแบบการค้า : ไขเคี้ยวน้ำมันทำยาสมานกระดูก, เขาใช้ประดับบ้าน

กูปรี

KOUPREY
Bos sauveli

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าสงวน
CITES (2004) บัญชี I
IUCN (2004) CR

รูปร่างลักษณะ

ปลายจมูกถึงโคนหาง 210-222 ซม.หาง 100-110 ซม. วัวป่าขนาดใหญ่ ลำตัวสีเข้มมีพิมห้อยที่ลำคอ (มักเรียกว่าเหนียง) ใบหูแคบสั้นกว่ากระติงและวัวแดง หน้าผากเรียบเหมือนวัวบ้านไม่มีกระบังหน้าหรือหน้าโพ ตัวเมียส่วนมากขนสีเทาตัวผู้สีดำหรือน้ำตาลเข้ม เขาสองเพศต่างกัน ตัวผู้เขาใหญ่ยาวมากโคนใหญ่โค้งงอไม่เข้าเหมือนเขากระติงและวัวแดง รอยหยักที่โคนเขาหรือรอยพาลีไม่ชัดเหมือนเขากระติง ลำเขาดีวงกว้างโค้งลาดลงมาทางด้านหน้าแล้ววกบิดขึ้นปลายเขาแตกออกเป็นพู่คล้ายไม้กวาดตัวเมียเขาเล็กและบางโค้งเป็นวงแคบๆ ลาดมาทางด้านหน้าแล้วบิดเวียนขึ้นบางครั้งปลายชิดกันดูคล้ายคนยกมือไหว้จึงเรียกว่า“เขาพนมพระ”ปลายเขาไม่แตกเป็นพู่เหมือนของตัวผู้

รูปแบบการค้า : หนัง และเขาเป็นเครื่องประดับ

เสาล่า

SAOLA, VU QUANG OX

Pseudoryx nghetinhensis

สถานภาพตามกฎหมายไทย ... ไม่มี เพราะไม่มีกระจายพันธุ์ในประเทศไทย
CITES (2004) บัญชี I
IUCN (2004) EN

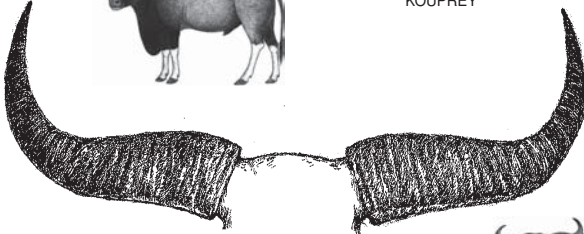
รูปร่างลักษณะ

เป็นสัตว์จำพวกแพะ-แอนทิลโลป (antelope) เหมือนเสียงผาและ
กวางผา ตัวเล็กกว่าเสียงผา แต่ใหญ่กว่ากวางผา คอยาว บางกว่า
เสียงผา ความสูงถึงไหล่ 80-90 ซม. ขนลำตัวสั้นเกรียน สีน้ำตาลเข้ม
หางสั้นตรง ปลายหางเป็นพู่หยาบแข็ง หน้ามีแถบสีขาวบริเวณเหนือตา
ใต้ตา แก้ม ปลายจะงอยหน้าและคาง เขายาวประมาณ 50 ซม. โค้งไป
ทางด้านหลัง โคนกว้างปลายเรียวแหลม พบครั้งแรกในเวียดนามและ
มีการพบเพิ่มเติมภายหลังในลาว

รูปแบบการค้า : เขาเป็นเครื่องประดับ

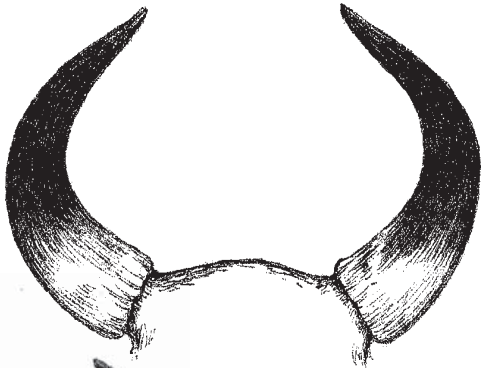
กูเปรี
KOUPREY

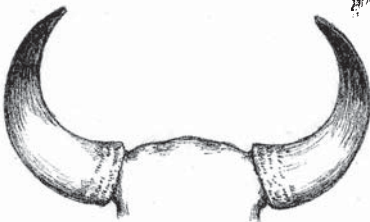
ควายป่า
WILD WATER BUFFALO

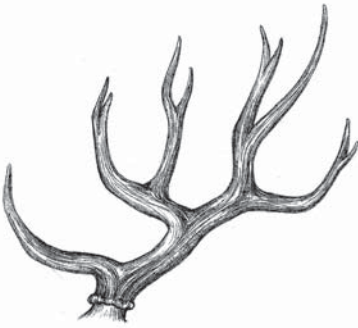

กระทิง
GAUR

วัวแดง
BANTENG

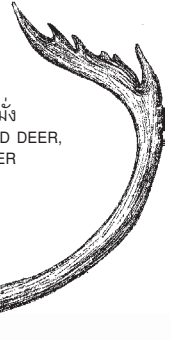

สมัน
SCHOMBURGK'S DEER

ละอง, ละมั่ง
BROW-ANTLERED DEER,
ELD'S DEER

กวางป่า
SAMBAR DEER

เนื้อทราย
HOG DEER

แก้ง, อีแก้ง
COMMON BARKING DEER

เสียงผา
SEROW

นก Birds

นกเป็นสัตว์ป่าอีกกลุ่มหนึ่งที่ถูกล่าและลักลอบค้ากันอย่างแพร่หลาย จากสถิติของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ที่ได้จับกุมผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2546 พบว่านกเป็นสัตว์ป่ากลุ่มใหญ่ที่สุดที่พบในการค้า โดยส่วนใหญ่ผู้กระทำความผิดจะค้าขายเพื่อเป็นสัตว์เลี้ยง

ประเทศไทยมีการสำรวจพบนกในสภาพธรรมชาติประมาณ 978 ชนิด โดยแบ่งเป็นสัตว์ป่าสงวนจำนวน 2 ชนิดคือ นกเจ้าฟ้าหญิงสิรินธร และนกแต้วแล้วท้องดำ นอกนั้นโดยส่วนใหญ่มีสถานภาพเป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง (952 ชนิด)

ณ ที่นี้ได้รวบรวมเอาชนิดนกที่มักถูกล่า หรือจับมาจากสภาพธรรมชาติ ซึ่งเจ้าหน้าที่มีโอกาสพบได้ในตลาดค้าสัตว์ป่าไว้ทั้งสิ้นจำนวน 80 ชนิด โดยการจัดประเภทนกไว้ตามหมวดหมู่ทางอนุกรมวิธาน ซึ่งจะอธิบายถึงลักษณะเด่นของนกแต่ละชนิดได้แก่ รูปร่าง สีขน ตลอดจนขนาดและเพศประกอบด้วย เพื่อสะดวกในการพิจารณาจำแนกชนิดนกแต่ละชนิด

อนึ่ง หนังสือเล่มนี้จะระบุขนาดของนกไว้อย่างคร่าวๆ ตั้งแต่ขนาดเล็กมากจนถึงใหญ่มาก และจะระบุความยาวจากปลายปากถึงปลายหางไว้ในวงเล็บมีหน่วยเป็นเซนติเมตร หากนกมีขนาดแตกต่างกันมากระหว่างเพศผู้และเพศเมียจะใช้ค่าความยาวน้อยที่สุดถึงมากที่สุด

ไก่ฟ้าหลังเทา

KALIJ PHEASANT

Lophura leucomelana

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง

CITES (2004) (-)

IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

นกขนาดกลางถึงใหญ่ (51-74 ซม.)

ตัวผู้ผิวหน้าสีแดง หัวมีพุ่ม หงอนยาวสีดำ ลำตัวด้านบนเป็นลายถี่ๆ สีขาวสลับดำ ทำให้เห็นเป็นสีเทา ตะโพกและหางลาย ที่ลำตัวด้านล่างสีเทาเข้มถึงดำ ในไทยพบ 2 ชนิด

ไก่ฟ้าหลังเทาตัวเมีย

ย่อยคือ ไก่ฟ้าหลังเทาแข้งแดง-ขาสีแดง และไก่ฟ้าหลังเทาแข้งเทา หรือ แข็งตะกั่ว-ขาสีเทา ตัวเมียผิวหน้าสีแดง ลำตัวและหางสีน้ำตาล ช่วงตัวด้านบน คอ ออกและหลังมีลายเป็นอักษร V สีขาว หางลายบั้งสีน้ำตาล สลับขาว

รูปแบบการค้า : ขายเป็นสัตว์เลี้ยง

ไก่ฟ้าพญาลอ

SIAMESE FIREBACK

Lophura diardi

สถานภาพตามกฎหมายไทย..... สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) (-)
IUCN (2004) NT

รูปร่างลักษณะ

นกขนาดกลางถึงใหญ่ (60-82 ซม.)
ยาวกว่าไก่ฟ้าชนิดอื่นๆ หนามีแผ่นหนัง
สีแดงทั้งสองเพศ ตัวผู้มีหัวมีพุ่มหงอนดำยาว
โค้งไปด้านหลัง ช่วงตัวด้านบน ออกและปีกสี
เทาเข้ม หลังสีเหลืองทอง ขนคลุมตะโพก
และโคนหางสีแดงสดสลับสีเทาฟ้า หางยาว
โค้งสีดำเหลือบเขียว ตัวเมีย หัวและคอสีน้ำตาล ออก หลังช่วงบน ท้อง
และขนหางด้านล่างสีน้ำตาลแดง ท้องมีลายเกล็ดสีขาว ปีกและขนหาง
ด้านบนลายดำสลับเส้นสีขาว

ไก่ฟ้าพญาลอตัวเมีย

รูปแบบการค้า : ขายเป็นสัตว์เลี้ยง

นกยูง

GREEN PEAFOWL

Pavo muticus

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) บัญชี II
IUCN (2004) VU

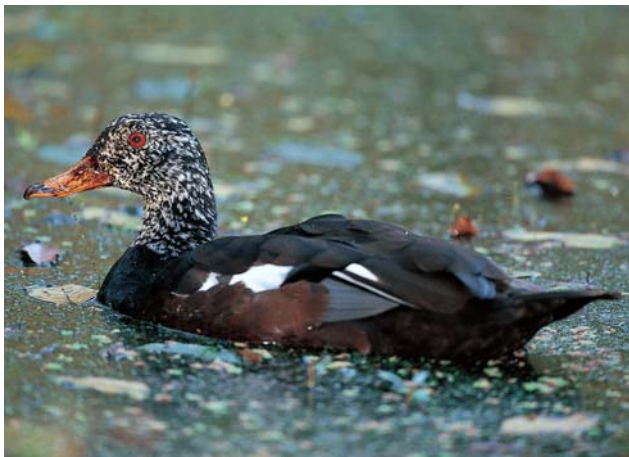
รูปร่างลักษณะ

นกขนาดใหญ่มาก (102-245 ซม.) ขาและคอยาว หัวมีหงอน
ชี้เป็นกระจุก หน้าเป็นหนังเปลือย สีฟ้าอ่อน หูและแก้มสีเหลือง ตัวผู้
ลำตัวสีเขียวสด ขนปีกสีน้ำเงินและน้ำตาล ฤดูผสมพันธุ์ขนคลุมโคนหาง
ด้านบนจะงอกยาว สามารถแผ่ออกได้เหมือนพัด หรือที่เรียกว่ารำแพน
ตัวเมียลักษณะคล้ายตัวผู้ แต่ตัวสีซีดกว่าเล็กน้อย ขนคลุมโคนหางด้าน
บนไม่ยาว

รูปแบบการค้า : เป็นสัตว์เลี้ยง ขนหางเป็นเครื่องประดับ

เป็ดก่า

WHITE-WINGED DUCK

Cairina scutulata

สถานภาพตามกฎหมายไทย..... สัตว์ป่าคุ้มครอง
 CITES (2004) บัญชี I
 IUCN (2004) EN

รูปร่างลักษณะ

นกขนาดใหญ่ (75-76 ซม.) ลำตัวสีเข้มออกดำ หัวและคอมีลายสีขาวสลับดำ ปากสีส้มเหลือง ขาเหลือง ขณะกางปีกจะเห็นเป็นแถบสีขาวที่ขนคลุมขนกปีกแฉกนอกอย่างชัดเจน ขนคลุมปีกแฉกกลางและขนกกลางปีกสีเทาเข้มแกมน้ำเงิน ลักษณะเหมือนกันทั้งสองเพศแต่ตัวผู้ปากหนากว่า ตัวเมียขนาดเล็กกว่าตัวผู้เล็กน้อย

รูปแบบการดำ : เป็นอาหาร

นกหัวขวานเขียวป่าไผ่

LACED WOODPECKER

Picus vittatus

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง

CITES (2004) (-)

IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

นกขนาดเล็ก (30 ซม.) ลำตัวด้านบนสีเขียวอมเหลือง หน้าด้านข้างสีเทา มีคิ้วขาวยาว หนวดดำมีแต้มเล็กๆ สีขาวที่หนวด ออกส่วนบนและคอสีเขียวอมเหลือง ออกตอนล่างและท้องลายเหมือนเกล็ดสีเขียวจาง ขนคลุมโคนหางด้านบนสีเขียวเข้ม ตัวผู้กระหม่อมและท้ายทอยสีแดง ตัวเมียสีดำ

รูปแบบการคำ :

นกตั้งล้อ

GREAT BARBET

Megalaima virens

สถานภาพตามกฎหมายไทย..... สัตว์ป่าคุ้มครอง

CITES (2004) (-)

IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

นกขนาดกลาง (32 ซม.) ใหญ่ที่สุด
ในวงศ์นกไพร่ตก ปากสี เหลืองซีด หัวสี
น้ำเงินเข้มถึงดำ ขนคลุมโคนหางด้านล่าง
สีแดง ออกสีน้ำตาลเข้ม หลังตอนบนและโคน
ปีกสีน้ำตาลแกมเขียว ท้องเหลืองมีริ้วสี
เขียวเข้ม หลัง ตะโพก และหางมีสีเขียว

รูปแบบการค้า : เป็นสัตว์เลี้ยง

นกโพระดกธรรมดา

LINEATED BARBET

Megalaima lineata

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง

CITES (2004) (-)

IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

นกขนาดเล็ก (29 ซม.) หัว คอ หน้าอกสีเนื้อหรือสีน้ำตาลอ่อน มีลายเกล็ดสีน้ำตาล ส่วนอื่นๆ ของลำตัว ปีกและหาง มีสีเขียววงรอบเป้าตาสีเหลือง ตาสีเข้ม ปากเหลือง ลักษณะเหมือนกันทั้งสองเพศ

รูปแบบการค้า : เป็นสัตว์เลี้ยง

นกเงือกคอแดง

RUFIOUS-NECKED HORNBILL

Aceros nipalensis

สถานภาพตามกฎหมายไทย..... สัตว์ป่าคุ้มครอง
 CITES (2004) บัญชี I
 IUCN (2004) VU

รูปร่างลักษณะ

นกขนาดใหญ่มาก (117 ซม.) ขนปลายปีกเส้นนอกมีสีขาว ปลายหางสีขาว ปากสีเหลือง ลำตัวสีดำ ตัวผู้ต่างจากตัวเมียตรงบริเวณหัว คอ และลำตัวด้านล่าง สีส้มถึงสีน้ำตาลแกมเหลือง ตัวเมียมีสีแดง เฉพาะที่คอหอย บริเวณหัว คอ และลำตัวด้านล่างสีดำ ผิวหนังบริเวณวงรอบเป้าตาสีน้ำตาลเงินจาง

รูปแบบการค้า : ส่งสวนสัตว์, เป็นสัตว์เลี้ยง

นกเงือกหัวแรด
RHINOCEROS HORNBILL
Buceros rhinoceros

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) บัญชี II
IUCN (2004) NT

รูปร่างลักษณะ

นกขนาดใหญ่มาก (122 ซม.) สีดำเกือบทั้งตัว ท้องและหางสีขาว มีแถบสีดำคาดใกล้ปลายหาง โหนกขนาดใหญ่สีส้มแดงงอนขึ้น คล้ายนอแรด หรือเขาสัตว์ ปากสีเหลือง ตัวผู้ตาสีแดง ตัวเมียตาสีขาว

รูปแบบการค้า : จับส่งสวนสัตว์, ลูกนกถูกล้างออกมาจากโพรงรังเพื่อขายเป็นสัตว์เลี้ยง

นกกก

GREAT HORNBILL
Buceros bicornis

สถานภาพตามกฎหมายไทย..... สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) บัญชี I
IUCN (2004) NT

รูปร่างลักษณะ

นกขนาดใหญ่มาก (122 ซม.) ปาก และโหนกมีขนาดใหญ่สีเหลือง หน้าดำ ท้ายทอยและคอขาว ปีก ออกและลำตัวด้านบนสีดำ ท้องกับต้นขาสีขาว หางสีขาวมีแถบดำคาดเหมือนนกเงือกหัวแรด เมื่อกางปีกจะเห็นแถบกว้างสีเหลืองพาดกลาง ขนปลายปีกและขนกลางปีกขอบสีขาว ตัวผู้ตาสีแดง ตัวเมียตาสีขาว มีสีดำที่โหนกน้อยกว่าตัวผู้

รูปแบบการค้า : จับส่งสวนสัตว์, ลูกนกถูกล้วงออกมาจากโพรงรังเพื่อขายเป็นสัตว์เลี้ยง, บางพื้นที่กินเนื้อ

นกแก๊ก, นกแกง

ORIENTAL PIED HORNBILL

Anthracoceros albirostris

สถานภาพตามกฎหมายไทย..... สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) บัญชี II
IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

นกขนาดกลางถึงใหญ่ (70 ซม.) สีดำเกือบทั้งตัว หนามีแต้มขาว
อกตอนล่างและท้องขาว ขณะกางปีกจะเห็นสีขาวที่ขอบปีกด้านล่าง ปาก
และโหนกสีงาช้าง มีแต้มสีดำ ตัวผู้โหนกใหญ่กว่าตัวเมียแต่ตัวเมียจะ
มีแต้มสีดำมากกว่าตัวผู้ ชนิดย่อย *albirostris* ขนหางดำ ปลายหางขาว
ยกเว้นคู่กลางสีดำทั้งเส้น ชนิดย่อย *convexus* ขนหางด้านล่างสีขาว
ขนหางด้านบนนอกสีดำมีปลายขาว คู่กลางสีดำทั้งเส้น

รูปแบบการค้า : จับส่งสวนสัตว์, เป็นสัตว์เลี้ยง, บางพื้นที่กินเนื้อ

นกเงือกสีน้ำตาล

BROWN HORNBILL

Anorrhinus tickelli

สถานภาพตามกฎหมายไทย..... สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) บัญชี II
IUCN (2004) NT

รูปร่างลักษณะ

นกขนาดกลางถึงใหญ่ (74 ซม.) ตัวเล็กกว่านกเงือกชนิดอื่น ยกเว้นนกเงือกสีน้ำตาลทั้งตัว หนึ่งรอบเขี้ยวสีฟ้า ปากสีเหลืองซีด โหนกเล็ก เมื่อกางปีกจะเห็นสีขาวที่ปลายของขนปลายปีก และที่ปลายขนหางด้านใน หางสีน้ำตาล ตัวเมียขนสีน้ำตาลทั้งตัว

รูปแบบการค้า : เป็นสัตว์เลี้ยง

นกเงือกปากย่น

WRINKLED HORNBILL

Aceros corrugatus

สถานภาพตามกฎหมายไทย..... สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) บัญชี II
IUCN (2004) NT

รูปร่างลักษณะ

นกขนาดใหญ่ (80-81 ซม.) บริเวณปลายหางเป็นสีขาว หรือมีลายเหลืองแต้มประมาณ 2 ใน 3 ของความยาวหาง ตัวผู้มีลำตัวสีดำ หัวและคอเป็นสีขาว กระหม่อมและหงอนขนสีดำ ฤดูได้คางสีขาว ปากสีเหลืองซีด โหนกสีแดงและเป็นรอยย่น โคนปากสีออกแดง ตัวเมียบริเวณหัวและคอเป็นสีดำ ฤดูได้คางสีน้ำเงิน วงรอบเบ้าตาสีฟ้า ปากและโหนกแข็งสีเหลืองซีด ไม่มีรอยย่น

รูปแบบการค้า : จับส่งสวนสัตว์, เป็นสัตว์เลี้ยง

นกเงือกกรามช้าง

WREATHED HORNBILL

Aceros undulatus

สถานภาพตามกฎหมายไทย..... สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) บัญชี II
IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

นกขนาดใหญ่มาก (100 ซม.) ลำตัวและปีกดำ หางขาว ปากสีเหลือง มีโหนกเล็ก โคนปากบน และล่างหยักเป็นลอนหนังรอบตาสีแดง ตัวผู้กระหม่อม หน้าผาก ใบหน้าและคอสีขาว ท้ายทอยและหลังคอสีน้ำตาลแดง ฝูงได้คางสีเหลือง ตัวเมียหัวและคอดำ ฝูงได้คางสีฟ้า ทั้งสองเพศมีแถบสีดำที่ถุงใต้คาง

รูปแบบการค้า : เป็นสัตว์เลี้ยง

นกชนหิน

HELMETED HORNBILL

Rhinoplax vigil

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) บัญชี I
IUCN (2004) NT

รูปร่างลักษณะ

นกขนาดใหญ่มาก (127 ซม.) ขนหางคู่กลางยาวต่อจากปลายหางออกไปถึง 50 ซม. ลำตัวและปีกสีน้ำตาลเข้ม ขอบปีกขาว ท้อง ก้น ขา สีขาว หางขาวมีแถบดำคาด ปลายปากและส่วนหน้าของโหนกสีเหลือง โคนปากและโหนกสีแดง ช่วงคอเป็นหนังสีแดงไม่มีขน ลักษณะเหมือนกันทั้งสองเพศ แต่ตัวเมียเล็กกว่าตัวผู้ โหนกของนกชนหินตัน ไม่กลวงเหมือนนกเงือกชนิดอื่นๆจึงนิยมนำไปแกะสลักทำเครื่องประดับ

รูปแบบการค้า : เป็นสัตว์เลี้ยง, จับส่งสวนสัตว์

นกเงือกหัวหงอก

WHITE-CROWNED HORNBILL

Aceros comatus

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) บัญชี II
IUCN (2004) NT

รูปร่างลักษณะ

นกขนาดใหญ่ (90 ซม.) หัวมีขน
เป็นพุ่มสีขาว ปากดำ โหนก เล็ก ลำตัวสีดำ
หางสีขาว ขนหางปีกจะเห็นขอบปลายปีก
เป็นแถบขาว ตัวผู้ใบหน้า คอ และลำตัวด้าน
ล่างขาว ตัวเมียลำตัวสีดำ หางสีดำ

รูปแบบการค้า : เป็นสัตว์เลี้ยง, จับส่งสวนสัตว์

นกกระรอกหัวขวาน

COMMON HOOPOE

Upupa epops

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง

CITES (2004) (-)

IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

นกขนาดเล็ก (30 ซม.) หัว คอ และอกสีน้ำตาลแดง ลำตัว และปีกลายดำสลับขาว หางสีดำมีแถบขาวพาดขวาง ขาและนิ้วตีนสีดำ ปากดำยาวโค้งเล็กน้อย หงอนสีน้ำตาลแดงเหมือนหัว ปลายหงอนดำ

รูปแบบการคำ : เป็นสัตว์เลี้ยง

นกโกโรโกโส

CORAL-BILLED GROUND CUCKOO

Carpococcyx renauldi

สถานภาพตามกฎหมายไทย..... สัตว์ป่าคุ้มครอง

CITES (2004) (-)

IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

นกขนาดกลางถึงใหญ่ (69 ซม.) หัว คอ และอกท่อนบนสีดำนัน หางและขนปลายปีกสีดำตัดกับลำตัวและปีกสีเทา ลำตัวด้านล่างสีเทาจางกว่าด้านบน ปากแดง ขาและนิ้วตีนสีแดง หนังรอบตาสีม่วง ม่านตาเหลือง

รูปแบบการคำ : เป็นสัตว์เลี้ยง

นกหูกเล็กปากแดง

VERNAL HANGING PARROT

Loriculus vernalis

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง
 CITES (2004) บัญชี II
 IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

นกขนาดเล็กมาก (14 ซม.) หางสั้นนุกุด ตัวสีเขียว ปากขอขนาด
 เล็กสีแดง ตะโพกและหางด้านบนสีแดง ขาและนิ้วตีนเหลือง ขนปีกด้าน
 ล่างสีฟ้าแกมเขียว ชอบเกาะห้อยหัวลง ตัวผู้คอสีฟ้า ตัวเมียปากสีซีด
 กว่าและไม่มีสีฟ้าที่คอ

รูปแบบการค้า : เป็นสัตว์เลี้ยง

นกแก้วโม่ง

ALEXANDRINE PARAKEET

Psittacula eupatria

สถานภาพตามกฎหมายไทย..... สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) บัญชี II
IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

นกขนาดกลาง (51 ซม.) เป็นนกแก้วที่ใหญ่ที่สุดของไทย ปาก
ขอสีแดงขนาดใหญ่มาก ตัวสีเขียว หัวไหล่มีแถบสีแดง ขาและนิ้วตีน
เหลือง ตัวผู้มีแถบสีดำคาดด้านหน้าคอ ด้านหลังเป็นแถบสีชมพูอมแดง
แถบสองสีนี้เชื่อมต่อกันคล้ายสร้อยคอ ตัวเมียเหมือนตัวผู้ทุกอย่างแต่
ไม่มีสร้อยคอ นกไม่เต็มวัยสีปากจะอ่อนกว่านกเต็มวัย

รูปแบบการค้า : เป็นสัตว์เลี้ยง

นกแขกเต้า

RED-BREASTED PARAKEET
Psittacula alexandri

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) บัญชี II
IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

นกขนาดเล็กถึงกลาง (36 ซม.)
หางยาว หัวใหญ่ คอสั้น มีเส้นดำคาดหน้า
ผากไปจรดตาทั้งสองข้างซึ่งนกแก้วชนิดอื่น
ไม่มี โคนปากไปถึงแก้มมีแถบดำ ออกสีส้ม
อมชมพู หัวสีฟ้าอมเทา ตัวผู้หลังและปีกสี
เขียว ท้องด้านล่างสีฟ้าอมเขียว จะงอยปาก
บนสีแดง ปากล่างสีดำ ตัวเมียคล้ายตัวผู้ แต่
ปากทั้งบนและล่างสีดำ

รูปแบบการค้า : เป็นสัตว์เลี้ยง

นกเป้ล้าคอสีม่วง

PINK-NECKED GREEN PIGEON

Treron vernans

สถานภาพตามกฎหมายไทย..... สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) (-)
IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

นกขนาดเล็ก (25 ซม.) หางสีเทา มีแถบดำไกล้ปลายหาง ปากสีเทา ขาและนิ้วตีนสีแดง ตัวผู้หัวสีเทา คอสีม่วงอมชมพู ออกมีแถบสีส้มคาด ขนคลุมโคนหางด้านล่างสีน้ำตาลแดง หัวปึก และหลังสีเขียวอมเทา ตัวเมียหัว คอและอกสีเขียว ขนคลุมโคนหางด้านล่างสีเนื้อ

นกเป้ล้าคอสีม่วงตัวเมีย

รูปแบบการคำ : เป็นสัตว์เลี้ยง

นกเป้ล้าธรรมดา

THICK-BILLED GREEN PIGEON
Treron curvirostra

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) (-)
IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

นกขนาดเล็ก (27 ซม.) หางสั้น ตัวเล็กกว่านกเป้ล้าชนิดอื่น ปากหนา ปลายปากสีเขียวอมเหลือง โคนปากแดง วงรอบตาสีเขียวอ่อน กระหม่อมสีเทาทั้งสองเพศ ขอบหางมีแถบดำกว้าง ใต้หางสีเทา ตัวผู้ หัวไหล่และหลังแดง ขนคลุมโคนหางด้านล่างสีน้ำตาลแดง ตัวเมียปีกและหลังเขียวต้นขาสีเขียวเข้มมีลายแถบสีขาวต่อเนื่องไปถึงขนคลุมโคนหางด้านล่าง

รูปแบบการค้า : เป็นสัตว์เลี้ยง

นกเป่าใหญ่

LARGE GREEN PIGEON

Treron capellei

สถานภาพตามกฎหมายไทย..... สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) (-)
IUCN (2004) VU

รูปร่างลักษณะ

นกขนาดเล็กถึงกลาง (37 ซม.) เป็นนกเป่าที่ใหญ่ที่สุด ปาก
หนาสีเขียวอมเหลืองจางๆ ขาและนิ้วตีนสีเหลือง ตัวผู้ตัวสีเขียวอ่อน
มีแถบสีเหลืองที่ปีก อกมีแถบสีส้มแกมเหลือง ขนคลุมโคนหางด้าน
ล่างสีน้ำตาลเข้ม หางสีเทาดำ ปลายหางสีเทาอ่อน กลางหางสีเขียว
ตัวเมียคล้ายตัวผู้แต่แถบสีส้มที่อกสีจางกว่า ขนคลุมโคนหางด้านล่างสี
ครีม

รูปแบบการคำ : เป็นสัตว์เลี้ยง

นกเป้ล่าขาเหลือง

YELLOW-FOOTED GREEN PIGEON
Treron phoenicoptera

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) (-)
IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

นกขนาดเล็กถึงกลาง (33 ซม.) กระหม่อมกับท้ายทอยสีเทา
อกถึงด้านหลังคอสีเขียวอมเหลือง ท้องเทา หลังสีเขียวแกมเทา ระหว่าง
คอกับหลังมีเส้นสีเทาเด่นเห็นชัดเจน ดันขาเหลือง ขนคลุมโคนหางด้าน
ล่างสีน้ำตาลเข้มมีลายแถบขาว หัวปีกมีแต้มสีม่วงแกมชมพู ตัวเมียสีที่
หัวปีกจางกว่าตัวผู้ โคนหางเทา ช่วงกลางสีเขียว ปลายหางเป็นแถบ
สีเทาดำ

รูปแบบการคำ : เป็นสัตว์เลี้ยง

นกเป้ล่าหางเข้มีหัวปีกแดง

YELLOW-VENTED GREEN PIGEON

Treron seimundi

สถานภาพตามกฎหมายไทย..... สัตว์ป่าคุ้มครอง

CITES (2004) (-)

IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

นกขนาดเล็ก (30 ซม.) หางคล้ายนกเป้ล่าหางเข้แต่สั้นกว่า ตัวสีเข้มากกว่า ท้องขาว ขนคลุมโคนหางด้านล่างสีเหลือง ขาและนิ้วตีนแดง ปาก หน้บงจงอยปาก และวงแหวนรอบตาสีน้ำเงิน ตัวผู้หัวปีกสีแดงเข้ ตัวเมียสีเข้ขาว ขนคลุมโคนหางด้านล่างสีเหลือง มีริ้วหน้าสีเข้ขาวเข้

รูปแบบการค้า : เป็นสัตว์เลี้ยง

นกเป้ล่าหางพลั่ว

WEDGE-TAILED GREEN PIGEON
Treron sphenura

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) (-)
IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

นกขนาดเล็กถึงกลาง (32-33 ซม.) ปลายหางโค้งมน ขนคลุมโคนหางด้านล่างยาวเกือบจรดปลายหางปากสีเทาฟ้าเข้มกว่านกเป้ล่าหางเข้มี ตัวผู้ใหญ่และหลังสีแดงเข้ม กระหม่อมและอกมีแต้มสีส้มจางๆ กลางท้องสีเหลือง ขนคลุมโคนหางด้านล่างสีเนื้อ ขาและนิ้วตีนสีแดง ตัวเมียไม่มีแต้มสีส้มที่กระหม่อมและอก ลำตัวด้านบนสีเขียวล้วน ขนคลุมโคนหางด้านล่างสีเนื้อมีลายริ้วเขียว

รูปแบบการคำ : เป็นสัตว์เลี้ยง

นกเป้ล่าท้องขาว

WHITE-BELLIED PIGEON

Treron sieboldii

สถานภาพตามกฎหมายไทย..... สัตว์ป่าคุ้มครอง

CITES (2004) (-)

IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

นกขนาดเล็กถึงกลาง (33 ซม.) ทั้งสองเพศมีลักษณะทั่วไปคล้ายนกเป้ล่าหางพลั่ว แต่ท้องขาว ปลายหางด้านล่างสีเทาจาง ปากสีฟ้าสด ขนคลุมโคนหางด้านล่างสีเนื้อลายแถบสีเขียว ขาและนิ้วตีนสีแดง

รูปแบบการค้า : เป็นสัตว์เลี้ยง

เหยี่ยวขาว

BLACK-SHOULDERED KITE

Elanus caeruleus

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) บัญชี II
IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

นกขนาดเล็กถึงกลาง (28-35 ซม.) ปากเป็นขอ หัวใหญ่ คอ
สั้น ปลายปีกแหลม หางเรียว ปลายตัด หัวขาว ตัวสีเทาจางๆ ที่หัว
โหลมีแถบดำ ได้ปีกสีขาว ปลายปีกดำ ลักษณะและสีสันทันเหมือนกันทั้ง
สองเพศ

รูปแบบการคำ : เป็นสัตว์เลี้ยง

เหยี่ยวแดง

BRAHMINY KITE

Haliastur indus

สถานภาพตามกฎหมายไทย..... สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) บัญชี II
IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

นกขนาดกลาง (43-51 ซม.) ปากขอ หัวค่อนข้างใหญ่ คอสั้น ปีกกว้าง ปลายปีกมน หางแผ่กว้าง ปลายหางมน นกเต็มวัยปีกด้านบนและท้องสีน้ำตาลแดงตัดกับหัว คอและอกสีขาว มีลายขีดสีดำตามยาวกลางเส้นขน ปลายปีกดำ ตัวไม่เต็มวัยสีน้ำตาลคล้ายเหยี่ยวดำแต่ปลายหางไม่เว้าเหมือนอย่างเหยี่ยวดำ

รูปแบบการค้า : เป็นสัตว์เลี้ยง, จับส่งสวนสัตว์

นกออก

WHITE-BELLIED SEA EAGLE

Haliaeetus leucogaster

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) บัญชี II
IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

นกขนาดกลางถึงใหญ่ (60-69 ซม.) หางสั้นแบบพลั่ว หลังและปีกด้านบนสีน้ำตาลเทาเข้ม ปีกด้านล่าง ขนปลายปีกและขนกลางปีกสีน้ำตาลเทาเข้ม ลำตัวและขนคลุมปีกด้านในสีขาว หัว คอ และลำตัวด้านหน้าจนถึงโคนหางขาว โคนหางสีดำ ปลายหางขาว

รูปแบบการค้า : จับส่งสวนสัตว์

อีแร้งดำหิมาลัย

Cinereous Vulture
Aegypius monachus

สถานภาพตามกฎหมายไทย..... สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) บัญชี II
IUCN (2004) NT

รูปร่างลักษณะ

นกขนาดใหญ่มาก (102-104 ซม.) นกเต็มวัย ลำตัวสีน้ำตาล
เข้มถึงดำ ตีนและหัวสีซีด มีแถบดำคาดตา หางแบบพลั่ว กระหม่อมมี
ขนสั้นๆ นกไม่เต็มวัยตัวสีน้ำตาลอ่อนกว่า หัวสีดำเข้ม

รูปแบบการค้า : จับส่งสวนสัตว์

พญาแร้ง

RED-HEADED VULTURE

Sarcogyps calvus

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) บัญชี II
IUCN (2004) NT

รูปร่างลักษณะ

นกขนาดใหญ่ (80-81 ซม.) หางสั้นแบบพลั่ว นกเต็มวัยบริเวณหัวและคอเป็นหนังเปลือยสีแดง ลำตัวสีดำ อกและต้นขามีแถบขาว ปีกดำ โคนขนปลายปีกทั้งบนและล่างมีแถบสีเทา มีติ่งเนื้อขนาดใหญ่ได้หู

รูปแบบการค้า : จับส่งสวนสัตว์

เหยี่ยวภูเขา

MOUNTAIN HAWK EAGLE

Spizaetus nipalensis

สถานภาพตามกฎหมายไทย..... สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) บัญชี II
IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

นกขนาดกลางถึงใหญ่ (66-75 ซม.) ทั้งนกเต็มวัยและไม่เต็มวัย
หัวมีหงอนยาวสีน้ำตาลเข้มปลายหงอนขาว ออกท่อนบนมีลายริ้ว ออกท่อน
ล่างและท้องลายแถบสีน้ำตาล ออกและใต้ปีกสีพื้นสีน้ำตาลอมเหลือง ส่วน
ใหญ่หางมีแถบสีเข้ม 4 แถบ

รูปแบบการค้า :

นกช้อนหอยดำ

WHITE-SHOULDERED IBIS

Pseudibis davisoni

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง

CITES (2004) (-)

IUCN (2004) CR

รูปร่างลักษณะ

นกขนาดใหญ่ (76 ซม.) ปากสีดำยาวเรียวโค้ง สีน้ำตาลเข้มทั้งตัว ปีกและหางสีน้ำเงินดำมันวาว หัวเป็นหนังเปลือยสีดำ หลังคอและรอบคอสีฟ้า ขาสีชมพูแดง มีแถบขาวที่ขนาบคอกกลางปีกแถวในเห็นได้ชัดขณะกางปีก

รูปแบบการค้า :

นกตะกรุม

LESSER ADJUTANT

Leptoptilos javanicus

สถานภาพตามกฎหมายไทย..... สัตว์ป่าคุ้มครอง
 CITES (2004) (-)
 IUCN (2004) VU

รูปร่างลักษณะ

นกขนาดใหญ่มาก (112-115 ซม.) คล้ายนกตะกราม แต่ปาก
 บางกว่า ปีกด้านบนเป็นสีดำตลอดทั้งปีก บางครั้งอาจเห็นขอบขาว
 บริเวณขนปลายปีกและขนบริเวณหัวไหล่ ไม่มีขนสีขาวยาวรอบคอ และไม่มี
 ฤดูที่คอขณะกางปีกปีกด้านล่างสีดำตลอดวันแต่ช่วงฐานปีกมีสีขาวเป็น
 รูปสามเหลี่ยม

รูปแบบการค้า :

นกแอ้วเล้งหูยาว

EARED PITTA

Pitta phayrei

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง

CITES (2004) (-)

IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

นกขนาดเล็ก (23 ซม.) สีนํ้าตาลทองเกือบทั้งตัว เหนือตามีแถบกว้างสีนํ้าตาลอมเหลืองยาวเลยออกไปทางท้ายทอยดูคล้ายหู ตัวผู้ กระหม่อม ท้ายทอย และหน้าด้านข้างสีดำส่วนตัวเมียสีนํ้าตาลเข้ม ลำตัวด้านบนสีนํ้าตาลแดง ใต้คางขาวมีลายเกล็ดสีดำ ลำตัวด้านล่างและส่วนอื่นๆ สีนํ้าตาลอมเหลืองมีลายประสีดำแทรก ขนคลุมโคนหางด้านล่างสีส้มอมชมพู

รูปแบบการคำ : เป็นสัตว์เลี้ยง

นกแต้วแล้วท้องดำ

GURNEYS PITTA
Pitta gurneyi

สถานภาพตามกฎหมายไทย..... สัตว์ป่าสงวน
CITES (2004) บัญชี I
IUCN (2004) CR

รูปร่างลักษณะ

นกขนาดเล็ก (22 ซม.) หลังและปีกสีน้ำตาลทองทั้งสองเพศ หางสีฟ้า ตัวผู้หน้าผาก และด้านข้างหัวสีดำ กระหม่อมและท้ายทอยสีน้ำเงินสด คอสีขาว ออกท่อนบนสีเหลือง ท้องดำข้างลำตัวสีเหลืองสลับลายดำ ตัวเมียกระหม่อม หน้าผากและท้ายทอยสีน้ำตาลแกมเหลือง มีแถบสีน้ำตาลเข้มถึงดำคาดตา คอขาวท้องเหลืองสลับลายน้ำตาลเข้มถึงดำ

นกแต้วแล้วท้องดำตัวเมีย

รูปแบบการคำ : เป็นสัตว์เลี้ยง

นกแต้วแล้วธรรมดา

BLUE-WINGED PITTA

Pitta moluccensis

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง

CITES (2004) (-)

IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

นกขนาดเล็ก (20 ซม.) ทั้งสองเพศลักษณะเหมือนกัน หัวสีดำ มีคิ้วสีน้ำตาลอ่อนพาดจากโคนปากไปจรดท้ายทอย ใต้คางสีขาว หลังท่อนบนและโคนปีกสีเขียว ขนคลุมปีกด้านบน ตะโพกและขนคลุมโคนหางด้านบนสีน้ำตาลเงินสดมันวาว ออกและท้องท่อนบนสีเนื้อหรือสีน้ำตาล ท้องท่อนล่างและขนคลุมโคนหางด้านล่างสีแดง ปลายปีกมีแถบสีขาว

รูปแบบการค้า : เป็นสัตว์เลี้ยง

นกเขี้ยวคราม

ASIAN FAIRY BLUEBIRD

Irena puella

สถานภาพตามกฎหมายไทย..... สัตว์ป่าคุ้มครอง

CITES (2004) (-)

IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

นกขนาดเล็ก (25 ซม.) ตัวผู้ขน
 คลุมโคนหางด้านล่าง และตัว ท่อนบนตั้ง
 แต่หน้าผาก กระหม่อม ท้ายทอย หลัง ไป
 จนถึงตะโพกสีน้ำเงินสด ลำตัวส่วนที่เหลือ
 รวมทั้งปีก และหางสีดำ ตาแดง ตัวเมียสี
 น้ำเงินเกือบดำตลอดทั้งตัว ปลายปีกและ
 ปลายหางดำ ตาแดง

นกเขี้ยวครามตัวผู้

รูปแบบการคำ : เป็นสัตว์เลี้ยง

นกเขียวก้านทองใหญ่

GREATER GREEN LEAFBIRD
Chlorosis sonnerati

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) (-)
IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

นกขนาดเล็ก (21 ซม.) สีเขียวเกือบตลอดตัว ตัวผู้หน้าและ
ใต้คางสีดำ ใต้ตามีขีดสีน้ำเงินลากจากปากมาถึงแก้ม ตัวเมียใต้คางสี
เหลือง มีขีดสีฟ้าลากจากปากมาถึงแก้ม มีวงดาสีเหลือง

รูปแบบการค้า : เป็นสัตว์เลี้ยง

นกเขียวก้านทองปีกสีฟ้า

BLUE-WINGED LEAFBIRD

Chloropsis cochinchinensis

สถานภาพตามกฎหมายไทย..... สัตว์ป่าคุ้มครอง

CITES (2004) (-)

IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

นกขนาดเล็ก (19 ซม.) ปีกและขอบขนหางสีฟ้าสด ลำตัวเขียว หัวปึกมีแต้มสีฟ้า ตัวผู้ช่วงใต้คางสีดำมีสีเหลืองล้อมรอบหน้าผากและอกท่อนบนเห็นสีเหลืองชัดเจน มีขีดสีน้ำเงินแกมม่วงจากปากถึงแก้ม ตัวเมียคล้ายตัวผู้แต่ไม่มีสีดำบริเวณใต้คาง ขีดที่แก้มสีฟ้า สีฟ้าที่ปีกและหางจะอ่อนกว่าตัวผู้

รูปแบบการค้า : เป็นสัตว์เลี้ยง

นกเขียวก้านทองหน้าปากสีทอง

GOLDEN-FRONTED LEAFBIRD
Chloropsis aurifrons

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) (-)
IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

นกขนาดเล็ก (20 ซม.) นกเต็มวัย หน้าปากสีเหลืองทอง ได้คาง
สีน้ำเงินม่วงล้อมด้วยสีดำตั้งแต่โคนปากถึงแก้มและอกตอนบน หัวไหล่
มีแถบสีฟ้า ตัวสีเขียว นกไม่เต็มวัยสีเขียวเกือบทั้งตัว หน้าปากมีสี
เหลืองจางๆ ข้างแก้มมีแถบสีฟ้า

รูปแบบการค้า : เป็นสัตว์เลี้ยง

นกเขียวก้านทองท้องสีส้ม

ORANGE-BELLIEDLEAFBIRD

Chloropsis hardwickii

สถานภาพตามกฎหมายไทย..... สัตว์ป่าคุ้มครอง

CITES (2004) (-)

IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

นกขนาดเล็ก (20 ซม.) ท้องและขนคลุมโคนหางด้านล่างสีเหลืองส้ม ต่างจากนกเขียวก้านทองชนิดอื่นๆ ตัวผู้ หน้า ใต้คางและอกสีดำ ได้แก้มมีแถบสีน้ำเงิน ปีกและหางสีน้ำเงินเข้ม ท้องและขนคลุมโคนหางสีเหลืองทองสดใส ตัวเมีย หัวและอกสีเขียว ท้องเหลือง

รูปแบบการค้า : เป็นสัตว์เลี้ยง

นกกาน้อยหงอนยาว

CRESTED JAY

Platylophus galericulatus

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง

CITES (2004) (-)

IUCN (2004) NT

รูปร่างลักษณะ

นกขนาดเล็กถึงกลาง (33 ซม.) นกเต็มวัยตัวสีดำ คอมีแถบสีขาว หัวมีหงอนสีดำยาวมาก (ประมาณ 8 ซม.) นกไม่เต็มวัยสีน้ำตาลเกือบทั้งตัว ขนคลุมปีกมีลายจุดสีสนิม ลำตัวด้านล่างสีเทาเข้ม ขนพุ่มหงอนสั้น คอไม่มีแถบสีขาว

รูปแบบการคำ : เป็นสัตว์เลี้ยง

นกขุนแผน

RED-BILLED BLUE MAGPIE

Urocissa erythroryncha

สถานภาพตามกฎหมายไทย..... สัตว์ป่าคุ้มครอง

CITES (2004) (-)

IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

นกขนาดกลางถึงใหญ่ (66 ซม.) หางยาวมากสีน้ำเงินปลายหางสีขาว ปากสีแดงสด หัว คอ และอกตอนบนดำ ลำตัวด้านบน (ช่วงหลังและตะโพก) สีน้ำเงิน ท้องและขนคลุมโคนหางด้านล่างขาว มีแถบขาวพาดบริเวณท้ายทอย

รูปแบบการค้า : เป็นสัตว์เลี้ยง

นกสาลิกาเขียว

COMMON GREEN MAGPIE
Cissa chinensis

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) (-)
IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

นกขนาดเล็กถึงกลาง (38 ซม.) สีเขียวเกือบทั้งตัว ปากแดง มีแถบคาดตาสีดำยาวไปถึงท้ายทอย ปีกสีน้ำตาลแดง ขนกลางปีกมีสีขาวสลับดำ วงตาและขาสีแดง หางยาวสีเขียวปลายหางขาว

รูปแบบการค้า : เป็นสัตว์เลี้ยง

อีกา

LARGE-BILLED CROW

Corvus macrorhynchos

สถานภาพตามกฎหมายไทย..... สัตว์ป่าคุ้มครอง

CITES (2004) (-)

IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

นกขนาดกลาง (51 ซม.) สีดำทั้งตัว เป็นมันเงาเมื่อกระทบแสง
ปากใหญ่หนา

รูปแบบการค้า : เป็นสัตว์เลี้ยง

นกขมิ้นหัวดำใหญ่

BLACK-HOODED ORIOLE

Oriolus xanthornus

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง

CITES (2004) (-)

IUCN (2004) NT

รูปร่างลักษณะ

นกขนาดเล็ก (25 ซม.) นกเต็มวัยตัวสีเหลือง หัวและใต้คางดำ ปีกและหางสีดำสลับเหลือง ปากสีแดงอมชมพู นกไม่เต็มวัยลักษณะ คล้ายนกเต็มวัย แต่มีวงรอบตาและแต้มสีเหลืองที่หน้าผาก ใต้คางขาว มีลายขีดดำ ปากดำ

รูปแบบการคำ : เป็นสัตว์เลี้ยง

นกพญาไฟสีกุหลาบ

ROSY MINIVET

Pericrocotus roseus

สถานภาพตามกฎหมายไทย..... สัตว์ป่าคุ้มครอง

CITES (2004) (-)

IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

นกขนาดเล็ก (20 ซม.) ตัวผู้หัวและลำตัวด้านบนสีเทา ลำตัวด้านล่าง ตะโพกและขนคลุมโคนหางด้านบนสีชมพู ตัวผู้ปีกและขอบหางมีแถบสีแดงสด ตัวเมียหัวสีเทา ลำตัวด้านล่างสีเหลืองอ่อน ใต้คางสีขาวอมเทา ตะโพกและขนคลุมโคนหางด้านบนสีเหลืองอ่อน

รูปแบบการค้า : เป็นสัตว์เลี้ยง

นกพญาไฟสีเทา

ASHY MINIVET

Pericrocotus divaricatus

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง

CITES (2004) (-)

IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

นกขนาดเล็ก (18.5-20 ซม.) ตะโพก ลำตัว และขนคลุมโคนหางด้านบนสีเทา ท้องขาว ปีกและหางสีดำ ตัวผู้หน้าผากขาวกระหม่อมและท้ายทอยดำ ตัวเมียกระหม่อมและหน้าผากสีเทา

รูปแบบการค้า : เป็นสัตว์เลี้ยง

นกพญาไฟเล็ก

SMALL MINIVET

Pericrocotus cinnamomeus

สถานภาพตามกฎหมายไทย..... สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) (-)
IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

นกขนาดเล็ก (16 ซม.) ตัวผู้ท้ายทอยและหลังสีเทา ไตคางสีเทา เข้มเกือบดำ ช่วงอก ตะโพก และขนคลุมโคนหางด้านบนสีส้มแดง ท้องสีส้มอมเหลือง หางดำ ปีกดำมีแถบสีส้มกลางปีก ตัวเมียหัวและลำตัวช่วงบนสีเทา ไตคางและอกช่วงบนขาว ท้องเหลือง ตะโพกและขนคลุมโคนหางด้านบนสีส้มอมเหลือง หางสีเทาเข้มเกือบดำ

รูปแบบการคำ : เป็นสัตว์เลี้ยง

นกพญาไฟคอเทา
GREY-CHINNED MINIVET
Pericrocotus solaris

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) (-)
IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

เป็นนกขนาดเล็ก (18 ซม.) ตัวผู้ได้คางสีเทาและมักมีสีส้มเจือ
ท้อง ตะโพกและขนคลุมโคนหางด้านบนสีแดงอมส้ม ปีกมีแต้มสีแดงส้ม
ตัวเมียหัวสีเทา ต่างจากนกพญาไฟชนิดอื่นที่หน้าผากไม่มีสีเหลือง
ได้คางสีเทา ถัดมาเป็นสีเหลือง ท้อง ตะโพก ขนคลุมโคนหางด้านบน
และแต้มบนปีกสีเหลือง

รูปแบบการคำ : เป็นสัตว์เลี้ยง

นกพญาไฟแม่สะเรียง

SHORT-BILLED MINIVET

Pericrocotus brevirostris

สถานภาพตามกฎหมายไทย..... สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) (-)
IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

นกขนาดเล็ก (19 ซม.) ตัวผู้สีแดงสดกว่านกพญาไฟพันธุ์เหนือ ลายที่ปีกเป็นรูปอักษร V คว่าววงเฉียงๆ สีแดงสด ขอบหางทั้งสองข้างสีแดง ตัวเมียคล้ายกับนกพญาไฟพันธุ์เหนือ แต่มีสีเหลืองที่หน้าผากมากกว่า ได้คาง ท้อง ตะโพก และขนคลุมโคนหางด้านบนสีเหลืองสด ท้ายทอย ลำตัวด้านบนและหัวปีก สีเทา ปีกและหางดำ ขอบหางทั้งสองข้างสีเหลือง

นกพญาไฟแม่สะเรียงตัวเมีย

รูปแบบการคำ : เป็นสัตว์เลี้ยง

นกพญาไฟใหญ่

SCARLET MINIVET
Pericrocotus flammeus

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) (-)
IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

นกขนาดเล็ก (20-22 ซม.) จัดเป็นนกพญาไฟที่ใหญ่ที่สุด ทรง
หางกว้าง สันกว่านกพญาไฟชนิดอื่น ๆ ตัวผู้หัว ใต้คาง ลำตัวด้านบน
และอกท่อนบนสีดํา ลำตัวด้านล่าง ตะโพก และขนคลุมโคนหางด้าน
บนสีแดง ปีกสีดําสลับแดง ตัวเมียหน้าผาก ใต้คาง และลำตัวด้าน
ล่างสีเหลืองสด ตะโพกและขนคลุมโคนหางด้านบนสีเหลืองเทา ลำตัว
ด้านบนที่เหลืองและหัวปีกสีเทา ปีกสีดําสลับเหลือง หางดําขอบหางสี
เหลือง

รูปแบบการคำ : เป็นสัตว์เลี้ยง

นกเอี้ยงถ้ำ

BLUE WHISTLING THRUSH

Myophonus caeruleus

สถานภาพตามกฎหมายไทย..... สัตว์ป่าคุ้มครอง

CITES (2004) (-)

IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

นกขนาดเล็กถึงกลาง (33 ซม.) ตัวสีเข้มออกน้ำเงินอมม่วงมีลายขีดเล็ก ๆ สะท้อนแสงเลื่อมพราย ส่วนใหญ่ปากสีเหลือง แต่มีชนิดย่อยหนึ่งชนิดที่ปากสีดำ นกไม่เต็มวัยสีทึมกว่า ตัวไม่มีลายเลื่อม

รูปแบบการคำ : เป็นสัตว์เลี้ยง

นกกาขเณบ้าน

ORIENTAL MAGPIE ROBIN

Copsychus saularis

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง

CITES (2004) (-)

IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

นกขนาดเล็ก (23 ซม.) ปากยาวเรียวแหลม คอสั้น ปีกยาวแหลม หางยาว ตัวผู้ลำตัวดำนบน หัว และอกสีดำนาว ท้องขาว ปีกสีดามีแถบขาว หางดำขอบทั้งสองข้างสีขาว ตัวเมียเหมือนกับตัวผู้ แต่ส่วนที่เป็นสีดำของตัวผู้จะเป็นสีเทาเข้ม

รูปแบบการคำ : เป็นสัตว์เลี้ยง

นกยางเขนดง

WHITE-RUMPED SHAMA

Copsychus malabaricus

สถานภาพตามกฎหมายไทย..... สัตว์ป่าคุ้มครอง

CITES (2004) (-)

IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

นกขนาดเล็ก (22 ซม.) ตัวผู้ลำตัวด้านบน และอกท่อนบนสีน้ำเงินแกมดำเป็นมันวาว อกช่วงล่างและท้องสีน้ำตาลอมแดงหางสีดำยาวมาก ตะโพก ขนคลุมโคนหางด้านบน และขนหางคู่นอกขาว ตัวเมียคล้ายตัวผู้แต่สีจะไม่สดเท่า ส่วนที่เป็นสีดำของตัวผู้จะเป็นสีเทาเข้ม อกและท้องสีซีดกว่า หางสั้นกว่า นกไม่เต็มวัยคล้ายตัวเมียแต่ปีกมีลายจุดสีน้ำตาลแดง

รูปแบบการคำ : เป็นสัตว์เลี้ยง

นกกิ้งโครงคอดำ

BLACK-COLLARED STARLING

Sturnus nigricollis

สถานภาพตามกฎหมายไทย..... สัตว์ป่าคุ้มครอง

CITES (2004) (-)

IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

นกขนาดเล็ก (28 ซม.) หัวสีขาวหรือสีครีม ปากสีดำ วงรอบ
 เบ้าตาสีเหลือง มีแถบรอบคอสีดำ ลำตัวด้านบนและหางสีน้ำตาลเข้ม
 เกือบดำ ลำตัวด้านล่าง ตะโพก ขนคลุมโคนหางด้านบน และปลายหาง
 สีขาว นกไม่เต็มวัย ไม่มีแถบรอบคอสีดำ หัวและอกสีเขม่า

รูปแบบการคำ : เป็นสัตว์เลี้ยง

นกขุนทอง

HILL MYNA

Gracula religiosa

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) บัญชี II
IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

นกขนาดเล็ก (30 ซม.) ตัวสีดำมัน มีติ่งเนื้อสีเหลืองสดบริเวณ
ข้างหัวและท้ายทอย ปากใหญ่หนาสีส้มอมเหลือง ปีกมีแถบสีขาว

รูปแบบการค้า : เป็นสัตว์เลี้ยง

นกติตแก้มเหลือง

YELLOW-CHEEKED TIT

Parus spilonotus

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง

CITES (2004) (-)

IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

นกขนาดเล็กมาก (14 ซม.) แก้มสีเหลือง หน้าผากและหงอน
 สีดำ ลำตัวช่วงบนสีเทา ปีกสีดำแถบขาว ตัวผู้สีข้างเหลือง ใต้คางมี
 สีดำเป็นแถบยาวกลางอกลงมาถึงท้อง ตัวเมียสีเหลืองไม่สดเท่าตัวผู้ได้
 คาง ท้องและอกสีเทาอมเหลือง

รูปแบบการคำ : เป็นสัตว์เลี้ยง

นกปรอดแม่พะ

STRAW-HEADED BULBUL

Pycnonotus zeylanicus

สถานภาพตามกฎหมายไทย..... สัตว์ป่าคุ้มครอง
 CITES (2004) บัญชี II
 IUCN (2004) VU

รูปร่างลักษณะ

นกขนาดเล็ก (29 ซม.) ใหญ่ที่สุดในวงศ์นกปรอดที่พบได้ในประเทศไทย นกเต็มวัย หัวสีน้ำตาลเหลือง มีเส้นดำคาดตาและแก้ม ปีกและหางสีเขียวอมน้ำตาล ออกและหลังสีน้ำตาลมีริ้วสีเทา ลำตัวด้านล่างสีน้ำตาลอ่อน นกไม่เต็มวัยหัว สีที่มืดกว่านกเต็มวัย

รูปแบบการคำ : เป็นสัตว์เลี้ยง

นกปรอดเหลืองหัวจุก
BLACK-CRESTED BULBUL
Pycnonotus melanicterus

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) (-)
IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

นกขนาดเล็ก (19 ซม.) หัวและคอ
ดำ มีขนหงอนสีดำชี้ตั้งขึ้น ลำตัวด้านบนสี
เขียวอมน้ำตาล ลำตัวด้านล่างสีเหลืองสด
ตาสีขาว หรือสีครีม หางสีเข้ม ชนิดย่อย
P.M. johnsoni ได้คางมีแต้มสีแดง

รูปแบบการค้า : เป็นสัตว์เลี้ยง

นกปรอดหัวโขน

RED-WHISKERED BULBUL

Pycnonotus jocosus

สถานภาพตามกฎหมายไทย..... สัตว์ป่าคุ้มครอง

CITES (2004) (-)

IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

นกขนาดเล็ก (20 ซม.) มีขนหงอนสีดำชี้ตั้งขึ้น มีแถบเล็ก ๆ สีดำใต้แก้ม แก้มสีขาว ใต้ตามีแถบเล็ก ๆ สีแดง ลำตัว ด้านล่างสีขาว ลำตัวด้านบนสีน้ำตาล ขนคลุมโคนหางด้านล่างสีแดง ด้านข้างอกมีลายแถบสีดำ หางสีน้ำตาลเข้ม ขนคู่บนอกตรงปลายหางสีขาว

รูปแบบการคำ : เป็นสัตว์เลี้ยง

นกปรอดคอลาย

STRIPE-THROATED BULBUL
Pycnonotus finlaysoni

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) (-)
IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

นกขนาดเล็ก (19 ซม.) มีลายขีดสีเหลืองบริเวณหน้าผาก หน้า
และใต้คาง ออกและท้องสีเทาจาง ๆ ขนคลุมโคนหางด้านล่างสีเหลือง
ลำตัวด้านบนสีเขียวอมน้ำตาล

รูปแบบการค้า : เป็นสัตว์เลี้ยง

นกปรอดหน้าवल

YELLOW-VENTED BULBUL

Pycnonotus goiavier

สถานภาพตามกฎหมายไทย..... สัตว์ป่าคุ้มครอง

CITES (2004) (-)

IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

นกขนาดเล็ก (20 ซม.) หัวสีน้ำตาลเข้ม มีคิ้วสีขาวเหนือตา
คอ และหัวด้านข้างสีขาว ลำตัวด้านบนสีน้ำตาลเข้ม ลำตัวด้านล่างขาว
ขนคลุมโคนหางด้านล่างสีเหลือง

รูปแบบการค้า : เป็นสัตว์เลี้ยง

นกปรอดโองเมืองเหนือ

PUFF-THROATED BULBUL
Alophoixus pallidus

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) (-)
IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

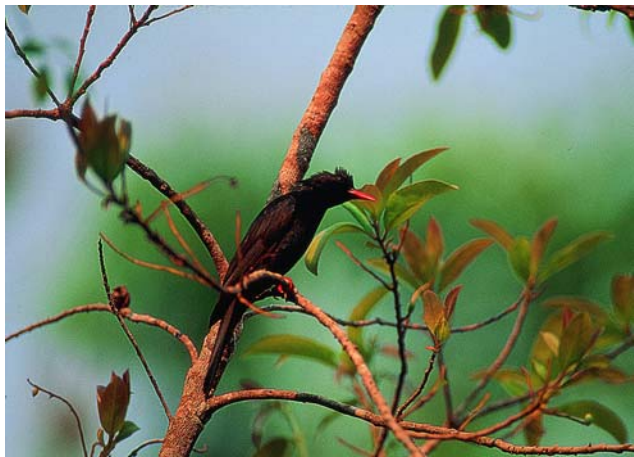
นกขนาดเล็ก (24 ซม.) ท้องสีเหลืองอ่อน ลำตัวด้านบนสีเขียว
อมเหลือง หัวมีพุ่มหงอนสีน้ำตาลแดง หน้าด้านข้างสีเทา บริเวณใต้คาง
เป็นขนฟูสีขาว หางน้ำตาล ขนคลุมโคนหางด้านล่างสีครีม

รูปแบบการค้า : เป็นสัตว์เลี้ยง

นกปรอดดำ

BLACK BULBUL

Hypsipetes leucocephalus

สถานภาพตามกฎหมายไทย..... สัตว์ป่าคุ้มครอง

CITES (2004) (-)

IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

นกขนาดเล็ก (25 ซม.) สีดำทั้งตัว ปากและขาสีแดงสด ปลายหางเว้าไม่ลึก ชนิดย่อย *H. M. stresemanni* หัวสีขาว และชนิดย่อย *H. M. leucothorax* หัวและอกสีขาว

รูปแบบการคำ : เป็นสัตว์เลี้ยง

นกแว่นตาขาวหลังเขียว

JAPANESE WHITE-EYE

Zosterops japonicus

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง

CITES (2004) (-)

IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

นกขนาดเล็กมาก (10-12 ซม.) ลำตัวด้านบนสีเขียวเข้ม ท้อง
เทา ไตแดงและอกตอนบนสีเหลือง หน้าผากมีแถบสีเหลืองขีดโคนปาก
รอบตามีวงสีขาว

รูปแบบการค้า : เป็นสัตว์เลี้ยง

นกกระราจหัวหงอก

WHITE-CRESTED LAUGHINGTHRUSH

Garrulax leucolophus

สถานภาพตามกฎหมายไทย..... สัตว์ป่าคุ้มครอง

CITES (2004) (-)

IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

นกขนาดเล็กถึงกลาง (26-31 ซม.) หัว หงอน ใต้คาง และอก สีขาวตัดกับแถบดำคาดตา ท้ายทอยสีเทา ลำตัว ด้านบนสีน้ำตาลแดง ท้องขาว สีข้างและขนคลุมโคนหางด้านล่างสีน้ำตาลแดง ปากดำ

รูปแบบการคำ : เป็นสัตว์เลี้ยง

นกกระรังกวสร้อยคอเล็ก

LESSER NECKLACED LAUGHINGTHRUSH
Garrulax monileger

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) (-)
IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

นกขนาดเล็กถึงกลาง (28.5-30.5 ซม.) หัวและลำตัวด้านบน สีน้ำตาลแกมเขียว ท้ายทอยสีน้ำตาลอมส้ม คีวขาวยาวถึงท้ายทอย มีแถบดำคาดตายาวถึงท้ายทอย มีแถบสีดำคล้ายสร้อยคอพาดอก แก้มขาว ลำตัวด้านล่างสีขาวอมเหลือง หางสีน้ำตาลแกมเขียว ปลายขนหาง คู่บนอกสีขาว ถัดเข้ามาเป็นแถบสีดำ

รูปด้านหน้า
นกกระรังกวสร้อยคอเล็ก

รูปแบบการค้า : เป็นสัตว์เลี้ยง

นกกระรางสีน้ำตาลไหม้

WHITE-NECKED LAUGHINGTHRUSH

Garrulax strepitans

สถานภาพตามกฎหมายไทย..... สัตว์ป่าคุ้มครอง

CITES (2004) (-)

IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

นกขนาดเล็กถึงกลาง (30 ซม.) ตัวโดยรวมสีเข้ม ข้างคอมีแต้มขาวเห็นชัดเจน หน้าดำ ใต้คางและอกสีน้ำตาลเข้มเกือบดำ ขนบริเวณหูสีน้ำตาลแดง กระหม่อมน้ำตาลเข้ม

รูปแบบการคำ : เป็นสัตว์เลี้ยง

นกกระรางคอดำ

BLACK-THROATED LAUGHINGTHRUSH

Garrulax chinensis

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง

CITES (2004) (-)

IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

นกขนาดเล็กถึงกลาง (28-30 ซม.) แก้มสีขาว กระหม่อมสีเทาเข้ม หน้าผากและใต้คางสีดำ มีแต้มสีขาวเหนือหน้าผาก คอและอกเทา ลำตัวด้านบนสีเขียวเข้มแกมน้ำตาล ท้ายลำตัวด้านล่างและหางสีเขียวเข้มแกมน้ำตาล ปลายหางสีดำ

รูปแบบการคำ : เป็นสัตว์เลี้ยง

นกกระรอกทองแก้มขาว

SILVER-EARED MESIA

Leiothrix argentea

สถานภาพตามกฎหมายไทย..... สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) บัญชี II
IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

นกขนาดเล็ก (18 ซม.) หัวสีดำ ขนบริเวณหูสีขาว ได้คางและคอสีเหลืองทอง ลำตัวด้านบนสีเขียวแกมเทา หางเทา โคนปีกมีสีเหลืองมีแถบสีแดง ปากเหลือง ตัวผู้ขนคลุมโคนหางทั้งด้านบนและล่างสีแดง ส่วนตัวเมียสีส้มเหลือง

รูปแบบการคำ : เป็นสัตว์เลี้ยง

นกติวปะกีสฟ้า

BLUE-WINGED MINLA

Minla cyanouroptera

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง

CITES (2004) (-)

IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

นกขนาดเล็ก (16 ซม.) ปลายหางตัดตรงยาว หางด้านล่างสีขาว ขอบดำ ลำตัวด้านล่างสีขาว มีแถบเหนือตาคล้ายคิ้วสีขาว หัว ปีก และหาง สีฟ้า หลัง หัวไหล่ ตะโพกและขนคลุมโคนหางด้านบนสน้ำตาล แกรม เทา ตาขาว ปลายปากดำ โคนปากสีเหลืองอ่อน

รูปแบบการคำ : เป็นสัตว์เลี้ยง

นกหางรำดำ

BLACK-HEADED SIBIA

Heterophasia melanoleuca

สถานภาพตามกฎหมายไทย..... สัตว์ป่าคุ้มครอง

CITES (2004) (-)

IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

นกขนาดเล็ก (23 ซม.) ลำตัวด้านบนสีดำ หลังออกสีน้ำตาล
เกือบดำ ใต้คางและลำตัวด้านล่างสีขาว หางยาวมากสีดำ ปลาย
หางขาว

รูปแบบการค้า : เป็นสัตว์เลี้ยง

นกสีชมพูสวน

SCARLET-BACKED FLOWERPECKER

Dicaeum cruentatum

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง

CITES (2004) (-)

IUCN (2004) (-)

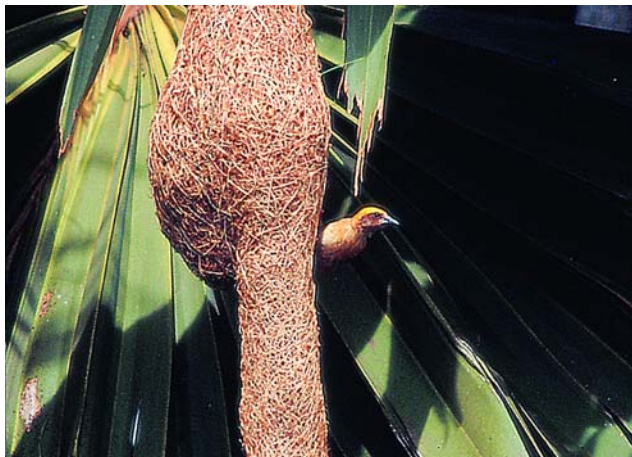
รูปร่างลักษณะ

นกขนาดเล็กมาก (9 ซม.) ตัวผู้ลำตัวด้านบนมีแถบสีแดงขนาดใหญ่ พาดจากโคนปากถึงโคนหาง ใต้คางและท้องขาว หน้าด้านข้าง ปีกและหางสีดำ ปากดำ ตัวเมียลำตัวด้านบนสีน้ำตาลอมเทา ตะโพก และขนคลุมโคนหางด้านบนสีแดง ปีกและหางสีน้ำตาลเข้มเกือบดำ ลำตัวด้านล่างสีขาวอมเทา นกไม่เต็มวัยคล้ายตัวเมียแต่ไม่มีสีแดงที่ ตะโพกและขนคลุมโคนหาง โคนปากสีส้มอมแดง ปลายปากดำ

รูปแบบการคำ : เป็นสัตว์เลี้ยง

นกกระจาบธรรมดา

BAYA WEAVER

Ploceus philippinus

สถานภาพตามกฎหมายไทย..... สัตว์ป่าคุ้มครอง
 CITES (2004) (-)
 IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

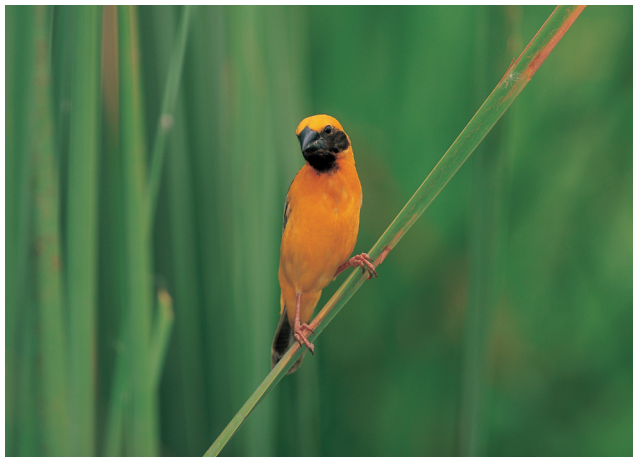
นกขนาดเล็ก (15 ซม.) ปากทรงกรวยเรียวยาวต่างจากนกกระจาบทอง นอกฤดูผสมพันธุ์ทั้งสองเพศหัวและลำตัว ด้านบนมีลายริ้วสีเหลืองสลับน้ำตาลเข้ม ลำตัวด้านล่างสีอ่อนกว่าหรือขาวอมเหลือง มีคิ้วยาวสีเหลืองหรือน้ำตาลอมเหลือง ปากสีน้ำตาลอ่อน ตัวผู้ช่วงฤดูผสมพันธุ์ หน้าผาก กระหม่อม และท้ายทอยสีเหลืองสด หน้าด้านข้างดำใต้คางสีน้ำตาลเข้มเกือบดำ ปากดำ

รูปแบบการค้า : เป็นสัตว์เลี้ยง, รั้งนำมาเป็นเครื่องประดับ

นกกระจาบทอง

ASIAN GOLDEN WEAVER

Ploceus hypoxanthus

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) (-)
IUCN (2004) NT

รูปร่างลักษณะ

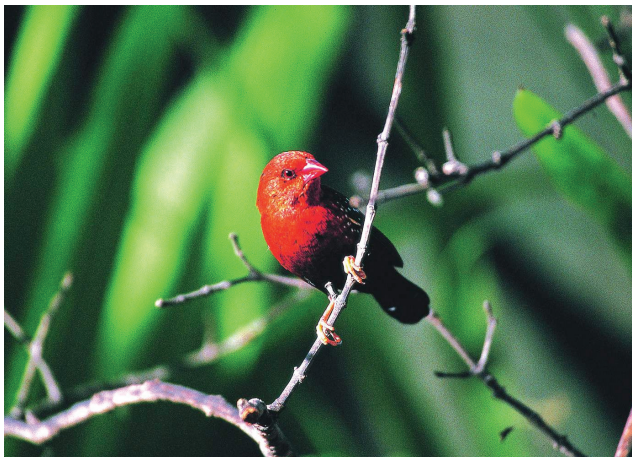
นกขนาดเล็ก (15 ซม.) ปากสั้นหนา ความหนาเท่ากับความยาวของปาก ตัวผู้ช่วงฤดูผสมพันธุ์ หัวและลำตัว ด้านล่างสีเหลือง หน้าด้านข้าง ใต้คาง และปากดำ ปีกและหลังสีดำสลับเหลือง หางดำปลายหางขาว นอกฤดูผสมพันธุ์ทั้งสองเพศเหมือนกัน และคล้ายนกกระจาบทองธรรมดามาก ให้สังเกตที่ปากซึ่งสั้นและหนากว่า

รูปแบบการค้า : เป็นสัตว์เลี้ยง

นกกระติ๊ดแดง

RED AVADAVAT

Amandava amandava

สถานภาพตามกฎหมายไทย..... สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) (-)
IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

นกขนาดเล็กมาก (10 ซม.) ตัวผู้ช่วงฤดูผสมพันธุ์ลำตัวด้านล่างและขนคลุมโคนหางด้านบนสีแดงสดมีจุดเล็ก ๆ สีขาวกระจายทั่ว ปีกดำมีจุดขาว กระหม่อม คอด้านบน และหลังแดงเข้ม หางดำ ปากสีแดงอมส้ม นอกฤดูผสมพันธุ์ทั้ง สองเพศเหมือนกัน ปากและขนคลุมโคนหางด้านบนสีแดง ลำตัวด้านบนสีน้ำตาล ปีกมีจุดเล็ก ๆ สีขาว ลำตัวด้านล่างสีเนื้อหรือน้ำตาลอ่อน หางสีน้ำตาลเข้มถึงดำ

รูปแบบการค้า : เป็นสัตว์เลี้ยง

นกกระตีดั้งเดิม

SCALY-BREASTED MUNIA

Lonchura punctulata

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง

CITES (2004) (-)

IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

นกขนาดเล็กมาก (11 ซม.) นกเต็มวัยตัวสีน้ำตาลอ่อน ตะโพก
ขนคลุมโคนหางด้านบน และหางสีน้ำตาล ท้องและขนคลุมโคนหาง ด้าน
ล่างสีขาว ออกและด้านข้างลำตัวเป็นลายเกล็ดสีน้ำตาลพื้นขาว ปากรูป
กรวยหนาสีน้ำตาล นกไม่เต็มวัยลำตัวด้านบนสีน้ำตาล ลำตัวด้านล่างสี
เนื้อไม่มีลายเกล็ด ปากสีน้ำตาลอ่อนกว่าตัวเต็มวัย

รูปแบบการคำ : เป็นสัตว์เลี้ยง

นกกระดัดสีอิฐ

BLACK-HEADED MUNIA

Lonchura malacca

สถานภาพตามกฎหมายไทย..... สัตว์ป่าคุ้มครอง

CITES (2004) (-)

IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

นกขนาดเล็กมาก (11 ซม.) นกเต็มวัยลำตัวสีน้ำตาลแดง หัว
คอ และอกสีดำ ปากสีเทาฟ้า นกไม่เต็มวัย หัวและลำตัวด้านบนสีน้ำตาล
แกมแดง ลำตัวด้านล่างสีเนื้อ

รูปแบบการค้า : เป็นสัตว์เลี้ยง

นกกระจอกขาว

JAVA SPARROW
Padda oryzivora

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) บัญชี II
IUCN (2004) VU

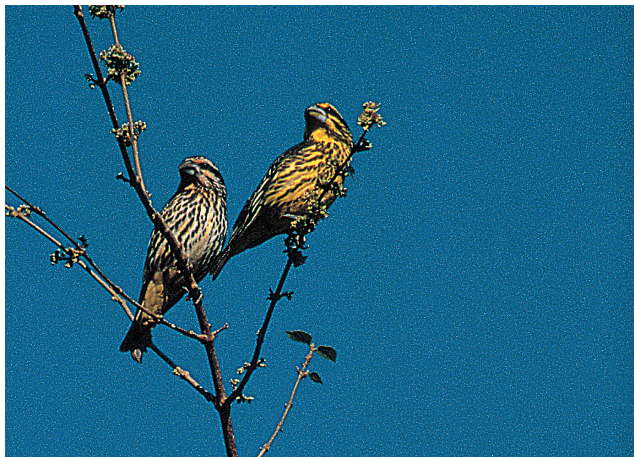
รูปร่างลักษณะ

นกขนาดเล็ก (16 ซม.) ลักษณะเหมือนกันทั้งสองเพศ นกเต็มวัยตัวสีเทา หัวและใต้คางดำ ด้านข้างหัวสีขาว ปากแดงอมชมพู หางและขนคลุมโคนหางด้านบนดำ ช่วงท้องสีแดงอ่อนอมชมพู ขนคลุมโคนหางด้านล่างสีขาว นกไม่เต็มวัยลำตัวด้านบนสีออกน้ำตาลมากกว่านกเต็มวัย ลำตัวด้านล่างสีเนื้อ

รูปแบบการค้า : เป็นสัตว์เลี้ยง

นกกระดิดใหญ่ปีกลาย

SPOT-WING GROSBEAK

Mycerobas melanozanthos

สถานภาพตามกฎหมายไทย..... สัตว์ป่าคุ้มครอง

CITES (2004) (-)

IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

นกขนาดเล็ก (23 ซม.) ปากรูปกรวยสีเทา หางเว้า ตัวผู้
 ลำตัวส่วนใหญ่ ห้ว คอ ปีกและหางมีสีดำ ปีกมีแต้มขาว ท้องเหลือง
 ตัวเมีย หัวสีเหลืองมีลายขีดหน้าสีดำ หลังและท้องลายประ ห้ว ปีก
 และหางสีดำ

รูปแบบการค้า : เป็นสัตว์เลี้ยง

สัตว์เลื้อยคลานและสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก

Reptiles and Amphibians

ประเทศไทยพบสัตว์เลื้อยคลาน 349 ชนิด และสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก รวม 141 ชนิด ในจำนวนนี้มีเพียงส่วนน้อยที่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายโดยเฉพาะสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก อย่างไรก็ตามการจำแนกชนิดสัตว์ที่มีสถานภาพคุ้มครองจะทำได้ง่ายขึ้น หากมีภาพของสัตว์ที่ไม่คุ้มครองไว้ใช้เปรียบเทียบ

หนังสือเล่มนี้รวบรวมสัตว์เลื้อยคลานที่มีการลักลอบค้าไว้ 64 ชนิด สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก 7 ชนิด ขนาดที่ระบุไว้ประกอบด้วยความยาวส่วนหัวและลำตัวรวมกัน ความยาวหางและความยาวกระดูกมีหน่วยเป็นเซนติเมตร สำหรับสัตว์ขนาดใหญ่มากเช่น งูเหลือม จระเข้ จะระบุความยาวรวมหัว ลำตัว และหาง โดยมีหน่วยเป็นเมตร

กะทัง, กะท่าง, หรือจ๊กกิมน้ำ

CROCODILE SALAMANDER, ORANGE-WARTED SALAMANDER

Tylototriton verrucosus

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง

CITES (2004) (-)

IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

ขนาด 13.5 ซม. หางยาว 13.5 ซม. ลำตัวและหางยาว ไม่มีเกล็ดปกคลุมผิวหนัง มีตุ่มกลมขนาดไม่แน่นอนเรียงเป็นทางยาวด้านข้างลำตัวจนถึงเหนือก้น หายทอยมีสันพาดลงไปถึงหาง ลำตัวด้านบนสีส้มสด สัมปนเหลือง ถึงสีส้มคล้ำเกือบดำ ตุ่มตามแนวสันด้านข้างลำตัวสีส้มปนสีเหลืองถึงสีเหลืองคล้ำ หางมักสีสดกว่าลำตัว ได้ทั้งสีจางกว่าออกขาวปนเหลือง ได้ฝ้าตินสีคล้ำ

รูปแบบการคำ : เป็นสัตว์เลี้ยง

อึ่งลาย

STRIPED SPADE-FOOTED FROG

Calluella guttulata

สถานภาพตามกฎหมายไทย..... (-)

CITES (2004) (-)

IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

ขนาด 43 - 53 มม. ตัวป้อม สีน้ำตาล แผ่นหลังและสีข้าง
ตอนบนมีลวดลายสีแดงเข้มหักไปมาเหมือนร่างแห ใต้ท้องสีขาว

รูปแบบการดำ : เป็นอาหาร

อึ่งเพ้า, อึ่งปากขวด

TRUNCATE-SNOUTED BURROWING FROG

Glyphoglossus molossus

สถานภาพตามกฎหมายไทย (-)

CITES (2004) (-)

IUCN (2004) NT

รูปร่างลักษณะ

ขนาด 60 มม. ตัวป้อม ปลายปากตัดตรง ตัวสีดำหรือน้ำตาลอมเทา แผ่นหลังและขามีแต้มหรือจุดสีน้ำตาลกระจายทั่ว ใต้ท้องสีขาวหรือบางส่วนมีแต้มลายเมฆ

รูปแบบการค้า : เป็นอาหาร

อิงอ่างกันขีด

MEDIAN-STRIPED BULLFROG

Kaloula mediolineata

สถานภาพตามกฎหมายไทย..... (-)

CITES (2004) (-)

IUCN (2004) NT

รูปร่างลักษณะ

ขนาด 56 มม. ตัวป้อม ปลายนิ้วตีนหน้าค่อนข้างแหลม ตัวสีน้ำตาลแดง ตามแนวขอบหลังมีแถบกว้างสีน้ำตาลแดงพาดเฉียง และแถบแบบเดียวกันพาดจากกันขึ้นมาประมาณ 1/3 ของสันหลัง ได้ท้องสีขาวอมเหลือง

รูปแบบการค้า : เป็นอาหาร

อิงชาคำ, เขียดชาคำ

PAINTED CHORUS FROG

Microhyla pulchra

สถานภาพตามกฎหมายไทย (-)

CITES (2004) (-)

IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

ขนาด 29 มม. ตัวรูปทรงสามเหลี่ยม หัวเล็ก ลายบนหลังเป็นรูปบั้งหัวกลับหลายๆ เส้นเรียงขนานกันจากขอบหลังเข้ามาตรงกลางจนส่วนบนชนกับท้ายทอย ที่เอวมีจุดกลมใหญ่ 2 จุดล้อมรอบด้วยแถบเส้นหลายเส้นขนานกัน กัน ได้ท้อง ขาหนีบ และได้ขาสีเหลืองสด

รูปแบบการค้า : เป็นอาหาร

กบทูต, เขียดแลว

MALAYAN GIANT FROG

Limnonectes blythii (*Rana blythii*)

สถานภาพตามกฎหมายไทย..... สัตว์ป่าคุ้มครอง
 CITES (2004) (-)
 IUCN (2004) NT

รูปร่างลักษณะ

ขนาด 110 - 260 มม. ตัวโต หัวใหญ่ ผิวหนังบนหลังค่อนข้างเรียบ ด้านหน้าของขากรรไกรล่างมีโครงสร้างเป็นกระดูกคล้ายฟัน 1 คู่ในตัวผู้ยาวกว่าตัวเมีย ตัวสีน้ำตาลเข้มอมเขียวมะกอก ขอบปากมีจุดดำ ขามีลายพาด ต้นขาด้านในมีลายร่างแห ท้องสีขาว

รูปแบบการดำ : เป็นอาหาร

กบหลังไพล, เขียดเหลือง

YELLOW FROG

Rana lateralis

สถานภาพตามกฎหมายไทย (-)

CITES (2004) (-)

IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

ขนาด 55 มม. ตัวยาวเรียว ขอบหลังมีสันต่อมนูนเห็นชัด ตัวสีเขียวไพล เขียวมะกอก เหลือง หรือน้ำตาลอมเหลือง ขอบปากบนมีเส้น ยาวสีขาว คางและอกมีลายจางๆ ตามแนวกลาง ขามีลายพาด

รูปแบบการค้า : เป็นอาหาร

เต่าหับ

MALAYAN BOX TURTLE

Cuora amboinensis

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง
 CITES (2004) บัญชี II
 IUCN (2004) VU

รูปร่างลักษณะ

กระดองยาว 21 ซม. กระดองหลังโค้งนูน มีร่องบนพืดที่แผ่น
 กระดองท้อง สามารถหดหัว ขาทั้งสี่และหางเข้าไปในกระดอง แล้ว
 หับแผ่นกระดองท้องจนปิดมิดชิด กระดองหลังสีเขียวมะกอกอมดำ
 หัวมีเส้นเหลืองตามขอบบน และแถบเหลืองคาดผ่านตาไปถึงคอ

รูปแบบการค้า : เป็นอาหาร, แผ่นกระดองท้องทำยาจีน

เต่าหัวตะวันออก

EASTERN LEAF TURTLE

Cyclemys atripons

สถานภาพตามกฎหมายไทย..... (-)

CITES (2004) (-)

IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

กระดองยาว 22 ซม. กระดองหลังแบนโค้งเล็กน้อย มีสันกลาง ขอบกระดองหยัก กระดองหลังสีน้ำตาลดำ บนหัวมีลายจุดสีเข้ม ข้างคอมีลายแถบยาว เกล็ดกระดองท้องสีเหลือง มีลายรัศมีจางๆ

รูปแบบการค้า : เป็นอาหาร, แผ่นกระดองท้องทำยาจีน

เต่าใบไม้พม่า

OLDHAMS TURTLE

Cyclemys oldhami

สถานภาพตามกฎหมายไทย (-)

CITES (2004) (-)

IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

กระดองยาว 22 ซม. กระดองหลังแบนโค้งเล็กน้อย มีสันกลาง ขอบกระดองหยัก กระดองหลังสีน้ำตาลถึงดำ หัวสีน้ำตาล บนหัวไม่มีจุด ข้างคอมีลายแถบยาว กระดองท้องสีน้ำตาลอมดำหรือดำ แต่ละเกล็ดมีลายรัศมีจางๆ หรือไม่เห็นเลย

รูปแบบการค้า : เป็นอาหาร, แผ่นกระดองท้องทำยาจีน

เต่าหัวยคอคลาย

STRIPED-NECKED TURTLE

Cyclemys tcheponensis

สถานภาพตามกฎหมายไทย..... สัตว์ป่าคุ้มครอง

CITES (2004) (-)

IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

กระดองยาว 22 ซม. กระดองหลังแบนโค้งเล็กน้อย มีสันกลาง ขอบกระดองหยัก กระดองหลังสีน้ำตาลถึงดำ หัวสีน้ำตาล บนหัวไม่มีจุด ข้างคอมีลายแถบยาวผ่านตาไปถึงมุมปาก กระดองท้องสีน้ำตาลอมดำหรือดำ แต่ละเกล็ดมีลายรัศมีจางๆ หรือไม่เห็นเลย

รูปแบบการค้ำ : เป็นอาหาร, แผ่นกระดองท้องทำยาจีน

เต่าหวาย

ASIAN GIANT TERRAPIN
Heosemys grandis

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) บัญชี II
IUCN (2004) VU

รูปร่างลักษณะ

กระดองยาว 48 ซม. กระดองหลังแบนโค้งเล็กน้อย มีสัน
กลาง ขอบกระดองหยัก ด้านหน้าของจะงอยปากหยักเป็นอักษร W
กระดองหลังสีน้ำตาลถึงดำ สันกลางหลังสีส้ม หัวสีน้ำตาลมีจุดสีส้ม
กระจายทั่ว กระดองท้องสีเหลือง แต่ละเกล็ดมีลายรัศมีแคบๆ สีน้ำตาล
เข้ม

รูปแบบการค้า : เป็นอาหาร, แผ่นกระดองท้องทำยาจีน

เต่าจ๊กกร

SPINY TURTLE

Heosemys spinosa

สถานภาพตามกฎหมายไทย..... สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) บัญชี II
IUCN (2004) EN

รูปร่างลักษณะ

กระดองยาว 23 ซม. กระดองหลังแบนโค้งเล็กน้อย สันหลังแบน มีสันหนาตามแนวกลางสันหลัง ขอบกระดองหยักเป็นจักรในวัยเด็ก อายุมากขอบกระดองเรียบ กระดองหลังสีน้ำตาลอมเหลืองถึงน้ำตาลแดง หัวสีน้ำตาลเข้มกระดองท้องสีน้ำตาลอมเหลือง

รูปแบบการค้า : เป็นสัตว์เลี้ยง, แผ่นกระดองท้องทำยาจีน

เต่าบัว

YELLOW-HEADED TEMPLE TURTLE
Hieremys annandalii

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) บัญชี II
IUCN (2004) EN

รูปร่างลักษณะ

กระดองยาว 50 ซม. กระดองหลังแบนโค้งเล็กน้อย สันหลังแบน ไม่มีสันตามแนวกลางสันหลัง ขอบกระดองหยักเล็กน้อย ตอนท้ายๆ กระดองหลังสีดำ บนหัวมีจุดเหลืองกระจายทั่ว กระดองท้องสีขาวออกครีม

รูปแบบการค้า : เป็นอาหาร, ปล่อยัด, แผ่นกระดองท้องทำยาจีน

เต่านา

RICE-FIELD TERRAPIN, SNAIL-EATING TERRAPIN

Malayemys subtrijuga

สถานภาพตามกฎหมายไทย..... สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) บัญชี II
IUCN (2004) VU

รูปร่างลักษณะ

กระดองยาว 21 ซม. กระดองหลังแบนโค้งเล็กน้อย สันหลังแบน มีสัน 3 สันตามยาวขนานกัน ขอบกระดองเรียบ กระดองหลังสีดำ ขอบกระดองสีขาวออกเหลือง หัวใหญ่ มีเส้นขาวแคบๆ ที่หน้าและข้างคอ กระดองท้องสีเหลือง มีแต้มดำที่เกล็ดแต่ละเกล็ด

รูปแบบการค้า : เป็นอาหาร, ปล่อยวัด, แฝงกระดองท้องทำยาจีน

เต่าทับทิม

BROAD-BACKED TERRAPIN, MALAYAN FLAT-SHELLED TERRAPIN
Notochelys platynota

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) บัญชี II
IUCN (2004) VU

รูปร่างลักษณะ

กระดองยาว 36 ซม. กระดองหลังแบนโค้งเล็กน้อย สันหลังแบนไม่มีสัน เกล็ดสันหลังมี 6-7 เกล็ด ขอบกระดองเรียบ กระดองหลังสีดำ ขอบปากเหลือง

รูปแบบการค้า : เป็นอาหาร, แผ่นกระดองต้องทำยาจีน

เตาดำ

BLACK TERRAPIN

Siebenrockiella crassicollis

สถานภาพตามกฎหมายไทย..... สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) บัญชี II
IUCN (2004) VU

รูปร่างลักษณะ

กระดองยาว 20 ซม. กระดองหลังแบนโค้งเล็กน้อย สันหลังแบน มีสันกลาง ขอบกระดองเรียบ กระดองหลังสีดำ หัวดำ มีจุดกลมสีขาวที่แก้ม กระดองท้องสีดำ

รูปแบบการดำ : เป็นอาหาร, ปล่อยืด, แผ่นกระดองท้องทำยาจีน

เต่าเหลื่อง

ELONGATE TORTOISE
Indotestudo elongata

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) บัญชี II
IUCN (2004) EN

รูปร่างลักษณะ

กระดองยาว 36 ซม. กระดองหลังโค้งเป็นโดม สันหลังแบน
ขอบกระดองเรียบ โคนขาหลังมีเดือยแหลมข้างละ 1 อัน กระดอง
หลังสีเหลื่อง ขอบเกล็ดกระดองสีดำ กระดองท้องเหลื่อง แต่ละเกล็ดมี
แต้มดำ

รูปแบบการค้า : ขายเป็นอาหาร, สัตว์เลี้ยง, ปลอยวัด, แผ่นกระดองท้อง
ทำยาจีน

เต่าหก

BURMESE TORTOISE

Manouria emys

สถานภาพตามกฎหมายไทย..... สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) บัญชี II
IUCN (2004) EN

รูปร่างลักษณะ

กระดองยาว 58 ซม. กระดองหลังโค้งเป็นโดม สันหลังแบน
ขอบกระดองหยักทางตอนท้าย โคนขาหลังมีเดือยโค้งข้างละ 1-2 อัน
กระดองหลังสีดำหรือน้ำตาลเข้ม กระดองท้องสีดำ

รูปแบบการค้า : ขายเป็นอาหาร, สัตว์เลี้ยง, ปลอ่ยวัด, แผ่นกระดองท้อง
ทำยาจีน

เต่าเตี๋ย

IMPRESSED TORTOISE
Manouria impressa

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) บัญชี II
IUCN (2004) VU

รูปร่างลักษณะ

กระดองยาว 30 ซม. กระดองหลังโค้งเป็นโดม สันหลังแบน
ขอบกระดองหยักทางตอนท้าย โคนขาหลังมีเดือยแหลมข้างละ 1 อัน
กระดองหลังสีเหลืองใสเหมือนขี้ผึ้ง กระดองท้องสีเหลือง

รูปแบบการค้า : เป็นอาหาร, สัตว์เลี้ยง, กระดองหลังชาวบ้านนิยมนำ
ทำนันทองขี้ผึ้งเปลือก, แผ่นกระดองท้องทำยาจีน

ตะพาบธรรมดา

SOUTHEAST ASIAN SOFTSHELL

Amyda cartilaginea

สถานภาพตามกฎหมายไทย..... สัตว์ป่าคุ้มครอง
 CITES (2004) บัญชี II
 IUCN (2004) VU

รูปร่างลักษณะ

กระดองยาว 83 ซม. กระดองหลังแบนมีหนังหุ้ม ไม่มีเกล็ดแข็ง
 หัวใหญ่ จมูกยาว คอยืดยาวได้ บนหัวมีจุดเหลืองกระจายทั่ว กระดอง
 หลังสีเขียวมะกอกอมเหลือง กระดองท้องสีขาวออกครีม

รูปแบบการค้า : เป็นอาหาร, สัตว์เลี้ยง, ปลอ่ยวัด

ตะพาบดำ, ตะพาบคอแดง

HILLSTREAM SOFTSHELL
Dagonia subplana

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) (-)
IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

กระดองยาว 26 ซม. หัวใหญ่ วัยเด็กข้างคอมีปื้นสีแดง แต่จะหายไปเมื่ออายุมาก กระดองหลังสีดำ กระดองท้องสีขาวออกครีม

รูปแบบการค้า : เป็นอาหาร, สัตว์เลี้ยง

ตะพาบมันลาย

STRIPED GIANT SOFTSHELL

Chitra chitra

สถานภาพตามกฎหมายไทย..... สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) บัญชี II
IUCN (2004) CR

รูปร่างลักษณะ

กระดองยาว 122 ซม. จมูกสั้น ข้างคอมีลายเป็นเส้นยาว
กระดองหลังสีน้ำตาลมีลายขีดจางๆ เหมือนร่างแห กระดองท้องสีขาว
ออกครีม

รูปแบบการค้า : เป็นอาหาร, สัตว์เลี้ยง

ตะพาบหัวกบ

ASIAN GIANT SOFTSHELL
Pelochelys cantori

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) บัญชี II
IUCN (2004) EN

รูปร่างลักษณะ

กระดองยาว 120 ซม. จมูกสั้น ไม่มีลายข้างคอและกระดอง
กระดองหลังสีน้ำตาลอมเทา กระดองท้องสีขาวออกครีม

รูปแบบการค้า : เป็นอาหาร, สัตว์เลี้ยง

เต่าปูลู

BIG-HEADED TURTLE

Platysternon megacephalum

สถานภาพตามกฎหมายไทย..... สัตว์ป่าคุ้มครอง
 CITES (2004) บัญชี II
 IUCN (2004) EN

รูปร่างลักษณะ

กระดองยาว 17 ซม. หัวใหญ่ รูปสามเหลี่ยม หดเข้าในกระดองไม่ได้ กระดองหลังแบน กระดองท้องเล็ก หางยาวเท่ากับความยาวของกระดอง กระดองสีน้ำตาลเข้ม

รูปแบบการค้า : เป็นอาหาร, แฝงกระดองท้องทำยาจีน

เต่าตนุ

GREEN TURTLE

Chelonia mydas

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง
 CITES (2004) บัญชี I
 IUCN (2004) EN

รูปร่างลักษณะ

กระดองยาว 140 ซม. กระดองข้างมีเกล็ดด้านละ 4 เกล็ด
 กระดองหลังแบนเป็นรูปหัวใจ สีน้ำตาลหรือเขียวมะกอก ลายเป็นจุด
 รัศมี และริ้วคลื่น กระดองท้องสีขาวออกครีม

รูปแบบการค้า : เป็นอาหารทั้งเนื้อและไข่, ตัวสดฟัฟใช้ประดับบ้าน
 เกล็ดกระดองทำหวี หรือกรอบแว่นตา

เต่ากระ

HAWKSBILL TURTLE
Eretmochelys imbricata

สถานภาพตามกฎหมายไทย..... สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) บัญชี I
IUCN (2004) CR

รูปร่างลักษณะ

กระดองยาว 140 ซม. กระดองข้างมีเกล็ดด้านละ 4 เกล็ด มีเกล็ดหัวมากกว่าของเต่าตนุ 1 คู่ จะงอยปากงุ้มเหมือนเหยี่ยว เกล็ดกระดองหลังเรียงซ้อนกันเหมือนมงกุฎกระเบื้อง กระดองหลังแบน เป็นรูปหัวใจ สีน้ำตาลอมเขียวเข้ม กระดองท้องสีเหลือง

รูปแบบการค้า : เป็นอาหารทั้งเนื้อและไข่, ตัวสดर्फใช้ประดับบ้าน
เกล็ดกระดองทำหวี หรือกรอบแว่นตา

เต่าหญ้า

OLIVE RIDLEY TURTLE
Lepidochelys olivacea

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) บัญชี I
IUCN (2004) EN

รูปร่างลักษณะ

กระดองยาว 140 ซม. กระดองข้างมีด้านละ 5-9 แต่ละเกล็ดเรียงต่อกัน กระดองหลังแบนเป็นรูปหัวใจ สีเขียวมะกอก กระดองท้องสีขาวอมเขียว หรือเหลืองอมเขียว

รูปแบบการค้า : เป็นอาหารทั้งเนื้อและไข่ ตัวสดर्फใช้ระดับบ้าน
เกล็ดกระดองทำหวี หรือกรอบแวนดา

เต่ามะเฟือง

LEATHERBACK TURTLE

Dermochelys coriacea

สถานภาพตามกฎหมายไทย..... สัตว์ป่าคุ้มครอง
 CITES (2004) บัญชี I
 IUCN (2004) CR

รูปร่างลักษณะ

กระดองยาว 180 ซม. กระดองหลังแบนมีหนังหุ้ม ไม่มีเกล็ด
 แข็งคลุม รูปร่างคล้ายพิณฝรั่ง มีสันตามแนวยาว 5 สัน คล้ายกลีบ
 มะเฟือง กระดองหลังสีเขียวมะกอกอมดำ สันสีออกขาวหรือเหลือง
 หัวดำ มีจุดสีจางกระจายทั่ว กระดองท้องสีขาวออกครีม

รูปแบบการดำ : เป็นอาหารทั้งเนื้อ และไข่

ตุ๊กแกลายพาดปาดะวันออก

CADAMON SLENDER-TOED GECKO

Cyrtodactylus intermedius

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง

CITES (2004) (-)

IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

ยาว 8.5 ซม. หาง 10.5 ซม. นิ้วตีนเรียว ใต้นิ้วไม่มีแผ่น
 ยึดเกาะ รูปร่างตัวในแนวตั้ง ลวดลายบนตัวประกอบด้วยแถบกว้างสี
 น้ำตาลเข้มขอบเหลืองคาดรอบท้ายทอย 1 แถบ พาดขวางลำตัว 4
 แถบ และพาดบนหาง 7 แถบ หัวไม่มีจุด

รูปแบบการคำ : เป็นสัตว์เลี้ยง

ตุ๊กแกลายพาดป่าใต้

BANDED SLENDER-TOED GECKO

Cyrtodactylus pulchellus

สถานภาพตามกฎหมายไทย..... สัตว์ป่าคุ้มครอง

CITES (2004) (-)

IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

ยาว 11.5 ซม. หาง 14.5 ซม. คล้ายตุ๊กแกลายพาดป่าตะวันออก แต่ตัวใหญ่กว่า มีปุ่มกระจายหนาแน่นทั่วตัว

รูปแบบการค้า : เป็นสัตว์เลี้ยง

ตุ๊กแกบ้าน
TOKAY GECKO
Gekko gecko

สถานภาพตามกฎหมายไทย (-)
CITES (2004) (-)
IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

ยาว 18 ซม. หาง 17 ซม. หัวโต รูปร่างตัวในแนวตั้ง นิ้วตีน
แผ่นแบน ใต้เท้ามีแผ่นยึดเกาะเรียงเป็นแถวเดี่ยว ปลายนิ้วมีเล็บ ตามตัว
มีสีครีมหรือน้ำทะเลเรียงเป็นแนวตามขวาง ระหว่างแนวเหล่านี้มีจุด
สีส้มหรือแดงกระจายทั่ว หางมีลายพาด

รูปแบบการคำ : ตากแห้งเป็นอาหาร

ตุ๊กแกบินหางแผ่น

KUHLS PARACHUTE GECKO

Ptychozoon kuhli

สถานภาพตามกฎหมายไทย..... สัตว์ป่าคุ้มครอง

CITES (2004) (-)

IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

ยาว 9.5 ซม. หาง 9.5 ซม. มีพังผืดยืตระหว่างนิ้วตีน ใต้นิ้ว มีแผ่นยึดเกาะเรียงเป็นแถวเดี่ยว ปลายนิ้วมีเล็บ มีแผ่นหนังแผ่กว้าง ออกมาจากข้างแก้มและลำตัวทำหน้าที่เหมือนปีกเครื่องร่อน หางแบน ขอบหางหยัก ปลายหางแผ่เป็นแผ่นกว้างขอบเรียบและกว้างกว่าหาง ส่วนที่เป็นหยัก สันหางมีตุ่ม ตัวสีน้ำตาลหรือเทา มีแถบเข้มพาดขวาง บนหลัง 4 แถบ หางมีลายพาด

รูปแบบการค้า : เป็นสัตว์เลี้ยง

ตุ๊กแกบินหางเฟิร์น

SMOOTH-BACKED PARACHUTE GECKO
Ptychozoon lionatum

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) (-)
IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

ยาว 10 ซม. หาง 9-10 ซม. ลักษณะคล้ายตุ๊กแกบินหางแผ่น แต่ส่วนปลายหางที่เป็นแผ่นขอบเรียบมีขนาดกว้างเท่ากับส่วนหางที่มีขอบหยัก สันหางไม่มีตุ่ม

รูปแบบการค้า : เป็นสัตว์เลี้ยง

ตุ๊กแกป่าลายจุด

LARGE-SPOTTED SLENDER-TOED GECKO

Cyrtodactylus peguensis

สถานภาพตามกฎหมายไทย..... สัตว์ป่าคุ้มครอง

CITES (2004) (-)

IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

ยาว 8 ซม. หาง 10 ซม. นิ้วตีนเรียวยาว ได้นิ้วไม่มีแผ่นยึดเกาะ
รุ่มานตารี่ในแนวตั้ง ลวดลายบนตัวประกอบด้วยแถบกว้างสีดำขลิบลี
เหลืองคาตรอบท้ายทอย บนหลังมีจุดกลมใหญ่สีดำขลิบลีเหลืองเรียง
เป็นแนว สีข้างมีจุดใหญ่ หรือเป็นแถบจางๆ พาดขวาง หัวมีจุดเล็กๆ
สีดำกระจายทั่ว

รูปแบบการค้า : เป็นสัตว์เลี้ยง

กิ้งก่าเขาหนามสัน

CROSS-BEARING TREE LIZARD

Acanthosaura crucigera

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง

CITES (2004) (-)

IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

ยาว 10 ซม. หาง 15 ซม. ลักษณะคล้ายกิ้งก่าเขาหนามยาว
 ต่างกันที่กิ้งก่าเขาหนามสันมีแต้มรูปเพชรสีดำที่ไหล่ต่อเนื่องไปกับลาย
 เฝียงที่อยู่ต่ำลงมา แผ่นหูไม่มีเกล็ดคลุม

รูปแบบการค้า : เป็นสัตว์เลี้ยง

กิ้งก่าเขาหนามยาว

HORNED TREE LIZARD

Acanthosaura armata

สถานภาพตามกฎหมายไทย..... สัตว์ป่าคุ้มครอง

CITES (2004) (-)

IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

ยาว 12 ซม. หาง 17 ซม. ลำตัวแบนทางด้านข้าง มีแผงหนามยาวบนสันคอและสันหลัง แต่แผงบนสันคอไม่ต่อเนื่องกับแผงสันหลัง มีหนามยาวที่ขอบคิ้วหลังตา แผ่นหูไม่มีเกล็ดคลุม ตัวผู้มีถุงใต้คอเห็นชัด

รูปแบบการค้า : เป็นสัตว์เลี้ยง

กิ้งก่าเขาลีเล็ก

SCALE-BELLIED TREE LIZARD

Acanthosaura lepidogaster

สถานภาพตามกฎหมายไทย..... สัตว์ป่าคุ้มครอง

CITES (2004) (-)

IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

ยาว 9 ซม. หาง 18 ซม. กิ้งก่าขนาดเล็ก แผ่นหุ้มเกล็ดเล็กๆ
คลุมด้านนอก หนามที่หลังตาเล็ก แผงหนามที่สันคอและสันหลังสั้น
เต็มดำรูปเพชรที่ไหล่ไม่ต่อกับแถบเฉียงที่อยู่ด้านล่าง

รูปแบบการค้า : เป็นสัตว์เลี้ยง

กิ้งก่าหัวสีฟ้า

BLUE-CRESTED LIZARD

Calotes mystaceus

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง

CITES (2004) (-)

IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

ยาว 14 ซม. หาง 28 ซม. กิ้งก่าขนาดกลาง แผงหนามบนสันคอต่อเนื่องกับแผงหนามบนสันหลัง ในฤดูผสมพันธุ์ตัวผู้จะมีสีสดใส ส่วนหัวเป็นสีฟ้ามาถึงครึ่งหน้าของลำตัว ขอบปากด้านบนมีแถบขาวกว้างคาด สีข้างค่อนข้างดำทางด้านบนมีจุดใหญ่ๆ สีน้ำตาลเรียงเป็นแนวตามยาว 3-4 จุด

รูปแบบการค้า : เป็นสัตว์เลี้ยง, เป็นอาหาร

กิ้งก่าหัวสีแดง

GARDEN FENCE LIZARD, CHANGEABLE LIZARD

Calotes versicolor

สถานภาพตามกฎหมายไทย..... สัตว์ป่าคุ้มครอง

CITES (2004) (-)

IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

ยาว 9.5 ซม. หาง 18.5 ซม. ในฤดูผสมพันธุ์ตัวผู้จะมีสีส้มสดใสแตกต่างจากกิ้งก่าหัวสีฟ้า โดยส่วนหัวเป็นสีแดงมาถึงครึ่งหน้าของลำตัว มุมปากและด้านหน้าไหล่มีปื้นสีดำ แต่ในตัวเมียบริเวณนี้จะมีเส้นดำเฉียงๆ ขนานกันห่างๆ ตลอดแนวขอบปากล่างถึงคาง ลำตัวมีแถบจางๆ ในแนวเฉียง

รูปแบบการดำ : เป็นสัตว์เลื้อย, เป็นอาหาร

กิ้งก่าบินปีกส้ม

SPOTTED GLIDING LIZARD
Draco maculatus

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) (-)
IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

ยาว 8 ซม. หาง 14 ซม. ตัวแบนทางราบ ไม่มีแผงหนามบนสันหลัง มีแผ่นหนังแผ่ออกจากข้างแก้มและด้านข้างลำตัว โดยมีกระดูกซี่โครง 5-6 ซี่ แทงผ่านเข้าไปในแผ่นหนังด้านข้างตัวเป็นแกนทำให้แผ่นปีกนี้พับเข้าหาตัวในเวลาพัก และคลี่บานออกในเวลาวิ่งได้ มีถุงใต้คอทั้งสองเพศ แต่ของตัวผู้ยาวกว่าตัวเมีย ปีกด้านบนสีส้ม ด้านล่างมีจุดดำ 2 จุดที่ริมขอบ

รูปแบบการค้า : เป็นสัตว์เลี้ยง

กิ้งก่าบินปีกลาย

SPOTTED GLIDING LIZARD

Draco taeniopterus

สถานภาพตามกฎหมายไทย..... สัตว์ป่าคุ้มครอง

CITES (2004) (-)

IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

ยาว 8 ซม. หาง 15 ซม. คล้ายกิ้งก่าบินปีกส้ม ต่างกันที่กิ้งก่าบินปีกลายมีลวดลายที่แผ่นปีกด้านบนเป็นแถบดำขนานกัน 5 แถบ พื้นสีเขียวมะกอก ขอบปีกด้านบนออกสีเหลืองอมส้ม

รูปแบบการค้า : เป็นสัตว์เลี้ยง

กิ้งก่าแดงคอสีฟ้า

BELLS ANGLE-HEADED LIZARD

Gonocephalus bellii

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง

CITES (2004) (-)

IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

ยาว 14 ซม. หาง 33 ซม. กิ้งก่าขนาดใหญ่ ลำตัวแบนทางด้านข้าง ผิวหนังมีรอยพับพาดผ่านใต้คอ แฉงหนามบน สันคอและสันหลังเรียงต่อเนื่องกัน ประกอบด้วยเกล็ดเรียงซ้อนกัน 3 ชั้น ชั้นบนสุดเป็นหนามยาวแบน เกล็ดตามตัวมีเกล็ดขนาดใหญ่แทรกประปราย ตัวผู้มีถุงใต้คอยาว

รูปแบบการค้า : เป็นสัตว์เลี้ยง

กิ้งก่าดงคิ้วสัน

ABBOTTS CRESTED LIZARD

Gonocephalus abbotti

สถานภาพตามกฎหมายไทย..... สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) (-)
IUCN (2004) DD

รูปร่างลักษณะ

ยาว 16 ซม. หาง 24 ซม. สันบริเวณคิ้วเหนือตา ยกขึ้นเป็น
เหลี่ยมเห็นชัด แผงหนามบนสันคอและสันหลังต่ำยาวต่อเนื่องกัน ตัว
เมื่อยสีเขียวสด ตัวผู้สีแดงคล้ายสีอิฐ

รูปแบบการค้า : เป็นสัตว์เลี้ยง

กิ้งก่าดังใหญ่

GREAT ANGLE-HEADED LIZARD

Gonocephalus grandis

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง

CITES (2004) (-)

IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

ยาว 16 ซม. หาง 39 ซม. แผงหนามบนสันคอและสันหลังสูง
พับไปมาเหมือนริบบิ้น มีช่องว่างระหว่างแผงหนามบน สันคอและสัน
หลัง ทำให้แผงหนามนี้ไม่ต่อเนื่องกัน เวลาพักผ่อนมีสีส้มออกเป็นโทน
น้ำตาล เมื่อตื่นตื่นจึงเปลี่ยนเป็นสีเขียวอมเขียวมะกอก

รูปแบบการค้า : เป็นสัตว์เลี้ยง

ตะกอง, ลี้ง

INDOCHINESE WATER DRAGON

Physignathus cocincinus

สถานภาพตามกฎหมายไทย..... สัตว์ป่าคุ้มครอง

CITES (2004) (-)

IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

ยาว 25 ซม. หาง 65 ซม. กิ่งก้านขนาดใหญ่ ตัวแบนทางด้านข้าง มีแผงหนามบนสันคอ สันหลัง และสันหางสูง มุมปากพองมีตุ่มใหญ่ๆ สีครีมและสีส้มกระจายอยู่ เกล็ดข้างตัวเล็กไม่มีเกล็ดใหญ่แทรก สีตัวตั้งแต่หัวถึงโคนหางออกเขียวสด ท่อนหางส่วนที่ต่อออกไปมีแถบดำพาด ท้องสีเขียวอ่อน ตัวที่ยังเล็กข้างตัวจะมีแถบสีเข้มพาดเฉียงขนานกัน

รูปแบบการค้า : เป็นสัตว์เลี้ยง, เป็นอาหาร

แย้ใต้

COMMON BUTTERFLY LIZARD

Leiolepis belliana

สถานภาพตามกฎหมายไทย (-)

CITES (2004) (-)

IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

ยาว 16.5 ซม. หาง 32.5 ซม. ตัวแบนทางราบ ไม่มีแผงหนาม บนสันคอและสันหลัง หางยาว โคนหางใหญ่ บนหลังมีลวดลายเป็นจุดกลมเรียงแนวยาว ข้างตัวสีส้มสด มีแถบดำพาดเฉียง 5 แถบ

รูปแบบการคำ : เป็นอาหาร

ตุ๊ดตู่

DUMERIL'S MONITOR

Varanus dumerilii

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง
 CITES (2004) บัญชี II
 IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

ยาว 50 ซม. หาง 75 ซม. เกล็ดบนหัวขนาดปานกลาง เกล็ดที่หลังคอรูปกลมขนาดใหญ่ เรียบ รูจมูกอยู่ห่างจากปลายปากสองเท่าของระยะห่างจากตา ตัวสีน้ำตาล มีแถบแคบๆ สีเหลืองอ่อน 4-5 แถบพาดขวางหลัง และแถบรูปอักษร U พาดจากขมับวนรอบหลังคอ ตัวเล็ก หัวและหลังคอสีส้มสด

ตุ๊ดตู่ตัวไม่เต็มวัย

รูปแบบการคำ : เป็นสัตว์เลี้ยง

เห่าช้าง

ROUGH-NECKED MONITOR

Varanus rudicollis

สถานภาพตามกฎหมายไทย..... สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) บัญชี II
IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

ยาว 50 ซม. หาง 70 ซม. เกล็ดบนหลังคอใหญ่เป็นสันแหลมคมเหมือนหนามทุเรียน รูจมูกอยู่ห่างจากปลายปากสองเท่าครึ่งของระยะห่างจากตา ตัวสีดำ หลังคอมีเส้นดำตามยาว 3 เส้น บนหลังมีแถบกว้างสีดำพาดขวางบนหลัง 2 แถบ

รูปแบบการค้า : เป็นสัตว์เลี้ยง

เหี้ย

WATER MONITOR
Varanus salvator

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) บัญชี II
IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

ยาว 104 ซม.หาง 156 ซม. เกือบบนหลังคอดขนาดปานกลาง
รูจมูกอยู่ห่างจากตาสองเท่าของระยะห่างจากปลายปากตัวสีน้ำตาลเข้ม
หรือดำ มีจุดกลมเหลืองเรียงตามแนวขวางบนหลัง จากขมับมีแถบยาว
สีดำพาดเฉียงไปตามด้านข้างคอ

รูปแบบการค้า : หนังสือสำหรับฟอกทำเครื่องหนัง

ตะกวด

CLOUDED MONITOR

Varanus nebulosus

สถานภาพตามกฎหมายไทย..... สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) บัญชี I
IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

ยาว 75 ซม. หาง 100 ซม. สัตว์เลื้อยคลานขนาดใหญ่ ลำตัวแบนทางราบ ไม่มีแผงหนามบนหลัง หางแบนทางด้านข้าง มีหนามสั้นๆ บนสันหาง 2 แถว เกล็ดบนหัวเล็ก รูจมูกอยู่ค่อนข้างมากว่าปลายปาก ตัวสีเหลือง น้ำตาล หรือเขียวมะกอก มีจุดดำกระจายอยู่ทั่วไป และหนาแน่นมากที่ใต้คอ

รูปแบบการค้า : เป็นอาหาร, หนังแห้งฟอกทำเป็นเครื่องหนัง

งูหลามปากเบ็ด

BLOOD PYTHON

Python brongersmai (*Python curtus brongersmai*)

สถานภาพตามกฎหมายไทย..... สัตว์ป่าคุ้มครอง
 CITES (2004) บัญชี II
 IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

ยาว 2.75 เมตร งูไม่มีพิษ ลำตัวอ้วนสั้น รอบตัวมีเกล็ด 53-57 แถว เกล็ดตัวเรียบ ตัวสีเทาอมเหลืองหรือแดงอย่างสีอิฐ มีลวดลายเหมือนไข่มุกๆ สีน้ำตาลและเหลือง หรือตัวสีน้ำตาล มีลายเป็นจุดกลมจางๆ ซึ่งอาจจะเรียงต่อกันเป็นเส้นกลางหลัง สีข้างมีจุดสีเทาขอบดำ

รูปแบบการค้า : เป็นสัตว์เลี้ยง

งูหลาม

BURMESE PYTHON

Python molurus bivittatus

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) บัญชี II
IUCN (2004) LR/mt

รูปร่างลักษณะ

ยาว 6 เมตร ภูเขาตยักรัษ์ ไม่มีพิษ เกล็ดรอบตัว 61- 75 แถว
เกล็ดตัวเรียบ ตัวสีน้ำตาลเข้มหรือแดง มีลวดลายเป็นแต้มเหลี่ยมๆ สี
น้ำตาลเข้มขอบดำเรียงต่อๆ กันทั่วตัว หัวมีลายเป็นรูปหัวลูกศร

รูปแบบการค้า : เป็นสัตว์เลี้ยง, เป็นอาหาร, หนังแห้งสำหรับฟอกทำ
เครื่องหนัง

งูเหลือม

RETICULATED PYTHON

Python reticulatus

สถานภาพตามกฎหมายไทย..... สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) บัญชี II
IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

ยาว 10 เมตร ภูษณายักษ์ ไม่มีพิษ เกล็ดรอบตัว 69-79 แถว
เกล็ดตัวเรียบ ตัวสีน้ำตาลอ่อนหรือน้ำตาลอมม่วง มีลายรูปข้าวหลามตัด
สีเข้มล้อมรอบรอบจุดขาวเรียงต่อกันทั่วตัว หัวมีลายเส้นดำ 1 เส้นพาด
กลางไปถึงคอ

รูปแบบการค้า : เป็นสัตว์เลี้ยง, เป็นอาหาร, หนังแห้งสำหรับฟอกทำ
เครื่องหนัง

งูปากกว้างน้ำเค็ม

DOG-FACED WATER SNAKE

Cerberus rynchops

สถานภาพตามกฎหมายไทย (-)

CITES (2004) (-)

IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

ยาว 120 ซม. งูไม่มีพิษ หัวค่อนข้างใหญ่ต่างจากคอ ตาเล็ก
เกล็ดรอบตัว 23 - 25 แถว เกล็ดตัวมีสันชัดเจน ตัวสีเทาหรือน้ำตาล
หรือเขียวมะกอก มีลายจุดดำหรือลายพาดมากบ้างน้อยบ้าง ท้องสี
เหลือง มีจุดดำประหรือสีเทาเข้มตลอด

รูปแบบการค้า : หนังสือสำหรับฟอกทำเครื่องหนัง

งูไซ

BOCOURTS WATER SNAKE

Enhydis bocourti

สถานภาพตามกฎหมายไทย..... (-)

CITES (2004) (-)

IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

ยาว 115 ซม. งูไม่มีพิษ หัวใหญ่ต่างจากคอ เกล็ดรอบตัว 27 แถว เกล็ดตัวเรียบ ตัวสีน้ำตาลเข้ม มีลายเป็นแถบพาดขวางสีเหลืองไม่เป็นระเบียบ ท้องสีเหลืองมีแถบสีดำแคบๆ พาด

รูปแบบการค้า : หนึ่งแห่งสำหรับฟอกทำเครื่องหนัง

งูสายรุ้งธรรมดา
RAINBOW WATER SNAKE
Enhydris enhydris

สถานภาพตามกฎหมายไทย (-)
CITES (2004) (-)
IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

ยาว 86 ซม. งูไม่มีพิษ หัวเล็กขนาดกลืนไปกับขนาดของคอ
เกล็ดรอบตัว 21 แถว เกล็ดตัวเรียบ ตัวสีเทาหรือเขียวมะกอก มีลวด
ลายเป็นแถบยาวสีน้ำตาลอ่อนตามแนวสันหลัง และด้านข้างตัว ท้องสี
ขาวหรือเหลือง มีจุดสีเทาเรียงเป็นแถวยาว

รูปแบบการค้า : หนึ่งแห่งสำหรับฟอกทำเครื่องหนัง

งูปลิง

PLUMBEOUS WATER SNAKE

Enhydis plumbea

สถานภาพตามกฎหมายไทย..... (-)

CITES (2004) (-)

IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

ยาว 56 ซม. งูไม่มีพิษ เกล็ดรอบตัว 19 แถว เกล็ดตัวเรียบ
ตัวสีเทาหรือเขียวมะกอกอมเทา ไล่มาจนเป็นสีเหลืองที่สีข้าง ท้องสีขาว
ขุ่น หรือเหลืองอ่อน มีจุดดำเรียงเป็นแถวยาวในแนวกลาง

รูปแบบการค้า : หนึ่งแท่งสำหรับฟอกทำเครื่องหนัง

งูหัวกะโหลก, งูปากกว้าง

PUFF-FACED WATER SNAKE

Homalopsis buccata

สถานภาพตามกฎหมายไทย (-)

CITES (2004) (-)

IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

ยาว 137 ซม. งูไม่มีพิษ หัวใหญ่ เกล็ดรอบตัว 37-47 แถว
เกล็ดตัวมีสัน หัวมีลายสีจางรูปคล้ายหัวกะโหลกคน ตัวสีน้ำตาลอมแดง
มีลวดลายเป็นแถบพาดขวางสีเหลืองขอบดำ ตัวแก่เป็นสีน้ำตาลอมเทา
ตลอด ท้องสีขาวมีจุดดำประ

รูปแบบการค้า : หนังสือสำหรับฟอกทำเครื่องหนัง

งูทางมะพร้าวลายขีด
COPPER-HEADED RACER
Elaphe radiata

สถานภาพตามกฎหมายไทย..... สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) (-)
IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

ยาว 230 ซม. งูไม่มีพิษ หัวใหญ่ เกล็ดรอบตัว 19 แถว เกล็ดสันหลังมีสันอ่อนๆ ขนาดเกล็ดไม่ใหญ่ หัวสีน้ำตาลออกทองแดง มีขีดดำออกจากตา 3 เส้น เส้นหนึ่งพาดมาทางด้านหลังจดเส้นที่พาดขวางต้นคอ ตัวสีเทา หรือน้ำตาลอมเทา มีแถบยาวสีดำ 4 แถบทางตอนหน้าของลำตัว

รูปแบบการดำ : เป็นอาหาร, หนึ่งแห่งสำหรับฟอกทำเครื่องหนัง

งูทางเขียวกาบหมาก
RED-TAILED RAT SNAKE
Gonyosoma oxycephalum

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) (-)
IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

ยาว 240 ซม. งูไม่มีพิษ หัวใหญ่ต่างจากขนาดของคอ เกล็ดรอบตัว 24 แถว เกล็ดตัวเรียบ หัวและลำตัวสีเขียวสด หางแดง ท้องสีเขียวหรือเหลืองอมเขียว

รูปแบบการคำ : เป็นอาหาร, เป็นสัตว์เลี้ยง

งูสิงบ้าน

INDO-CHINESE RAT SNAKE

Ptyas korros

สถานภาพตามกฎหมายไทย..... สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) (-)
IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

ยาว 256 ซม. งูไม่มีพิษ หัวยาว ขนาดต่างจากขนาดของคอ
ตาใหญ่ รูปร่างตากกลม เกล็ดรอบตัว 15 แถว เกล็ด ตัวเรียบ หรือมีสัน
อ่อนๆ ทางตอนท้ายของลำตัว หัวสีน้ำตาลอมเทา ลำตัวช่วงหน้าสีเขียว
มะกอก ช่วงท้ายสีน้ำตาล ขอบเกล็ดดำ

รูปแบบการดำ : เป็นอาหาร, หนึ่งแห่งสำหรับฟอกทำเครื่องหนัง

งูสิงหางลาย

COMMON RAT SNAKE

Ptyas mucosus

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) บัญชี II
IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

ยาว 320 ซม. งูไม่มีพิษ หัวยาว ขนาดต่างจากขนาดของคอ
ตาใหญ่ รูม่านตากกลม เกล็ดรอบตัว 17 แถว เกล็ดตัวเรียบ เกล็ดที่สัน
หลังมีขนาดค่อนข้างใหญ่ หัวสีน้ำตาล ตัวสีน้ำตาลอ่อน ตัวช่วงท้ายมี
แถบดำพาดขวางหลังลงมาถึงสี่ข้าง

รูปแบบการค้า : เป็นอาหาร, หนังแห้งสำหรับฟอกทำเครื่องหนัง

งูเห่าหม้อ

MONOCELLATE COBRA

Naja kaouthia

สถานภาพตามกฎหมายไทย..... (-)

CITES (2004) บัญชี II

IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

ยาว 200 ซม. งูพิษ หัวใหญ่ ขนาดต่างจากขนาดของคอ หลังคอ (แม่เบี้ย) ส่วนใหญ่มีลวดลายรูปดอกจัน ซึ่งอาจจะเป็นวงกลม 1 วง 3 วง หรือเป็นแถบขวางจางๆ ก็มีเกล็ดรอบตัว 19 แถว เกล็ดตัวเรียบตัวสีต่างๆ กันเช่น ดำ น้ำตาล น้ำตาลอมเขียวมะกอก ขาว เป็นต้น บางกลุ่มมีแถบพาดขวางจางๆ ตามตัว

ลักษณะของแม่เบี้ย

รูปแบบการคำ : เป็นอาหาร, ดิ่ตากแห้ง หรือดองเหล้าทำยาจีน, หนังแห้งสำหรับฟอกทำเครื่องหนัง

งูเห่าไทย, งูเห่าปลวก
SIAMESE SPITTING COBRA
Naja siamensis

สถานภาพตามกฎหมายไทย (-)
CITES (2004) บัญชี II
IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

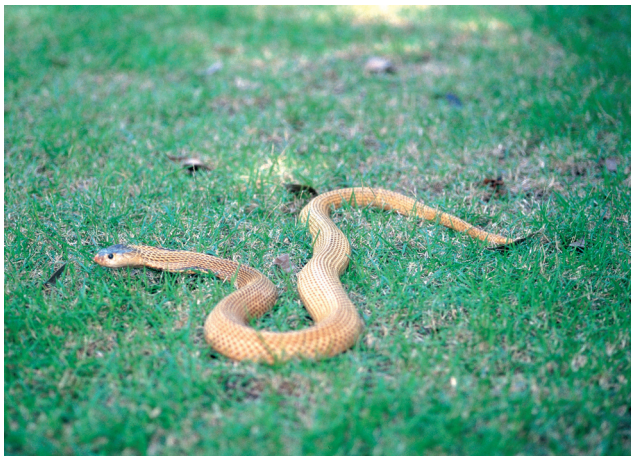
ยาว 160 ซม. งูพิษ หัวใหญ่ ขนาดต่างจากขนาดของคอ หลังคอก (แม่เบี้ย) มีลวดลายรูปอักษร U, V, H หรือ O เกล็ดรอบตัว 21 แถว เกล็ดตัวเรียบ ตัวสีดำ หรือดำปนขาว ซึ่งแบบหลังนี้บางท้องถิ่นเรียกว่า “งูเห่าขี้เรื้อน”

รูปแบบการค้า : เป็นอาหาร, ตีตากแห้ง หรือดองเหล้าทำยาจีน, หนังแห้งสำหรับฟอกทำเครื่องหนัง

งูเห่าสุมาตรา, งูเห่าดอกสำน

SUMATRAN (EQUITORIAL) SPITTING COBRA

Naja sumatrana

สถานภาพตามกฎหมายไทย..... (-)

CITES (2004) บัญชี II

IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

ยาว 160 ซม. งูพิษ หัวใหญ่ ขนาดต่างจากขนาดของคอ หลังคอ (แม่เบี้ย) ไม่มีลวดลาย เกล็ดรอบตัว 15 - 17 แถว เกล็ดตัวเรียบ ตัวสีดำหรือเหลือง บางเกล็ดมีขอบดำ

รูปแบบการค้ำ : เป็นอาหาร, ดึงตากแห้ง หรือดองเหล้าทำยาจีน, หนังแห้งสำหรับฟอกทำเครื่องหนัง

งูจงอาง, งูบองหลา

KING COBRA

Ophiophagus hannah

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) บัญชี II
IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

ยาว 5.85 เมตร งูพิษ หัวใหญ่ ขนาดต่างจากขนาดของคอ
หลังคอ (แม่เบี้ย) แคบ ไม่มีลวดลาย เกล็ดรอบตัว 15 แถว เกล็ดบน
หัวใหญ่ เกล็ดตัวเรียบ ตัวมีสีหลากหลายเช่น เทาอมเขียวอ่อน เขียวอ่อน
เหลืองอมส้ม หรือดำ

รูปแบบการค้ำ : เป็นอาหาร, ตีตากแห้ง หรือดองเหล้าทำยาจีน,
หนังแห้งสำหรับฟอกทำเครื่องหนัง

งูแมวเซา

SIAMESE RUSSELLS VIPER

Daboia russelii siamensis

สถานภาพตามกฎหมายไทย..... (-)

CITES (2004) (-)

IUCN (2004) (-)

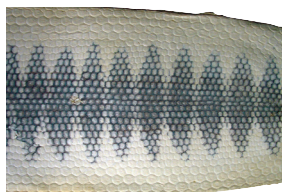
รูปร่างลักษณะ

ยาว 150 ซม. งูพิษ ตัวอ้วนป้อม หัวใหญ่รูปสามเหลี่ยม ขนาดต่างจากขนาดของคอ เกล็ดรอบตัว 27-33 แถว เกล็ดตัวมีสัน เว้นเกล็ดแถวที่ติดกับเกล็ดท้อง ตัวสีน้ำตาลมีแต้มรูปร่างและสีต่างๆ กันทั่วตัว

รูปแบบการค้า : ดีตากแห้ง หรือดองเหล้าทำยาจีน, หนังแห้งสำหรับฟอกทำเครื่องหนัง

หนังจูดทะเล

หนังจูดทะเลฟอก

หนังจูดสามเหลี่ยม

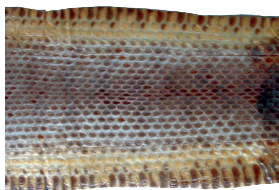
หนังจูดสามเหลี่ยมฟอก

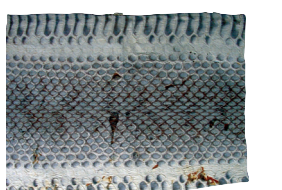
หนังจูดทางมะพร้าว

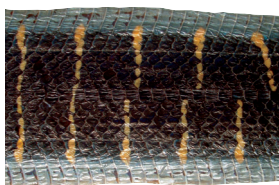
หนังจูดทางมะพร้าวฟอก

หนังจูดน้ำกร่อย

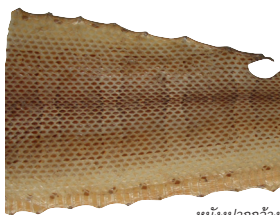
หนังจูดน้ำกร่อยฟอก

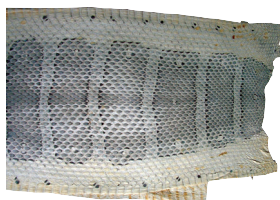
หนังจูดปลีทอง

หนังจูดปลีทองฟอก

หนังสือปากกว้าง

หนังสือปากกว้างฟอก

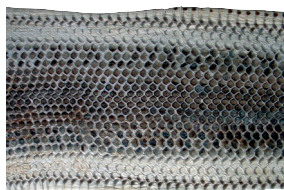
หนังสือแมวเขา

หนังสือแมวเขาฟอก

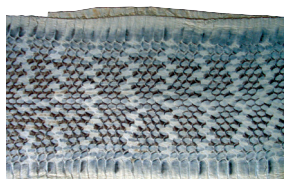
หนังสือสายรุ้ง

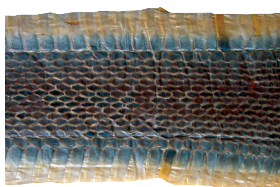
หนังสือสายรุ้งฟอก

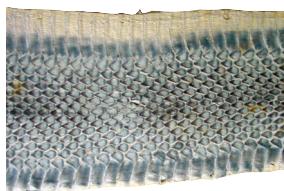
หนังสือสิง

หนังสือสิงฟอก

หนังสือสิงตาโต

หนังสือสิงตาโตฟอก

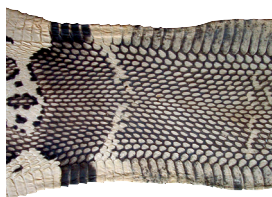
หนังงูเหลือม

หนังงูเหลือมฟอก

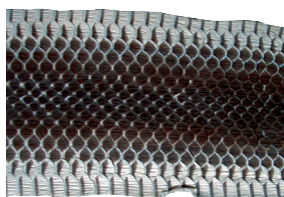
หนังงูเห่า

หนังงูเห่าฟอก

หนังงูแสงอาทิตย์

หนังงูแสงอาทิตย์ฟอก

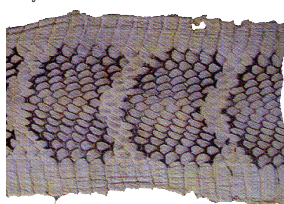
หนังงูหลาม

หนังงูหลามฟอก

หนังงูจงอาง

หนังงูจงอางฟอก

จระเข้้ำน้ำจืด

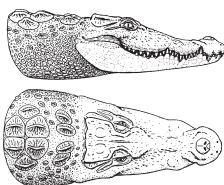
SIAMESE CROCODILE

Crocodylus siamensis

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง
 CITES (2004) บัญชี I
 IUCN (2004) CR

รูปร่างลักษณะ

ยาว 4 เมตร หัวกว้าง มีเกล็ดท้าย
 ทอย 4 เกล็ด เรียงกันเป็นแนวตามขวาง
 เกล็ดคอ 4 เกล็ด เรียงเกาะกันเป็นกลุ่ม
 ลำตัวด้านบนสีเขียวมีจุดดำ ท้องเหลือง หาง
 มีแถบดำพาด แต่อาจจะหักออกเป็นวงขาดๆ

รูปแบบการคำ : เป็นอาหาร, เป็นสัตว์เลี้ยง, กะโหลกเป็นของที่ระลึก
 หนึ่งแห่งสำหรับฟอกทำเครื่องหนัง

จระเข้ น้ำเค็ม

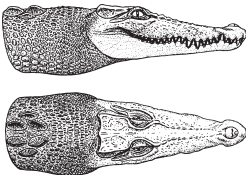
SALTWATER (INDO-PACIFIC) CROCODILE
Crocodylus porosus

สถานภาพตามกฎหมายไทย..... สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) บัญชี I
IUCN (2004) (-)

รูปร่างลักษณะ

ยาว 7 เมตร หัวกว้าง ไม่มีเกล็ด
ท้ายทอย เกล็ดคอ 4 เกล็ด เรียงเกาะ
กันเป็นกลุ่ม ลำตัวดำบนสีเขียวอมเทา
หรือเขียวอมเหลือง มีแต้มเข้มๆกระจาย
อยู่บ้าง ส่วนของหางมีลายพาดเป็นวง
อย่างสมบูรณ์

รูปแบบการคำ : เป็นอาหารสัตว์เลี้ยง กะโหลกเป็นของที่ระลึก,
หนังแห้งสำหรับฟอกทำเครื่องหนัง

ตะโขง

FALSE GHARIAL

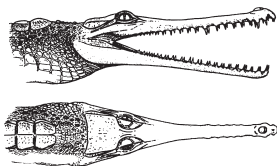
Tomistoma schlegelii

สถานภาพตามกฎหมายไทย สัตว์ป่าคุ้มครอง
CITES (2004) บัญชี I
IUCN (2004) EN

รูปร่างลักษณะ

ยาว 4.7 เมตร ปากแคบเรียว
ลำตัวด้านบนสีเขียวเข้ม หรือเขียว
อมน้ำตาล มีแถบเข้มๆ พาดขวาง
ตั้งแต่หัวจนถึงหาง

รูปแบบการดำ : เป็นอาหารสัตว์เลี้ยง, กะโหลกเป็นของที่ระลึก
หนึ่งแห่งสำหรับฟอกทำเครื่องหนัง

กฎหมายว่าด้วยการอนุรักษ์สัตว์ป่า

Law of Wildlife Conservation

ประเทศไทยมีกฎหมายว่าด้วยการล่าสัตว์ที่เข้มงวดมาก พระราชบัญญัติสงวน และคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.2535 กำหนดให้การล่าหรือพยายามล่าสัตว์ป่าสงวน หรือสัตว์ป่าคุ้มครองเป็นความผิด เว้นแต่กระทำเพื่อประโยชน์ในการสำรวจ การศึกษา และวิจัยทางวิชาการ การคุ้มครองสัตว์ป่าและการเพาะพันธุ์โดยได้รับอนุญาตเท่านั้น กฎหมายไทยควบคุมทั้งการล่าสัตว์ การก่อความเสียหายต่อแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าในพื้นที่อนุรักษ์ และยังมีมาตรการควบคุมการค้า การนำเข้าส่งออกสัตว์ป่าทั้งในรูปกฎหมายไทยและระเบียบต่างๆ ที่ออกตามอนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งสัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้จะสูญพันธุ์ ซึ่งประเทศไทยเป็นภาคีอยู่เป็นเครื่องประกอบ อย่างไรก็ตามกฎหมายยังเปิดช่องให้บุคคลทั่วไปสามารถขอใบอนุญาตครอบครองสัตว์ป่าบางชนิดเพื่อเพาะเลี้ยงได้ตามกฎกระทรวงกำหนดชนิดของสัตว์ป่าคุ้มครองให้เป็นสัตว์ป่าชนิดที่เพาะพันธุ์ได้ พ.ศ.2546

แม้จะมีกฎหมายที่เข้มงวดและมีความพยายามในการบังคับใช้กฎหมายมาโดยตลอด การล่าและค้าสัตว์ป่าในประเทศไทยก็ยังคงดำรงอยู่ส่วนมากเป็นการลักลอบกระทำความผิด ซึ่งควรจะมีการป้องกันและปราบปรามอย่างเข้มงวดต่อไป น่ายินดีที่ในปี 2547 นี้ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ร่วมกับ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมศุลกากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเช่น สำนักงาน CITES ประจำประเทศไทยใช้มาตรการเข้มงวดจับกุมผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับสัตว์ป่าอย่างต่อเนื่อง ส่งผลถึงการลักลอบค้ารวมทั้งทำให้สาธารณชนหันมาให้ความสนใจกับปัญหานี้มากขึ้น ความพยายามนี้ควรจะได้ดำเนินต่อไปจนกว่าการลักลอบล่าและการค้าสัตว์ป่าจะลดลงจนไม่เป็นภัยคุกคามที่ผลักไล่ให้สัตว์ป่าหลายชนิดต้องอยู่ในภาวะใกล้สูญพันธุ์เช่นในปัจจุบัน

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.๒๕๓๕
ภูมิพลอดุลยเดช ป.ช. ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๓๕
เป็นปีที่ ๔๗ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.๒๕๓๕”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.๒๕๐๓

(๒) ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๒๘ ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๑๕

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“สัตว์ป่า” หมายความว่า สัตว์ทุกชนิดไม่ว่า สัตว์บก สัตว์น้ำ สัตว์ปีก แมลง หรือแมง ซึ่งโดยสภาพธรรมชาติย่อมเกิดและดำรงชีวิตอยู่ในป่า หรือในน้ำ และให้หมายความรวมถึงไข่ของสัตว์ป่าเหล่านั้นทุกชนิดด้วย แต่ไม่หมายความรวมถึงสัตว์พาหนะที่ได้จดทะเบียนทำตัวรูปพรรณตาม กฎหมายว่าด้วยสัตว์พาหนะแล้ว และสัตว์พาหนะที่ได้มาจากการสืบพันธุ์ ของสัตว์พาหนะดังกล่าว

“สัตว์ป่าสงวน” หมายความว่า สัตว์ป่าที่หายากตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้ และตามที่จะกำหนดโดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

“สัตว์ป่าคุ้มครอง” หมายความว่า สัตว์ป่าตามที่กฎกระทรวงกำหนดให้เป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง

“ล่า” หมายความว่า เก็บ ดัก จับ ยิง ช่า หรือทำอันตรายด้วยประการอื่นใดแก่สัตว์ป่าที่ไม่มีเจ้าของและอยู่เป็นอิสระ และหมายความ

รวมถึงการไล่ การต้อน การเรียก หรือการล่อ เพื่อการกระทำดังกล่าวด้วย

“ซากของสัตว์ป่า” หมายความว่า ร่างกายหรือส่วนของร่างของสัตว์ป่าที่ตายแล้ว หรือเนื้อของสัตว์ป่า ไม่ว่าจะได้ปิ้ง ย่าง ร่ม ตากแห้ง หมัก หรือทำอย่างอื่นเพื่อไม่ให้เน่าเปื่อย และไม่อาจจะชำแหละแยกออก หรืออยู่ในร่างของสัตว์ป่านั้น และหมายความรวมถึง เขา หนัง กระดูก ฟัน งา ขนหาง ขน เกล็ด เล็บ กระดอง เปลือก หรือส่วนต่างๆ ของสัตว์ป่าที่แยกออกจากร่างของสัตว์ป่าไม่ว่าจะยังมีชีวิตหรือตายแล้ว

“เพาะพันธุ์” หมายความว่า ขยายพันธุ์สัตว์ป่าที่นำมาเลี้ยงไว้โดยวิธีผสมพันธุ์สัตว์ป่า และหมายความรวมถึงขยายพันธุ์สัตว์ป่าโดยวิธีผสมเทียมหรือการย้ายฝากตัวอ่อนด้วย

“ค้า” หมายความว่า ซื้อ ขาย แลกเปลี่ยน จำหน่าย จ่าย แจก หรือโอนกรรมสิทธิ์ ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในทางการค้า และหมายความรวมถึงมี หรือแสดงไว้เพื่อขายด้วย

“นำเข้า” หมายความว่า นำหรือส่งเข้ามาในราชอาณาจักร

“ส่งออก” หมายความว่า นำหรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักร

“นำผ่าน” หมายความว่า นำหรือส่งผ่านราชอาณาจักร

“ด่านตรวจสัตว์ป่า” หมายความว่า ด่านตรวจสัตว์ป่า และซากของสัตว์ป่า

“สวนสัตว์สาธารณะ” หมายความว่า สถานที่ หรือบริเวณซึ่งรวบรวมสัตว์ป่าไว้เพื่อประโยชน์แก่การพักผ่อนหย่อนใจ การศึกษา การค้นคว้า หรือวิจัยของประชาชน และเป็นแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์ป่า

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมป่าไม้ หรืออธิบดีกรมประมง เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับสัตว์น้ำ

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าแห่งชาติ

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่กับออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ ลดหรือยกเว้นค่าธรรมเนียม และกำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

บททั่วไป

มาตรา ๖ การกำหนดให้สัตว์ป่าชนิดใดเป็นสัตว์ป่าคุ้มครองให้กระทำโดยกฎกระทรวง และโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

กฎกระทรวงที่ออกตามวรรคหนึ่งจะใช้บังคับตั้งแต่วันใด ให้กำหนดไว้ในกฎกระทรวงนั้น แต่จะกำหนดให้ใช้บังคับก่อนหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษามีได้

มาตรา ๗ ผู้ใดล่าสัตว์ป่าโดยฝ่าฝืนต่อบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ด้วยความจำเป็นและภายใต้เงื่อนไขดังต่อไปนี้ ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ

๑. เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นพ้นจากอันตราย หรือเพื่อสงวน หรือรักษาไว้ซึ่งทรัพย์สินของตนเองหรือผู้อื่น

๒. การล่านั้นได้กระทำพอสมควรแก่เหตุ และ

๓. ในกรณีที่สัตว์ที่ถูกล่านั้นเป็นสัตว์ป่าสงวน หรือสัตว์ป่าคุ้มครอง มิได้นำสัตว์ป่าที่ถูกล่า หรือซากของสัตว์ป่าที่ถูกล่า หรือซากของสัตว์ป่าที่ถูกล่านั้นเคลื่อนที่ และได้แจ้งเหตุที่ได้ล่าสัตว์ป่าไปแล้วนั้นให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบโดยไม่ชักช้า

ให้สัตว์ป่าหรือซากของสัตว์ป่าที่ถูกล่าตามวรรคหนึ่งตกเป็นของแผ่นดิน และให้กรมป่าไม้หรือกรมประมงแล้วแต่กรณีนำไปดำเนินการตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๘ การพิจารณาคำขออนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ผู้มีอำนาจอนุญาตจะต้องดำเนินการพิจารณาและแจ้งผลการพิจารณาคำขอให้ผู้ยื่นคำขอทราบภายในหกสิบวัน นับแต่วันได้รับคำอนุญาตและถ้ามิได้แจ้งผลการพิจารณาคำขอให้ผู้ยื่นคำขอทราบภายในกำหนดเวลาดังกล่าวให้ถือว่าผู้มีอำนาจอนุญาตมีคำสั่งอนุญาตตามคำขอ และต้องออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ยื่นคำขอนั้น

เว้นแต่พระราชบัญญัตินี้จะได้กำหนดอายุใบอนุญาตไว้เป็นอย่างอื่น ใบอนุญาตหรือใบรับรองที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ให้ใช้ได้ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต ถ้าผู้รับใบอนุญาตประสงค์จะขอต่ออายุใบอนุญาต ให้ยื่นคำขอเสียก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ เมื่อได้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตแล้ว จะประกอบกิจการต่อไปก็ได้จนกว่าผู้มีอำนาจ

อนุญาตจะสั่งไม่ต่ออายุใบอนุญาตให้

การต่ออายุใบอนุญาต การโอนใบอนุญาต หรือใบรับรอง การออกใบแทนใบอนุญาต หรือใบรับรองตามพระราชบัญญัตินี้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

หมวด ๒

คณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าแห่งชาติ

มาตรา ๙ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าแห่งชาติ” ประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธาน ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ อธิบดีกรมการปกครอง อธิบดีกรมที่ดิน อธิบดีกรมประมง อธิบดีกรมปศุสัตว์ อธิบดีกรมศุลกากร อธิบดีกรมการค้าต่างประเทศ เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอื่นอีกไม่น้อยกว่าห้าคนแต่ไม่เกินสิบเอ็ดคน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง และให้อธิบดีกรมป่าไม้เป็นกรรมการและเลขานุการ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง ให้แต่งตั้งจากผู้แทนของสมาคมหรือมูลนิธิที่เกี่ยวข้องกับสัตว์ป่าไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับแต่งตั้ง

มาตรา ๑๐ กรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้

มาตรา ๑๑ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๑๐ กรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะรัฐมนตรีให้ออก

(๔) ถูกศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ หรือ

(๕) ถูกจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ

ในกรณีที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ คณะรัฐมนตรีอาจแต่งตั้งผู้อื่นเป็นกรรมการแทนได้ และให้ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งตนแทน

ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการเพิ่มขึ้นในระหว่างที่

กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่งให้ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้ว

มาตรา ๑๒ การประชุมคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุม หรือไม่อยู่ในที่ประชุม ให้คณะกรรมการเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก

กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๓ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุม ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงเป็นองค์ประชุม

มาตรา ๑๔ คณะกรรมการจะตั้งอนุกรรมการเพื่อพิจารณา หรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมายก็ได้

มาตรา ๑๕ คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ให้ความเห็นชอบในการกำหนดเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าตาม มาตรา ๓๓ การกำหนดเขตห้ามล่าสัตว์ป่า และการกำหนดชนิดหรือประเภทของสัตว์ป่าที่จะห้ามล่าในเขตนั้นตามมาตรา ๔๒

(๒) ควบคุมให้เป็นไปตามมาตรา ๓๔

(๓) กำหนดกิจการอันพึงกระทำเพื่อประโยชน์ในการบำรุงรักษา เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และเขตห้ามล่าสัตว์ป่า

(๔) ให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับการออกพระราชกฤษฎีกา กฎ กระทรวง และระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

(๕) กำหนดหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบและติดตามการปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๖) ปฏิบัติกรอื่นใดที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการ

หมวด ๓

การล่า การเพาะพันธุ์ การครอบครอง และการค้าซึ่งสัตว์ป่า
ซากของสัตว์ป่าและผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่า

มาตรา ๑๖ ห้ามมิให้ผู้ใดล่า หรือพยายามล่าสัตว์ป่าสงวน หรือ สัตว์ป่าคุ้มครอง เว้นแต่เป็นการกระทำโดยทางราชการที่ได้รับยกเว้น ตามมาตรา ๒๖

มาตรา ๑๗ ให้รัฐมนตรี โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ มีอำนาจกำหนดชนิดของสัตว์ป่าคุ้มครองให้เป็นสัตว์ป่าชนิดที่เพาะพันธุ์ได้ โดยกำหนดเป็นกฎกระทรวง

มาตรา ๑๘ ห้ามมิให้ผู้ใดเพาะพันธุ์สัตว์ป่าสงวน หรือสัตว์ป่าคุ้มครองเว้นแต่

(๑) เป็นการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่กำหนดตามมาตรา ๑๗ โดยได้รับใบอนุญาตให้เพาะพันธุ์จากอธิบดี

(๒) เป็นการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าสงวน หรือสัตว์ป่าคุ้มครองของผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งและดำเนินการสวนสัตว์สาธารณะตามมาตรา ๒๙ ซึ่งได้รับอนุญาตจากอธิบดีให้เพาะพันธุ์สัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครองที่อยู่ในความครอบครองเพื่อประโยชน์แก่กิจการสวนสัตว์สาธารณะของตน

การขออนุญาต และการอนุญาตให้เพาะพันธุ์สัตว์ป่าตามวรรคหนึ่ง และการได้มาซึ่งสัตว์ป่าคุ้มครองเพื่อการเพาะพันธุ์ของผู้รับใบอนุญาตตาม (๑) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง และผู้รับใบอนุญาตจะต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดในกฎกระทรวง และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต

ใบอนุญาตตาม (๑) และ (๒) ให้สิ้นอายุลงเมื่อผู้รับใบอนุญาตได้แจ้งการเลิกการดำเนินการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าที่ได้รับอนุญาตต่ออธิบดีตามวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๙ ห้ามมิให้ผู้ใดมีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง ซากของสัตว์ป่าสงวน หรือซากของสัตว์ป่าคุ้มครอง เว้นแต่จะเป็นสัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่กำหนดตามมาตรา ๑๗ ที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ หรือซากของสัตว์ป่าดังกล่าว และโดยต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดี และต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดในกฎกระทรวงและเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต

การขออนุญาต และการอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

ความในวรรคหนึ่งและวรรคสองมิให้ใช้บังคับแก่

(๑) การครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองของผู้รับใบอนุญาตเพาะพันธุ์ตามมาตรา ๑๘ (๑) ที่มีไว้เพื่อการเพาะพันธุ์ หรือได้มาจากการเพาะพันธุ์ หรือซากของสัตว์ป่าดังกล่าว

(๒) การครอบครองสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง ซากของสัตว์ป่าสงวน หรือซากของสัตว์ป่าคุ้มครองเพื่อกิจการสวนสัตว์สาธารณะของผู้รับใบอนุญาตให้จัดตั้งและดำเนินการสวนสัตว์สาธารณะตาม

มาตรา ๒๙ และได้จัดแสดงไว้ในสวนสัตว์สาธารณะที่ได้รับอนุญาตให้จัดตั้งขึ้น

มาตรา ๒๐ ห้ามมิให้ผู้ใดค้าสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง ซากของสัตว์ป่าสงวน ซากของสัตว์ป่าคุ้มครอง หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่าดังกล่าว เว้นแต่เป็นการค้าสัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่กำหนดตามมาตรา ๑๗ ที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ ซากของสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่าดังกล่าว ทั้งนี้โดยได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี

การขออนุญาต และการอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๑ ห้ามมิให้ผู้ใดเก็บ ทำอันตราย หรือมีไว้ในครอบครอง ซึ่งรังของสัตว์ป่าสงวน หรือสัตว์ป่าคุ้มครอง

ตามวรรคหนึ่ง มิให้ใช้บังคับแก่ผู้ซึ่งได้รับอนุญาตเก็บรังนกอีแอ่น ตามกฎหมายว่าด้วยอาการรังนกอีแอ่น และผู้ที่อาศัยอำนาจของผู้รับอนุญาตดังกล่าวแต่ต้องปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๒ ห้ามมิให้ผู้ใดยิงสัตว์ป่าในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ตก และพระอาทิตย์ขึ้น

หมวด ๔

การนำเข้า ส่งออก นำผ่าน นำเคลื่อนที่ซึ่งสัตว์ป่า และด่านตรวจสัตว์ป่า

มาตรา ๒๓ ภายใต้บังคับมาตรา ๒๔ ห้ามมิให้ผู้ใดนำเข้าหรือส่งออกซึ่งสัตว์ป่า หรือซากของสัตว์ป่าชนิดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด หรือนำผ่านซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากของสัตว์ป่าดังกล่าว เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดี

การขออนุญาตและการอนุญาตตามวรรคหนึ่ง และวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๔ การนำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านซึ่งสัตว์ป่า หรือซากของ สัตว์ป่าชนิดที่ต้องมีใบอนุญาต หรือใบรับรองให้นำเข้า ส่งออก หรือนำผ่าน ตามความตกลงระหว่างประเทศว่าด้วยการค้าสัตว์ป่าและซากของสัตว์ป่าต้องได้รับใบอนุญาต หรือใบรับรองจากอธิบดี

การขออนุญาต หรือใบรับรอง และการออกใบอนุญาต หรือใบ

รับรองให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตราที่ ๒๕ การนำสัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากของสัตว์ป่าคุ้มครองเคลื่อนที่เพื่อการค้าของผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๒๐ ต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดี

การขอรับใบอนุญาต และการออกใบอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตราที่ ๒๖ บทบัญญัติมาตรา ๑๖ มาตรา ๑๘ มาตรา ๑๙ มาตรา ๒๑ และมาตรา ๒๓ มีให้บังคับแก่การกระทำเพื่อประโยชน์ในการสำรวจ การศึกษา และวิจัยทางวิชาการ การคุ้มครองสัตว์ป่า การเพาะพันธุ์ หรือเพื่อกิจการสวนสัตว์สาธารณะซึ่งกระทำโดยทางราชการ และโดยได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดีและต้องปฏิบัติตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

ในกรณีที่การกระทำตามวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำเพื่อกิจการเพาะพันธุ์ของผู้รับใบอนุญาตเพาะพันธุ์ตามมาตรา ๑๘ หรือเพื่อกิจการสวนสัตว์สาธารณะของผู้รับใบอนุญาตจัดตั้ง และดำเนินการสวนสัตว์สาธารณะตามมาตรา ๒๙ การเรียกเก็บและการชำระค่าใช้จ่าย ค่าบริการ หรือค่าตอบแทน และราคาสัตว์ป่า ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๒๗ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจตั้งด่านตรวจสัตว์ป่า และกำหนดเขตของด่าน โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๘ ผู้ใดนำสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากของสัตว์ป่าดังกล่าวเคลื่อนที่ผ่านด่านตรวจสัตว์ป่า ต้องแจ้งเป็นหนังสือตามแบบที่อธิบดีกำหนดต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ประจำด่านตรวจสัตว์ป่าโดยแสดงใบอนุญาตให้นำเคลื่อนที่เพื่อการค้า ให้นำเข้า ให้ส่งออก หรือให้นำผ่าน แล้วแต่กรณี เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ตรวจสอบและอนุญาตเป็นหนังสือแล้ว จึงให้นำเคลื่อนที่ต่อไปได้

หมวด ๕

สวนสัตว์สาธารณะ

มาตรา ๒๙ ผู้ใดประสงค์จะจัดตั้ง และดำเนินการสวนสัตว์สาธารณะต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี

ในอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้สันอายุลงเมื่อผู้รับใบอนุญาตแจ้ง

การเลิกการดำเนินการสวนสัตว์สาธารณะตามมาตรา ๓๒

การขออนุญาต และการอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในการดำเนินการสวนสัตว์สาธารณะ ผู้รับใบอนุญาตต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดในกฎกระทรวงและเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต

มาตรา ๓๐ เมื่อได้รับใบอนุญาตแล้ว ก่อนเปิดดำเนินการผู้รับใบอนุญาตต้องแจ้งรายการเกี่ยวกับชนิด และจำนวนสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าวที่มีไว้ในครอบครองพร้อมทั้งแสดงหลักฐานการได้มาต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อตรวจสอบและจดทะเบียน

ผู้รับใบอนุญาตต้องจัดให้สัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากของสัตว์ป่าดังกล่าวที่อยู่ในความครอบครองของตน อยู่หรือแสดงไว้ภายในบริเวณสวนสัตว์สาธารณะที่จัดตั้งขึ้นและต้องแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ โดยไม่ชักช้าทุกครั้งที่สัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากของสัตว์ป่าดังกล่าวที่อยู่ในครอบครองเพิ่มจำนวนขึ้น หรือลดจำนวนลง

การแจ้งตามวรรคหนึ่ง และวรรคสอง ให้เป็นไปตามวิธีการและระยะเวลาที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๑ ในกรณีที่ปรากฏว่า บริเวณที่ตั้งของสวนสัตว์สาธารณะ หรือสถานที่เลี้ยงสัตว์มีสภาพขัดต่อหลักเกณฑ์ เงื่อนไข หรือข้อกำหนดที่กำหนดในกฎกระทรวง ออกจากมาตรา ๒๙ หรือเกิดมีสภาพอันอาจเป็นอันตรายแก่ประชาชนที่เข้าไปในสวนสัตว์สาธารณะ หรืออาจก่อให้เกิดอันตราย หรือความทุกข์ทรมานแก่สัตว์ป่าที่อยู่ในสวนสัตว์สาธารณะ ให้อธิบดีมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้รับใบอนุญาตดำเนินการปรับปรุงแก้ไขสภาพเช่นนั้นให้หมดไปได้

ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตไม่ดำเนินการตามคำสั่งให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดในคำสั่งให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าปรับปรุงแก้ไขโดยเรียกค่าใช้จ่ายจากผู้รับใบอนุญาต

มาตรา ๓๒ ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้ง และดำเนินการสวนสัตว์สาธารณะตามมาตรา ๒๙ ประสงค์จะเลิกดำเนินการสวนสัตว์สาธารณะ ต้องแจ้งเป็นหนังสือให้อธิบดีทราบล่วงหน้า และให้ผู้รับใบอนุญาตดำเนินการจำหน่ายสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าวที่มีอยู่ในครอบครองให้แก่ผู้รับใบอนุญาตให้จัดตั้งและดำเนินการสวนสัตว์สาธารณะตามมาตรา ๒๙ รายอื่น หรือจำหน่ายสัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่กำหนดตามมาตรา ๑๗ หรือซากของสัตว์ป่าดังกล่าวให้แก่ผู้ได้รับใบ

อนุญาตเพาะพันธุ์ตามมาตรา ๑๘ (๑) ให้เสร็จสิ้นภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่วันที่ได้แจ้งการบอกเลิกไปยังอธิบดี

เมื่อสิ้นกำหนดเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันตามวรรคหนึ่ง ยังมีสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากของสัตว์ป่าดังกล่าวเหลืออยู่เท่าใด ให้สัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากของสัตว์ป่าดังกล่าวตกเป็นของแผ่นดิน โดยผู้รับใบอนุญาตต้องส่งมอบสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากของสัตว์ป่าดังกล่าวให้แก่กรมป่าไม้ หรือกรมประมง แล้วแต่กรณี เพื่อนำไปดำเนินการต่อไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

หมวด ๖

บริเวณและสถานที่ห้ามล่าสัตว์ป่า

มาตราที่ ๓๓ เมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นสมควรกำหนดบริเวณที่ดินแห่งใดให้เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าโดยปลอดภัยเพื่อรักษาไว้ซึ่งพันธุ์สัตว์ป่า ก็ให้กระทำได้โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกาและให้มีแผนที่แสดงแนวเขตแห่งบริเวณที่กำหนดนั้นแนบท้ายพระราชกฤษฎีกาด้วย บริเวณที่กำหนดนี้เรียกว่า “เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า”

ที่ดินที่กำหนดให้เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่านั้นต้องเป็นที่ดินที่มีได้อยู่ในกรรมสิทธิ์ หรือสิทธิครอบครองตามประมวลกฎหมายที่ดินของบุคคลใดซึ่งมิใช่ทบวงการเมือง

มาตราที่ ๓๔ การขยาย หรือการเพิกถอนเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าไม่ว่าทั้งหมด หรือบางส่วน ให้กระทำได้โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกาและในกรณีที่มิใช่เป็นการเพิกถอนเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทั้งหมด ให้มีแผนที่แสดงเขตที่เปลี่ยนแปลงไปแนบท้ายพระราชกฤษฎีกาด้วย

มาตราที่ ๓๕ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่จัดให้มีหลักเขตและป้าย หรือเครื่องหมายอื่นแสดงเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าไว้ตามสมควรเพื่อให้ประชาชนเห็นได้ว่าเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

มาตรา ๓๖ ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ห้ามมิให้ผู้ใดล่าสัตว์ป่า ไม่ว่าจะเป็นสัตว์ป่าสงวน หรือสัตว์ป่าคุ้มครอง หรือมิใช่ หรือเก็บ หรือทำอันตรายแก่รังของสัตว์ป่า เว้นแต่จะกระทำการเพื่อการศึกษาหรือวิจัยทางวิชาการ และได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๓๗ นอกจากพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือเจ้าพนักงานอื่นใด

ซึ่งต้องเข้าไปปฏิบัติการตามหน้าที่ ห้ามมิให้ผู้ใดเข้าไปในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่

ผู้ได้รับอนุญาตให้เข้าไปในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๘ ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ห้ามมิให้ผู้ใดยึดถือ หรือครอบครองที่ดิน หรือปลูก หรือก่อสร้างสิ่งหนึ่งสิ่งใด หรือตัด โคน แผลว ถาง เผา หรือทำลายต้นไม้ หรือพฤษชาติอื่น ห้ามขุดหาแร่ ดิน หิน หรือเลี้ยงสัตว์ หรือปล่อยสัตว์ป่า หรือเปลี่ยนแปลงทางน้ำ หรือทำให้น้ำในลำน้ำ ลำห้วย หนองบึง ท่วมทัน เหือดแห้ง เป็นพิษ หรือเป็นอันตรายต่อสัตว์ป่า

ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องปฏิบัติการเพื่อประโยชน์ในการคุ้มครอง ดูแล รักษา หรือบำรุงเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เพื่อการเพาะพันธุ์ การศึกษา หรือวิจัยทางวิชาการ เพื่ออำนวยความสะดวกในการให้การศึกษา หรือการพักผ่อนหย่อนใจ หรืออำนวยความสะดวก หรือให้ความรู้แก่ประชาชน ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งเป็นหนังสือให้พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือเจ้าหน้าที่ของกรมป่าไม้ หรือกรมประมง แล้วแต่กรณี กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทั้งนี้ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๓๙ การจัดการกับไม้ หรือพฤษชาติอื่นที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ตัดโค่น หรือแผ้วถาง ตามมาตรา ๓๘ วรรคสอง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๔๐ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งประจำเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า มีอำนาจสั่งให้ผู้ฝ่าฝืนมาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง ออกจากเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรืองดเว้นการกระทำใดๆ อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

มาตรา ๔๑ ห้ามมิให้ผู้ใดล่าสัตว์ป่า ไม่ว่าจะเป็นสัตว์ป่าสงวน หรือสัตว์ป่าคุ้มครอง หรือมิใช่ หรือเก็บ หรือทำอันตรายแก่รังของสัตว์ป่า ในบริเวณวัด หรือในบริเวณสถานที่ที่จัดไว้เพื่อประชาชนใช้เป็นที่พักผ่อน พึ่งพิงทางศาสนา

มาตรา ๔๒ บริเวณสถานที่ที่ใช้ในราชการ หรือใช้เพื่อการสาธารณะประโยชน์ หรือประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกันแห่งใด รัฐมนตรี โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการจะกำหนดให้เป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่าชนิด หรือประเภทใดก็ได้ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เมื่อได้มีประกาศของรัฐมนตรีกำหนดเขตห้ามล่าสัตว์ป่าชนิด

หรือประเภทใดแล้ว ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการดังต่อไปนี้

- (๑) ล่าสัตว์ป่าชนิด หรือประเภทนั้น
- (๒) เก็บ หรือทำอันตรายแก่รังของสัตว์ป่า ซึ่งห้ามมิให้ล่า
- (๓) ยึดถือครอบครองที่ดิน หรือตัด โค่น แผ้วถาง เผา ทำลาย ต้นไม้ หรือพฤษชาติอื่น หรือขุดหาแร่ดิน หิน หรือเลี้ยงสัตว์ หรือเปลี่ยนทางน้ำ หรือทำให้น้ำในลำน้ำ ลำห้วยหนองบึง ท่ว้นทัน เหือดแห้ง เป็นพิษ หรือเป็นอันตรายต่อสัตว์ป่า เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดี หรือเมื่ออธิบดีได้ประกาศอนุญาตไว้เป็นคราวๆ ในเขตห้ามล่าแห่งหนึ่ง แห่งใดโดยเฉพาะ

ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือเจ้าพนักงานอื่นใดมีความจำเป็นต้องปฏิบัติการตามกฎหมาย หรือปฏิบัติการเพื่อประโยชน์ในการศึกษา หรือวิจัยทางวิชาการในเขตห้ามล่าสัตว์ป่า พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือเจ้าพนักงานนั้นต้องปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

หมวด ๗ พนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๔๓ เมื่อปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาตผู้ใด ผ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง ข้อกำหนด หรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งสั่งตามพระราชบัญญัตินี้ อธิบดีมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ได้ไม่เกินเก้าสิบวัน หรือถ้ารัฐมนตรีเห็นสมควร โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ จะสั่งเพิกถอนใบอนุญาตนั้นเสียก็ได้

ในกรณีที่เพิกถอนใบอนุญาต ถ้าผู้รับใบอนุญาตที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาตมีสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากของสัตว์ป่าดังกล่าวไว้ในครอบครอง ให้ผู้ถูกเพิกถอนใบอนุญาตจำหน่ายสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากของสัตว์ป่าดังกล่าวที่มีไว้ในครอบครองภายในสามสิบวันนับแต่วันทราบคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาต ถ้าพ้นกำหนดนั้นแล้วยังมิได้จำหน่าย หรือจำหน่ายไปบางส่วน ให้สัตว์ป่า หรือซากของสัตว์ป่าที่ยังมิได้จำหน่ายหรือเหลือจำหน่ายนั้นตกเป็นของแผ่นดิน และให้กรมป่าไม้หรือกรมประมงแล้วแต่กรณีนำไปดำเนินการตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๔๔ ในกรณีที่บุคคลใดประสงค์จะให้พนักงานเจ้าหน้าที่

ที่ปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัตินั้นนอกเวลาราชการ หรือนอกสถานที่ทำการโดยปกติไม่ว่าในหรือนอกประเทศ ให้ยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ และจะต้องเสียค่าเบี้ยเลี้ยงให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ไปปฏิบัติงานเท่าอัตราของทางราชการ และต้องจ่ายค่าพาหนะเดินทางให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่เท่าที่จำเป็นและใช้จ่ายจริง

การยื่นคำขอ และการจ่ายค่าเบี้ยเลี้ยงและค่าพาหนะเดินทางให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๔๕ ในการจับกุม ปราบปรามผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๔๖ ถ้าเห็นเป็นการสมควรให้ประชาชนชำระค่าบริการ หรือค่าตอบแทนเนื่องในการที่พนักงานเจ้าหน้าที่ให้บริการ หรือให้ความสะดวกในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า อธิบดีมีอำนาจกำหนดอัตรา และวางระเบียบเกี่ยวกับการเก็บค่าบริการ หรือค่าตอบแทนดังกล่าวได้ ทั้งนี้โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

เงินที่เก็บได้ตามวรรคหนึ่ง และเงินที่มีผู้บริจาคเพื่อบำรุงเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ให้ได้รับการยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีอากรใดๆ และให้ใช้จ่ายในการบำรุงรักษาเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

หมวด ๘

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๔๗ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๖ มาตรา ๑๙ มาตรา ๒๐ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสี่ปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๘ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๘ หรือมาตรา ๒๓ วรรคสอง หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๙ ผู้ใดมีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์หรือซากของสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ โดยไม่ได้รับอนุญาตตามมาตรา ๑๙ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี

หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๐ ผู้ใดทำการค้าสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ ซากของสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ดังกล่าว โดยมีได้รับอนุญาตตามมาตรา ๒๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ หรือมาตรา ๔๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๒ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๕ หรือมาตรา ๒๘ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๕๓ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๖ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๔ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๘ หรือมาตรา ๔๒ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีที่ศาลพิพากษาว่าผู้ใดกระทำความผิดตามมาตรา ๓๘ ถ้าปรากฏว่าผู้นั้นได้ยึดถือครอบครอง ทำประโยชน์ หรืออยู่อาศัยในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าที่ตนได้กระทำความผิด ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้กระทำความผิดคนงาน ผู้รับจ้าง ผู้แทน และบริวารของผู้กระทำความผิดออกไปจากเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่านั้นได้

การจัดการกับไม้ หรือพฤษชาติอื่นที่ผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง ได้ตัดโค่นหรือแผ้วถางลงไว้ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ แต่ระเบียบดังกล่าวจะกำหนดให้จำหน่ายให้บุคคลอื่นใดที่มีส่วนราชการมิได้

มาตรา ๕๕ ผู้ใดช่วยซ่อนเร้น ช่วยจำหน่าย ช่วยพาเอาไปเสีย ซื้อ รับจํานำ หรือรับไว้โดยประการใดซึ่งสัตว์ป่า หรือซากของสัตว์ป่า อันได้มาโดยการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๖ ผู้ใดกระทำให้หลักเขต ป้าย หรือเครื่องหมายอื่นซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ได้จัดให้มีตามพระราชบัญญัตินี้เคลื่อนที่ ลบเลือนเสียหาย หรือไร้ประโยชน์ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสี่ปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๗ บรรดาอาวุธ เครื่องมือ เครื่องใช้ สัตว์พาหนะ หรือ

เครื่องจักรกลใดๆ ที่บุคคลได้มา หรือได้ใช้ในการกระทำความผิด หรือมีไว้เนื่องในการกระทำความผิดตามมาตรา ๑๖ มาตรา ๓๖ มาตรา ๓๘ มาตรา ๔๑ หรือมาตรา ๔๒ วรรคสอง ให้ริบเสียทั้งสิ้นไม่ว่าจะมีผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาของศาลหรือไม่

มาตรา ๕๘ บรรดาสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง ซากของสัตว์ป่าคุ้มครอง ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่าดังกล่าว หรือรังของสัตว์ป่า ที่บุคคลได้มา หรือมีไว้เนื่องจากการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ศาลสั่งริบเสียทั้งสิ้น

บรรดาสิ่งของที่ศาลริบให้ตกเป็นของแผ่นดิน และให้กรมป่าไม้ หรือกรมประมงแล้วแต่กรณี นำไปดำเนินการตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตราที่ ๕๙ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดซึ่งต้องรับโทษตามพระราชบัญญัตินี้เป็นนิติบุคคล กรรมการผู้จัดการ ผู้จัดการ หรือผู้แทนของนิติบุคคลนั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าการกระทำนั้นตนมิได้มีส่วนรู้เห็น หรือยินยอมด้วย

มาตราที่ ๖๐ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ที่มีโทษปรับสถานเดียว ให้อธิบดี หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งอธิบดีมอบหมาย โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา มีอำนาจเปรียบเทียบปรับได้และเมื่อผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายในสามสิบวันแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๖๑ เมื่อได้มีกฎกระทรวงตามมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง ใช้บังคับการดำเนินการแก่สัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่กำหนดเพิ่มเติมขึ้น หรือซากของสัตว์ป่าคุ้มครองดังกล่าวที่อยู่ในความครอบครองของบุคคลใด ก่อนวันที่กฎกระทรวงใช้บังคับ ให้เป็นไปดังนี้

(๑) ให้ผู้มีสัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่กำหนดเพิ่มเติมขึ้นอยู่ในความครอบครองก่อนวันที่กฎกระทรวงใช้บังคับ แจ้งชนิดและจำนวนสัตว์ป่าคุ้มครองที่อยู่ในความครอบครองของตนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่กฎกระทรวงใช้บังคับ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ตรวจสอบแล้ว หากผู้เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นไม่ประสงค์จะเลี้ยงดูสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นต่อไป ให้จำหน่ายสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นให้แก่ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้ง และดำเนินกิจการสวนสัตว์สาธารณะตาม

มาตรา ๒๙ หรือจำหน่ายสัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่กำหนดตามมาตรา ๑๗ ให้แก่ผู้รับใบอนุญาตเพาะพันธุ์ตามมาตรา ๑๘ ให้เสร็จสิ้นภายในหนึ่งร้อย ยี่สิบวัน นับแต่วันที่ได้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ และเมื่อสิ้นระยะเวลา ดังกล่าวแล้วยังมีสัตว์ป่าคุ้มครองเหลืออยู่เท่าใดให้สัตว์ป่าคุ้มครองนั้นตก เป็นของแผ่นดิน และให้เจ้าของ หรือผู้ครอบครองส่งมอบสัตว์ป่าคุ้มครอง นั้นให้แก่กรมป่าไม้ หรือกรมประมงแล้วแต่กรณี เพื่อนำไปดำเนินการ ทั้งนี้ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ ในกรณีที่สัตว์ป่าคุ้มครองดังกล่าวเป็นสัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่กำหนดตาม มาตรา ๑๗ เจ้าของ หรือผู้ครอบครองซึ่งประสงค์จะเพาะพันธุ์สัตว์นั้น ต้องยื่นคำขอรับใบอนุญาตเพาะพันธุ์ตามมาตรา ๑๘ ภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ และเมื่อได้ยื่นคำขอแล้วให้ครอบ ครองสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นต่อไปได้

หากเจ้าของ หรือผู้ครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองนั้น ประสงค์จะ เลี้ยงดูสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นต่อไป ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบสภาพ การเลี้ยงดูสัตว์ป่าคุ้มครองของผู้นั้นว่าอยู่ในสภาพอันสมควร และปลอด ภัยแก่สัตว์นั้นเพียงใด หากเห็นว่าสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นได้รับการเลี้ยงดูด้วย ความเอาใจใส่ในสภาพอันสมควรและปลอดภัย ให้อธิบดีอนุญาตให้ผู้ นั้นครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นต่อไปได้ โดยออกใบอนุญาตครอบครอง สัตว์ป่าคุ้มครองชั่วคราวให้ไว้แก่เจ้าของ หรือผู้ครอบครองใบอนุญาต ดังกล่าวให้มีอายุเพียงเท่าอายุของสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นผู้รับใบอนุญาตดัง กล่าวต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดว่าด้วยการเลี้ยงดูสัตว์ป่าคุ้มครองที่ รัฐมนตรีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ และเมื่อสัตว์ป่า คุ้มครองนั้นเพิ่มจำนวนขึ้นโดยการสืบพันธุ์ หรือตายผู้รับใบอนุญาตต้อง แจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบ

(๒) สำหรับซากของสัตว์ป่าคุ้มครอง ให้ผู้ครอบครอง หรือเจ้า ของแจ้งชนิดและจำนวนของซากสัตว์ป่าคุ้มครองที่อยู่ในความครอบ ครองของตนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในกำหนดเวลาเก้าสิบวันนับแต่ วันที่กฎกระทรวงใช้บังคับเพื่อจัดแจ้งไว้ในทะเบียน และให้ผู้นั้นครอบ ครองซากของสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นต่อไปได้ ในกรณีที่เป็นซากของสัตว์ป่า คุ้มครองที่มีไว้เพื่อค้า เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้จัดแจ้งชนิดและจำนวน ของซากสัตว์ป่านั้นไว้แล้ว ให้ผู้ครอบครองซากของสัตว์ป่าเพื่อค้านั้น ดำเนินการจำหน่ายซากของสัตว์ป่านั้นให้เสร็จสิ้นภายในสามปี

แบบและวิธีการแจ้งตาม (๑) และ (๒) และการออกใบอนุญาต ให้ครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองชั่วคราว และใบรับรองการครอบครองซาก

สัตว์ป่าคุ้มครองให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๖๒ ให้ถือว่าสัตว์ป่าคุ้มครองประเภทที่ ๑ และสัตว์ป่าคุ้มครองประเภทที่ ๒ ที่กำหนดขึ้นตามกฎกระทรวงที่ออกตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.๒๕๐๓ เป็นสัตว์ป่าคุ้มครองตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๖๓ ให้บรรดาบริเวณที่ดินที่เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและเขตห้ามล่าสัตว์ป่าอยู่แล้วตามกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าตามพระราชบัญญัตินี้แล้วแต่กรณี

มาตรา ๖๔ บรรดากฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.๒๕๐๓ และยังใช้บังคับอยู่ก่อน หรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไป เพียงเท่าที่ไม่ขัด หรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ทั้งนี้จนกว่าจะมีกฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตราที่ ๖๕ ให้การอนุญาตให้ล่าสัตว์ป่าสงวน ใบอนุญาตล่าสัตว์ป่าคุ้มครองทุกประเภท ใบอนุญาตให้ค้าสัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากของสัตว์ป่าคุ้มครอง และใบอนุญาตให้มีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากของสัตว์ป่าคุ้มครอง ที่ได้ออกให้แก่บุคคลใดไว้แล้วก่อน หรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับเป็นอันสิ้นอายุ นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๖๖ ผู้ใดมีสัตว์ป่าสงวน หรือสัตว์ป่าคุ้มครองอยู่ในความครอบครองโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายอยู่ก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับถ้าได้นำสัตว์ป่าสงวน หรือสัตว์ป่าคุ้มครองดังกล่าวมามอบให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ และให้สัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครองดังกล่าวตกเป็นของแผ่นดิน และเมื่อได้จัดแจ้งชนิดและจำนวนของสัตว์ป่าที่รับมอบไว้แล้ว อธิบดีอาจมอบสัตว์ป่าดังกล่าวให้อยู่ในความดูแลของผู้นั้นต่อไปได้ตามที่เห็นสมควร ทั้งนี้โดยคำนึงถึงสวัสดิภาพและความปลอดภัยของสัตว์นั้นเป็นสำคัญ

ผู้ใดมีซากสัตว์ป่าสงวน หรือสัตว์ป่าคุ้มครองอยู่ในความครอบครองโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายอยู่ก่อน หรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้ผู้นั้นแจ้งชนิดและจำนวนของซากสัตว์ป่าดังกล่าวต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้จัดแจ้งรายการไว้แล้ว ก็ให้ผู้นั้นครอบครองซาก

ของสัตว์ป่าสงวน หรือสัตว์ป่าคุ้มครองต่อไปได้ แต่จะจำหน่ายจ่ายโอนให้แก่ผู้อื่นมิได้ เว้นแต่โดยการตกทอดทางมรดก

มาตรา ๖๗ ให้ผู้มีสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง ซากของสัตว์ป่าสงวน หรือซากของสัตว์ป่าคุ้มครองอยู่ในความครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายอยู่ก่อน หรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับแจ้งรายการเกี่ยวกับชนิดและจำนวนของสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง ซากของสัตว์ป่าสงวน หรือซากของสัตว์ป่าคุ้มครองที่อยู่ในความครอบครองของตนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับแจ้งไว้แล้วให้ปฏิบัติต่อไปดังนี้

(๑) สำหรับสัตว์ป่าสงวน ให้เจ้าของ หรือผู้ครอบครองจำหน่ายสัตว์ป่าสงวนให้แก่ผู้จัดตั้งและดำเนินกิจการสวนสัตว์สาธารณะที่ได้ยื่นคำขออนุญาตไว้แล้วตามมาตรา ๖๕ ให้เสร็จสิ้นภายในหนึ่งร้อยแปดสิบ วัน นับแต่วันที่ได้อำนาจต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ และเมื่อสิ้นระยะเวลาดังกล่าวแล้ว ยังมีสัตว์ป่าสงวนเหลืออยู่ในความครอบครองอีกเท่าใดให้สัตว์ป่าสงวนนั้นตกเป็นของแผ่นดิน และให้เจ้าของ หรือผู้ครอบครองส่งมอบสัตว์ป่าสงวนนั้นให้แก่กรมป่าไม้ หรือกรมประมงแล้วแต่กรณี เพื่อนำไปดำเนินการ ทั้งนี้ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

(๒) สำหรับสัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากของสัตว์ป่าคุ้มครอง ให้นำมาตรา ๖๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

(๓) สำหรับซากของสัตว์ป่าสงวน ให้เจ้าของ หรือผู้ครอบครองครอบครองซากของสัตว์ป่าสงวนนั้นต่อไปได้ แต่จะจำหน่าย จ่าย โอน ให้แก่ผู้อื่นมิได้ เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดี หรือโดยการตกทอดทางมรดก

(๔) สำหรับสัตว์ป่าคุ้มครองที่อยู่ในความครอบครองของผู้รับใบอนุญาตให้ค้าซึ่งสัตว์ป่าคุ้มครองตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าพ.ศ.๒๕๐๓ เมื่อผู้รับใบอนุญาตดังกล่าวได้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ค้าสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ตามมาตรา ๖๘ ให้ผู้นั้นค้าสัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่กำหนดตามมาตรา ๑๗ ซึ่งได้มาจากการเพาะพันธุ์ต่อไปได้ สำหรับสัตว์ป่าคุ้มครองอันมิใช่เป็นสัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่กำหนดตามมาตรา ๑๗ ที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ที่มีไว้ในครอบครองเพื่อค้าให้ผู้รับใบอนุญาตจำหน่ายสัตว์ป่าคุ้มครองดังกล่าวให้เสร็จสิ้นภายในสองปีนับแต่วันที่ได้อำนาจต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เมื่อสิ้นระยะเวลาดังกล่าวแล้ว มีสัตว์ป่าคุ้มครองอันมิใช่เป็นสัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่กำหนด

ตามมาตรา ๑๗ ที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์เหลืออยู่เท่าใดให้ตกเป็นของแผ่นดิน และให้ส่งมอบแก่กรมป่าไม้ หรือกรมประมงแล้วแต่กรณี เพื่อนำไปดำเนินการ ทั้งนี้ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

(๕) สำหรับซากของสัตว์ป่าคุ้มครองที่อยู่ในความครอบครองของผู้รับใบอนุญาตให้ค้าซึ่งซากของสัตว์ป่าคุ้มครองตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.๒๕๐๓ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้สำรวจและจดแจ้งชนิดและจำนวนซากของสัตว์ป่าคุ้มครองที่ผู้รับใบอนุญาตดังกล่าวมีอยู่ในความครอบครองไว้แล้ว ให้อธิบดีออกใบอนุญาตค้าซึ่งซากของสัตว์ป่าคุ้มครองชั่วคราวให้แก่ผู้นั้นผู้รับใบอนุญาตค้าซึ่งซากของสัตว์ป่าคุ้มครองชั่วคราวดังกล่าวจะต้องจำหน่ายซากของสัตว์ป่าที่อยู่ในความครอบครองให้เสร็จสิ้นภายในสามปีนับแต่วันที่ได้รับใบอนุญาตให้ค้าซึ่งซากของสัตว์ป่าคุ้มครองชั่วคราว และต้องจัดทำรายงานเกี่ยวกับชนิดและจำนวนซากของสัตว์ป่าคุ้มครองที่ขายไปในแต่ละเดือน เสนอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดและเมื่อสิ้นระยะเวลาดังกล่าวมีซากของสัตว์ป่าคุ้มครองเหลืออยู่เท่าใดให้ตกเป็นของแผ่นดินและส่งมอบแก่กรมป่าไม้ หรือกรมประมง แล้วแต่กรณี เพื่อนำไปดำเนินการตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ ทั้งนี้เว้นแต่เป็นซากของสัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่กำหนดตามมาตรา ๑๗ ที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ และผู้นั้นได้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ค้าซึ่งซากของสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ตามมาตรา ๖๘ ไว้แล้ว

แบบและวิธีการแจ้งตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๖๘ ผู้ใดดำเนินการเพาะพันธุ์ดำเนินการค้าสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ ซากของสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์อยู่ก่อน หรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และเมื่อได้ยื่นคำขอแล้วให้ดำเนินการต่อไปได้จนกว่าอธิบดีจะมีคำสั่งไม่อนุญาต

ในกรณีที่อธิบดีมีคำสั่งไม่อนุญาตคำขอตามวรรคหนึ่งให้นับทบบัญญัติในมาตรา ๔๓ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๖๙ ผู้ใดจัดตั้ง และดำเนินการสวนสัตว์สาธารณะอยู่ก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตตาม

พระราชบัญญัตินี้ภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เมื่อได้รับคำขออนุญาตแล้ว และพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ตรวจสอบแล้ว เห็นว่าบริเวณ และสถานที่ประกอบกิจการเป็นไปโดยถูกต้องตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓๐ วรรคสอง และวรรคสาม และมาตรา ๓๑ และได้จัดแจ้งรายการเกี่ยวกับชนิดและจำนวนของสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากของสัตว์ป่าดังกล่าวไว้แล้ว ให้อธิบดีออกใบอนุญาตจัดตั้ง และดำเนินกิจการสวนสัตว์สาธารณะให้แก่ผู้นั้น

มาตรา ๗๐ คำขออนุญาตใดๆ ที่ยื่นไว้ก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับและยังอยู่ในระหว่างการพิจารณาของอธิบดี ให้ถือว่าคำขอนั้นสิ้นสุดลง เว้นแต่เป็นคำขออนุญาตดำเนินการอันอาจอนุญาตได้ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้อธิบดีพิจารณาคำขออนุญาตนั้นต่อไป

ผู้สนองพระบรมราชโองการ

อานันท์ ปันยารชุน
นายกรัฐมนตรี

บัญชีรายชื่อสัตว์ป่าสงวน

ตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.๒๕๓๕

๑. นกเจ้าฟ้าหญิงสิรินธร (*Pseudochelidon sirintarae*)
๒. แรด (*Rhinoceros sondaicus*)
๓. กระซู่ (*Didermocerus sumatrensis*)
๔. กูปรี หรือโคไพร (*Bos sauveli*)
๕. ควายป่า (*Bubalus bubalis*)
๖. ละอง หรือละมั่ง (*Cervus eldi*)
๗. สมัน หรือเนื้อสมัน (*Cervus schomburgki*)
๘. เลียงผา หรือเยื้อง หรือ กูรา หรือโครำ (*Capricornis sumatraensis*)
๙. กวางผา (*Naemorhedus griseus*)
๑๐. นกแต้วแล้วท้องดำ (*Pitta gurneyi*)
๑๑. นกกระเรียน (*Grus antigone*)
๑๒. แมวลายหินอ่อน (*Pardofelis marmorata*)
๑๓. สมเสร็จ (*Tapirus indicus*)
๑๔. เก้งหม้อ (*Muntiacus feai*)
๑๕. พะยูน หรือหมูน้ำ (*Dugong dugon*)

หมายเหตุ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้คือ เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานานมาตรการต่างๆ ที่มีอยู่ในกฎหมายดังกล่าวไม่สามารถทำให้การสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และได้ผลสมดังวัตถุประสงค์ของกฎหมาย ประกอบกับจำเป็นจะต้องเร่งรัดการขยายพันธุ์สัตว์ป่าและให้การสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าควบคู่กันไป และเนื่องจากปัจจุบันได้มีความตกลงระหว่างประเทศในการที่จะร่วมมือกันเพื่อสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าของท้องถิ่นอันเป็นทรัพยากรที่สำคัญของโลกดังนั้นเพื่อปรับปรุงให้มาตรการในการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าเป็นไปอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับความตกลงระหว่างประเทศสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วย การสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าเสียใหม่จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวง
กำหนดให้สัตว์ป่าบางชนิดเป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง
พ.ศ. ๒๕๔๖

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ และมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ พ.ศ.๒๕๓๕ อันเป็นพระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๑ มาตรา ๓๖ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าแห่งชาติ ออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิก

- (๑) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕
- (๒) กฎกระทรวงฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๔๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติสงวนคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕

ข้อ ๒ ให้สัตว์ป่าตามบัญชีท้ายกฎกระทรวงนี้เป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง

ข้อ ๓ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวัน นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๖

ลงนาม ประพัฒน์ ปัญญาชาติรักษ์
(นายประพัฒน์ ปัญญาชาติรักษ์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

บัญชีรายชื่อสัตว์ป่าคุ้มครอง

สัตว์ป่าจำพวกสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม

1. กระเจิงควาย
(*Tragulus napu*)
2. กระเจิงเล็ก
(*Tragulus javanicus*)
3. กระต่ายป่า
(*Lepus peguensis*)
4. กระทั่งหรือเมย
(*Bos gaurus*)
5. กระรอกขาว
(*Callosciurus finlaysoni finlaysoni*)
6. กระรอกบินแก้มสีแดง
(*Hylopetes lepidus*)
7. กระรอกบินแก้มสีเทา
(*Hylopetes platyurus*)
8. กระรอกบินเล็กแก้มขาว
(*Hylopetes phayrei*)
9. กระรอกบินเล็กเขาสูง
(*Hylopetes alboniger*)
10. กระรอกบินสีชมพู
(*Pteromyscus pulverulentus*)
11. กระรอกสามสี
(*Callosciurus prevostii*)
12. กระรอกหน้ากระแต
(*Rhinosciurus laticaudatus*)
13. กระรอกหางม้าใหญ่
(*Sundasciurus hippurus*)
14. กวางป่า
(*Cervus unicolor*)
15. ค่างดำ
(*Presbytis femoralis*)
16. ค่างแว่นถิ่นใต้
(*Presbytis obscurus*)
17. ค่างแว่นถิ่นเหนือ
(*Presbytis phayrei*)
18. ค่างหงอก
(*Presbytis cristata*)
19. ค้างคาวกินแมลงกลางคืน
(*Nyctalus noctula*)
20. ค้างคาวขนช้าง
(*Cheiromeles torquatus*)
21. ค้างคาวคุดกิตติ
(*Craseonycteris thonglongyai*)
22. ค้างคาวจมูกหลอดทองขาว
(*Murina leucogaster*)
23. ค้างคาวจมูกหลอดสีทอง
หรือ ค้างคาวจมูกหลอดเล็ก
(*Murina aurata*)
24. ค้างคาวจมูกหลอดสีเทา
หรือ ค้างคาวจมูกหลอดแดง
(*Murina tubinaris*)
25. ค้างคาวจมูกหลอดหุยา
(*Murina huttonii*)
26. ค้างคาวจมูกหลอดหูสั้น
(*Murina cyclotis*)
27. ค้างคาวดอย
(*Sphaerias blanfordi*)
28. ค้างคาวดอยหลังลายขาว
(*Scotomanes ornatus*)
29. ค้างคาวท้องสีน้ำตาลสุราษฎร์
(*Eptesicus demissus*)
30. ค้างคาวท้องสีน้ำตาลหูหนา
(*Eptesicus pachyotis*)
31. ค้างคาวท้องสีน้ำตาลใหญ่
(*Eptesicus serotinus*)
32. ค้างคาวปากย่น
(*Tadarida plicata*)
33. ค้างคาวปากย่นใหญ่
หรือ ค้างคาวปากย่นหูหนา
(*Tadarida teniotis*)
34. ค้างคาวปีกขนใต้
(*Harpiocephalus harpia*)
35. ค้างคาวปีกขนเหนือ
(*Harpiocephalus mordax*)
36. ค้างคาวปีกจุด
(*Balionycteris maculata*)
37. ค้างคาวปีกถุงเคราดำ
(*Taphozous melanopogon*)
38. ค้างคาวปีกถุงต่อมค้าง
(*Taphozous longimanus*)
39. ค้างคาวปีกถุงปลอม
(*Taphozous saccolaimus*)

40. ค้างคาวปีกถุงใหญ่
(*Taphozous theobaldi*)
41. ค้างคาวปีกพับกลาง
(*Miniopterus medius*)
42. ค้างคาวปีกพับดำใหญ่
(*Miniopterus magnater*)
43. ค้างคาวปีกพับเล็ก
(*Miniopterus pusillus*)
44. ค้างคาวปีกพับใหญ่
(*Miniopterus schreibersii*)
45. ค้างคาวไม้หัวแบนเล็ก
(*Tylonycteris pachypus*)
46. ค้างคาวไม้หัวแบนใหญ่
(*Tylonycteris robustula*)
47. ค้างคาวเพดานเล็ก
(*Scotophilus kuhlii*)
48. ค้างคาวเพดานใหญ่
(*Scotophilus heathii*)
49. ค้างคาวฟันรื่อง
(*Phoniscus atrox*)
50. ค้างคาวฟันหน้าซ้อนเล็ก
(*Hesperoptenus blandfordi*)
51. ค้างคาวฟันหน้าซ้อนใหญ่
(*Hesperoptenus tickelli*)
52. ค้างคาวมงกุฎจมูกยาวเล็ก
(*Rhinolophus pearsonii*)
53. ค้างคาวมงกุฎจมูกยาวใหญ่
(*Rhinolophus yunnanensis*)
54. ค้างคาวมงกุฎจมูกแหลมเหนือ
(*Rhinolophus lepidus*)
55. ค้างคาวมงกุฎเทาแดง
(*Rhinolophus affinis*)
56. ค้างคาวมงกุฎปลอมเล็ก
(*Rhinolophus coelophyllus*)
57. ค้างคาวมงกุฎปลอมใหญ่
(*Rhinolophus shameli*)
58. ค้างคาวมงกุฎมลายู
(*Rhinolophus malayanus*)
59. ค้างคาวมงกุฎยอดสันเล็ก
(*Rhinolophus thomasi*)
60. ค้างคาวมงกุฎยอดสันใหญ่
(*Rhinolophus acuminatus*)
61. ค้างคาวมงกุฎเล็ก
(*Rhinolophus pusillus*)
62. ค้างคาวมงกุฎเลียนมลายูเล็ก
(*Rhinolophus megaphyllus*)
63. ค้างคาวมงกุฎเลียนมลายูหางสั้น
(*Rhinolophus stheno*)
64. ค้างคาวมงกุฎสามใบพัด
(*Rhinolophus trifolius*)
65. ค้างคาวมงกุฎหูโตมาร์แชล
(*Rhinolophus marshalli*)
66. ค้างคาวมงกุฎหูโตเล็ก
(*Rhinolophus macrotis*)
67. ค้างคาวมงกุฎหูโตใหญ่
(*Rhinolophus paradoxolophus*)
68. ค้างคาวมงกุฎใหญ่
(*Rhinolophus luctus*)
69. ค้างคาวมงกุฎอินเดีย
(*Rhinolophus rouxii*)
70. ค้างคาวมือปุม
(*Glischropus tylops*)
71. ค้างคาวแม่ไก่เกาะ
(*Pteropus hypomelanus*)
72. ค้างคาวแม่ไก่นครสวรรค์
(*Pteropus intermedius*)
73. ค้างคาวแม่ไก่ป่าฝน
(*Pteropus vampyrus*)
74. ค้างคาวแม่ไก่ภาคกลาง
(*Pteropus lylei*)
75. ค้างคาวยอดกล้วยป่า
(*Kerivoula whiteheadi*)
76. ค้างคาวยอดกล้วยปีกปุม
(*Kerivoula papillosa*)
77. ค้างคาวยอดกล้วยปีกใส
(*Kerivoula hardwickii*)
78. ค้างคาวยอดกล้วยผีเสื้อ
(*Kerivoula picta*)
79. ค้างคาวยอดกล้วยเล็ก
(*Kerivoula minuta*)
80. ค้างคาวลูกหนูกรมหน้าบนเล็ก
(*Pipistrellus cadornae*)
81. ค้างคาวลูกหนูจิ๋ว
(*Pipistrellus tenuis*)

82. ค้างคาวลูกหนูถ้ำ
(*Pipistrellus pulveratus*)
83. ค้างคาวลูกหนูบ้าน
(*Pipistrellus javanicus*)
84. ค้างคาวลูกหนูสีทอง
หรือ ค้างคาวลูกหนูดำเหลือบ
(*Pipistrellus circumdatus*)
85. ค้างคาวลูกหนูอินเดีย
(*Pipistrellus coromandra*)
86. ค้างคาวเล็บกุด
(*Eonycteris spelaea*)
87. ค้างคาวแวมไพร์แปลงเล็ก
(*Megaderma spasma*)
88. ค้างคาวแวมไพร์แปลงใหญ่
(*Megaderma lyra*)
89. ค้างคาวสามศร
(*Aselliscus stoliczkanus*)
90. ค้างคาวหน้ายักษ์กระบังหน้า
(*Hipposideros lylei*)
91. ค้างคาวหน้ายักษ์กุ่มภกรณ
(*Hipposideros turpis*)
92. ค้างคาวหน้ายักษ์ทศกัณฐ์
(*Hipposideros armiger*)
93. ค้างคาวหน้ายักษ์เล็ก
(*Hipposideros pomona*)
94. ค้างคาวหน้ายักษ์เล็กจุมูกปุม
(*Hipposideros halophyllus*)
95. ค้างคาวหน้ายักษ์เล็กดำ
หรือ ค้างคาวหน้ายักษ์สีเข้ม
(*Hipposideros ater*)
96. ค้างคาวหน้ายักษ์เล็กสองสี
(*Hipposideros bicolor*)
97. ค้างคาวหน้ายักษ์สองหลัก
(*Hipposideros galeritus*)
98. ค้างคาวหน้ายักษ์สามหลัก
(*Hipposideros larvatus*)
99. ค้างคาวหน้ายักษ์สีจาง
(*Hipposideros cineraceus*)
100. ค้างคาวหน้ายักษ์หมอนโค้ง
(*Hipposideros diadema*)
101. ค้างคาวหน้ายักษ์หมอบูณส่ง
(*Hipposideros lekaguli*)
102. ค้างคาวหน้ายาวเล็ก
(*Macroglossus minimus*)
103. ค้างคาวหน้ายาวใหญ่
(*Macroglossus sobrinus*)
104. ค้างคาวหน้าร่อน
(*Nycteris tragata*)
105. ค้างคาวหัวดำ
(*Chironax melanocephalus*)
106. ค้างคาวหางโผล่
(*Emballonura monticola*)
107. ค้างคาวหางหนู
(*Rhinopoma microphyllum*)
108. ค้างคาวหูหนูค้อยอย่างขาง
(*Myotis altarium*)
109. ค้างคาวหูหนูตีนโตเล็ก
(*Myotis horsfieldii*)
110. ค้างคาวหูหนูตีนโตใหญ่
(*Myotis hasseltii*)
111. ค้างคาวหูหนูตีนเล็กเขี้ยวยาว
(*Myotis muricola*)
112. ค้างคาวหูหนูตีนเล็กเขี้ยวสั้น
(*Myotis siligorensis*)
113. ค้างคาวหูหนูพม่า
(*Myotis montivagus*)
114. ค้างคาวหูหนูมือตีนปุม
(*Myotis rosseti*)
115. ค้างคาวหูหนูยักษ์
(*Myotis chinensis*)
116. ค้างคาวหูหนูหน้าขน
(*Myotis annectans*)
117. ค้างคาวอ้ออ้อ
(*Ia ia*)
118. ค้างคาวไธ่แห้ว
(*Coelops frithii*)
119. ชะนีดำใหญ่ หรือ ไชเมง
(*Hylobates syndactylus*)
120. ชะนีธรรมดา หรือ ชะนีมือขาว
(*Hylobates lar*)
121. ชะนีมิงกุก
(*Hylobates pileatus*)
122. ชะนีมือดำ
(*Hylobates agilis*)

123. ชะมดขีด หรือชะมดเขียง
(*Viverricula indica*
หรือ *Viverricula malaccensis*)
124. ชะมดน้ำ หรือ อีเห็นน้ำ
(*Cynogale bennettii*)
125. ชะมดแผงสันหางดำ
(*Viverra megaspila*)
126. ชะมดแผงหางปล้อง
(*Viverra zibetha*)
127. ช้าง
(*Elephas maximus*)
128. ทราय หรือ เนื้อทราย
หรือ ตามะแน
(*Axis porcinus*
หรือ *Cervus porcinus*)
129. นากเล็กเล็บสั้น
(*Aonyx cinerea*)
130. นากใหญ่ขนเรียบ
(*Lutra perspicillata*)
131. นากใหญ่จมูกขน
หรือ นากใหญ่หัวปลาคูก
(*Lutra sumatrana*)
132. นากใหญ่ธรรมดา
(*Lutra lutra*)
133. บ่าง หรือ พุง หรือ พะจง
(*Cynocephalus variegatus*)
134. หนูกระรอกดำ
(*Ratufa bicolor*)
135. หนูกระรอกบินสีดำ
(*Aeromys tephromelas*)
136. หนูกระรอกบินหูขาว
(*Petaurista alborufus*)
137. หนูกระรอกบินหูดำ
(*Petaurista elegans*)
138. หนูกระรอกบินหูแดง
(*Petaurista petaurista*)
139. หนูกระรอกเหลือง
(*Ratufa affinis*)
140. พังพอนกินปู
(*Herpestes urva*)
141. พังพอนธรรมดา
(*Herpestes javanicus*)
142. เพียงพอนเล็กสีน้ำตาล
(*Mustela nudipes*)
143. เพียงพอนเส้นหลังขาว
(*Mustela strigidorsa*)
144. เพียงพอนเหลือง
(*Mustela sibirica*)
145. เม่นหางพวง หรือ เม่นขนอ่อน
หรืออีแกะ หรือ ม็อก
(*Atherurus macrourus*)
146. เม่นใหญ่
(*Hystrix brachyura*)
147. แมวดาว หรือ แมวแกว
(*Felis bengalensis*)
148. แมวป่า หรือ เสือกระต่าย
(*Felis chaus*)
149. แมวป่าหัวแบน
(*Felis planiceps*)
150. ลิงกัง
(*Macaca nemestrina*)
151. ลิงลม หรือ นางอาย
(*Nycticebus coucang*)
152. ลิงวอก
(*Macaca mulatta*)
153. ลิงเสน
(*Macaca arctoides*)
154. ลิงแสม
(*Macaca fascicularis*)
155. ลิงอ้ายเงี้ยว หรือ ลิงอัสสัม
หรือ ลิงภูเขา
(*Macaca assamensis*)
156. ลิ่นพันธุ์จีน
(*Manis pentadactyla*)
157. ลิ่นพันธุ์มลายู หรือลิ่นขาว
(*Manis javanica*)
158. โลมากระโดด
(*Stenella longirostris*)
159. โลมาแถบ
(*Stenella coeruleoalba*)
160. โลมาธรรมดา
(*Delphinus delphis*)
161. โลมาปากขวด
(*Tursiops aduncus*)

162. โลมาฟราเซอร์
(*Lagenodelphis hosei*)
163. โลมาฟันห่าง
(*Steno bredanensis*)
164. โลมาลายจุด
(*Stenella attenuata*)
165. โลมาหลังโหนก
(*Sousa chinensis*)
166. โลมาหัวบาตรหลังเรียบ
(*Neophocaena phocaenoides*)
167. โลมาอีรวดี
(*Orcaella brevirostris*)
168. วาฬคูดี้
(*Ziphius cavirostris*)
169. วาฬน้ำร่องครีบสั้น
(*Globicephala macrorhynchus*)
170. วาฬบรูด้า
(*Balaenoptera edeni*)
171. วาฬเพชรฆาต
(*Orcinus orca*)
172. วาฬเพชรฆาตดำ
(*Pseudorca crassidens*)
173. วาฬเพชรฆาตเล็ก
(*Feresa attenuata*)
174. วาฬฟันสองซี่
(*Mesoplodon ginkgodens*)
175. วาฬฟิน
(*Balaenoptera physalus*)
176. วาฬหัวแดงโม
(*Peponocephala electra*)
177. วาฬหัวทุย
(*Physeter macrocephalus*)
178. วาฬหัวทุยแคระ
(*Kogia simus*)
179. วาฬหัวทุยเล็ก
(*Kogia breviceps*)
180. วัวแดง หรือ วัวดำ
หรือ วัวเฟลวะ
(*Bos javanicus*)
181. เสือโคร่ง
(*Panthera tigris*)
182. เสือดาว หรือ เสือดำ
(*Panthera pardus*)
183. เสือปลา
(*Felis viverrina*)
184. เสือไฟ
(*Felis temminckii*)
185. เสือลายเมฆ
(*Neofelis nebulosa*)
186. หนูเกาะ
(*Rattus remotus*)
187. หนูชนเลี่ยนเขาหินปูน
(*Niviventer hinpoon*)
188. หนูถ้ำ
(*Leopoldamys neilli*)
189. หนูไฟเล็บแม่มือแบน
(*Hapalomys longicaudatus*)
190. หมาจิ้งจอก
(*Canis aureus*)
191. หมาไน หรือ หมาแดง
(*Cuon alpinus*)
192. หมาไม้
(*Martes flavigula*)
193. หมาหริ่ง
(*Melogale personata*)
194. หมีขอ หรือ บินตุง
(*Arctictis binturong*)
195. หมีควาย หรือ หมีดำ
(*Ursus thibetanus*)
196. หมีหมา หรือ หมีคน
(*Ursus malayanus*)
197. หมีหริ่ง
(*Arctonyx collaris*)
198. อีเก้ง หรือ เก้ง หรือ ฟาน
(*Muntiacus muntjak*)
199. อีเห็นลายเมฆ
หรือ ชะมดแปลงลายแถบ
(*Prionodon linsang*)
200. อีเห็นลายเสือ
หรือ ชะมดแปลงลายจุด
(*Prionodon pardicolor*)
201. อีเห็นลายเสือโคร่ง
หรือ อีเห็นลายพาด
(*Hemigalus derbyanus*)

สัตว์ป่าจำพวกนก

1. ไก่จุก
(*Rollulus rouloul*)
2. ไก่नवल
(*Rhizothera longirostris*)
3. ไก่ป่า
(*Gallus gallus*)
4. ไก่ฟ้าพญาลอ
(*Lophura diardi*)
5. ไก่ฟ้าหน้าเขียว
(*Lophura ignita*)
6. ไก่ฟ้าหลังขาว
(*Lophura nycthemera*)
7. ไก่ฟ้าหลังเทา
(*Lophura leucomelanos*
หรือ *Lophura leucomelana*)
8. ไก่ฟ้าหางลายขวาง
(*Syrmaticus humiae*)
9. นกกก หรือ นกกายัง
หรือ นกกระวะ
(*Buceros bicornis*)
10. นกกระจอกตาล
(*Passer flaveolus*)
11. นกกระจอกป่าทองเหลือง
(*Passer rutilans*)
12. นกกระจอกใหญ่
(*Passer domesticus*)
13. นกกระจอยแก้มสีเทา
(*Seicercus poliogenys*)
14. นกกระจอยเขาสูง
(*Bradypterus mandelli*
หรือ *Bradypterus seebohmi*)
15. นกกระจอยคอขาว
(*Abroscopus superciliaris*)
16. นกกระจอยคอดำ
(*Abroscopus albogularis*)
17. นกกระจอยนักร้อง
(*Cettia canturians*)
18. นกกระจอยป่าโกงกาง
(*Gerygone sulphurea*)
19. นกกระจอยพันธุ์จีน
(*Bradypterus tacsanowskii*)
20. นกกระจอยวงตาสีทอง
(*Seicercus tephrocephalus*
หรือ *Seicercus burkii*)
21. นกกระจอยหางสีเรียว
(*Seicercus soror*)
22. นกกระจอยแถบปีกเหลือง
(*Seicercus valentini*)
23. นกกระจอยสีน้ำตาล
(*Bradypterus luteoventris*)
24. นกกระจอยสีไพล
(*Cettia pallidipes*)
25. นกกระจอยหัวลาย
(*Urosphena squameiceps*
หรือ *Cettia squameiceps*)
26. นกกระจอยเหลืองไพล
(*Cettia flavolivacea*)
27. นกกระจอยใหญ่
(*Cettia major*)
28. นกกระจอยยอกเทา
(*Bradypterus davidi*
หรือ *Bradypterus thoracicus*)
29. นกกระจาบทอง
(*Ploceus hypoxanthus*)
30. นกกระจาบธรรมดา
(*Ploceus philippinus*)
31. นกกระจาบอกลาย
(*Ploceus manyar*)
32. นกกระจัดหัวโลกเหนือ
(*Phylloscopus borealis*)
33. นกกระจัดขาสีเนื้อ
(*Phylloscopus tenellipes*)
34. นกกระจัดเขียวคล้ำ
(*Phylloscopus trochiloides*)
35. นกกระจัดเขียวปีกทองแถบ
(*Phylloscopus plumbeitarsus*)
36. นกกระจัดคอสีเทา
(*Phylloscopus maculipennis*)
37. นกกระจัดคิ้วดำท้องขาว
(*Phylloscopus cantator*)
38. นกกระจัดคิ้วดำท้องเหลือง
(*Phylloscopus ricketti*)

39. นกกระจัดตะโพกเหลือง
(*Phylloscopus proregulus*)
40. นกกระจัดแถบปีกสีส้ม
(*Phylloscopus pulcher*)
41. นกกระจัดท้องสีน้ำตาล
(*Phylloscopus subaffinis*)
42. นกกระจัดธรรมดา
(*Phylloscopus inornatus*)
43. นกกระจัดปากหนา
(*Phylloscopus schwarzi*)
44. นกกระจัดพันธุ์หิมาลัย
(*Phylloscopus humei*)
45. นกกระจัดพันธุ์จีน
(*Phylloscopus sichuanensis*)
46. นกกระจัดสีคล้ำ
(*Phylloscopus fuscatus*)
47. นกกระจัดหัวมงกุฎ
(*Phylloscopus coronatus*)
48. นกกระจัดหางขาวเล็ก
(*Phylloscopus davisoni*)
49. นกกระจัดหางขาวใหญ่
(*Phylloscopus reguloides*)
50. นกกระจัดอกกลายเหลือง
(*Phylloscopus armandii*)
51. นกกระจับกระหม่อมแดง
(*Orthotomus sericeus*)
52. นกกระจับคอดำ
(*Orthotomus atrogularis*)
53. นกกระจับธรรมดา
(*Orthotomus sutorius*)
54. นกกระจับภูเขา
(*Orthotomus cuculatus*)
55. นกกระจับหญ้าคิ้วขาว
(*Prinia atrogularis*)
56. นกกระจับหญ้าท้องเหลือง
(*Prinia flaviventris*)
57. นกกระจับหญ้าสีข้างแดง
(*Prinia rufescens*)
58. นกกระจับหญ้าสีน้ำตาล
(*Prinia polychroa*)
59. นกกระจับหญ้าสีเขียว
(*Prinia inornata*)
60. นกกระจับหญ้าอกเทา
(*Prinia hodgsonii*)
61. นกกระจับหัวแดง
(*Orthotomus ruficeps*
หรือ *Orthotomus sepium*)
62. นกกระตีดขี่หมู
(*Lonchura punctulata*)
63. นกกระตีดเขียวหรือนกไผ่
(*Erythrura prasina*)
64. นกกระตีดแดง
(*Amandava amandava*)
65. นกกระตีดตะโพกขาว
(*Lonchura striata*)
66. นกกระตีดท้องขาว
(*Lonchura leucogastra*)
67. นกกระตีดสีอิฐ
หรือ นกปากตะกั่ว
(*Lonchura malacca*)
68. นกกระตีดหัวขาว
(*Lonchura maja*)
69. นกกระตีดใหญ่ปากเหลือง
(*Eophona migratoria*)
70. นกกระตีดใหญ่ปีกลาย
(*Mycerobas melanozanthos*)
71. นกกระตีดใหญ่สร้อยคอเหลือง
(*Mycerobas affinis*)
72. นกกระเต็นขาวดำใหญ่
หรือนกกระเต็นขาวดำใหญ่
(*Megaceryle lugubris*)
73. นกกระเต็นแดง
หรือนกกระเต็นแดง
(*Halcyon coromanda*)
74. นกกระเต็นน้อยแถบอกดำ
หรือ นกกระเต็นน้อยแถบอกดำ
(*Alcedo euryzona*)
75. นกกระเต็นน้อยธรรมดา
หรือ นกกระเต็นน้อยธรรมดา
(*Alcedo atthis*)
76. นกกระเต็นน้อยหลังดำ
หรือ นกกระเต็นน้อยหลังดำ
(*Ceyx erithacus*)

77. นกกระเต็นน้อยหลังแดง
หรือ นกกระเต็นน้อยหลังแดง
(*Ceyx rufidorsus*)
78. นกกระเต็นน้อยหลังสีน้ำเงิน
หรือ นกกระเต็นน้อยหลังสีน้ำเงิน
(*Alcedo meninting*)
79. นกกระเต็นปากหลัก
หรือ นกกระเต็นปากหลัก
(*Ceryle rudis*)
80. นกกระเต็นลาย
หรือ นกกระเต็นลาย
(*Lacedo pulchella*)
81. นกกระเต็นสร้อยคอสีน้ำตาล
หรือ นกกระเต็นสร้อยคอสีน้ำตาล
(*Actenoides concretus*)
82. นกกระเต็นหัวดำ
หรือ นกกระเต็นหัวดำ
(*Halcyon pileata*)
83. นกกระเต็นใหญ่ธรรมดา
หรือ นกกระเต็นใหญ่ธรรมดา
(*Halcyon capensis*)
84. นกกระเต็นใหญ่ปากสีน้ำตาล
หรือ นกกระเต็นใหญ่ปากสีน้ำตาล
(*Halcyon amauroptera*)
85. นกกระเต็นอกขาว
หรือ นกกระเต็นอกขาว
(*Halcyon smyrnensis*)
86. นกกระเต็นเขาคิวลิส
หรือ นกกระเต็นเขาคิวลิส
(*Alcedo hercules*)
87. นกกระแตแต้แว๊ด
หรือ นกต้อยตีวิด
(*Vanellus indicus*)
88. นกกระแตผีขาวหาด
(*Esacus neglectus*)
หรือ *Esacus magnirostris*)
89. นกกระแตผีเล็ก
(*Burhinus oedicnemus*)
90. นกกระแตผีใหญ่
(*Esacus recurvirostris*)
91. นกกระแตหงอน
(*Vanellus vanellus*)
92. นกกระแตหัวเทา
(*Vanellus cinereus*)
93. นกกระแตหาด
(*Vanellus duvaucelii*)
94. นกกระทาดงแข้งเขียว
(*Arborophila chloropus*)
95. นกกระทาดงคอสีแดง
(*Arborophila rufogularis*)
96. นกกระทาดงจันทบูรณี
(*Arborophila diversa*
หรือ *Arborophila cambodiana*)
97. นกกระทาดงปากสีใต้
(*Arborophila charltonii*)
98. นกกระทาดงอกสีน้ำตาล
(*Arborophila brunneopectus*)
99. นกกระทาทูง
(*Francolinus pintadeanus*)
100. นกกระทาบ้าไผ่
(*Bambusicola fytchii*)
101. นกกระทาสองเดือย
หรือ นกกรอกกรือย
(*Caloperdix oclea*)
102. นกกระทุง
(*Pelecanus philippensis*)
103. นกกระเบื่องคอขาว
(*Monticola gularis*)
104. นกกระเบื่องท้องแดง
(*Monticola rufiventris*)
105. นกกระเบื่องผา
(*Monticola solitarius*)
106. นกกระปูดนิ้วสั้น
(*Centropus rectunguis*)
107. นกกระปูดเล็ก
(*Centropus bengalensis*)
108. นกกระปูดใหญ่
(*Centropus sinensis*)
109. นกกระสาขาว
(*Ciconia ciconia*)
110. นกกระสาคอขาว
(*Ciconia episcopus*)
111. นกกระสาคอขาวปากแดง
(*Ciconia stormi*)

112. นกกระสาคอดำ
(*Ephippiorhynchus asiaticus*)
113. นกกระสาดำ
(*Ciconia nigra*)
114. นกกระสาแดง
(*Ardea purpurea*)
115. นกกระสาขาว
(*Ardea cinerea*)
116. นกกระสาปากเหลือง
(*Mycteria cinerea*)
117. นกกระสาใหญ่
(*Ardea sumatrana*)
118. นกกรีดน้ำ
(*Rynchops albicollis*)
119. นกกรัก
(*Amauornis phoenicurus*)
120. นกกระรอกทองแก้มขาว
(*Leiothrix argentauris*)
121. นกกระรางแก้มแดง
(*Liocichla phoenicea*)
122. นกกระรางคอดำ หรือ นกซอฮู
(*Garrulax chinensis*)
123. นกกระรางคิ้วขาว
(*Garrulax sannio*)
124. นกกระรางดำ
(*Garrulax lugubris*)
125. นกกระรางงาขาว
หรือ นกกระรางกระหม่อมแดง
(*Garrulax mitratus*)
126. นกกระรางสร้อยคอเล็ก
(*Garrulax monileger*)
127. นกกระรางสร้อยคอใหญ่
(*Garrulax pectoralis*)
128. นกกระรางหัวขวาน
(*Upupa epops*)
129. นกกระรางหัวแดง
(*Garrulax erythrocephalus*)
130. นกกระรางหัวหงอก
(*Garrulax leucolophus*)
131. นกกระรางหางแดง
(*Garrulax milnei*)
132. นกกระรางอกลาย
(*Garrulax merulinus*)
133. นกกระรางอกสีน้ำตาลไหม้
(*Garrulax strepitans*)
134. นกกระลิง หรือ นกกระแล
(*Psittacula finschii*)
135. นกกระลิงเขียว
(*Dendrocitta vagabunda*)
136. นกกระลิงเขียวสีเทา
(*Dendrocitta formosae*)
137. นกกระลิงเขียวหางหนาม
(*Temnurus temnurus*)
138. นกกาขเหนง
หรือ นกบินหลาแดง
หรือ นกบินหลาควน
หรือ นกจิงปุย
(*Copsychus malabaricus*)
139. นกกาขเหนงหางแดง
(*Trichixos pyrrropyga*
หรือ *Copsychus pyrrropygus*)
140. นกกาขเหนงน้ำดำหลังแดง
(*Enicurus ruficapillus*)
141. นกกาขเหนงน้ำหลังดำ
(*Enicurus immaculatus*)
142. นกกาขเหนงน้ำหลังเทา
(*Enicurus schistaceus*)
143. นกกาขเหนงน้ำหัวขาว
(*Enicurus leschenaulti*)
144. นกกาขเหนงบ้าน
หรือ นกบินหลาบ้าน
หรือ นกอีแจ็บ หรือ นกจีจู้
(*Copsychus saularis*)
145. นกกาขน้อยแถบปีกขาว
(*Platysmurus leucopterus*)
146. นกกาขน้อยหงอนยาว
(*Platylophus galericulatus*)
147. นกกาขน้ำปากยาว
(*Phalacrocorax fuscicollis*)
148. นกกาขน้ำเล็ก
(*Phalacrocorax niger*)
149. นกกาขน้ำใหญ่
(*Phalacrocorax carbo*)
150. นกกาขบัว
(*Mycteria leucocephala*)

151. นกกาฝากกันเหลือง
(*Dicaeum chrysorrheum*)
152. นกกาฝากท้องสีส้ม
(*Dicaeum trigonostigma*)
153. นกกาฝากท้องเหลือง
(*Dicaeum melanoxanthum*)
154. นกกาฝากปากหนา
(*Dicaeum agile*)
155. นกกาฝากสีเขียว
(*Dicaeum concolor*)
156. นกกาฝากอกแดง
(*Prionochilus thoracicus*)
157. นกกาฝากอกเพลิง
(*Dicaeum ignipectus*)
158. นกกาฝากอกเหลือง
(*Prionochilus maculatus*)
159. นกกาฝากอกสีเลือดหมู
(*Prionochilus percussus*)
160. นกกาฝากอกสีเนื้อ
(*Dicaeum ignipectus cambodianum*)
161. นกกาแวน
(*Crypsirina temia*)
162. นกกาเหว่า หรือ นกตุเหว่า
(*Eudynamis scolopacea*)
163. นกกิ่งไคร่งแก้มขาว
(*Sturnus cineraceus*)
164. นกกิ่งไคร่งเกลือบปากขาว
(*Sturnia sinensis*
หรือ *Sturnus sinensis*)
165. นกกิ่งไคร่งเกลือบหลังม่วงดำ
(*Sturnia sturnina*
หรือ *Sturnus sturninus*)
166. นกกิ่งไคร่งเกลือบหัวเทา
(*Sturnia malabarica*
หรือ *Sturnus malabaricus*)
167. นกกิ่งไคร่งคอดำ
(*Gracupica nigricollis*
หรือ *Sturnus nigricollis*)
168. นกกิ่งไคร่งปีกลายจุด
(*Saroglossa spiloptera*)
169. นกกิ่งไคร่งพันธุ์ยุโรป
(*Sturnus vulgaris*)
170. นกกิ่งไคร่งสีกุหลาบ
(*Pastor roseus*
หรือ *Sturnus roseus*)
171. นกกิ่งไคร่งหัวสีนวล
(*Acridotheres burmannicus*
หรือ *Sturnus burmannicus*)
172. นกกินปลีแก้มสีทับทิม
(*Anthreptes singalensis*)
173. นกกินปลีคอแดง
(*Aethopyga siparaja*)
174. นกกินปลีคอม่วง
(*Nectarinia sperata*)
175. นกกินปลีคอสีทองแดง
(*Nectarinia calcostetha*)
176. นกกินปลีคอสีน้ำตาล
(*Anthreptes malacensis*)
177. นกกินปลีคอสีน้ำตาลแดง
(*Anthreptes rhodolaema*)
178. นกกินปลีดำม่วง
(*Nectarinia asiatica*)
179. นกกินปลีแดง
(*Aethopyga temminckii*)
180. นกกินปลีแดงหัวไพลิน
(*Aethopyga ignicauda*)
181. นกกินปลีท้ายทอยสีน้ำตาลเงิน
(*Hypogramma hypogrammicum*)
182. นกกินปลีสีเขียว
(*Anthreptes simplex*)
183. นกกินปลีหางยาวเขียว
(*Aethopyga nipalensis*)
184. นกกินปลีหางยาวคอดำ
(*Aethopyga saturata*)
185. นกกินปลีหางยาวคอสีฟ้า
(*Aethopyga gouldiae*)
186. นกกินปลีอกเหลือง
(*Nectarinia jugularis*)
187. นกกินเบี้ยว
(*Todiramphus chloris*
หรือ *Halcyon chloris*)
188. นกกินแมลงกระหม่อมแดง
(*Timalia pileata*)

189. นกกินแมลงคอดำ
(*Stachyris nigricollis*)
190. นกกินแมลงคอเทา
(*Stachyris nigriceps*)
191. นกกินแมลงคอลาย
(*Stachyris striolata*)
192. นกกินแมลงเด็กแนน
(*Stachyris rodolphe*)
193. นกกินแมลงตะโพกแดง
(*Stachyris maculata*)
194. นกกินแมลงตาขาว
(*Stachyris poliocephala*)
195. นกกินแมลงตาเหลือง
(*Chrysomma sinense*)
196. นกกินแมลงปากหนา
(*Malacocincla sepiarium*
หรือ *Trichastoma sepiarium*)
197. นกกินแมลงปากงา
(*Trichastoma rostratum*)
198. นกกินแมลงปากฝน
หรือ นกกินแมลงปากดิบ
(*Malacocincla abbotti*
หรือ *Trichastoma abbotti*)
199. นกกินแมลงปากสีน้ำตาลแดง
(*Trichastoma bicolor*)
200. นกกินแมลงปากหางสั้น
(*Malacocincla malaccense*
หรือ *Trichastoma malaccensis*)
201. นกกินแมลงปากสีน้ำตาล
(*Trichastoma tickelli*)
202. นกกินแมลงปีกแดง
(*Stachyris erythroptera*)
203. นกกินแมลงหน้าผากน้ำตาล
(*Stachyris rufifrons*)
204. นกกินแมลงหลังฟู
(*Macronous ptilosus*)
205. นกกินแมลงหัวแดงเล็ก
(*Malacopteron cinereum*)
206. นกกินแมลงหัวแดงใหญ่
(*Malacopteron magnum*)
207. นกกินแมลงหัวสีดำ
(*Malacopteron affine*)
208. นกกินแมลงหัวสีทอง
(*Stachyris chrysaea*)
209. นกกินแมลงหัวสีน้ำตาล
(*Malacopteron magnirostre*)
210. นกกินแมลงหูขาว
(*Stachyris leucotis*)
211. นกกินแมลงอกเหลือง
(*Macronous gularis*)
212. นกแก๊กหรือนกแกง
(*Anthraccoceros albirostris*)
213. นกแก้วโม่
(*Psittacula eupatria*)
214. นกแก้วหัวแพร
(*Psittacula roseata*)
215. นกโกลางหัวโต
(*Pachycephala grisola*)
216. นกโกโรโกโส
(*Carpococcyx renauldi*)
217. นกขมิ้นขาว
(*Oriolus mellianus*)
218. นกขมิ้นแดง
(*Oriolus trailii*)
219. นกขมิ้นท้ายทอยดำ
(*Oriolus chinensis*)
220. นกขมิ้นน้อยธรรมดา
หรือ นกขมิ้นสวน
(*Aegithina tiphia*)
221. นกขมิ้นน้อยปีกสีเขียว
(*Aegithina lafresnayei*)
222. นกขมิ้นน้อยสีเขียว
(*Aegithina viridissima*)
223. นกขมิ้นปากเขียว
(*Oriolus tenuirostris*)
224. นกขมิ้นหัวดำเล็ก
(*Oriolus xanthonotus*)
225. นกขมิ้นหัวดำใหญ่
(*Oriolus xanthornus*)
226. นกขีตยา
(*Cutia nipalensis*)
227. นกขี้เถ้าพันธุ์ขาว
(*Coracina javensis*)
228. นกขี้เถ้าลายขวาง
(*Coracina striata*)

229. นกขี้เถ้าใหญ่
(*Coracina macei*)
230. นกขุนทอง
(*Gracula religiosa*)
231. นกขุนแผน
(*Urocissa erythrorhyncha*)
232. นกขุนแผนตะโพกแดง
(*Harpactes duvaucelii*)
233. นกขุนแผนตะโพกสีน้ำตาล
(*Harpactes orrhophaeus*)
234. นกขุนแผนท้ายทอยแดง
(*Harpactes kasumba*)
235. นกขุนแผนหัวดำ
(*Harpactes diardi*)
236. นกขุนแผนหัวแดง
(*Harpactes erythrocephalus*)
237. นกขุนแผนอกสีส้ม
(*Harpactes oreskios*)
238. นกเขนทองแดง
(*Phoenicurus aureus*)
239. นกเขนเทาหางแดง
(*Rhyacornis fuliginosus*)
240. นกเขนน้อยข้างสีส้ม
(*Tarsiger cyanurus*)
241. นกเขนน้อยคิ้วขาว
(*Lalage nigra*)
242. นกเขนน้อยไซบีเรีย
(*Luscinia cyane*)
243. นกเขนน้อยปีกดำ
(*Hemipus hirundinaceus*)
244. นกเขนน้อยปีกแถบขาว
(*Hemipus picatus*)
245. นกเขนน้อยพันธุ์ญี่ปุ่น
(*Erithacus akahige*)
246. นกเขนน้อยสีทอง
(*Tarsiger chrysaeus*)
247. นกเขนน้อยหัวดำ
(*Luscinia obscura*)
248. นกเขนน้อยหางแดง
(*Luscinia sibilans*)
249. นกเขนน้ำเงิน
(*Cinclidium frontale*)
250. นกเขนแปลง
(*Hodgsonius phaenicuroides*)
251. นกเขนสีฟ้าท้ายสีน้ำตาล
(*Phoenicurus frontalis*)
252. นกเขนสีฟ้าหางขาว
(*Cinclidium leucurum*)
253. นกเขนหัวขาวท้ายแดง
(*Chaimarrornis leucocephalus*)
254. นกเขาเขียว
(*Chalcophaps indica*)
255. นกเขาเปล้าธรรมดา
(*Treron curvirostra*)
256. นกเขาพม่า
(*Streptopelia orientalis*)
257. นกเขาไฟ
(*Streptopelia tranquebarica*)
258. นกเขาลายเล็ก
(*Macropygia ruficeps*)
259. นกเขาลายใหญ่
(*Macropygia unchall*)
260. นกเขียวก้านดอกทองสีส้ม
(*Chloropsis hardwickii*)
261. นกเขียวก้านดอกปีกสีฟ้า
(*Chloropsis cochinchinensis*)
262. นกเขียวก้านดอกเล็ก
(*Chloropsis cyanopogon*)
263. นกเขียวก้านดอกหน้าผากสีทอง
(*Chloropsis aurifrons*)
264. นกเขียวก้านดอกใหญ่
(*Chloropsis sonnerati*)
265. นกเขียวคราม
(*Irena puella*)
266. นกเขียวปากจุ่ม
(*Calyptomena viridis*)
267. นกแขกเต้า
(*Psittacula alexandri*)
268. นกแขวก
(*Nycticorax nycticorax*)
269. นกคอกขาวน้อย
(*Sylvia curruca*)
270. นกคอกทับทิม
(*Luscinia calliope*)

271. นกคอทับทิมอกดำ
(*Luscinia pectoralis*)
272. นกคอพั่น
(*Jynx torquilla*)
273. นกคอมรกต
(*Luscinia svecica*)
274. นกคอสีน้เงินไว
(*Calidris alba*)
275. นกคอสามสี
(*Eupetes macrocerus*)
276. นกคัคคูแซงแซว
(*Surniculus lugubris*)
277. นกคัคคูต่าง
(*Clamator jacobinus*)
278. นกคัคคูพันธุ์ยุโรป
(*Cuculus canorus*)
279. นกคัคคูพันธุ์หิมาลัย
(*Cuculus saturatus*)
280. นกคัคคูพันธุ์อินเดีย
(*Cuculus micropterus*)
281. นกคัคคูมรกต
(*Chrysococcyx maculatus*)
282. นกคัคคูลาย
(*Cacomantis sonneratii*)
283. นกคัคคูเล็ก
(*Cuculus poliocephalus*)
284. นกคัคคูสีทองแดง
(*Chrysococcyx minutillus*)
285. นกคัคคูสีม่วง
(*Chrysococcyx xanthorhynchus*)
286. นกคัคคูหงอน
(*Clamator coromandus*)
287. นกคัคคูหางแพน
(*Cacomantis sepulchralis*)
288. นกคัคคูเหี่ยวพันธุ์อินเดีย
(*Cuculus varius*)
289. นกคัคคูเหี่ยวเล็ก
(*Cuculus vagans*)
290. นกคัคคูเหี่ยวใหญ่
(*Cuculus sparveroides*)
291. นกคัคคูเหี่ยวออกแดง
(*Cuculus fugax*)
292. นกคิตติเวดชาดำ
(*Rissa tridactyla*)
293. นกคุ่มสี
(*Coturnix chinensis*)
294. นกคุ่มอกดำ
(*Coturnix coromandelica*)
295. นกคุ่มอกลาย
(*Turnix suscitator*)
296. นกคุ่มอืดเล็ก
(*Turnix sylvatica*)
297. นกคุ่มอืดใหญ่
(*Turnix tanki*)
298. นกคู้ท
(*Fulica atra*)
299. นกเค้ากระะ
(*Glaucidium brodiei*)
300. นกเค้าจูด
(*Athene brama*)
301. นกเค้าแดง
(*Otus rufescens*)
302. นกเค้าป่าสีน้ำตาล
(*Strix leptogrammica*)
303. นกเค้าป่าหลังจูด
(*Strix seloputo*)
304. นกเค้าภูเขา
(*Otus spilocephalus*)
305. นกเค้าแมวหูสั้น
(*Asio flammeus*)
306. นกเค้าโม่ง หรือ นกเค้าแมว
(*Glaucidium cuculoides*)
307. นกเค้าหน้าผากขาว
(*Otus sagittatus*)
308. นกเค้าหุยาวเล็ก
(*Otus sunia*)
309. นกเค้าเหี่ยว
(*Ninox scutulata*)
310. นกเค้าใหญ่พันธุ์เนปาล
(*Bubo nipalensis*)
311. นกเค้าใหญ่พันธุ์สุมาตรา
(*Bubo sumatranus*)
312. นกเค้าใหญ่สีคล้ำ
(*Bubo coromandus*)

313. นกเงือกกรามช้าง หรือ นกกุ๊ก
(*Aceros undulatus*
หรือ *Rhyticeros undulatus*)
314. นกเงือกกรามช้างปากเรียบ
(*Aceros subruficollis*
หรือ *Rhyticeros subruficollis*)
315. นกเงือกคอแดง
(*Aceros nipalensis*)
316. นกเงือกดำ
(*Anthraceros malayanus*)
317. นกเงือกปากดำ หรือ นกกาเขา
(*Anorrhinus galeritus*)
318. นกเงือกปากย่น
(*Rhyticeros corrugatus*)
319. นกเงือกสีน้ำตาล
(*Anorrhinus tickelli*
หรือ *Ptilolaemus tickelli*)
320. นกเงือกสีน้ำตาลคอขาว
(*Anorrhinus austeni*
หรือ *Ptilolaemus austeni*)
321. นกเงือกหัวแรด
(*Buceros rhinoceros*)
322. นกเงือกหัวหงอก
(*Aceros comatus*
หรือ *Berenicornis comatus*)
323. นกจุมพฏหลอดลาย
(*Calonectris leucomelas*)
324. นกจุมพฏหลอดหางสั้น
(*Puffinus tenuirostris*)
325. นกจอกป่าหัวโต
(*Calorhamphus fuliginosus*)
326. นกจับแมลงคอขาวหน้าแดง
(*Ficedula solitaria*)
327. นกจับแมลงคอแดง
(*Ficedula parva*)
328. นกจับแมลงคอน้ำตาลแดง
(*Cyornis banyumas*)
329. นกจับแมลงคอสีน้ำเงินเข้ม
(*Cyornis rubeculoides*)
330. นกจับแมลงคิ้วเหลือง
(*Ficedula narcissina*)
331. นกจับแมลงจุกดำ
(*Hypothymis azurea*)
332. นกจับแมลงคอกสีส้ม
(*Ficedula mugimaki*)
333. นกจับแมลงตะโพกเหลือง
(*Ficedula zanthopygia*)
334. นกจับแมลงพันธุ์จีน
(*Cyornis rubeculoides*)
335. นกจับแมลงแถบคอสีส้ม
(*Ficedula strophia*)
336. นกจับแมลงท้องลาย
(*Muscicapa griseisticta*)
337. นกจับแมลงป่าชายเลน
หรือ นกจับแมลงป่าโกงกาง
(*Cyornis rufigastra*)
338. นกจับแมลงป่าพรุ
หรือ นกจับแมลงคอสีฟ้าสด
(*Cyornis turcosa*)
339. นกจับแมลงปีกน้ำตาลแดง
(*Philentoma pyrhopterum*)
340. นกจับแมลงเล็กขาวดำ
(*Ficedula westermanni*)
341. นกจับแมลงสร้อยคอขาว
(*Ficedula monileger*)
342. นกจับแมลงสีคราม
(*Ficedula superciliaris*)
343. นกจับแมลงสีคล้ำ
(*Muscicapa sibirica*)
344. นกจับแมลงสีคล้ำหางแถบขาว
(*Cyornis concreta*)
345. นกจับแมลงสีน้ำตาล
(*Muscicapa dauurica*)
346. นกจับแมลงสีน้ำตาลแดง
(*Muscicapa ferruginea*)
347. นกจับแมลงสีน้ำตาลท้องลาย
(*Muscicapa williamsoni*)
348. นกจับแมลงสีฟ้า
(*Eumyias thalassina*)
349. นกจับแมลงสีฟ้าจืด
(*Muscicapella hodgsoni*)
350. นกจับแมลงสีฟ้าท้องขาว
(*Cyanoptila cyanomelana*)
351. นกจับแมลงสีฟ้าอ่อน
(*Cyornis unicolor*)

352. นกจับแมลงหน้าดำคอขาว
(*Ficedula tricolor*)
353. นกจับแมลงหน้าผากขาว
(*Ficedula hyperythra*)
354. นกจับแมลงหลังสีเขียว
(*Ficedula elisae*)
355. นกจับแมลงหลังสีเทา
(*Ficedula hodgsonii*)
356. นกจับแมลงหัวเทา
(*Culicicapa ceylonensis*)
357. นกจับแมลงหัวสีฟ้า
(*Ficedula sapphira*)
358. นกจับแมลงอกแดง
(*Philentoma velatum*)
359. นกจับแมลงอกเทา
(*Rhinomyias umbratilis*)
360. นกจับแมลงอกสีมท้องขาว
(*Cyornis tickelliae*)
361. นกจับแมลงอกสีน้ำตาล
(*Muscicapa muttui*)
362. นกจับแมลงอกสีน้ำตาลอ่อน
(*Rhinomyias brunneata*)
363. นกจับแมลงอกสีเนื้อ
(*Rhinomyias olivacea*)
364. นกจับแมลงอกสีฟ้า
(*Cyornis hainana*)
365. นกจับแมลงอกสีส้ม
(*Ficedula dumetoria*)
366. นกจาบคาคอสีฟ้า
(*Merops viridis*)
367. นกจาบคาเคราแดง
(*Nyctornis amictus*)
368. นกจาบคาเคราหน้าเงิน
(*Nyctornis atheroni*)
369. นกจาบคาเล็ก
(*Merops orientalis*)
370. นกจาบคาหัวเขียว
(*Merops philippinus*)
371. นกจาบคาหัวสีส้ม
(*Merops leschenaulti*)
372. นกจาบดินสีน้ำตาลคลอลาย
(*Pellorneum albiventris*)
373. นกจาบดินหัวดำ
(*Pellorneum capistratum*)
374. นกจาบดินอกลาย
(*Pellorneum ruficeps*)
375. นกจาบปีกอ่อนเขียว
(*Carduelis ambigua*)
376. นกจาบปีกอ่อนตะโพกชมพู
(*Carpodacus eos*)
377. นกจาบปีกอ่อนเล็ก
(*Emberiza pusilla*)
378. นกจาบปีกอ่อนสีกุหลาบ
(*Carpodacus erythrurus*)
379. นกจาบปีกอ่อนสีชมพูคล้ำ
(*Carpodacus nipalensis*)
380. นกจาบปีกอ่อนสีแดง
(*Haematospiza sipahi*)
381. นกจาบปีกอ่อนสีตาล
(*Emberiza rutila*)
382. นกจาบปีกอ่อนทองน
(*Melophus lathamii*)
383. นกจาบปีกอ่อนหน้าดำ
(*Emberiza spodocephala*)
384. นกจาบปีกอ่อนหัวดำ
(*Emberiza melanocephala*)
385. นกจาบปีกอ่อนหัวดำขาว
(*Emberiza tristrami*)
386. นกจาบปีกอ่อนหัวเทา
(*Emberiza fucata*)
387. นกจาบปีกอ่อนหัวเทาอกชมพู
(*Fringilla coelebs*)
388. นกจาบปีกอ่อนอกส้ม
(*Fringilla montifringilla*)
389. นกจาบปีกอ่อนอกเหลือง
(*Emberiza aureola*)
390. นกจาบฝนปีกแดง
(*Mirafra assamica*)
391. นกจาบฝนเสียงสวรรค์
(*Alauda gulgula*)
392. นกจาบฝนเสียงใส
(*Mirafra javanica*)
393. นกจิ้งจู้
หรือ นกจิ้งจู้ท้องเทาหัวเหลือง
(*Tesia olivea*)

394. นกจิ้งจอกท้องเทา
(*Tesia cyaniventer*)
395. นกจิ้งจอกหัวสีตาล
(*Tesia castaneocoronata*)
396. นกจิ้งเต็นเขาปูน
(*Napothera crispifrons*)
397. นกจิ้งเต็นคิ้วยาว
(*Napothera epilepidota*)
398. นกจิ้งเต็นจิ๋ว
(*Pnoepyga pusilla*)
399. นกจิ้งเต็นตีนใหญ่
(*Napothera macrodactyla*)
400. นกจิ้งเต็นลาย
(*Kenopia striata*)
401. นกจิ้งเต็นหางสั้น
(*Nepothera brevicaudata*)
402. นกโจรสลัดเกาะคริสต์มาส
(*Fregata andrewsi*)
403. นกโจรสลัดเล็ก
(*Fregata ariel*)
404. นกโจรสลัดใหญ่
(*Fregata minor*)
405. นกเดี๋ยวดงธรรมดา
(*Tephrodornis pondicerianus*)
406. นกเดี๋ยวดงหางสีน้ำตาล
(*Tephrodornis virgatus*)
407. นกเดี๋ยวมังกลา
(*Coracina polioptera*)
408. นกเดี๋ยวมังเล็ก
(*Coracina fimbriata*)
409. นกเดี๋ยวมังใหญ่
(*Coracina melaschista*)
410. นกชนหิน หรือ นกหิน
(*Buceros vigil*
หรือ *Rhinoplax vigil*)
411. นกซ้อนหอยขาว
หรือ นกกุลาขาว
(*Threskiornismelanocephalus*)
412. นกซ้อนหอยดำ หรือนกกุลาดำ
(*Pseudibis davisoni*)
413. นกซ้อนหอยดำเหลือบ
(*Plegadis falcinellus*)
414. นกซ้อนหอยใหญ่
หรือ นกกุลายักษ์
(*Pseudibis gigantea*)
415. นกขาपीไห
(*Caloenas nicobarica*)
416. นกชายเลนกระหม่อมแดง
(*Calidris acuminata*)
417. นกชายเลนเขียว
(*Tringa ochropus*)
418. นกชายเลนท้องดำ
(*Calidris alpina*)
419. นกชายเลนน้ำจืด
(*Tringa glareola*)
420. นกชายเลนบึง
(*Tringa stagnatilis*)
421. นกชายเลนปากกว้าง
(*Limicola falcinellus*)
422. นกชายเลนปากโค้ง
(*Calidris ferruginea*)
423. นกชายเลนปากซ้อน
(*Eurynorhynchus pygmeus*)
424. นกชายเลนปากแอน
(*Xenus cinereus*)
425. นกซ่อมทะเลปากยาว
(*Limnodromus scolopaceus*)
426. นกซ่อมทะเลอกแดง
(*Limnodromus semipalmatus*)
427. นกแซงแซวปากกา
(*Dicrurus annectans*)
428. นกแซงแซวเล็กเหลือบ
(*Dicrurus aeneus*)
429. นกแซงแซวสีเทา
(*Dicrurus leucophaeus*)
430. นกแซงแซวหงอนขน
(*Dicrurus hottentottus*)
431. นกแซงแซวหางป่องเล็ก
(*Dicrurus remifer*)
432. นกแซงแซวหางป่องใหญ่
(*Dicrurus paradiseus*)
433. นกแซงแซวหางปลา
(*Dicrurus macrocerus*)
434. นกแซวสวรรค์
(*Terpsiphone paradisi*)

435. นกแซวสวรรค์หางดำ
(*Terpsiphone atrocaudata*)
436. นกเต้าดิน
(*Actitis hypoleucos*)
437. นกเต้าดินทุ่ง หรือ
นกเต้าดินทุ่งใหญ่
(*Anthus richardi*
หรือ *Anthus novaeseelandiae*)
438. นกเต้าดินทุ่งเล็ก
(*Anthus rufulus*)
439. นกเต้าดินพันธุจีน
หรือ นกเต้าดินนิวส์ัน
(*Anthus godlewskii*)
440. นกเต้าดินพันธุไชปี้เรีย
(*Anthus rubescens*)
441. นกเต้าดินสวณ
(*Anthus hodgsoni*)
442. นกเต้าดินนอกแดง
(*Anthus cervinus*)
443. นกเต้าดินอกสีชมพู
(*Anthus roseatus*)
444. นกเต้าลมแดง
(*Dendronanthus indicus*)
445. นกเต้าลมหลังเทา
(*Motacilla cinerea*)
446. นกเต้าลมหัวเหลือง
(*Motacilla citreola*)
447. นกเต้าลมเหลือง
(*Motacilla flava*)
448. นกเดินดงญี่ปุ่น
(*Turdus cardis*)
449. นกเดินดงคอแดง
หรือ นกเดินดงคอดำ
(*Turdus ruficollis*)
450. นกเดินดงดำปีกเทา
(*Turdus boulboul*)
451. นกเดินดงลายเสือ
(*Zoothera dauma*)
452. นกเดินดงเล็กปากยาว
(*Zoothera marginata*)
453. นกเดินดงสีคล้ำ
(*Turdus obscurus*)
454. นกเดินดงสีดำ
(*Turdus merula*)
455. นกเดินดงสีเทาดำ
(*Zoothera sibirica*)
456. นกเดินดงสีน้ำตาลแดง
(*Turdus rubrocanus*)
457. นกเดินดงหลังสีไพล
(*Zoothera dixonii*)
458. นกเดินดงหัวน้ำตาลแดง
(*Zoothera interpres*)
459. นกเดินดงหัวสีส้ม
(*Zoothera citrina*)
460. นกเดินดงอกดำ
(*Turdus dissimilis*)
461. นกเดินดงอกเทา
(*Turdus feae*)
462. นกเดินดงอกลาย
(*Turdus naumanni*)
463. นกตบยุงป่าโคก
(*Caprimulgus affinis*)
464. นกตบยุงพันธุมลายู
(*Eurostopodus temminckii*)
465. นกตบยุงภูเขา
(*Caprimulgus indicus*)
466. นกตบยุงยักษ์
(*Eurostopodus macrotis*)
467. นกตบยุงเล็ก
(*Caprimulgus asiaticus*)
468. นกตบยุงหางยาว
(*Caprimulgus macrurus*)
469. นกตะกราม
(*Leptoptilos dubius*)
470. นกตะกรุม
(*Leptoptilos javanicus*)
471. นกตะขาบดง
(*Eurystomus orientalis*)
472. นกตะขาบทู่
(*Coracias benghalensis*)
473. นกต้งลื้อ
(*Megalaima virens*)
474. นกติดแก้มเหลือง
(*Parus spilonotus*)

475. นกตีดัคหัวเหลือง
(*Sylviparus modestus*)
476. นกตีดัสสุลตัน
(*Melanochlora sultanea*)
477. นกตีดหน้าแดง
(*Cephalopyrus flammiceps*)
478. นกตีดหัวแดง
(*Aegithalos concinus*)
479. นกตีดใหญ่
(*Parus major*)
480. นกตีดทอง
(*Megalaima haemacephala*)
481. นกตีดนทียน
(*Himantopus himantopus*)
482. นกตีดนเหลือง
(*Heteroscelus brevipes*)
483. นกแต้วแล้วเขียวเขมร
หรือ นกแต้วแล้วเขียวเขมร
(*Pitta ellioti*)
484. นกแต้วแล้วแดงมลายู
หรือ นกแต้วแล้วแดงมลายู
(*Pitta granatina*)
485. นกแต้วแล้วธรรมดา
หรือ นกแต้วแล้วธรรมดา
หรือ นกกอหลอ
(*Pitta moluccensis*)
486. นกแต้วแล้วป่าโกงกาง
หรือ นกแต้วแล้วป่าโกงกาง
(*Pitta megarhyncha*)
487. นกแต้วแล้วยักษ์
หรือ นกแต้วแล้วยักษ์
หรือ นกชุ่มหมู
(*Pitta caerulea*)
488. นกแต้วแล้วลาย
หรือ นกแต้วแล้วลาย
(*Pitta guajana*)
489. นกแต้วแล้วสีน้ำเงิน
หรือ นกแต้วแล้วสีน้ำเงิน
(*Pitta cyanea*)
490. นกแต้วแล้วหุยาว
หรือ นกแต้วแล้วหุยาว
(*Pitta phayrei*)
491. นกแต้วแล้วใหญ่หัวสีน้ำเงิน
หรือ นกแต้วแล้วใหญ่หัวสีน้ำเงิน
(*Pitta soror*)
492. นกแต้วแล้วใหญ่หัวสีน้ำตาล
หรือ นกแต้วแล้วใหญ่หัวสีน้ำตาล
(*Pitta oatesi*)
493. นกแต้วแล้วอกเขียว
หรือ นกแต้วแล้วอกเขียว
(*Pitta sordida*)
494. นกโตคลื่นสีคล้ำ
(*Oceanodroma monorhis*)
495. นกโตไม้โตโคนหางสีน้ำตาล
(*Sitta nagaensis*)
496. นกโตไม้ท้องสีเม็ดมะขาม
(*Sitta castanea*)
497. นกโตไม้สีสวย
(*Sitta formosa*)
498. นกโตไม้หน้าผากกำมะหยี่
(*Sitta frontalia*)
499. นกโตไม้ใหญ่
(*Sitta magna*)
500. นกทะเลขาเขียว
(*Tringa nebularia*)
501. นกทะเลขาเขียวลายจุด
(*Tringa guttifer*)
502. นกทะเลขาแดงธรรมดา
(*Tringa totanus*)
503. นกทะเลขาแดงลายจุด
(*Tringa erythropus*)
504. นกทืดท้อมลายู
(*Ketupa ketupu*)
505. นกทืดทื่อพันธุ์เหนือ
(*Ketupa zeylonensis*)
506. นกนို့ดို့
(*Anous stolidus*)
507. นกนို့ทเล็ก
(*Calidris canutus*)
508. นกนို့ทใหญ่
(*Calidris tenuirostris*)
509. นกนางนวลกลบคิ้วขาว
(*Sterna anaethetus*)

510. นกนางนวลแกลบเคราขาว
(*Chlidonias hybridus*)
511. นกนางนวลแกลบแคสเปียน
(*Sterna caspia*)
512. นกนางนวลแกลบจีน
(*Sterna bernsteini*)
513. นกนางนวลแกลบดำ
(*Sterna fuscata*)
514. นกนางนวลแกลบดำปีกขาว
(*Chlidonias leucopterus*)
515. นกนางนวลแกลบท้องดำ
(*Sterna acuticauda*)
516. นกนางนวลแกลบท้ายทอยดำ
(*Sterna sumatrana*)
517. นกนางนวลแกลบธรรมดา
(*Sterna hirundo*)
518. นกนางนวลแกลบปากหนา
(*Gelochelidon nilotica*)
519. นกนางนวลแกลบแม่น้ำ
(*Sterna aurantia*)
520. นกนางนวลแกลบเล็ก
(*Sterna albifrons*)
521. นกนางนวลแกลบสีกุหลาบ
(*Sterna dougalli*)
522. นกนางนวลแกลบหงอนเล็ก
(*Sterna bengalensis*)
523. นกนางนวลแกลบหงอนใหญ่
(*Sterna bergii*)
524. นกนางนวลขอบปีกขาว
(*Larus ridibundus*)
525. นกนางนวลธรรมดา
(*Larus brunnicephalus*)
526. นกนางนวลปากเรียว
(*Larus genei*)
527. นกนางนวลหัวดำใหญ่
(*Larus ichthyaetus*)
528. นกนางนวลหางดำ
(*Larus crassirostris*)
529. นกนางนวลแฮร์ริ่ง
(*Larus argentatus*)
530. นกนางแอ่นตะโพกแดง
(*Hirundo daurica*)
531. นกนางแอ่นลาย
(*Hirundo striolata*)
532. นกนางแอ่นทรายสร้อยคอดำ
(*Riparia riparia*)
533. นกนางแอ่นทรายสีน้ำตาล
(*Riparia paludicola*)
534. นกนางแอ่นบ้าน
(*Hirundo rustica*)
535. นกนางแอ่นแปซิฟิก
(*Hirundo tahitica*)
536. นกนางแอ่นมาสีคล้ำ
(*Hirundo concolor*)
537. นกนางแอ่นมาตินพันธุ์ไซบีเรีย
(*Delichon urbica*)
538. นกนางแอ่นมาตินพันธุ์เนปาล
(*Delichon nipalensis*)
539. นกนางแอ่นมาตินพันธุ์เอเชียใต้
(*Delichon dasypus*)
540. นกนางแอ่นหางลวด
(*Hirundo smithii*)
541. นกนิลตวาท้องสีส้ม
(*Niltava vivida*)
542. นกนิลตวาท้องสีส้มคอดำ
(*Niltava sundara*)
543. นกนิลตวาท้องสีส้มพันธุ์จีน
(*Niltava davidi*)
544. นกนิลตวาเล็ก
(*Niltava macgrigoriae*)
545. นกนิลตวาใหญ่
(*Niltava grandis*)
546. นกบั้งรอกเขียวอกแดง
(*Phaenicophaeus curvirostris*)
547. นกบั้งรอกแดง
(*Phaenicophaeus chlorophaeus*)
548. นกบั้งรอกปากแดง
(*Phaenicophaeus javanicus*)
549. นกบั้งรอกเล็กท้องแดง
(*Phaenicophaeus sumatranus*)
550. นกบั้งรอกเล็กท้องเทา
(*Phaenicophaeus diardi*)
551. นกบั้งรอกใหญ่
(*Phaenicophaeus tristis*)

552. นกบูบบี้ตีนแดง
(*Sula sula*)
553. นกบูบบี้สีน้ำตาล
(*Sula leucogaster*)
554. นกบูบบี้หน้าดำ
(*Sula dactylatra*)
555. นกปรอดคอลาย
(*Pycnonotus finlaysoni*)
556. นกปรอดจีน
(*Pycnonotus sinensis*)
557. นกปรอดดำ
(*Hypsipetes leucocephalus*
หรือ *Hypsipetes
madagascariensis*)
558. นกปรอดดำปีกขาว
(*Pycnonotus melanoleucos*)
559. นกปรอดทอง
(*Pycnonotus atriceps*)
560. นกปรอดท้องสีเทา
(*Pycnonotus cyaniventris*)
561. นกปรอดเทาหัวขาว
(*Hypsipetes thompsoni*)
562. นกปรอดกุเขา
(*Hypsipetes mccllellandii*)
563. นกปรอดแม่พะ
หรือ นกปรอดแม่ทะ
(*Pycnonotus zeylanicus*)
564. นกปรอดลาย
(*Pycnonotus striatus*)
565. นกปรอดเล็กตาขาว
(*Iole propinqua*
หรือ *Hypsipetes propinquus*)
566. นกปรอดเล็กท้องเทา
(*Pycnonotus erythroptalmos*)
567. นกปรอดเล็กสีไพลตาแดง
(*Iole virescens*
หรือ *Hypsipetes virescens*)
568. นกปรอดสวน
(*Pycnonotus blanfordi*)
569. นกปรอดสีซีเก้
(*Hemixos flava*
หรือ *Hypsipetes flava*)
570. นกปรอดสีคล้ายไคคอเหลือง
(*Criniger finschii*)
571. นกปรอดสีน้ำตาลตาขาว
(*Pycnonotus simplex*)
572. นกปรอดสีน้ำตาลตาแดง
(*Pycnonotus brunneus*)
573. นกปรอดสีไพลใหญ่
(*Pycnonotus plumosus*)
574. นกปรอดทองนาคขาว
(*Iole olivacea*
หรือ *Hypsipetes charlottae*)
575. นกปรอดทองปากหนา
(*Spizixos canifrons*)
576. นกปรอดทองหลังลาย
(*Pycnonotus eutilotus*)
577. นกปรอดหน้าवल
(*Pycnonotus goiavier*)
578. นกปรอดหลังเขียวอกลาย
(*Ixos malaccensis*
หรือ *Hypsipetes malaccensis*)
579. นกปรอดหลังฟู
(*Tricholestes criniger*
หรือ *Hypsipetes criniger*)
580. นกปรอดหัวโขน
หรือ นกกรงหัวจุก
(*Pycnonotus jocosus*)
581. นกปรอดหัวโขนกันเหลือง
(*Pycnonotus xanthorrhous*)
582. นกปรอดหัวตาขาว
(*Pycnonotus flavescens*)
583. นกปรอดหัวสีเข้ม
(*Pycnonotus aurigaster*)
584. นกปรอดเหลืองหัวจุก
(*Pycnonotus melanicterus*)
585. นกปรอดอกลายเกล็ด
(*Pycnonotus squamatus*)
586. นกปรอดโองแก้มเทา
(*Criniger bres*)
587. นกปรอดโองท้องสีน้ำตาล
(*Criniger ochraceus*)
588. นกปรอดโองเมืองเหนือ
(*Criniger pallidus*)

589. นกปรอดโองไร่หัวขน
(*Criniger phaeocephalus*)
590. นกปรอดโองหน้าผากเทา
(*Alophoixus flaveolus*
หรือ *Criniger flaveolus*)
591. นกปลีกกล้วยท้องเทา
(*Arachnothera affinis*)
592. นกปลีกกล้วยปากยาว
(*Arachnothera robusta*)
593. นกปลีกกล้วยปากหนา
(*Arachnothera crassirostris*)
594. นกปลีกกล้วยลาย
(*Arachnothera magna*)
595. นกปลีกกล้วยเล็ก
(*Arachnothera longirostra*)
596. นกปลีกกล้วยหูเหลืองเล็ก
(*Arachnothera chrysogenys*)
597. นกปลีกกล้วยหูเหลืองใหญ่
(*Arachnothera flavigaster*)
598. นกปากกบปักช้ไต้
(*Batrachostomus stellatus*)
599. นกปากกบพันธุ์ชวา
(*Batrachostomus javensis*)
600. นกปากกบยักษ์
(*Batrachostomus auritus*)
601. นกปากกบลายดำ
(*Batrachostomus hodgsoni*)
602. นกปากงอน
(*Recurvirostra avosetta*)
603. นกปากช้อนหน้าขาว
(*Platalea leucorodia*)
604. นกปากช้อนหน้าดำ
(*Platalea minor*)
605. นกปากซ่อมดง
(*Scolopax rusticola*)
606. นกปากซ่อมพง
(*Gallinago nemoricola*)
607. นกปากซ่อมเล็ก
(*Lymnocyrtus minimus*)
608. นกปากซ่อมสวีนิโฮ
(*Gallinago megala*)
609. นกปากซ่อมหางเข็ม
(*Gallinago stenura*)
610. นกปากซ่อมหางพัด
(*Gallinago gallinago*)
611. นกปากนกแก้วคิ้วดำ
(*Pradoxornis atrosuperciliaris*)
612. นกปากนกแก้วหัวเทา
(*Pradoxornis gularis*)
613. นกปากนกแก้วหางสั้น
(*Pradoxornis davidianus*)
614. นกปากนกแก้วหูเทา
(*Pradoxornis nipalensis*)
615. นกปากนกแก้วอกลาย
(*Pradoxornis guttaticollis*)
616. นกปากห่าง
(*Anastomus oscitans*)
617. นกปากแอ่นหางดำ
(*Limosa limosa*)
618. นกปากแอ่นหางลาย
(*Limosa lapponica*)
619. นกปีกแพรสีเขียว
(*Cochoa viridis*)
620. นกปีกแพรสีม่วง
(*Cochoa purpurea*)
621. นกปีกลายตาขาว
(*Actinodura ramsayi*)
622. นกปีกลายสก็อต
(*Garrulus glandarius*)
623. นกปีกสั้นเล็ก
(*Brachypteryx leucophrys*)
624. นกปีกสั้นสีน้ำเงิน
(*Brachypteryx montana*)
625. นกเป็ดผีเล็ก
(*Tachybaptus ruficollis*)
626. นกเป็ดผีใหญ่
(*Podiceps cristatus*)
627. นกเป็ดน้ำชาเหลือง
(*Treron phoenicoptera*)
628. นกเป็ดน้ำคอสีม่วง
(*Treron vernans*)
629. นกเป็ดน้ำแดง
(*Treron fulvicollis*)
630. นกเป็ดน้ำท้องขาว
(*Treron sieboldii*)

631. นกเป้ลำเล็กหัวเทา
(*Treron olax*)
632. นกเป้ลำหน้าแดง
(*Ptilinopus jambu*)
633. นกเป้ลำหน้าเหลือง
(*Treron pompadora*)
634. นกเป้ลำหางเข็ม
(*Treron apicauda*)
635. นกเป้ลำหางเข็มหัวปีกแดง
(*Treron seimundi*)
636. นกเป้ลำหางพลั่ว
(*Treron sphenura*)
637. นกเป้ลำใหญ่
(*Treron capellei*)
638. นกเป้ลำอกสีม่วงน้ำตาล
(*Treron bicincta*)
639. นกเป้ลือกไม้
(*Certhia discolor*)
640. นกโป่งวิด
(*Rostratula benghalensis*)
641. นกพงคิ้วดำ
(*Acrocephalus bistrigiceps*)
642. นกพงตักแตนนท้ายทอยสีเทา
(*Locustella certhiola*)
643. นกพงตักแตนนอกลาย
(*Locustella lanceolata*)
644. นกพงนาพันธุ์จีน
(*Acrocephalus concinens*)
645. นกพงนาพันธุ์แมนจูเรีย
(*Acrocephalus tangorum*)
646. นกพงนาหิมาลัย
(*Acrocephalus agricola*)
647. นกพงปากหนา
(*Acrocephalus aedon*)
648. นกพงหญ้า
(*Graminicola bengalensis*)
649. นกพงใหญ่พันธุ์ญี่ปุ่น
(*Acrocephalus orientalis*
หรือ *Acrocephalus
arundinaceus*)
650. นกพงใหญ่พันธุ์อินเดีย
(*Acrocephalus stentoreus*)
651. นกพญาปากกว้างทองแดง
(*Cymbirhynchus
macrorhynchus*)
652. นกพญาปากกว้างลายเหลือง
(*Eurylaimus javanicus*)
653. นกพญาปากกว้างเล็ก
(*Eurylaimus ochromalus*)
654. นกพญาปากกว้างสีดำ
(*Corydon sumatranus*)
655. นกพญาปากกว้างหางยาว
(*Psarisomus dalhousiae*)
656. นกพญาปากกว้างอกสีเงิน
(*Serilophus lunatus*)
657. นกพญาไฟคอเทา
(*Pericrocotus solaris*)
658. นกพญาไฟพันธุ์เหนือ
(*Pericrocotus ethologus*)
659. นกพญาไฟแม่สะเรียง
(*Pericrocotus brevirostris*)
660. นกพญาไฟเล็ก
(*Pericrocotus cinnamomeus*)
661. นกพญาไฟเล็กคอดำ
(*Pericrocotus igneus*)
662. นกพญาไฟสีกุหลาบ
(*Pericrocotus roseus*)
663. นกพญาไฟสีเทา
(*Pericrocotus divaricatus*)
664. นกพญาไฟตะโพกสีน้ำตาล
(*Pericrocotus cantonensis*)
665. นกพญาไฟใหญ่
(*Pericrocotus flammeus*)
666. นกพรานผึ้ง
(*Indicator archipelagicus*)
667. นกพริก
(*Metopidius indicus*)
668. นกพลิกหิน
(*Arenaria interpres*)
669. นกพิราบเขาสูง
(*Columba pulchricollis*)
670. นกพิราบปากกลาง
(*Columba hodgsonii*)
671. นกโพระดกคอสีฟ้า
(*Megalaima asiatica*)

672. นกโพระดกคอสีฟ้าเคราดำ
(*Megalaima incognita*)
673. นกโพระดกคางแดง
(*Megalaima mystacophanos*)
674. นกโพระดกคางเหลือง
(*Megalaima franklinii*)
675. นกโพระดกคิ้วดำ
(*Megalaima oorti*)
676. นกโพระดกเคราเหลือง
(*Megalaima chrysopogon*)
677. นกโพระดกธรรมดา
(*Megalaima lineata*)
678. นกโพระดกหนวดแดง
(*Psilopogon pyrolophus*)
679. นกโพระดกหน้าผากดำ
(*Megalaima australis*)
680. นกโพระดกหลากสี
(*Megalaima rafflesii*)
681. นกโพระดกหัวเหลือง
(*Megalaima henricii*)
682. นกโพระดกหูเขียว
(*Megalaima faiostricta*)
683. นกพินฟุท
(*Helipais personata*)
684. นกภูหงอนทองขาว
(*Yuhina zantholeuca*)
685. นกภูหงอนหม่า
(*Yuhina humilis*)
686. นกภูหงอนวงตาขาว
(*Yuhina flavicollis*)
687. นกภูหงอนหัวน้ำตาลแดง
(*Yuhina castaniceps*)
688. นกมุดน้ำ
(*Cinclus pallasi*)
689. นกมุ่นรกคอดแดง
(*Alcippe rufogularis*)
690. นกมุ่นรกคิ้วดำ
(*Alcippe grotei*)
691. นกมุ่นรกตาขาว
(*Alcippe poiocephala*)
692. นกมุ่นรกตาแดง
(*Alcippe morrisonia*)
693. นกมุ่นรกภูเขา
(*Alcippe peracensis*)
694. นกมุ่นรกสีน้ำตาล
(*Alcippe brunneicauda*)
695. นกมุ่นรกหัวน้ำตาลแดง
(*Alcippe castaneiceps*)
696. นกมูม
(*Ducula badia*)
697. นกยอดข้าวหางแพนลาย
(*Cisticola juncidis*)
698. นกยอดข้าวหางแพนหัวแดง
(*Cisticola exilis*)
699. นกยอดหญ้าสีดำ
หรือ นกขี้หมา
(*Saxicola caprata*)
700. นกยอดหญ้าสีเทา
(*Saxicola ferrea*)
701. นกยอดหญ้าหลังดำ
(*Saxicola jerdoni*)
702. นกยอดหญ้าหัวดำ
(*Saxicola torquata*)
703. นกยางกรอกพันธุ์จีน
(*Ardeola bacchus*)
704. นกยางกรอกพันธุ์ขาว
(*Ardeola speciosa*)
705. นกยางกรอกพันธุ์อินเดีย
(*Ardeola grayii*)
706. นกยางเขียว
(*Butorides striatus*)
707. นกยางควาย
(*Bubulcus ibis*)
708. นกยางจีน
(*Egretta eulophotes*)
709. นกยางดำ
(*Dupetor flavicollis*)
710. นกยางแดงใหญ่
(*Botaurus stellaris*)
711. นกยางทะเล
(*Egretta sacra*)
712. นกยางโตน้อย
(*Mesophoyx intermedia*
หรือ *Egretta intermedia*)

713. นกยางโทนใหญ่
(*Casmerodius albus*)
หรือ *Egretta alba*)
714. นกยางเปี้ย
(*Egretta garzetta*)
715. นกยางไฟธรรมดา
(*Ixobrychus cinnamomeus*)
716. นกยางไฟหัวดำ
(*Ixobrychus sinensis*)
717. นกยางไฟหัวเทา
(*Ixobrychus eurhythmus*)
718. นกยางลายเสือ
(*Gorsachius melanolophus*)
719. นกยูง
(*Pavo muticus*)
720. นกร่อนทะเลหางขาว
(*Phaethon lepturus*)
721. นกร่อนทะเลหางแดง
(*Phaethon rubricauda*)
722. นกระวังไพรแก้มสีน้ำตาล
(*Pomatorhinus erythrogastrus*)
723. นกระวังไพรปากแดงยาว
(*Pomatorhinus ochraceiceps*)
724. นกระวังไพรปากแดงสั้น
(*Pomatorhinus ferruginosus*)
725. นกระวังไพรปากยาว
(*Pomatorhinus hypoleucos*)
726. นกระวังไพรปากเหลือง
(*Pomatorhinus schisticeps*)
727. นกระวังไพรหลังแดง
(*Pomatorhinus montanus*)
728. นกรัฟ
(*Philomachus pugnax*)
729. นกลอยทะเลคอแดง
(*Phalaropus lobatus*)
730. นกลุมพู หรือ นกทะเลชุมพู
(*Ducula aenea*)
731. นกลุมพูขาว
หรือ นกทะเลชุมพูขาว
(*Ducula bicolor*)
732. นกลุมพูแดง
หรือ นกทะเลชุมพูแดง
(*Columba punicea*)
733. นกแว่นตาขาวข้างแดง
(*Zosterops erythropleurus*)
734. นกแว่นตาขาวสีทอง
(*Zosterops palpebrosus*)
735. นกแว่นตาขาวสีเหลืองปากซีด
(*Zosterops everetti*)
736. นกแว่นตาขาวหลังเขียว
(*Zosterops japonicus*)
737. นกแว่นสีเทา
หรือ นกแว่นเหนือ
(*Polyplectron bicalcaratum*)
738. นกแว่นสีน้ำตาล
หรือ นกแว่นใต้
(*Polyplectron malacense*)
739. นกคิวงปึกสีฟ้า
(*Minla cyanouroptera*)
740. นกคิวงหางสีตาล
(*Minla strigula*)
741. นกสั้ว หรือ นกสั้วหางซ้อน
(*Stercorarius pomarinus*)
742. นกสั้วขั้วโลกเหนือ
(*Stercorarius parasiticus*)
743. นกสั้วหางยาว
(*Stercorarius longicaudus*)
744. นกสั้วตีนท้อกเทา
(*Calidris temminckii*)
745. นกสั้วตีนท้อแดง
(*Calidris ruficollis*)
746. นกสั้วตีนท้อขาว
(*Calidris subminuta*)
747. นกสั้วตีนท้อเล็ก
(*Calidris minuta*)
748. นกสาลิกาเขียว
(*Cissa chinensis*)
749. นกสาลิกาเขียวหางสั้น
(*Cissa hypoleuca*)
750. นกสาลิกาปากดำ
(*Pica pica*)
751. นกสีชมพูสวน
(*Dicaeum cruentatum*)
75. นกเสือแมลงคอยสีตาล
(*Pteruthius melanotis*)

753. นกเสื้อแมลงปีกแดง
(*Pteruthius flaviscapis*)
754. นกเสื้อแมลงหน้าสีตาล
(*Pteruthius aenobarbus*)
755. นกเสื้อแมลงหัวขาว
(*Gampsorhynchus rufulus*)
756. นกแสก
(*Tyto alba*)
757. นกแสกแดง
(*Phodilus badius*)
758. นกหกลี้นปากดำ
(*Loriculus galgulus*)
759. นกหกลี้นปากแดง
(*Loriculus vernalis*)
760. นกหกลำใหญ่
(*Psittinus cyanurus*)
761. นกหนูแดง
(*Porzana fusca*)
762. นกหัวว่า
(*Argusianus argus*)
763. นกหัวขวานเขียวคอเขียว
(*Picus viridanus*)
764. นกหัวขวานเขียวตะโพกแดง
(*Picus erythropygius*)
765. นกหัวขวานเขียวท้องลาย
(*Picus xanthopygaeus*)
766. นกหัวขวานเขียวปากไม้
(*Picus vittatus*)
767. นกหัวขวานเขียวหัวดำ
(*Picus canus*)
768. นกหัวขวานคอลาย
(*Picus mentalis*)
769. นกหัวขวานแครงจุดรูปหัวใจ
(*Hemicircus canente*)
770. นกหัวขวานแครงอกเทา
(*Hemicircus concretus*)
771. นกหัวขวานจิ้งจิวขาว
(*Sasia ochracea*)
772. นกหัวขวานจิ้งจิวท้องลาย
(*Picumnus innominatus*)
773. นกหัวขวานจิ้งจิวออกแดง
(*Sasia abnormis*)
774. นกหัวขวานต่างแครง
(*Dendrocopos canicapillus*
หรือ *Picoides canicapillus*)
775. นกหัวขวานต่างท้องดำ
(*Meiglyptes jugularis*)
776. นกหัวขวานต่างท้องน้ำตาลแดง
(*Dendrocopos hyperythrus*
หรือ *Picoides hyperythrus*)
777. นกหัวขวานต่างหน้าผากเหลือง
(*Picoides mahrattensis*)
778. นกหัวขวานต่างหัวแดงอกลาย
(*Picoides atratus*)
779. นกหัวขวานต่างอกลายจุด
(*Picoides macei*)
780. นกหัวขวานแดง
(*Blythipicus rubiginosus*)
781. นกหัวขวานแดงลาย
(*Picus miniaceus*)
782. นกหัวขวานแดงหลังลาย
(*Blythipicus pyrrhotis*)
783. นกหัวขวานปากไม้
(*Gecinulus viridis*)
784. นกหัวขวานปีกแดง
(*Picus puniceus*)
785. นกหัวขวานลายคอแถบขาว
(*Meiglyptes tukki*)
786. นกหัวขวานลายตะโพกเหลือง
(*Meiglyptes tristis*)
787. นกหัวขวานเล็กหงอนเหลือง
(*Picus chlorolophus*)
788. นกหัวขวานสามนิ้วหลังทอง
(*Dinopium javanense*)
789. นกหัวขวานสามนิ้วหลังสีไพล
(*Dinopium rafflesii*)
790. นกหัวขวานสีตาล
(*Celeus brachyurus*)
791. นกหัวขวานสี่นิ้วหลังทอง
(*Chrysocolaptes lucidus*)
792. นกหัวขวานหลังสีส้ม
(*Reinwardtipicus validus*)
793. นกหัวขวานหัวเหลือง
(*Gecinulus grantia*)

794. นกหัวขวานใหญ่สีดำ
(*Dryocopus javensis*)
795. นกหัวขวานใหญ่สีเทา
(*Muelleripicus pulverulentus*)
796. นกหัวขวานใหญ่หงอนเหลือง
(*Picus flavinucha*)
797. นกหัวขวานนอกแดง
(*Dendrocopus cathpharius*
หรือ *Picoides cathpharius*)
798. นกหัวโตกินปู
(*Dromas ardeola*)
799. นกหัวโตขาดำ
(*Charadrius alexandrinus*)
800. นกหัวโตขาขาว
(*Charadrius veredus*)
801. นกหัวโตทรายเล็ก
(*Charadrius mongolus*)
802. นกหัวโตทรายใหญ่
(*Charadrius leschenaultii*)
803. นกหัวโตปากยาว
(*Charadrius placidus*)
804. นกหัวโตมลายู
(*Charadrius peronii*)
805. นกหัวโตเล็กขาสีส้ม
(*Charadrius hiaticula*)
806. นกหัวโตเล็กขาเหลือง
(*Charadrius dubius*)
807. นกหัวโตสีเทา
(*Pluvialis squatarola*)
808. นกหัวโตหลังจุดสีทอง
(*Pluvialis fulva*)
809. นกหางนก
(*Megalurus palustris*)
810. นกหางร่ำดำ
(*Heterophasia melanoleuca*)
811. นกหางร่ำหลังแดง
(*Heterophasia annectens*)
812. นกหางร่ำหางยาว
(*Heterophasia picaoides*)
813. นกออก
(*Haliaeetus leucogaster*)
814. นกอัญชันคิ้วขาว
(*Porzana cinerea*)
815. นกอัญชันจีน
(*Porzana paykullii*)
816. นกอัญชันป่าเขาแดง
(*Rallina fasciata*)
817. นกอัญชันป่าเขาเทา
(*Rallina eurizonoides*)
818. นกอัญชันเล็ก
(*Porzana pusilla*)
819. นกอัญชันเล็กลายจุด
(*Porzana porzana*)
820. นกอัญชันหางดำ
(*Porzana bicolor*)
821. นกอัญชันนอกเทา
(*Rallus striatus*)
822. นกอัญชันนอกสีไพล
(*Rallus aquaticus*)
823. นกย้ายจั่ว
(*Anhinga melanogaster*)
824. นกอินทรีดำ
(*Ictinaetus malayensis*)
825. นกอินทรีแถบปีกดำ
(*Hieraaetus fasciatus*)
826. นกอินทรีทุ่งหญ้าสเติร์ปปี
(*Aquila nipalensis*)
827. นกอินทรีปีกลาย
(*Aquila clanga*)
828. นกอินทรีเล็ก
(*Hieraaetus pennatus*)
829. นกอินทรีสีน้ำตาล
(*Aquila rapax*)
830. นกอินทรีหัวนวล
(*Haliaeetus leucoryphus*)
831. นกอินทรีหัวไหล่ขาว
(*Aquila heliaca*)
832. นกอินทรีหางขาว
(*Haliaeetus albicilla*)
833. นกอีโก้ยจิ๋ว
(*Numenius minutus*)
834. นกอีโก้ยตะโพกสีน้ำตาล
(*Numenius madagascariensis*)

835. นกอีโก้ยเล็ก
(*Numenius phaeopus*)
836. นกอีโก้ยใหญ่
(*Numenius arquata*)
837. นกอีโง้ง
(*Porphyrio porphyrio*)
838. นกอีแจว
(*Hydrophasianus chirurgus*)
839. นกอีแพรดคอขาว
(*Rhipidura albicollis*)
840. นกอีแพรดคิ้วขาว
(*Rhipidura aureola*)
841. นกอีแพรดแถบอกดำ
(*Rhipidura javanica*)
842. นกอีแพรดท้องเหลือง
(*Rhipidura hypoxantha*)
843. นกอีแพรดดอกลาย
(*Rhipidura perlata*)
844. นกอีล้ำ หรือ นกอีดำ
(*Gallinula chloropus*)
845. นกอีลุ้ม
(*Gallicrex cinerea*)
846. นกอีวับตักแตน
(*Cacomantis merulinus*)
847. นกอีเสือลายเสือ
(*Lanius tigrinus*)
848. นกอีเสือสีน้ำตาล
(*Lanius cristatus*)
849. นกอีเสือหลังแดง
(*Lanius collurioides*)
850. นกอีเสือหลังเทา
(*Lanius tephronotus*)
851. นกอีเสือหัวดำ
(*Lanius schach*)
852. นกอีุมบาตร
(*Motacilla alba*)
853. นกเอี้ยงก้นลาย
(*Acridotheres cristatellus*)
854. นกเอี้ยงควาย
(*Acridotheres fuscus*)
855. นกเอี้ยงดำ
(*Gracupica contra*
หรือ *Sturnus contra*)
856. นกเอี้ยงดำปากซีได้
(*Aplonis panayensis*)
857. นกเอี้ยงถ้ำ
(*Myiophoneus caeruleus*)
858. นกเอี้ยงพราหมณ์
(*Temenuchus pagodarum*
หรือ *Sturnus pagodarum*)
859. นกเอี้ยงสาริกา
หรือ นกเอี้ยงสาลิกา
(*Acridotheres tristis*)
860. นกเอี้ยงหงอน
(*Acridotheres grandis*
หรือ *Acridotheres javanicus*)
861. นกเอี้ยงหัวสีทอง
(*Ampeliceps coronatus*)
862. นกแอ่นกินรัง
(*Collocalia fuciphaga*
หรือ *Aerodramus*
fuciphagus)
863. นกแอ่นตะโพกขาวหางแฉก
(*Apus pacificus*)
864. นกแอ่นตาล
(*Cypsiurus balasiensis*)
865. นกแอ่นท้องขาว
(*Collocalia esculenta*)
866. นกแอ่นท้องลาย
(*Apus acuticauda*)
867. นกแอ่นทุ่งเล็ก
(*Glareola lactea*)
868. นกแอ่นทุ่งใหญ่
(*Glareola maldivarum*)
869. นกแอ่นบ้าน
(*Apus affinis*)
870. นกแอ่นพง
(*Artamus fuscus*)
871. นกแอ่นพ่น้ำหิมาลัย
(*Collocalia brevirostris*
หรือ *Aerodramus*
brevirostris)
872. นกแอ่นฟ้าเคราขาว
(*Hemiprocne comata*)
873. นกแอ่นฟ้าตะโพกสีเทา
(*Hemiprocne longipennis*)

874. นกแอ่นฟ้าหงอน
(*Hemiprocne coronata*)
875. นกแอ่นเล็กหางหนาม
ตะโพกขาว
(*Rhaphidura leucopygialis*)
876. นกแอ่นหางสีเหลือง
หรือ นกแอ่นรังดำ
(*Collocalia maxima*)
หรือ *Aerodramus maximus*)
877. นกแอ่นใหญ่คอขาว
(*Hirundapus caudacutus*)
878. นกแอ่นใหญ่หัวตาขาว
(*Hirundapus giganteus*)
879. นกแอ่นใหญ่หัวดำ
(*Hirundapus cochinchinensis*)
880. นกฮูก หรือ นกเค้ากู่
(*Otus lempiji*)
881. เป็ดกำ
(*Cairina scutulata*)
882. เป็ดคับแค
(*Nettapus coromandelianus*)
883. เป็ดเซลดัก
(*Tadorna tadorna*)
884. เป็ดดำหัวดำ
(*Aythya baeri*)
885. เป็ดดำหัวสีน้ำตาล
(*Aythya nyroca*)
886. เป็ดแดง
(*Dendrocygna javanica*)
887. เป็ดเทา
(*Anas poecilorhyncha*)
888. เป็ดเทาถิ่นดำ
(*Anas strepera*)
889. เป็ดปากแดง
(*Netta rufina*)
890. เป็ดปากยาวข้างลาย
(*Mergus squamatus*)
891. เป็ดปากพลั่ว
(*Anas clypeata*)
892. เป็ดปากสั้น
(*Anas penelope*)
893. เป็ดปีกเขียว
(*Anas crecca*)
894. เป็ดเป็ย
(*Aythya fuligula*)
895. เป็ดเป็ยหน้าเขียว
(*Anas falcata*)
896. เป็ดโป๊ซัดหลังขาว
(*Aythya ferina*)
897. เป็ดพม่า
(*Tadorna ferruginea*)
898. เป็ดลาย
(*Anas querquedula*)
899. เป็ดหงส์
(*Sarkidiornis melanotos*)
900. เป็ดหน้าเหลือง
(*Anas formosa*)
901. เป็ดหัวเขียว
(*Anas platyrhynchos*)
902. เป็ดหางแหลม
(*Anas acuta*)
903. พญาแร้ง
(*Sarcogyps calvus*)
904. ห่านเทาปากชมพู
(*Anser anser*)
905. ห่านเทาปากดำ
หรือ ห่านคอขาว
(*Anser cygnoides*)
906. ห่านหัวลาย
(*Anser indicus*)
907. เหยี่ยวกิ้งก่าสีดำ
(*Aviceda leuphotes*)
908. เหยี่ยวกิ้งก่าสีน้ำตาล
(*Aviceda jerdoni*)
909. เหยี่ยวขาว
(*Elanus caeruleus*)
910. เหยี่ยวคางขาว
(*Macheiramphus alcinus*)
911. เหยี่ยวkestrel
(*Falco tinnunculus*)
912. เหยี่ยวต่างดำขาว
(*Circus melanoleucos*)
913. เหยี่ยวดำ
(*Milvus migrans*)

914. เหยี่ยวดำท้องขาว
(*Spizaetus alboniger*)
915. เหยี่ยวแดง
(*Haliastur indus*)
916. เหยี่ยวต่างสี
(*Spizaetus cirrhatus*)
917. เหยี่ยวตีนแดง
(*Falco amurensis*)
918. เหยี่ยวท้องแดง
(*Hieraaetus kienerii*)
919. เหยี่ยวทะเลทราย
(*Buteo buteo*)
920. เหยี่ยวทุ่ง
(*Circus spilonotus*)
921. เหยี่ยวทุ่งแถบเหนือ
(*Circus cyaneus*)
922. เหยี่ยวทุ่งพันธุ์ยูเรเชีย
(*Circus aeruginosus*)
923. เหยี่ยวนกกระจอกเล็ก
(*Accipiter virgatus*)
924. เหยี่ยวนกกระจอกใหญ่
(*Accipiter nisus*)
925. เหยี่ยวนกเขาขีดรา
(*Accipiter badius*)
926. เหยี่ยวนกเขาท้องขาว
(*Accipiter gentilis*)
927. เหยี่ยวนกเขาพันธุ์จีน
(*Accipiter soloensis*)
928. เหยี่ยวนกเขาพันธุ์ญี่ปุ่น
(*Accipiter gularis*)
929. เหยี่ยวนกเขาหงอน
(*Accipiter trivirgatus*)
930. เหยี่ยวนิ้วสั้น
(*Circaetus gallicus*)
931. เหยี่ยวปลาเล็กหัวเทา
(*Ichthyophaga humilis*)
932. เหยี่ยวปลาใหญ่หัวเทา
(*Ichthyophaga ichthyaetus*)
933. เหยี่ยวปีกแดง
(*Butastur liventer*)
934. เหยี่ยวผึ้ง
(*Pernis ptilorhynchus*)
935. เหยี่ยวเพเรกริน
(*Falco peregrinus*)
936. เหยี่ยวภูเขา
(*Spizaetus nipalensis*)
937. เหยี่ยวเมอร์ลิน
(*Falco columbarius*)
938. เหยี่ยวแมลงปอขาวดำ
(*Microhierax fringillarius*)
939. เหยี่ยวแมลงปอขาวแดง
(*Microhierax caerulescens*)
940. เหยี่ยวรุ้ง
(*Spilornis cheela*)
941. เหยี่ยวเล็กตะโพกขาว
(*Polihierax insignis*)
942. เหยี่ยวหงอนสีน้ำตาลท้องขาว
(*Spizaetus nanus*)
943. เหยี่ยวหน้าเทา
(*Butastur indicus*)
944. เหยี่ยวออสเปร
(*Pandion haliaetus*)
945. เหยี่ยวฮอบบี้
(*Falco severus*)
946. เหยี่ยวฮอบบี้ยุโรป
(*Falco subbuteo*)
947. อีกา
(*Corvus macrorhynchos*)
948. อีแก
(*Corvus splendens*)
949. อีแร้งดำหิมาลัย
(*Aegypius monachus*)
950. อีแร้งเทาหลังขาว
(*Gyps bengalensis*)
951. อีแร้งสีน้ำตาล
(*Gyps indicus*)
952. อีแร้งสีน้ำตาลหิมาลัย
(*Gyps himalayensis*)

สัตว์ป่าจำพวกสัตว์เลื้อยคลาน

1. กิ้งก่าแก้ว
(*Calotes emma*)
2. กิ้งก่าเขาเล็ก
(*Acanthosaura lepidogaster*)
3. กิ้งก่าเขาหนามยาว
(*Acanthosaura armata*)
4. กิ้งก่าเขาหนามสั้น
(*Acanthosaura crucigera*)
5. กิ้งก่าดงคอสีฟ้า
(*Gonocephalus bellii*)
6. กิ้งก่าดงคิ้วสัน
(*Gonocephalus doriae*)
7. กิ้งก่าดงใหญ่
(*Gonocephalus grandis*)
8. กิ้งก่าบินคอดำ
(*Draco melanopogon*)
9. กิ้งก่าบินคอแดง
(*Draco blanfordii*)
10. กิ้งก่าบินคอสีส้ม
(*Draco fimbriatus*)
11. กิ้งก่าบินปีกแดง
(*Draco haematopogon*)
12. กิ้งก่าบินปีกลาย
(*Draco taeniopterus*)
13. กิ้งก่าบินปีกส้ม
(*Draco maculatus*)
14. กิ้งก่าบินปีกห้าแถบ
(*Draco quinquefasciatus*)
15. กิ้งก่าบินมลายู
(*Draco obscurus*)
16. กิ้งก่าบินหัวสีฟ้า
(*Draco volans*)
17. กิ้งก่าป่าสีน้ำเงิน
หรือ กิ้งก่าพระอินทร์
(*Aphanotis fusca*)
18. กิ้งก่าหัวแดง หรือ กิ้งก่ารั้ว
(*Calotes versicolor*)
19. กิ้งก่าหัวสีฟ้า หรือ กิ้งก่าสวน
(*Calotes mystaceus*)
20. งูเขี้ยวปากหมาก
(*Gonyosoma oxycephalum*)
21. งูจงอาง
(*Ophiophagus hannah*)
22. งูทางมะพร้าวเขียว
(*Gonyosoma prasina*)
23. งูทางมะพร้าวดำ
หรือ งูทางมะพร้าวมลายู
หรือ งูหล่นซุน
(*Elaphe flavolineata*)
24. งูทางมะพร้าวแดง
(*Elaphe porphyracea*)
25. งูทางมะพร้าวลายขีด
(*Elaphe radiata*)
26. งูทางมะพร้าวหางดำ หรือ งูไป
หรือ งูทางมะพร้าวถ้ำ
(*Elaphe taeniura*)
27. งูสิง
(*Ptyas korros*)
28. งูสิงหางดำ
(*Ptyas carinatus*)
29. งูสิงหางลาย หรือ งูสิงลาย
(*Ptyas mucosus*)
30. งูแสงอาทิตย์
(*Xenopeltis unicolor*)
31. งูหลาม
(*Python molurus bivittatus*)
32. งูหลามปากเบ็ด
(*Python curtus*)
33. งูเหลือม
(*Python reticulatus*)
34. จระเข้น้ำเค็ม
(*Crocodylus porosus*)
35. จระเข้น้ำจืด
(*Crocodylus siamensis*)
36. จิ้งจกนิ้วยาวกำพล
(*Cnemaspis kumpoli*)
37. จิ้งจกนิ้วยาวไทย
(*Cnemaspis siamensis*)
38. จิ้งจกนิ้วยาวมลายู
(*Cnemaspis affinis*)
39. จิ้งจกนิ้วยาวอินเดีย
(*Cnemaspis mysoriensis*)

40. ตะกวด
(*Varanus bengalensis*
nebulosus
หรือ *Varanus nebulosus*)
41. ตะก่อง หรือลั้ง หรือกิ้งก่ายักษ์
(*Physignathus cocincinus*)
42. ตะโขง
(*Tomistoma schlegelii*)
43. ตะพาบ หรือปลาฝา
(*Amyda cartilaginea*)
44. ตะพาบแก้มแดง หรือปลาฝาคำ
(*Dogania subplana*)
45. ตะพาบข้าวตอก
หรือ ตะพาบดาว
(*Amyda cartilaginea*
nakornsritamaratensis)
46. ตะพาบพม่า
(*Nilssonia formosa*)
47. ตะพาบมันลาย หรือ กราวลาย
หรือ กริวลาย
(*Chitra chitra*)
48. ตะพาบหัวกบ
หรือ กราวเขียว หรือ กริวดาว
(*Pelochelys bibroni*
หรือ *Pelochelys cantorii*)
49. ตุ๊กแกเขาหินทราย
(*Gekko petricolus*)
50. ตุ๊กแกบ้านสีเทา
(*Gekko smithii*)
51. ตุ๊กแกบินหางแผ่น
(*Ptychozoon kuhli*)
52. ตุ๊กแกบินหางเฟิร์น
(*Ptychozoon lionatum*)
53. ตุ๊กแกป่าคอข้วน
(*Cyrtodactylus oldhami*)
54. ตุ๊กแกป่าโคนนิ้วติด
(*Cyrtodactylus*
brevipalmatus)
55. ตุ๊กแกป่าจาร์จิ้น
(*Cyrtodactylus jarujini*)
56. ตุ๊กแกป่าจุดลายผีเสื้อ
(*Cyrtodactylus papilionoides*)
57. ตุ๊กแกป่าดงพญาเย็น
(*Cyrtodactylus angularis*)
58. ตุ๊กแกป่าตะวันออก
(*Cyrtodactylus intermedius*)
59. ตุ๊กแกป่าใต้
(*Cyrtodactylus pulchellus*)
60. ตุ๊กแกป่าไทรโยค
(*Cyrtodactylus feae*)
61. ตุ๊กแกป่าน้ำหนาว
(*Cyrtodactylus interdigitalis*)
62. ตุ๊กแกป่าพม่า
(*Cyrtodactylus variegatus*)
63. ตุ๊กแกป่ามลายู
(*Cyrtodactylus consobrinus*)
64. ตุ๊กแกป่าลายจุด
(*Cyrtodactylus peguensis*)
65. ตุ๊กแกป่าลายสี่ขีด
(*Cyrtodactylus*
quadrivirgatus)
66. ตุ๊กแกหลังจุดคู่
(*Gekko monarchus*
หรือ *Gekko tuberculatus*)
67. ตุ๊กแกหัวโต
(*Aeluroscalabotes felinus*)
68. ตุ๊ดตู่
(*Varanus dumerilii*)
69. เต่ากระ
(*Eretmochelys imbricata*)
70. เต่ากระอาน หรือเต่าจาน
(*Batagur baska*)
71. เต่าจักร
(*Heosemys spinosa*)
72. เต่าดำ หรือ เต่ากา
(*Siebenrockiella crassicolis*)
73. เต่าเตี้ย หรือ เต่าคะ
หรือ เต่าเขาสูง
(*Manouria impressa*)
74. เต่าตนุ
(*Chelonia mydas*)
75. เต่าทะเลลอกเกอร์เฮด
หรือ เต่าหัวฆ้อน
หรือ เต่าหัวโต
(*Caretta caretta*)

76. เต่าทับทิม
(*Notochelys platynota*)
77. เต่านา
(*Malayemys subtrijuga*)
78. เต่าบึงหัวเหลือง หรือ เต่าบัว
หรือ เต่าหม้อ
หรือ เต่าวัดหัวเหลือง
(*Hieremys annandalii*)
79. เต่าใบไม้ หรือ เต่าแดง
(*Cyclemys dentata*)
80. เต่าปากเหลือง
(*Melanochelys trijuga*)
81. เต่าปูลู
(*Platysternon megacephalum*)
82. เต่ามะเฟือง
(*Dermochelys coriacea*)
83. เต่าลายตีนเป็ด
หรือ เต่าหัวแดง
(*Callagur borneoensis*)
84. เต่าหก หรือ เต่าหกเหลือง
(*Manouria emys*)
85. เต่าหญ้าตาแดง
หรือ เต่าสังกะสี
หรือ เต่าทะเลริดเลย์
(*Lepidochelys olivacea*)
86. เต่าห้วยคดลาย
(*Cyclemys tcheponensis*)
87. เต่าหวาย
(*Heosemys grandis*)
88. เต่าหับ
(*Cuora amboinensis*)
89. เต่าเหลือง หรือ เต่าขี้ผึ้ง
หรือ เต่าเทียน หรือ เต่าเพ็ก
(*Indotestudo elongata*)
90. เหาข้าง
(*Varanus rudicollis*)
91. เหยี่ยว
(*Varanus salvator*)

สัตว์ป่าจำพวกสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก

1. กบเกาะข้าง
(*Limnonectes kohchangae*
หรือ *Rana kohchangae*)
2. กบดอยช้าง
(*Chaparana aenea*
หรือ *Rana aenea*)
3. กบท่าสาร
(*Ingerana tasanae*)
4. กบทูต หรือ เขียดแลว
(*Limnonectes blythii*
หรือ *Rana blythii*)
5. กบอกหนาม
(*Rana fasciculispina*
หรือ *Rana fusciculispina*)
6. กะทัง หรือ กะท่าง
หรือ จักกิมน้ำ
(*Tylototriton verrucosus*)
7. คางคกขายาว
(*Leptophryne borbonica*)
8. คางคกดินไม้
(*Pedostibes hosii*)
9. คางคกเล็ก หรือคางคกแคระ
(*Bufo parvus*)
10. คางคกห้วยมลายู
(*Ansonia malayana*)
11. คางคกหัวเรียบ
(*Bufo macrotis*)
12. จงโคร่ง
(*Bufo asper*)

สัตว์ป่าไม่มีกระดูกสันหลัง : แมลง

1. ตัวกว้างดาว
(*Cheirotonus parryi* Gray)
2. ตัวคีมยี่ราฟ
(*Prosopocoilus*
(*Cladognathus*)
giraffa Oliver)
3. ตัวดินขอบทองแดง
(*Mouhotia batesi* Lewis)
4. ตัวดินปีกแผ่น
(*Mormolyce phyllodes*
Hagenbach)
5. ผีเสื้อไกเซอร์อิมพีเรียล
(*Teinopalpus imperialis*
Hope)
6. ผีเสื้อถุงทองปีกขี้ไต้
(*Troides amphrysus* Cramer)
7. ผีเสื้อถุงทองป่าสูง
(*Troides helena* Linnaeus)
8. ผีเสื้อนางพญากอดเฟรย์
(*Stichophthalma godfreyi*
Rothschild)
9. ผีเสื้อนางพญาเขมร
(*Stichophthalma cambodia*
Hewitson)
10. ผีเสื้อนางพญาพม่า
(*Stichophthalma louisa*
Wood-Mason)
11. ผีเสื้อนางพญาเมืองเหนือ
(*Stichophthalma camadeva*
Westwood)
12. ผีเสื้อภูฐาน
(*Bhutanitis lidderdalii*
Atkinson)
13. ผีเสื้อรักแร้ขาว
(*Papilio protenor* Cramer)
14. ผีเสื้อหางดาบตาลไหม้
(*Meandrusa sciron* Leech)
15. ผีเสื้อหางดาบปีกโค้ง
(*Meandrusa payeni*
Boisduval)
16. ผีเสื้อหางดิ่งสพายเขียว
(*Papilio palinurus* Fabricius)
17. ผีเสื้อหางยาวดาเคียว
ปีกลายตรง
(*Actias rhodopneuma* R?ber)
18. ผีเสื้อหางยาวดาเคียว
ปีกลายหยัก
(*Actias maenas* Doubleday)
19. ผีเสื้อหางยาวสีดาปีกลายตรง
(*Actias selene* H?ber)
20. ผีเสื้อหางยาวสีดาปีกลายหยัก
(*Actias sinensis* Mell)

สัตว์ป่าจำพวกปลา

1. ปลาจาดถ้ำ
(*Poropuntius speleops*)
2. ปลานลามวาฬ
(*Rhincodon typus*)
3. ปลาพลวงถ้ำ
(*Neolissochilus subterraneus*)
4. ปลาผีเสื้อถ้ำ
(*Cryptotora thamicola*)
5. ปลาค้อถ้ำ
(*Nemacheilus troglodactylus*)
6. ปลาค้อตาบอด
(*Schistura oedipus*)
7. ปลาค้อจากรูถ้ำ
(*Schistura jaruthanini*)
8. ปลาค้อถ้ำพระวังแดง
(*Schistura spiei*)
9. ปลาค้อถ้ำพระไทรงาม
(*Schistura deansmarti*)
10. ปลาชะโอนถ้ำ
(*Pterocryptis buccata*)
11. ปลาตะพัด หรือปลาโรวน้ำ
(*Scleropages formosus*)
12. ปลาติดหิน หรือปลาค้างคาว
(*Oreoglanis siamensis*)
13. ปลาเสือตอ หรือ ปลาเสือ
หรือ ปลาลาด
(*Coius microlepis*)
14. ปลาหมออารี
(*Botia sidthimunkii*)

สัตว์ป่าไม่มีกระดูกสันหลังอื่น ๆ

1. กัลปังหาทุกชนิดในอันดับ
(Order) Gorgonacea
2. กัลปังหาดำทุกชนิดในอันดับ
(Order) Antipatharia
3. ดอกไม้ทะเลทุกชนิดในอันดับ
(Order) Actinaria
4. ปะการังแข็งทุกชนิดในอันดับ
(Order) Scleractinia
และในอันดับ
(Order) Stylasterina
5. ปะการังไฟทุกชนิดในสกุล
(Genus) Milleporina
6. ปะการังสีฟ้าทุกชนิดในอันดับ
(Order) Heliopora
7. ปะการังอ่อนทุกชนิดในอันดับ
(Order) Alcyonacea
8. ปูเจ้าฟ้า
(*Phricotelpusa sirindhorn*)
9. ปูทุลกระหม่อม หรือปูแบ่ง
(*Thaipotamon chulabhorn*)
10. ปูราชินี
(*Demanietta sirikit*)
11. หอยมือเสือทุกชนิดในวงศ์
(Family) Tridacnidae
12. หอยสังข์แตร
(*Charonia tritonis*)

(สำเนา)

กฎกระทรวง

กำหนดชนิดของสัตว์ป่าคุ้มครองให้เป็นสัตว์ป่าชนิดที่เพาะพันธุ์ได้

พ.ศ. ๒๕๔๖

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ และมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ อันเป็นพระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบ กับมาตรา ๓๑ มาตรา ๓๖ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าแห่งชาติ ออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิก

(๑) กฎกระทรวงฉบับที่ ๖ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕

(๒) กฎกระทรวงฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕

ข้อ ๒ ให้สัตว์ป่าคุ้มครองตามบัญชีท้ายกฎกระทรวงนี้เป็นสัตว์ป่าชนิดที่เพาะพันธุ์ได้

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๖

(ลงนาม) ประพัฒน์ ปัญญาชาติรักษ์

(ประพัฒน์ ปัญญาชาติรักษ์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

หมายเหตุ เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.๒๕๓๕ บัญญัติให้การกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ได้รับอนุญาตให้เข้าไปในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ต้องกำหนดโดยกฎกระทรวง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

บัญชีรายชื่อสัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่เพาะพันธุ์ได้

ลำดับที่/สัตว์ป่าคุ้มครอง ชนิดที่เพาะพันธุ์ได้

สัตว์ป่าจำพวกสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม

1. กระเจงเล็ก
(*Tragulus javanicus*)
2. กวางป่า
(*Cervus unicolor*)
3. ชะมดเขีต หรือชะมดเขี้ยว
(*Viverricula indica*
หรือ *Viverricula malaccensis*)
4. ทราาย หรือ เนื้อทราย
หรือตามะแน
(*Axis porcinus*
หรือ *Cervus porcinus*)
5. ลิงกัง
(*Macaca nemestrina*)
6. ลิงวอก
(*Macaca mulatta*)
7. ลิงแสม
(*Macaca fascicularis*)
8. อีเก้ง หรือ เก้ง หรือ ฟาน
(*Muntiacus muntjak*)

สัตว์ป่าจำพวกนก

1. ไก่จุก
(*Rollulus rouloul*)
2. ไก่ป่า หรือ ไก่เขียว
(*Gallus gallus*)
3. ไก่ฟ้าพญาลอ
(*Lophura diardi*)
4. ไก่ฟ้าหน้าเขียว
(*Lophura ignita*)
5. ไก่ฟ้าหลังขาว
(*Lophura nycthemera*)
6. ไก่ฟ้าหลังเทา
(*Lophura leucomelanos*
หรือ *Lophura leucomelana*)
7. ไก่ฟ้าหางลายขวาง
(*Syrmaticus humiae*)
8. นกกระทาดงแข้งเขียว
(*Arborophila chloropus*)

9. นกกระทาดงคอสีแดง
(*Arborophila rufogularis*)
10. นกกระทาดงจันทบูรณี
(*Arborophila diversa*
หรือ *Arborophila cambodiana*)
11. นกกระทาดงปักข์ใต้
(*Arborophila charltonii*)
12. นกกระทาดงอกสีน้ำตาล
(*Arborophila brunneopectus*)
13. นกกระทาทู่ง
(*Francolinus pintadeanus*)
14. นกกระรางคอดำหรือนกช่อฮู้
(*Garrulax chinensis*)
15. นกกระรางสร้อยคอเล็ก
(*Garrulax monileger*)
16. นกกระรางสร้อยคอใหญ่
(*Garrulax pectoralis*)
17. นกกระรางหัวหงอก
(*Garrulax leucolophus*)
18. นกกระรางอกสีน้ำตาลไหม้
(*Garrulax strepitans*)
19. นกกระลิงหรือนกทะเล
(*Psittacula finschii*)
20. นกยางเขนดง หรือนกบินหลาดง
หรือนกบินหลาควน
หรือนกจิงปั๊ย
(*Copsychus malabaricus*)
21. นกยางเขนบ้าน
หรือ นกบินหลาบ้าน
หรือ นกอีแจ็บ หรือ นกจีจู้
(*Copsychus saularis*)
22. นกกิ่งไคร้คอดำ
(*Gracupica nigricollis*
หรือ *Sturnus nigricollis*)
23. นกแก้วโม่ง
(*Psittacula eupatria*)
24. นกแก้วหัวแพร
(*Psittacula roseata*)
25. นกขุนทอง
(*Gracula religiosa*)
26. นกแขกเต้า
(*Psittacula alexandri*)

27. นกปรอดหัวโขน
หรือนกกรงหัวจุก
(*Pycnonotus jocosus*)
28. นกยูง
(*Pavo muticus*)
29. นกแว่นสีเทา
หรือนกแว่นเหนือ
(*Polyplectron bicalcaratum*)
30. นกแว่นสีน้ำตาล หรือ นกแว่นใต้
(*Polyplectron malacense*)
31. นกหกเล็กปากดำ
(*Loriculus galgulus*)
32. นกหกเล็กปากแดง
(*Loriculus vernalis*)
33. นกหกใหญ่
(*Psittinus cyanurus*)
34. นกหัวว่า
(*Argusianus argus*)
35. นกเอี้ยงสาริก
หรือ นกเอี้ยงสาธิกา
(*Acridotheres tristis*)
36. นกเอี้ยงหงอน
(*Acridotheres grandis*
หรือ *Acridotheres javanicus*)
37. เป็ดคับแค
(*Nettapus coromandelianus*)
38. เป็ดแดง
(*Dendrocygna javanica*)
39. เป็ดเทา
(*Anas poecilorhyncha*)
40. เป็ดลาย
(*Anas querquedula*)
41. เป็ดหงส์
(*Sarkidiornis melanotos*)
42. เป็ดหางแหลม
(*Anas acuta*)

สัตว์ป่าจำพวกสัตว์เลื้อยคลาน

1. งูสิง
(*Ptyas korros*)
2. งูสิงหางลาย หรือ งูสิงลาย
(*Ptyas mucosus*)
3. งูหลาม
(*Python molurus bivittatus*)
4. งูเหลือม
(*Python reticulatus*)
5. จระเข้แม่น้ำเค็ม
(*Crocodylus porosus*)
6. จระเข้แม่น้ำจืด
(*Crocodylus siamensis*)

สัตว์ป่าจำพวกสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก

1. กบทูต หรือ เขียดแลว
(*Limnonectes blythii*
หรือ *Rana blythii*)

สัตว์ป่าจำพวกปลา

1. ปลาตะพัด หรือ ปลาโอรวานา
(*Scleropages formosus*)
2. ปลาเสือตอ หรือ ปลาเสือ
หรือ ปลาลาด
(*Datnioides microlepis*)

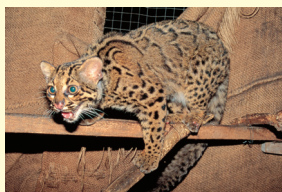

ดัชนีรายชื่อสัตว์ป่า

สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม

MAMMALS

กระจุจควาย	99
(<i>Tragulus napu</i>)	
กระจุจเล็ก, กระจุจหนู	98
(<i>Tragulus javanicus</i>)	
กระซู่	97
(<i>Dicerorhinus sumatrensis</i>)	
กระต่ายป่า	49
(<i>Lepus peguensis</i>)	
กระทิง	107
(<i>Bos gaurus</i>)	
กวางป่า	104
(<i>Cervus unicolor</i>)	
กวางผา	111
(<i>Naemorhedus caudatus</i>)	
กูปรี	112
(<i>Bos sauveli</i>)	
แก้ง, อีแก้ง	100
(<i>Muntiacus muntjak</i>)	
แก้งยักซ์	102
(<i>Muntiacus vugangensis</i>)	
แก้งหม้อ	101
(<i>Muntiacus feae</i>)	
ควายป่า	109
(<i>Bubalus arnee</i>)	
ค้างคาวแม่ไก่	47
(<i>Pteropus spp.</i>)	
ค้างคาว	58
(<i>Presbytis femoralis</i>)	
ค้างแว่นถิ่นใต้	59
(<i>Presbytis obscura</i>)	
ชะนีธรรมดา, ชะนีมือขาว	60
(<i>Hylobates lar</i>)	
ชะนีเมิงกุฎ	61
(<i>Hylobates pileatus</i>)	
ชะมดเซียะ	69
(<i>Viverricula indica</i>)	
ชะมดแปลงลายจุด	73
(<i>Prionodon pardicolor</i>)	
ชะมดแปลงลายแถบ	72
(<i>Prionodon linsang</i>)	

แมวลายหินอ่อน P.83

ชะมดแผงสันหางค่าง	71
(<i>Viverra megaspila</i>)	
ชะมดแผงหางปล้อง	70
(<i>Viverra zibetha</i>)	
ช้างเอเชีย	94
(<i>Elephas maximus</i>)	
นากเล็กเล็บสั้น	68
(<i>Aonyx cinerea</i>)	
นากใหญ่ขนเรียบ	67
(<i>Lutrogale perspicillata</i>)	
นากใหญ่จมูกขน	66
(<i>Lutra sumatrana</i>)	
นากใหญ่ธรรมดา	65
(<i>Lutra lutra</i>)	
เนื้อทราย	103
(<i>Cervus porcinus</i>)	
บ่าง, พุงจง, พะจง	46
(<i>Cynocephalus variegatus</i>)	
พญากระรอกดำ	48
(<i>Rutufa bicolor</i>)	
พะยูน, หมูน้ำ, ดุหยง	93
(<i>Dugong dugon</i>)	
เม่นหางพวง	51
(<i>Atherurus macrourus</i>)	
เม่นใหญ่แผงคอยาว	50
(<i>Hystrix brachyura</i>)	
แมวดาว	80
(<i>Prionailurus bengalensis</i>)	
แมวป่า, เสือกระต่าย	79
(<i>Felis chaus</i>)	
แมวลายหินอ่อน	83
(<i>Pardofelis marmorata</i>)	
แรด, แรดขาว	96
(<i>Rhinoceros sondaicus</i>)	

ละอง, ละมั่ง	105
(<i>Cervus eldi</i>)	
ลิงกัง	53
(<i>Macaca nemestrina</i>)	
ลิงลม, นางอาย	52
(<i>Nycticebus coucang</i>)	
ลิงวอก	55
(<i>Macaca mulatta</i>)	
ลิงเสน	57
(<i>Macaca arctoides</i>)	
ลิงแสม	56
(<i>Macaca fascicularis</i>)	
ลิงอ้ายเงี้ยว, ลิงอัสสัม, ลิงภูเขา	54
(<i>Macaca assamensis</i>)	
ลิงพันธุจีน	44
(<i>Manis pentadactyla</i>)	
ลิงพันธุมลายู หรือ ลิงขาว	45
(<i>Manis javanica</i>)	
เสียงผา	110
(<i>Naemorhedus sumatraensis</i>)	
โลมาหัวบาตรคريبหลัง	92
(<i>Orcaella brevirostris</i>)	
วัวแดง	108
(<i>Bos javanicus</i>)	
สมัน	106
(<i>Cervus schomburgki</i>)	
เสาล่า	113
(<i>Pseudoryx nghetinhensis</i>)	
เสือโคร่ง	88
(<i>Panthera tigris</i>)	
เสือดาว, เสือดำ	86
(<i>Panthera pardus</i>)	
เสือปลา	81
(<i>Prionailurus viverrinus</i>)	

เสือไฟ	82
(<i>Catopuma temminckii</i>)	
เสือลายเมฆ	84
(<i>Neofelis nebulosa</i>)	
หมีขอ, บินตุง	78
(<i>Arctictis binturong</i>)	
หมีควาย	62
(<i>Ursus thibetanus</i>)	
หมีหมา, หมีคน	63
(<i>Ursus malayanus</i>)	
หมูป่า	95
(<i>Sus scrofa</i>)	
หมูหริ่ง	64
(<i>Arctonyx collaris</i>)	
อีเห็นเครือ	75
(<i>Paguma larvata</i>)	
อีเห็นธรรมดา, อีเห็นข้างลาย	74
(<i>Paradoxurus hermaphroditus</i>)	
อีเห็นลายพาด	77
(<i>Hemigalus derbyanus</i>)	
อีเห็นหน้าขาว	76
(<i>Arctogalidia trivirgata</i>)	

นก BIRDS

ไก่ฟ้าพญาลอ	119
(<i>Lophura diardi</i>)	
ไก่ฟ้าหลังเทา	118
(<i>Lophura leucomelana</i>)	
นกกก	127
(<i>Buceros bicornis</i>)	
นกกระจอกขาว	200
(<i>Padda oryzivora</i>)	
นกกระจาบทอง	196
(<i>Ploceus hypoxanthus</i>)	
นกกระจาบธรรมดา	195
(<i>Ploceus philippinus</i>)	
นกกระต๊อขี้หมู	198
(<i>Lonchura punctulata</i>)	
นกกระต๊อแดง	197
(<i>Amandava amandava</i>)	

ดัชนีรายชื่อสัตว์ป่า

นกตัวแสบท้องดำ P.155

นกกระตีดัสสิฐ	199
(<i>Lonchura malacca</i>)	
นกกระตีดใหญ่ปีกกล้วย	201
(<i>Mycerobas melanozanthos</i>)	
นกกระรอกทองแก้มขาว	191
(<i>Leiothrix argenteauris</i>)	
นกกระรางคอดำ	190
(<i>Garrulax chinensis</i>)	
นกกระรางสร้อยคอเล็ก	188
(<i>Garrulax monileger</i>)	
นกกระรางหัวขวาน	134
(<i>Upupa epops</i>)	
นกกระรางหัวหงอก	187
(<i>Garrulax leucolophus</i>)	
นกกระรางอกสีน้ำตาลไหม้	189
(<i>Garrulax strepitans</i>)	
นกกาขเหนง	175
(<i>Copsychus malabaricus</i>)	
นกกาขเหนบ้าน	174
(<i>Copsychus saularis</i>)	
นกกาน้อยหงอนยาว	162
(<i>Platylophus galericulatus</i>)	
นกกิ้งโครงคอดำ	176
(<i>Sturnus nigricollis</i>)	
นกแก๊ก, นกแกง	128
(<i>Anthracoceros albirostris</i>)	
นกแก้วโม่ง	137
(<i>Psittacula eupatria</i>)	
นกโกลิโกลิ	135
(<i>Carpococcyx renauldi</i>)	
นกขมิ้นหัวดำใหญ่	166
(<i>Oriolus xanthomus</i>)	
นกขุนทอง	177
(<i>Gracula religiosa</i>)	

นกขุนแผน	163
(<i>Urocissa erythrorhyncha</i>)	
นกเขียวก้านทองท้องสีส้ม	161
(<i>Chloropsis hardwickii</i>)	
นกเขียวก้านทองปีกสีฟ้า	159
(<i>Chloropsis cochinchinensis</i>)	
นกเขียวก้านทองหน้าผากสีทอง ...	160
(<i>Chloropsis aurifrons</i>)	
นกเขียวก้านทองใหญ่	158
(<i>Chloropsis sonnerati</i>)	
นกเขียวคราม	157
(<i>Irena puella</i>)	
นกแขกเต้า	138
(<i>Psittacula alexandri</i>)	
นกเงือกครามข้าง	131
(<i>Aceros undulatus</i>)	
นกเงือกคอแดง	125
(<i>Aceros nippalensis</i>)	
นกเงือกปากย่น	130
(<i>Aceros corrugatus</i>)	
นกเงือกสีน้ำตาล	129
(<i>Anorrhinus tickelli</i>)	
นกเงือกหัวแรด	126
(<i>Buceros rhinoceros</i>)	
นกเงือกหัวหงอก	133
(<i>Aceros comatus</i>)	
นกชนหิน	132
(<i>Rhinoplaya vigil</i>)	
นกช้อนหยอดดำ	152
(<i>Pseudibis davisoni</i>)	
นกตะกรุม	153
(<i>Leptoptilos javanicus</i>)	
นกตั้งล้อ	123
(<i>Megalaima virens</i>)	

นกปรอดหัวโขน P.181

นกติดแก้มเหลือง	178
(<i>Parus spilonotus</i>)	
นกแก้วแล้วท้องดำ	155
(<i>Pitta gurneyi</i>)	
นกแก้วแล้วธรรมดา	156
(<i>Pitta moluccensis</i>)	
นกแก้วแล้วหุยาว	154
(<i>Pitta phayrei</i>)	
นกปรอดคอลาย	182
(<i>Pycnonotus finlaysoni</i>)	
นกปรอดดำ	185
(<i>Hypsipetes leucocephalus</i>)	
นกปรอดแม่พะ	179
(<i>Pycnonotus zeylanicus</i>)	
นกปรอดหน้าवल	183
(<i>Pycnonotus goiavier</i>)	
นกปรอดหัวโขน	181
(<i>Pycnonotus jocosus</i>)	
นกปรอดเหลืองหัวจุก	180
(<i>Pycnonotus melanicterus</i>)	
นกปรอดโองค์เมืองเหนือ	184
(<i>Alophoixus pallidus</i>)	
นกเปล้าขาเหลือง	142
(<i>Treron phoenicoptera</i>)	
นกเปล้าคอสีม่วง	139
(<i>Treron vernans</i>)	
นกเปล้าท้องขาว	145
(<i>Treron sieboldii</i>)	
นกเปล้าธรรมดา	140
(<i>Treron curvirostra</i>)	
นกเปล้าหางเข็มหัวปีกแดง	143
(<i>Treron seimundi</i>)	
นกเปล้าหางพลั่ว	144
(<i>Treron sphenura</i>)	
นกเปล้าใหญ่	141
(<i>Treron capellei</i>)	
นกพญาไฟคอเทา	170
(<i>Pericrocotus solaris</i>)	
นกพญาไฟแม่สะเรียง	171
(<i>Pericrocotus brevirostris</i>)	
นกพญาไฟเล็ก	169
(<i>Pericrocotus cinnamomeus</i>)	

นกเงือกปากย่น P.130

นกพญาไฟสีกุหลาบ	167
(<i>Pericrocotus roseus</i>)	
นกพญาไฟสีเทา	168
(<i>Pericrocotus divaricatus</i>)	
นกพญาไฟใหญ่	172
(<i>Pericrocotus flammeus</i>)	
นกโพระดกธรรมดา	124
(<i>Megalaima lineata</i>)	
นกยูง	120
(<i>Pavo muticus</i>)	
นกแว่นตาขาวหลังเขียว	186
(<i>Zosterops japonicus</i>)	
นกคิ้วะปีกสีฟ้า	192
(<i>Minla cyanouroptera</i>)	
นกสาลิกาเขียว	164
(<i>Cissa chinensis</i>)	
นกสีชมพูสวน	194
(<i>Dicaeum cruentatum</i>)	
นกหกเล็กปากแดง	136
(<i>Loriculus vernalis</i>)	
นกหัวขวานเขียวป่าไผ่	122
(<i>Picus vittatus</i>)	
นกหางรำดำ	193
(<i>Heterophasia melanoleuca</i>)	
นกออก	148
(<i>Haliaeetus leucogaster</i>)	
นกเอี้ยงดำ	173
(<i>Myophonus caeruleus</i>)	
เป็ดดำ	121
(<i>Cairina scutulata</i>)	
พญาแร้ง	150
(<i>Sarcogyps calvus</i>)	
เหยี่ยวขาว	146
(<i>Elanus caeruleus</i>)	

ดัชนีรายชื่อสัตว์ป่า

เหยี่ยวแดง	147
(<i>Haliastur indus</i>)	
เหยี่ยวภูเขา	151
(<i>Spizaetus nipalensis</i>)	
อีกา	165
(<i>Corvus macrorhynchos</i>)	
อีแร้งดำหิมาลัย	149
(<i>Aegypius monachus</i>)	

สัตว์เลื้อยคลาน และสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก

REPTILES AND AMPHIBIANS

กบทูต, เขียดแลว	209
(<i>Limnonectes blythii</i>)	
กบหลังไพล, เขียดเหลือง	210
(<i>Rana lateralis</i>)	
กะทิง หรือกะท่าง หรือจกกิมน้ำ	204
(<i>Tylototriton verrucosus</i>)	
กิ้งก่าเขาเล็ก	242
(<i>Acanthosaura lepidogaster</i>)	
กิ้งก่าเขาหนามยาว	241
(<i>Acanthosaura armata</i>)	
กิ้งก่าเขาหนามสั้น	240
(<i>Acanthosaura crucigera</i>)	
กิ้งก่าดงคอสีฟ้า	248
(<i>Gonocephalus bellii</i>)	
กิ้งก่าดงคิ้วสั้น	249
(<i>Gonocephalus abbotti</i>)	
กิ้งก่าดงใหญ่	250
(<i>Gonocephalus grandis</i>)	
กิ้งก่าบินปีกลาย	247
(<i>Draco taeniopterus</i>)	
กิ้งก่าบินปีกส้ม	246
(<i>Draco maculatus</i>)	
กิ้งก่าหัวสีแดง	245
(<i>Calotes versicolor</i>)	
กิ้งก่าหัวสีฟ้า	244
(<i>Calotes mystaceus</i>)	
งูจงอาง, งูบองหลา	274
(<i>Ophiophagus hannah</i>)	

งูเห่าหม้อ P.271

งูไซ	263
(<i>Enhydrys bocourti</i>)	
งูทางเขี้ยวกบหมาก	268
(<i>Gonyosoma oxycephalum</i>)	
งูทางมะพร้าวลายขีด	267
(<i>Elaphe radiata</i>)	
งูปลิง	265
(<i>Enhydrys plumbea</i>)	
งูปากกว้างน้ำเค็ม	262
(<i>Cerberus rynchops</i>)	
งูแมวเซา	275
(<i>Daboia russelii siamensis</i>)	
งูสายรุ้งธรรมดา	264
(<i>Enhydrys enhydryis</i>)	
งูลิงบ้าน	269
(<i>Ptyas korros</i>)	
งูลิงหางลาย	270
(<i>Ptyas mucosus</i>)	
งูหลาม	260
(<i>Python molurus bivittatus</i>)	
งูหลามปากเบ็ด	259
(<i>Python brongersmai</i>)	
งูหัวกะโหลก, งูปากกว้าง	266
(<i>Homalopsis buccata</i>)	
งูเหลือม	261
(<i>Python reticulatus</i>)	
งูเห่าไทย, งูเห่าปลวก	272
(<i>Naja siamensis</i>)	
งูเห่าสุมาตรา, งูเห่าดอกสำน	273
(<i>Naja sumatrana</i>)	
งูเห่าหม้อ	271
(<i>Naja kaouthia</i>)	
จระเข้น้ำเค็ม	280
(<i>Crocodylus porosus</i>)	

จระเข้แม่น้ำจืด	279
(<i>Crocodylus siamensis</i>)	
ตะกวด	257
(<i>Varanus nebulosus</i>)	
ตะก่อง, ลั้ง	251
(<i>Physignathus cocincinus</i>)	
ตะโขง	281
(<i>Tomistoma schlegelii</i>)	
ตะพาบดำ, ตะพาบคอแดง	226
(<i>Dagonia subplana</i>)	
ตะพาบธรรมดา	225
(<i>Amyda cartilaginea</i>)	
ตะพาบมันลาย	227
(<i>Chitra chitra</i>)	
ตะพาบหัวกบ	228
(<i>Pelochelys cantoni</i>)	
ตุ๊กแกบ้าน	236
(<i>Gekko gekko</i>)	
ตุ๊กแกบินหางแผ่น	237
(<i>Ptychozoon kuhli</i>)	
ตุ๊กแกบินหางเฟิร์น	238
(<i>Ptychozoon lionatum</i>)	
ตุ๊กแกปาลายจุด	239
(<i>Cyrtodactylus peguensis</i>)	
ตุ๊กแกลายพาดปาดะวันออก	234
(<i>Cyrtodactylus intermedius</i>)	
ตุ๊กแกลายพาดปาดใต้	235
(<i>Cyrtodactylus pulchellus</i>)	
ตุ๊ดตู่	254
(<i>Varanus dumerilii</i>)	
เต่ากระ	231
(<i>Eretmochelys imbricata</i>)	
เต่าจักร	217
(<i>Heosemys spinosa</i>)	
เต่าดำ	221
(<i>Siebenrockiella crassicolis</i>)	
เต่าเตี้อย	224
(<i>Manouria impressa</i>)	
เต่าตนุ	230
(<i>Chelonia mydas</i>)	
เต่าทับทิม	220
(<i>Notochelys platynota</i>)	

เต่านา	219
(<i>Malayemys subtrijuga</i>)	
เต่าบัว	218
(<i>Hieremys annandali</i>)	
เต่าใบไม้พม่า	214
(<i>Cyclemys oldhami</i>)	
เต่าปูลู	229
(<i>Platysternon megacephalum</i>)	
เต่ามะเฟือง	233
(<i>Dermochelys coriacea</i>)	
เต่าหก	223
(<i>Manouria emys</i>)	
เต่าหญ้า	232
(<i>Lepidochelys olivacea</i>)	
เต่าห้วยคตลาย	215
(<i>Cyclemys tcheponensis</i>)	
เต่าห้วยตะวันออก	213
(<i>Cyclemys atripons</i>)	
เต่าหวาย	216
(<i>Heosemys grandis</i>)	
เต่าหับ	212
(<i>Cuora amboinensis</i>)	
เต่าเหลือง	222
(<i>Indotestudo elongata</i>)	
แย้ใต้	252
(<i>Leiolepis belliana</i>)	
เห่าช้าง	255
(<i>Varanus rudicollis</i>)	
เหี้ย	256
(<i>Varanus salvator</i>)	
อึ่งขาคำ, เขียดขาคำ	208
(<i>Microhyla pulchra</i>)	
อึ่งเพ้า, อึ่งปากขวด	206
(<i>Glyphoglossus molossus</i>)	
อึ่งลาย	205
(<i>Calluella guttulata</i>)	
อึ่งอ่างกันขี้ด	207
(<i>Kaloula mediolineata</i>)	

โครงการความช่วยเหลือ ด้านสิ่งแวดล้อมสำหรับเอเชียตะวันออกและแปซิฟิก

The East Asia and Pacific Environmental Initiative - EAPEI

ก่อตั้งขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมที่สำคัญๆ ของภูมิภาค ประกอบด้วยการจัดการทรัพยากรป่า การใช้ประโยชน์ที่ดิน การจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ตลอดจนปัญหามลพิษ งานของ EAPEI ช่วยเสริมความช่วยเหลืออื่นๆ ที่รัฐบาลสหรัฐมอบให้กับประเทศต่างๆ ในภูมิภาค โดยสนับสนุนกิจกรรมและสถาบันต่างๆ ในประเทศซึ่งไม่มีสำนักงานของ USAID ตั้งอยู่ด้วย

เป้าหมายของ EAPEI อยู่ที่การปรับปรุงสภาพสิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น โดยพัฒนาศักยภาพ และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกและแปซิฟิก ผ่านโครงการร่วมระหว่างรัฐบาล USAID และพันธมิตร วัตถุประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ของ EAPEI คือ เพื่อจัดทำโครงการความช่วยเหลือต่างๆ ซึ่งมีประสิทธิภาพสูง มีความโปร่งใส และช่วยให้สามารถบรรลุผลตามเป้าหมายของ EAPEI ได้โดยโครงการต่างๆ ที่ EAPEI ได้รับการสนับสนุน จะเป็นการดำเนินการภายใต้ข้อตกลงระหว่างหน่วยงานรัฐของสหรัฐอเมริกา กับองค์กรระดับนานาชาติ และภูมิภาค สถาบันการศึกษา และองค์กรเอกชนที่ USAID ให้การรับรอง

สมาคมอนุรักษ์สัตว์ป่า

WILDLIFE CONSERVATION SOCIETY - WCS

WCS มุ่งรักษาสัตว์ป่าและพื้นที่ธรรมชาติ โดยใช้ข้อสรุปทางวิชาการเป็นหลักในการดำเนินการ WCS ต้องการเห็นมนุษย์กับสัตว์ป่าอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืนด้วยความเชื่อในคุณค่าของความหลากหลายและบูรณาภาพของชีวิตในโลก ตลอดจนความสำคัญของสัตว์ป่าและธรรมชาติต่อคุณภาพชีวิตของมนุษย์

ยุทธศาสตร์ของ WCS คือ มุ่งสนับสนุนการศึกษาภาคสนามรวบรวมข้อมูลสถานะภาพของสัตว์ป่าและถิ่นที่อยู่อาศัย บ้างก็ต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับสัตว์ป่า รวมไปถึงภัยคุกคาม เพื่อนำผลการศึกษามาใช้อบรมนักอนุรักษ์สัตว์ป่าในประเทศ รวมทั้งร่วมมือกับเจ้าหน้าที่พัฒนาระบบการปกป้องคุ้มครอง และการจัดการสัตว์ป่าและถิ่นที่อยู่อาศัยที่มีประสิทธิภาพ

ด้วยจำนวนนักอนุรักษ์ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกกว่า 100 ท่าน นักวิจัยภาคสนามผู้เชี่ยวชาญกว่า 100 นาย WCS จึงเป็นองค์กรอนุรักษ์ระดับนานาชาติจากสหรัฐอเมริกาที่มีนักวิทยาศาสตร์ภาคสนามมากที่สุด ปัจจุบัน WCS มีโครงการภาคสนามอยู่ในระหว่างการดำเนินงานกว่า 500 โครงการ ใน 61 ประเทศทั่วโลก ทั้งในทวีปอเมริกา เอเชีย และแอฟริกา

ต้องการข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ

สมาคมอนุรักษ์สัตว์ป่า (WCS) ประเทศไทย

55/295 เมืองทองธานี โครงการ 5 ซอย 3 ถ.แจ้งวัฒนะ ต.บางพูด อ.ปากเกร็ด

จ.นนทบุรี 11120 โทรศัพท์ 02-503-4478-9 โทรสาร 02-503-4096

Email: wcsthailand@wcs.org Website: <http://thailand.wcs.org>

ร่วมสนับสนุนโดย

